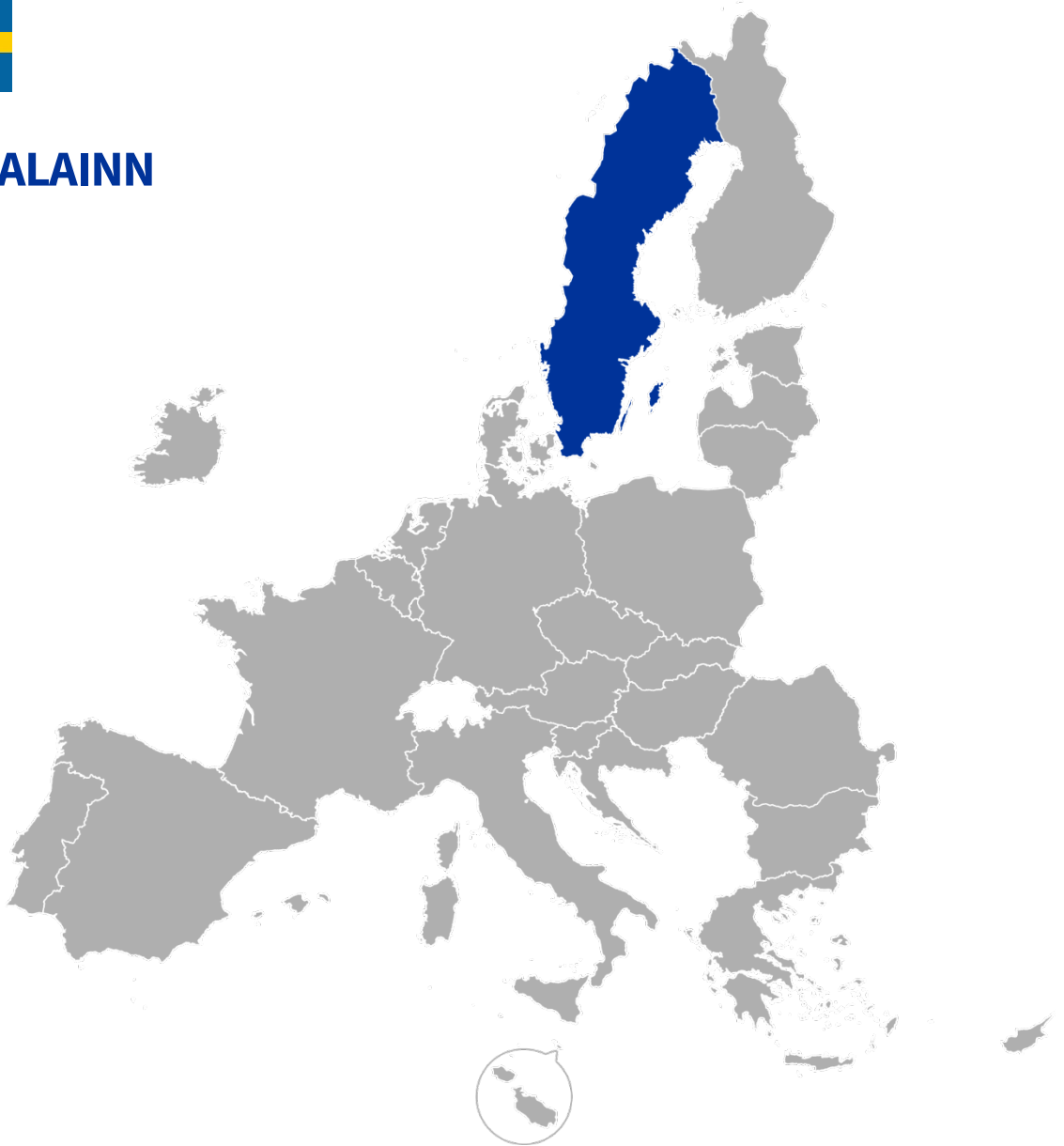

AN tSUALAINN

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifílí | **An t-ardleagan** | GA

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoírlár an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceisteanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leas féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireadh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh an rólphróifíl** go cúramach óir is anseo a léirítear leas agus seasamh do thírse.
2. Beidh **cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar shampla an Fhionlainn, Éire agus an Phortaingéil**. Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhur leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagal 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcruinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **líon isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9**. Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuireadh tú do sheasamh agus do phointí féin i láthair**. I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat**. Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

*A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,
I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.*

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le _____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar _____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfaidh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach Iarscríbhinn II).

D’argóintse

- Tacaíonn do rialtas náisiúnta le rialáil IS atá dána ach praiticiúil. Tá tusa i bhfabhar maoluithe teoranta a chur isteach sa togra ionas nach ndíspreagfar infheistear agus taighdeoirí IS.
- Cé nach féidir leis an tSualainn, aisti féin, a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga, is féidir leis an Aontas Eorpach sin a dhéanamh ach a bheith aontaithe — tríd an nuálaíocht a chur chun cinn, caighdeáin a leagan síos agus an tionchar domhanda atá aige a neartú. Chun é sin a bhaint amach, beidh dreasachtaí níos láidre agus níos lú bacainní rialála ag teastáil ó fhorbróirí IS le linn chéimeanna na forbartha, agus spreagfar cruthú post agus fás eacnamaíoch leis an méid sin freisin.
- Is den rithábacht cur chuige cuspóirbhunaithe a úsáid: ba cheart IS a úsáidtear i ndiagnóisic leighis a bheith faoi réir rialacháin níos déine ná IS atá deartha le haghaidh riarachán gnó. Ní mhaítear sin chun beag is fiú a dhéanamh d’ábhair ar nós laofacht IS, ach chun tús áite a thabhairt do na rioscaí is práinní — na rioscaí sin a mbíonn tionchar díreach acu ar bheatha an duine. Ina theannta sin, más ar earnálacha a bhunaítear an sainiú riosca, is lú seans go mbeidh coinbhleachtaí le ceanglais earnála atá ann cheana i rialacháin eile, mar shampla creataí lena rialaítear an cúram sláinte agus an t-airgeadas. Ar an gcaoi sin, coinnítear an chastacht mhaorlathach ar leibhéal inláimhsithe.
- A mhéid a bhaineann le ceanglais ar fhorbróirí, creideann tú go láidir gur féidir le cuideachtaí teicneolaíochta na hEorpa IS ardcháilíochta a sholáthar gan rialáil dhocht. Ach solúbthacht a thabhairt d’fhorbróirí maidir leis an gcaoi a ndéanann siad samhlacha a thástáil agus a bheachtú, cothófar nuálaíocht agus barr feabhais, agus cinnteofar forbairt fhreagrach IS ag an am céanna.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- Tá sé ríthábhachtach duit go bhfanfaidh ábhair a bhaineann leis an tslándáil náisiúnta, leis an arm nó leis an gcosaint lasmuigh de raon feidhme an rialacháin maidir le IS. Tá rún daingean ag na Ballstáit smacht a choinneáil ar chinntí sna réimsí seo, nach dtagann faoi dhlínse an Aontais de ghnáth in aon chás. Léirítear é sin freisin sa mhéid agus nach bhfuil arm aontaithe ag an Aontas.
- Ina theannta sin, measann tú nach féidir na córais IS sin a úsáidtear le haghaidh bailiú faisnéise, na cibearchosanta nó láithreacha catha a bheith faoi réir na gceanglas nochta nó rialála céanna agus a bhíonn córais shibhialtacha, toisc go bhféadfadh sé go mbainfeadh sé sin an bonn ón rúndacht oibríochtúil, ó leasanna slándála náisiúnta agus ón mbuntáiste straitéiseach ar ceapadh na córais sin lena sholáthar.
- Is tábhachtaí leatsa Airteagal 2 ná Airteagal 1. Mura féidir leat daoine eile a thabhairt leat maidir le hAirteagal 1, b'fhearr leat a chinntiú go nglacfar leis an méid is tábhachtaí atá le rá agat maidir le hAirteagal 2.
- Do chuid nótaí:

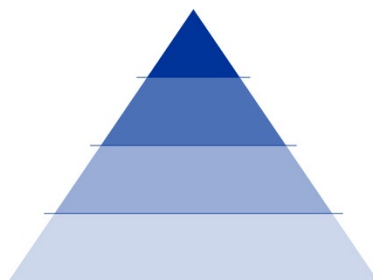
Ianscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha

Ardriosca

Ísealriosca

Gan riosca

Toirmeasc iomlán

Diancheanglais (féach Ianscríbhinn II)

Trédhearcacht ag teastáil

Gan rialáil

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Cur chuige cumasbhunaithe

Gach córas IS ilchuspóireach agus gach córas IS atá in ann an méid seo a leanas a dhéanamh:

- cinntí criticiúla a dhéanamh faoi chearta, slándáil nó slite beatha daoine — e.g. máinliacht IS-chuidithe, earcú uathoibríoch ball foirne
- tionchar a imirt go huathrialach ar iompraíocht an duine nó í a ionramháil i réimsí íogaire, e.g. micri-spiocdhíriú polaitiúil
- sonraí pearsanta/bithmhéadracha a phróiseáil, a anailísiú nó a ghiniúint ar an mórgóir
- tuartha casta nó measúnuithe riosca a dhéanamh ag a mbíonn iarmhairtí sochaíocha, e.g. samhaltú aeráide
- oibriú i dtimpeallachtaí ina bhféadfadh earráidí nó claontachtaí díobháil a dhéanamh, e.g. gluaisteáin uathrialaitheacha

Cur chuige cuspóirbhunaithe

Gach córas IS atá beartaithe lena n-úsáid chun oibriú sna réimsí a leanas:

- bonneagar criticiúil
- an tsláinte
- an t-ionad oibre (acmhainní daoine)
- sochair slándála sóisialta
- institiúidí breithiúnacha

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó**— IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ‘ardriosca’

Béim ar chaighdeán dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iniúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.
- Faireachán iarmhargaidh chun feidhmíocht a rianú.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn	cuspoirbhunaithe	solúbtha		arm/cosaint + slándáil náisiúnta	
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

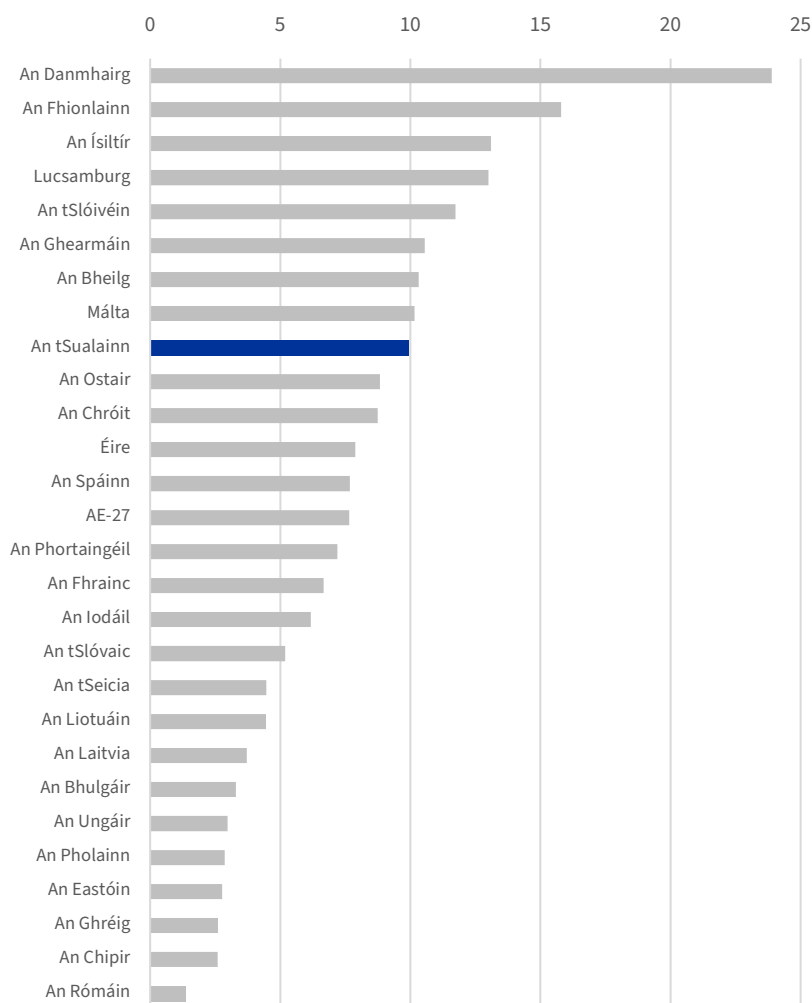
Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Eolas cúla

Tabhair faoi deara: **is in 2023 atá an chaibidlíocht ar siúl!**

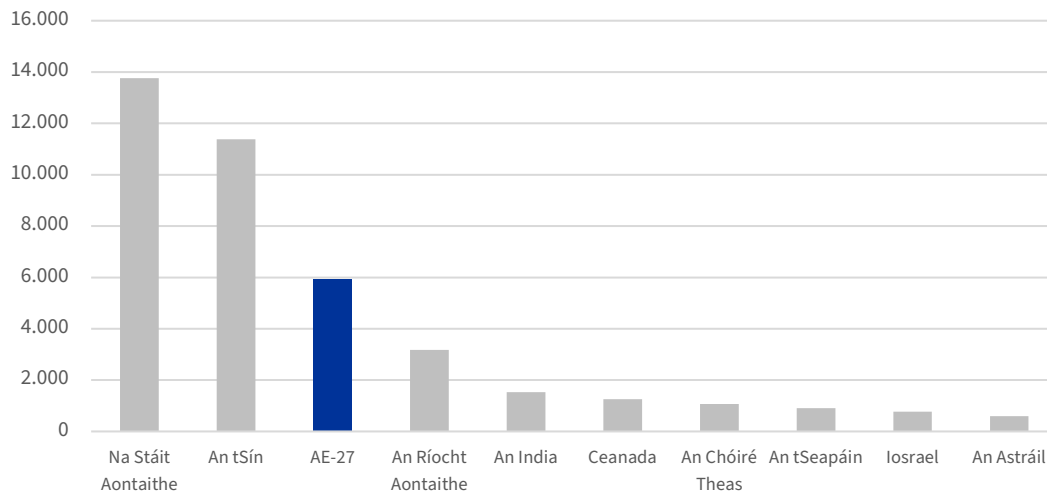
	An tAontas Eorpach	An tSualainn
Daonra	447 695 350	10 521 556
OTI per capita in EUR	38 150	51 060
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	7.7 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	10.4 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	36.5 %

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a bhfuil breis agus deichniúr fostaithe iontu (2021)

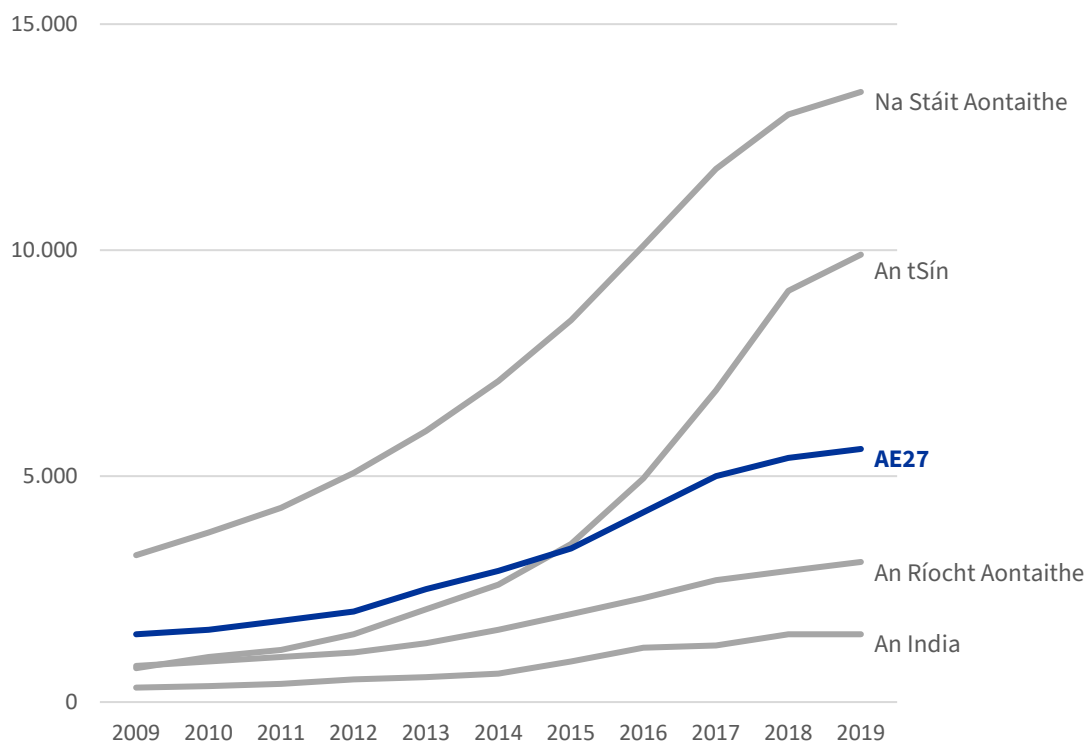

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú ar líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

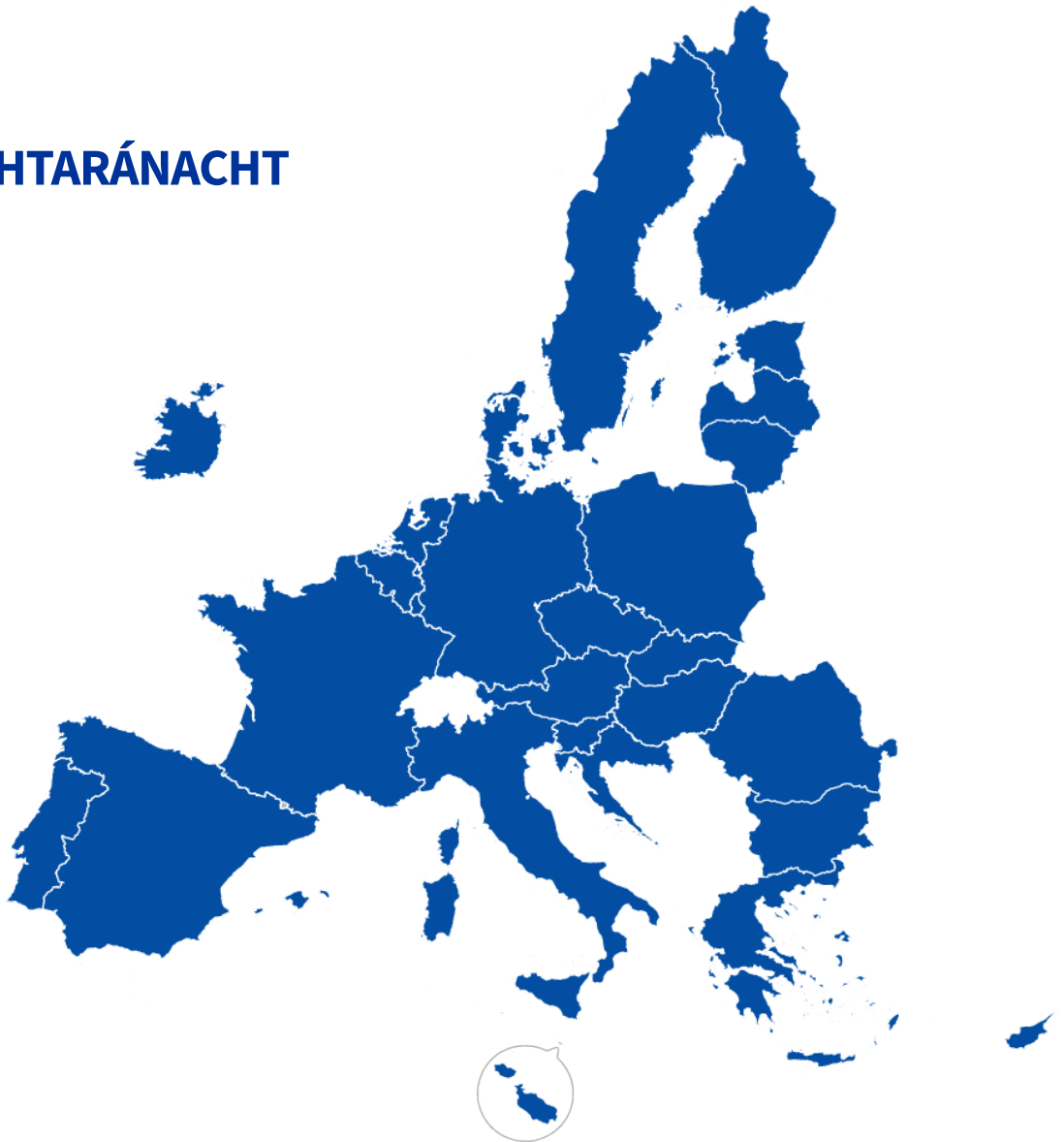
Is í Ardrúnaíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin: www.consilium.europa.eu
© An tAontas Eorpach, 2025 | Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinsé

Print	ISBN 978-92-850-0514-6	doi: 10.2860/6611997	QC-01-25-006-GA-C
PDF	ISBN 978-92-850-0513-9	doi: 10.2860/9985000	QC-01-25-006-GA-N

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

AN UACHTARÁNACHT

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifíil | **An t-ardleagan** | GA

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoírlár an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- (A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- (B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

AN UACHTARÁNACHT

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasmh ón gComhairle le tromlach dúbailte (is é sin 55 % de na Ballstáit, ar a laghad, a dhéanann ionadaíocht ar 65 % de dhaoir iomlán an Aontais Eorpaigh). Is fearr i gcónaí a bheith ar aon fhocal sna cúrsaí seo, ach ina éagmais sin, cuirtear riail an tromlaigh dhúbailte i bhfeidhm. Go praiticiúil, ní chaitear vóta ar fhormhór na gcinntí, ach déanann an uachtaránacht iarracht teacht ar chomhréiteach ar féidir leis na toscaireachtaí go léir tacú leis.

An ról a bheidh agatsa

Tá tú i bpáirt le toscaireacht an Bhallstáit sin ar aige atá an uachtaránacht faoi láthair. Déarfadh éascaitheoir an chluiche leat cén tír atá i gceist.

Mar chuid den toscaireacht, tusa a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcaibidlíocht oifigiúil agus is iad do chomhghleacaithe a chuirfidh leas agus seasamh na tíre i láthair. Fútsa atá sé maoirseacht a dhéanamh ar na cainteanna oifigiúla, deis chainte a thabhairt do na toscairí agus súil a choinneáil ar an sceideal.

An Tús

1. Ba cheart duit **tús a chur leis an gcrúinniú go foirmiúil**, fáilte a chur roimh na toscairí uile agus roimh an gCoimisiún agus cuspóir an chruinnithe a mhíniú dóibh (nóiméad, ar a mhéad). D'fhéadfadh an script ar an gcéad leathanach eile cabhrú leat.
2. Ina dhiaidh sin arís, **iarrfaidh tú ar ionadaí an Choimisiúin an dréacht a chur i láthair**.
3. Ach a mbeidh sin déanta, tig leat a iarraidh ar **na Ballstáit**, ina gceann is ina gceann, **ráiteas tosaigh a dhéanamh** (nóiméad, ar a mhéad), de réir mar a iarrfaidh siad cead cainte. Iarr ar na Ballstáit na leasanna coiteanna atá acu i bpáirt le Ballstáit eile a chur in iúl go soiléir..

An Plé

1. **Stiúir an chaibidlíocht oifigiúil a bheidh ann.**
Beidh cead cainte ag na hairí ach a dtabharfaidh tusa an deis sin dóibh. Tabhair deis chainte do na toscarí ina gceann is ina gceann de réir mar a iarrfaidh siad an deis sin.
2. Iarr ar na toscarí gan argóint agus seasamh a míníodh cheana féin a dhéanamh an athuair. Iarr ar na Ballstáit sin atá ar aon fhocal labhairt thar ceann a chéile. **Bítear géar ar an am!**
3. **Cuirtear isteach ar an gcaibidlíocht oifigiúil ar mhaithe le cainteanna neamhfhoirmiúla.**
Fógair tús na gcainteanna neamhfhoirmiúla agus an tráth a gcuirfeadh tús an athuair leis an gcruinniú foirmiúil. Tig na cainteanna neamhfhoirmiúla a reáchtáil i d'uireasa.

Teacht ar chomhaontú

1. Beidh an deis agat **togra comhréitigh a ullmhú** i gcaitheamh na cainteanna neamhfhoirmiúla. Ar ndóigh, tig leat freisin a iarraidh ar na Ballstáit an bhfuil nó nach bhfuil moltaí acu i dtaca le togra comhréitigh.
2. Caitear vóta ar an togra/na tograí is mó a bhfuil gealladh fúthu maidir le hAirteagal 1 agus 2. Glactar comhsheasmh ón gComhairle le tromlach dubailte (is é sin 55 % de na Ballstáit, ar a laghad, a dhéanann ionadaíocht ar 65 % de dhaonra iomlán an Aontais Eorpaigh). **Úsáid an t-áireamhán vótála** chun na vótaí a chomhaireamh. Tig le héascaitheoir an chluiche lámh chúnta a thabhairt duit leis seo.
3. Meabhraigh do na Ballstáit nach mór dóibh cinneadh a dhéanamh ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh, cé acu arbh fhearr leo teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leo nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

A Chomhaltaí na Comhairle, a Choimisinéir,

Is mór agam tús a chur le cruinniú an lae inniu den Chomhairle.

Mar is eol daoibh, is ag _____ atá Uachtaránacht na Comhairle i láthair na huaire agus is í (é) a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcaibidlíocht. Mise a dhéanfaidh cruinniú an lae inniu a stiúradh ach ní fúmsa a bheidh sé seasamh ár dtíre ar an ábhar a chur i láthair.

Ar chlár oibre an lae inniu, tá rialachán nua maidir le húsáid agus forbairt na hintleachta saorga, nó IS, san Aontas. Tá an t-ábhar seo ag dó na geirbe ag muintir uile na hEorpa, agus tá tábhacht nach beag ag baint leis i dtaca le ról an Aontais Eorpaigh i saol an lae inniu, ar an ábhar _____.

Sula dtabharfaidh mé cead cainte don Choimisiún, ba mhaith liom béim a chur ar an athbhreithniú atá déanta ag Seirbhís Dlí na Comhairle ar an togra. Tá sé tugtha le fios acusan go bhfuil an togra i gcomhréir leis na Conarthaí agus go bhfuil bunús dlí riachtanach leis.

Iarraimid ar an gCoimisiún an togra uaidh a chur i láthair anois. Beidh deis agaibhse ansin ráiteas gearr a dhéanamh agus seasamh bhur dtíre féin a chur i láthair. Táimid ag súil go mór le díospóireacht chuiditheach thairbheach.

A Choimisinéir, anois do dheis!

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

(A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach larscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfaidh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

(B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach larscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinse oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

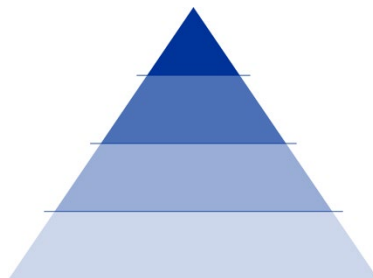
Iarscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha

Ardriosca

Ísealriosca

Gan riosca

Toirmeasc iomlán

Diancheanglais (féach Iarscríbhinn II)

Trédhearcacht ag teastáil

Gan rialáil

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Cur chuige cumasbhunaithe

Gach córas IS ilchuspóireach agus gach córas IS atá in ann an méid seo a leanas a dhéanamh:

- cinntí criticiúla a dhéanamh faoi chearta, slándáil nó slite beatha daoine — e.g. máinliacht IS-chuidithe, earcú uathoibríoch ball foirne
- tionchar a imirt go huathrialach ar iompraíocht an duine nó í a ionramháil i réimsí íogaire, e.g. micri-spiocdhíriú polaitiúil
- sonraí pearsanta/bithmhéadracha a phróiseáil, a anailísiú nó a ghiniúint ar an mórgóir
- tuartha casta nó measúnuithe riosca a dhéanamh ag a mbíonn iarmhairtí sochaíocha, e.g. samhaltú aeráide
- oibriú i dtimpeallachtaí ina bhféadfadh earráidí nó claontachtaí díobháil a dhéanamh, e.g. gluaisteáin uathrialaitheacha

Cur chuige cuspóirbhunaithe

Gach córas IS atá beartaithe lena n-úsáid chun oibriú sna réimsí a leanas:

- bonneagar criticiúil
- an tsláinte
- an t-ionad oibre (acmhainní daoine)
- sochair slándála sóisialta
- institiúidí breithiúnacha

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fóirúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó**— IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ardriosca

Béim ar chaighdeán dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuatha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iniúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.
- Faireachán iarmhargaidh chun feidhmíocht a rianú.

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair	cuspóirbhunaithe	réamhchúram		an tslándáil náisiúnta	
An Bheilg	cumasbhunaithe	réamhchúram		foinse oscailte	
An Bhulgáir	cuspóirbhunaithe	solúbtha		gan eisceacht	
An Chróit	cuspóirbhunaithe	réamhchúram		gnólachtaí nuathionscanta	
An Chipir	cumasbhunaithe	réamhchúram	Athbhreithniú faoi cheann 2 bliana	gan eisceacht	
An tSeicia	cumasbhunaithe	solúbtha	Athbhreithniú faoi cheann 5 bliana	gan eisceacht	
An Danmhairg	cuspóirbhunaithe	réamhchúram	Tacaíocht airgeadais	arm/cosaint + slándáil náisiúnta	
An Eastóin	cuspóirbhunaithe	solúbtha	Tástáil san fhórsaol	arm/cosaint + slándáil náisiúnta	
An Fhionlainn	cuspóirbhunaithe	solúbtha	An vótáil a chur siar	gnólachtaí nuathionscanta	
An Fhrainc	cuspóirbhunaithe	réamhchúram	An t-oideachas a chur san áireamh	arm/cosaint + slándáil náisiúnta	
An Ghearmáin	cumasbhunaithe	réamhchúram		gan eisceacht	
An Ghréig	cumasbhunaithe	réamhchúram	Athbhreithniú faoi cheann 3 bliana	arm/cosaint + slándáil náisiúnta	
An Ungáir	cumasbhunaithe	solúbtha		arm/cosaint	
Éire	cuspóirbhunaithe	solúbtha	Solúbthacht maidir le tástáil	gnólachtaí nuathionscanta	

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil	cumasbhunaithe	réamhchúram		gnólachtaí nuathionscanta	
An Laitvia	cumasbhunaithe	solúbtha	Gan faireachán iarmhargaidh a áireamh	arm/cosaint	
An Liotuáin	cumasbhunaithe	solúbtha		gan eisceacht	
Lucsamburg	cuspoirbhunaithe	solúbtha	Athbhreithniú faoi cheann 3 bliana	gnólachtaí nuathionscanta	
Málta	cuspoirbhunaithe	solúbtha	Tástáil san fhíorshaol	an tslándáil náisiúnta	
An Ísiltír	cumasbhunaithe	réamhchúram		an tslándáil náisiúnta	
An Pholainn	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	
An Phortaingéil	cuspoirbhunaithe	solúbtha	An vótáil a chur siar	foinse oscailte	
An Rómáin	cuspoirbhunaithe	solúbtha		an tslándáil náisiúnta	
An tSlóvaic	cuspoirbhunaithe	solúbtha	Tacaíocht airgeadais	gnólachtaí nuathionscanta	
An tSlóivéin	cumasbhunaithe	réamhchúram		gnólachtaí nuathionscanta	
An Spáinn	cumasbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint + slándáil náisiúnta	
An tSualainn	cuspoirbhunaithe	solúbtha		arm/cosaint + slándáil náisiúnta	
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Sainmhínithe

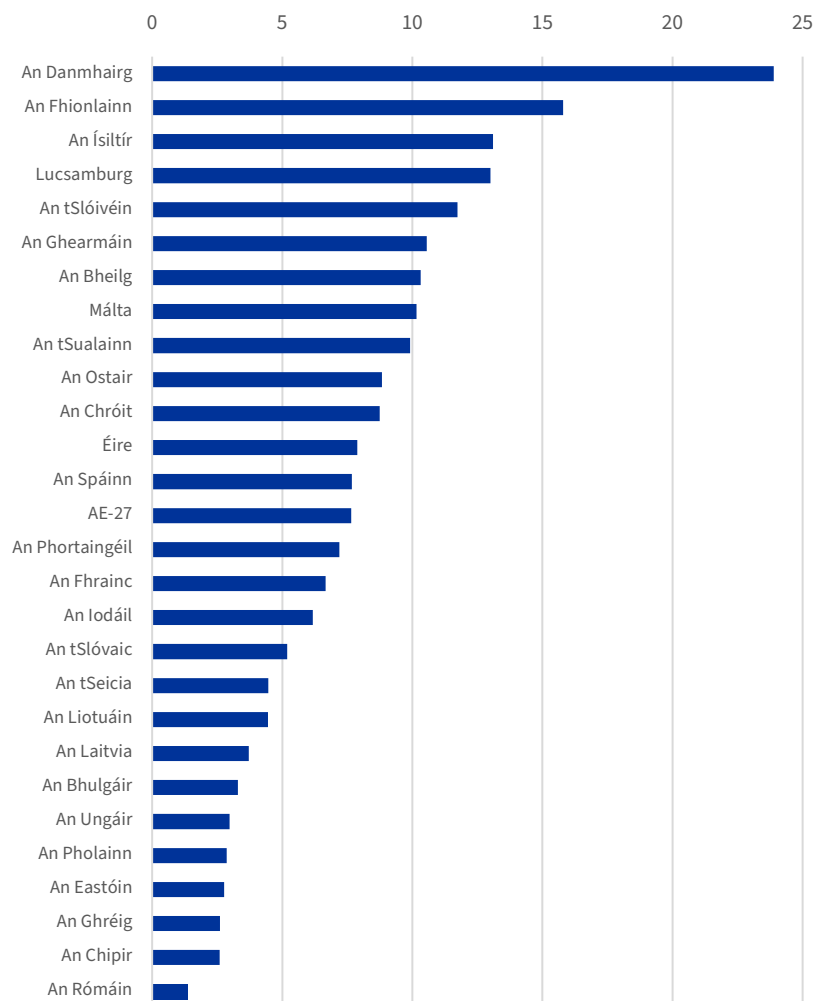
- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga (córais IS)** — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaímíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

Eolas cúla

Tabhair faoi deara: **is in 2023 atá an chaibidlíocht ar siúl!**

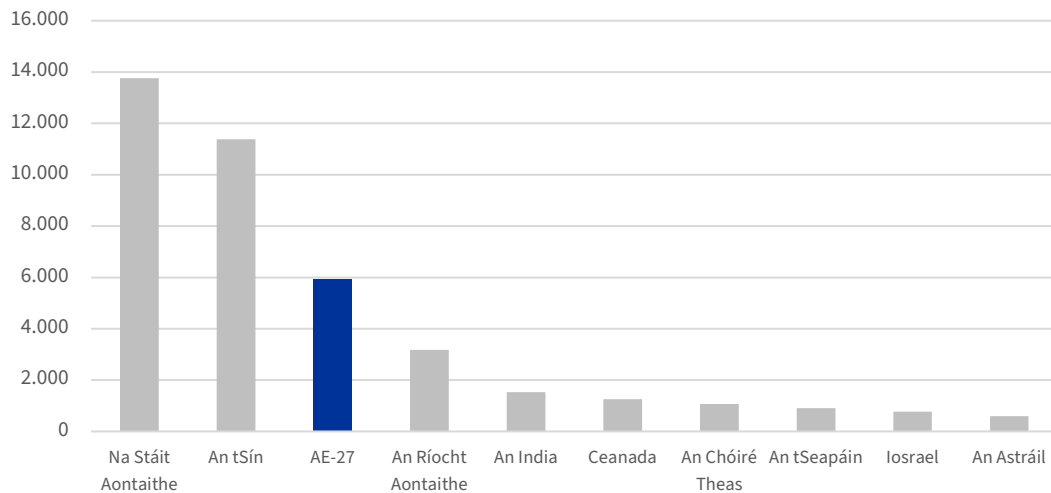
	An tAontas Eorpach
Daonra	447 695 350
OTI per capita in EUR	38 150
An ráta dífhostaíochta	6.1 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a bhfuil breis agus deichniúr fostaithe iontu (2021)

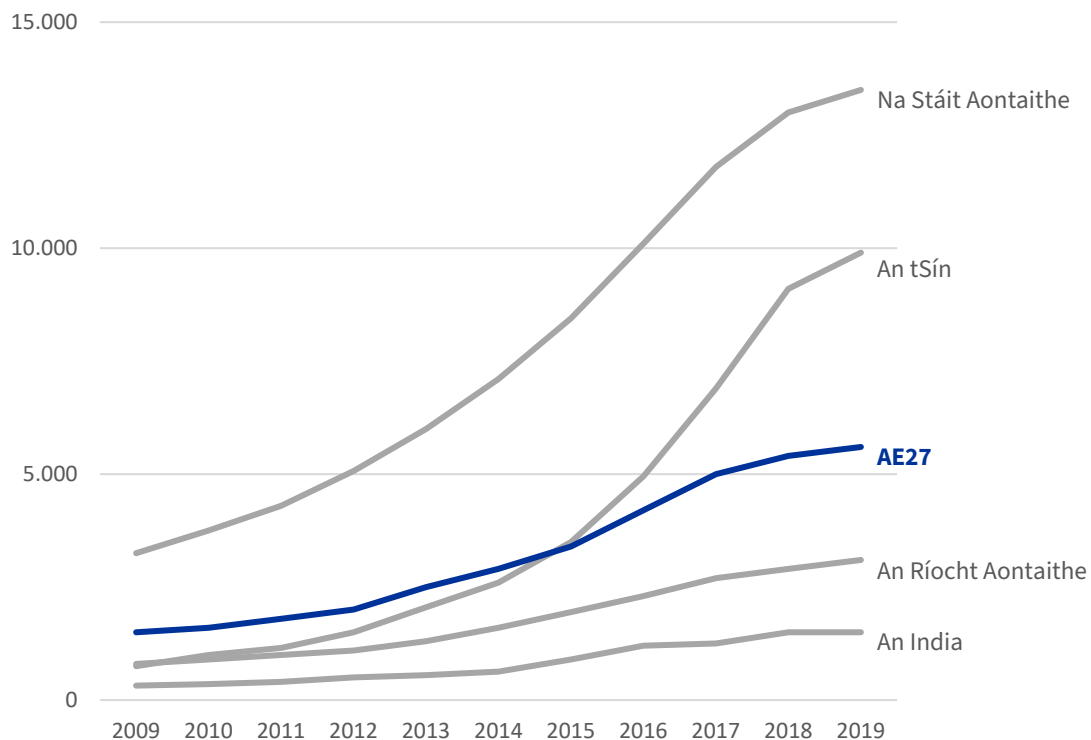

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

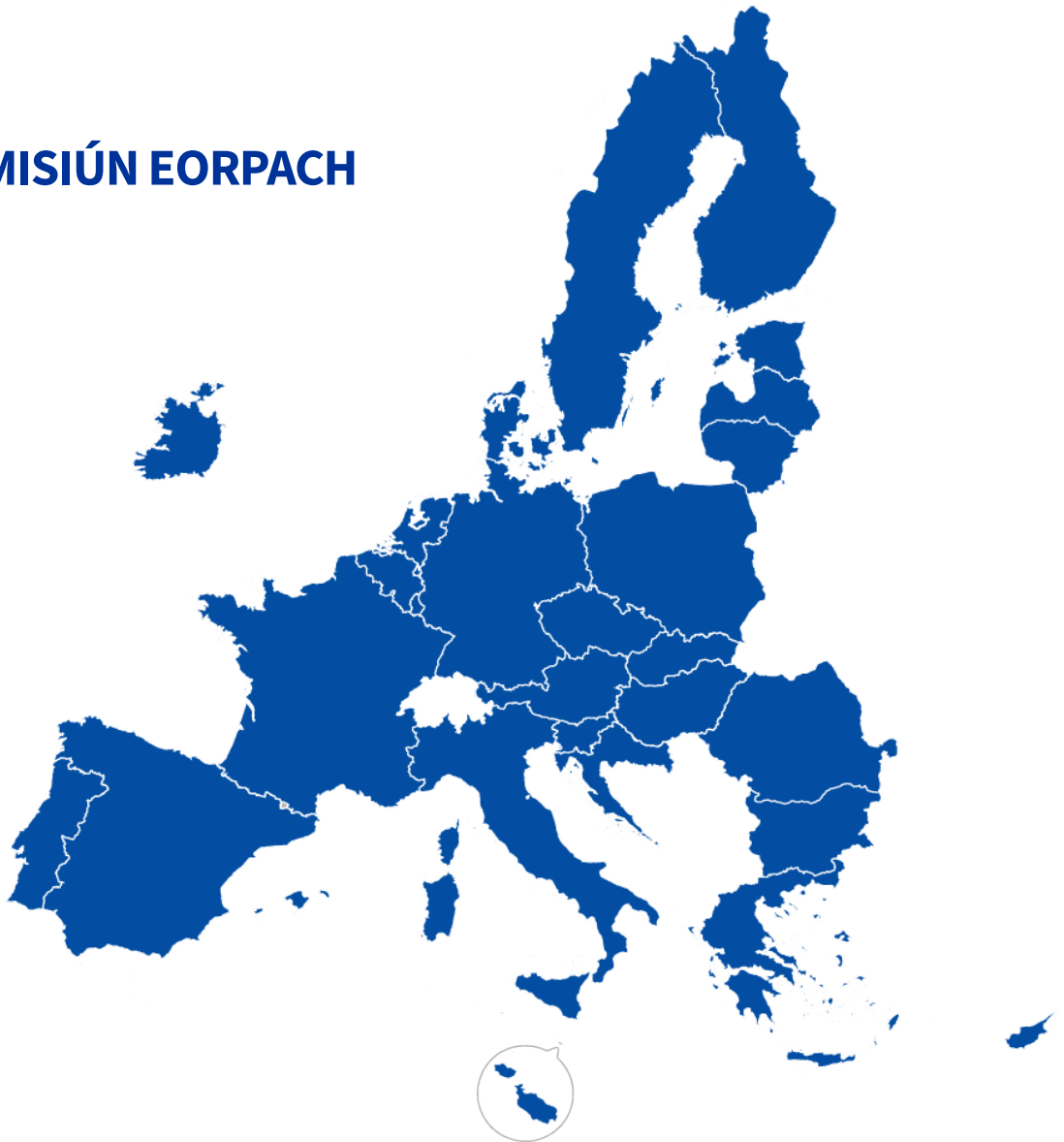
Is í Ardúnaíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin: www.consilium.europa.eu
© An tAontas Eorpach, 2025 | Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinsé

Print	ISBN 978-92-850-0514-6	doi: 10.2860/6611997	QC-01-25-006-GA-C
PDF	ISBN 978-92-850-0513-9	doi: 10.2860/9985000	QC-01-25-006-GA-N

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

AN COIMISIÚN EORPACH

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifíil | **An t-ardleagan** | GA

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoírlár an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- (A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- (B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra uait le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na intleachta saorga.

Ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (atá i mbun cathaoirleachta ar an gcrúinniú) deis chainte duit, cuirfidh tú an togra i láthair ionadaithe na mBallstát agus glacfaidh tú páirt sa chaibidlíocht a ghabhann leis.

Do phríomhchuspóir

A chinntiú go mbeidh gach ar féidir den bhunleagan sa leagan deiridh agus, ag an am céanna, cúnamh a thabhairt don Chomhairle teacht ar chomhsheasamh. Tá géarghá le comhréiteach coiteann Eorpach!

Do thasc féin

1. **Léigh an rólphróifíl** go cúramach óir is anseo a léirítear leas agus seasamh an Choimisiúin.
2. **Ullmhaigh ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) chun cur i láthair agus cur síos a dhéanamh ar an togra. D'fhéadfadh an script sa bhosca thíos ar dheis cabhrú leat.
3. Éist go cúramach le seasamh na mBallstát. **Líon isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9** chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile.
4. Mínigh seasamh do ghrúpa agus **cosain an togra uait** i gcaitheamh na caibidlíochta. Tapaigh do dheis agus labhair amach! Cuidigh leis gComhairle teacht ar chomhréiteach a shásaíonn do mhian.
5. **Ní cheadaítear duit vóta a chaitheamh** ag an deireadh. Bain leas as na sosanna neamhfhoirmiúla chun do chuid moltaí féin a chur ina luí ar na toscaireachtaí.

A Chomhaltaí ró-onóracha na Comhairle,

Is maith go bhfuil an díospóireacht thábhachtach seo á reáchtáil inniu i ndáil leis an rialachán maidir leis an intleacht shaorga san Aontas. Rachadh an rialachán go mór chun tairbhe na saoránach agus an Aontais trí chéile, toisc _____

Sa dréachtrialachán ón gCoimisiún, molaimid **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe** le haghaidh feidhmchláir IS ardriosca **agus ceanglais tástála réamhchúraim**, mar _____

Ceadófar eisceachtaí ar an rialachán mar a leagtar amach in Airteagal 1 é nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear na córais IS. Is ar na cúiseanna a leanas a mholaimid sin: _____

I dteannta a chéile, déanaimis ár gcion lena chinntiú go bhforbrófar an intleacht shaorga ar bhealach freagrach.

Go raibh maith agaibh.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- (A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach larscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfaidh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

- (B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach larscríbhinn II).

D’argóintse

- Tá gá le gníomhaíocht phráinneach chun an nuálaíocht a chothú agus iomaíochas domhanda na hintleachta saorga a mhonaraítear san Aontas a neartú, agus ní mór aghaidh a thabhairt go cúramach ar aon rioscaí a d’fhéadfadh a bheith ann do chearta bunúsacha agus do chosaint tomhaltóirí ag an am céanna.
- Teicneolaíocht nua atá san intleacht shaorga ar deacair na himpleachtaí a bheidh aici a thuair, bíodh sin i dtaobh an duine, na sochaí, gnóilachtaí nó an gheilleagair; dá bhrí sin, ní mór cur chuige atá idir uailmhianach agus fhaichilleach a ghlacadh ina leith. Léirítear an méid sin sa togra uait sa mhéid is go molar cur chuige cuspóirbhunaithe ann maidir le sainiú na gcóras IS sin is ceart a aicmiú mar ‘ardriosca’. De réir an chur chuige chuspóirbhunaithe, meastar go bhfuil ardriosca ag baint leis an intleacht shaorga i réimsí íogaire a bhaineann le cinntí báis nó beatha nó a bhfuil tionchar suntasach acu ar fholláine shaoránaigh an Aontais.
- Tháinig an Chomhairle ar chomhaontú cheana féin maidir le catagóirí na gcóras IS lena mbaineann riosca do-ghlactha, a gcuirfear toirmeasc orthu san Aontas, chomh maith le catagóirí na gcóras ísealriosca agus gan riosca. Is é cúram an lae inniu sainiú soiléir a dhéanamh ar a bhfuil i gceist le ‘ardriosca’. Aon chóras IS a thagann faoin gcatagóir seo, ní mór nach gcaithfear leis mar chóras ísealriosca ná mar chóras gan riosca.
- Féachfaidh tú freisin le ceanglais shoiléire a leagan síos le haghaidh córais IS ardriosca le linn phlé an lae inniu. Leis an gcreat tástála réamhchúraim, cinntítear an fhreagracht agus an chuntasacht i bhforbairt na hintleachta saorga. Ag an am céanna, cuireann na caighdeáin sin dúshlán faoi na forbróirí córais iontaofa ardcháilíochta a tháirgeadh, rud a thuillfeadh aitheantas domhanda. Leis an gcur chuige sin, measann tú go n-éireoidh leis an Aontas a bheith ina cheannaire i dtaobh na hintleachta saorga, sa chaoi is go ndúnfaí go tapa an bhearna idir é, na Stáit Aontaithe agus an tSín.

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- Cé gur tosaíochtaí i gcónaí iad ceannaireacht dhigiteach aontaithe a chur chun cinn san Aontas agus gné na trádála seachtraí a neartú — táirgí IS arna bhforbairt san Aontas a easpórtáil ar fud an domhain, mar shampla — is den ríthábhacht an uathriail náisiúnta a chaomhnú in earnálacha sonracha atá ríthábhachtach don tsábháilteacht phoiblí.
- Tá dúshlán slándála idirnáisiúnta ag dul i ngéire go tapa, cuir i gcás, agus tá ról lárnach ag an intleacht shaorga maidir leis an gcibearchogaíocht agus bogearraí haiceála mailíseacha a chur chun cinn, etc. Ní mór nach gcuirfí aon ualaí rialála, dá laghad iad, bac ar fhrithbhearta cosanta. Dá bhrí sin, níor cheart feidhm a bheith ag Airteagal 1 maidir le feidhmchláir mhíleata agus chosanta.
- Chun gach críche eile, ní gá díolúintí breise, ós rud é go gcinntíonn na híoscheanglais tástála go bhforbraítear an intleacht shaorga ar bhealach freagrach.
- Do chuid nótaí:

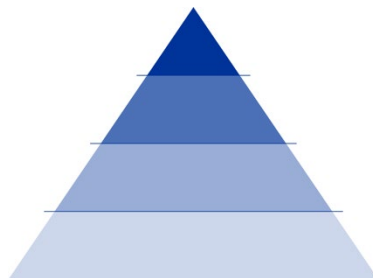
Iarscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha

Ardriosca

Ísealriosca

Gan riosca

Toirmeasc iomlán

Diancheanglais (féach Iarscríbhinn II)

Trédhearcacht ag teastáil

Gan rialáil

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Cur chuige cumasbhunaithe

Gach córas IS ilchuspóireach agus gach córas IS atá in ann an méid seo a leanas a dhéanamh:

- cinntí criticiúla a dhéanamh faoi chearta, slándáil nó slite beatha daoine — e.g. máinliacht IS-chuidithe, earcú uathoibríoch ball foirne
- tionchar a imirt go huathrialach ar iompraíocht an duine nó í a ionramháil i réimsí íogaire, e.g. micri-spiocdhíriú polaitiúil
- sonraí pearsanta/bithmhéadracha a phróiseáil, a anailísiú nó a ghiniúint ar an mórgóir
- tuartha casta nó measúnuithe riosca a dhéanamh ag a mbíonn iarmhairtí sochaíocha, e.g. samhaltú aeráide
- oibriú i dtimpeallachtaí ina bhféadfadh earráidí nó claontachtaí díobháil a dhéanamh, e.g. gluaisteáin uathrialaitheacha

Cur chuige cuspóirbhunaithe

Gach córas IS atá beartaithe lena n-úsáid chun oibriú sna réimsí a leanas:

- bonneagar criticiúil
- an tsláinte
- an t-ionad oibre (acmhainní daoine)
- sochair slándála sóisialta
- institiúidí breithiúnacha

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó**— IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ‘ardriosca’

Béim ar chaighdeáin dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iniúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.
- Faireachán iarmhargaidh chun feidhmíocht a rianú.

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Sainmhínithe

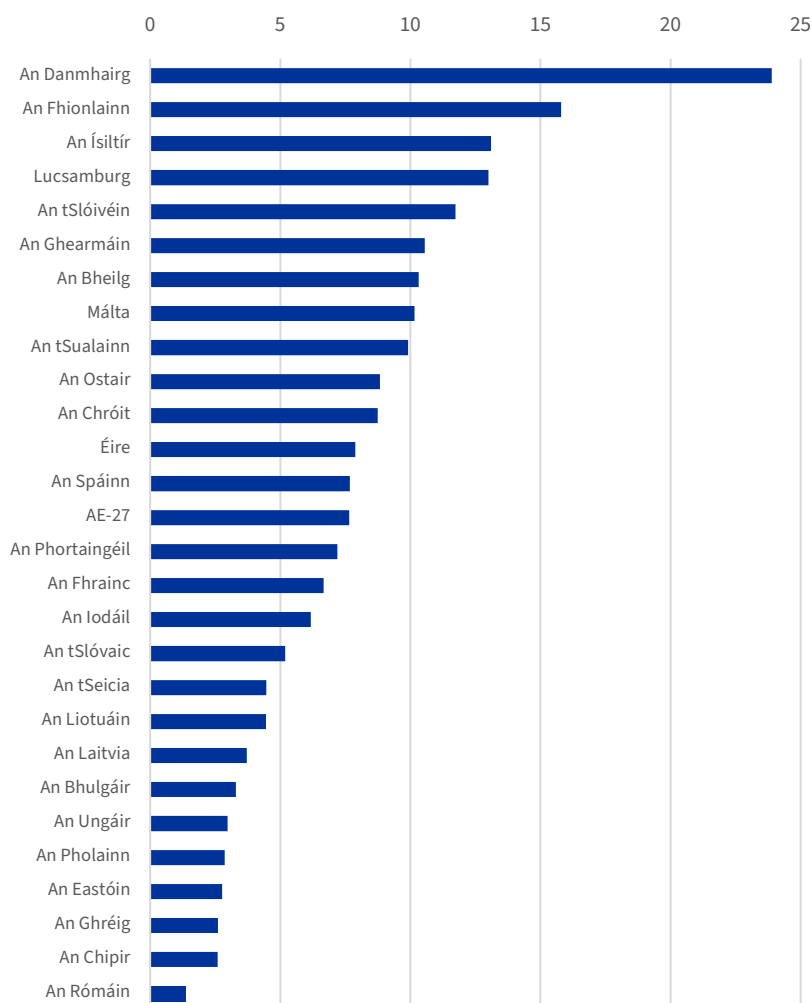
- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

Eolas cúla

Tabhair faoi deara: **is in 2023 atá an chaibidlíocht ar siúl!**

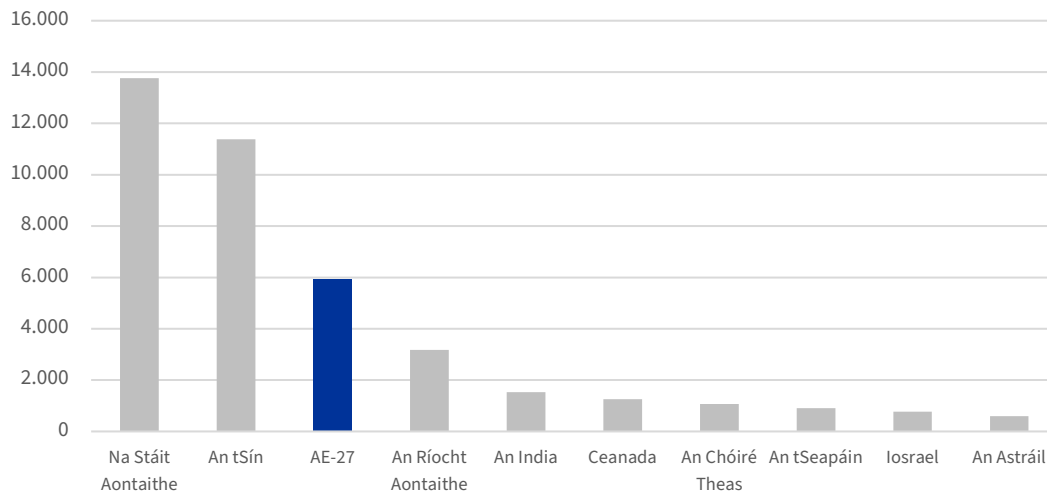
	An tAontas Eorpach
Daonra	447 695 350
OTI per capita in EUR	38 150
An ráta dífhostaíochta	6.1 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a bhfuil breis agus deichniúr fostaithe iontu (2021)

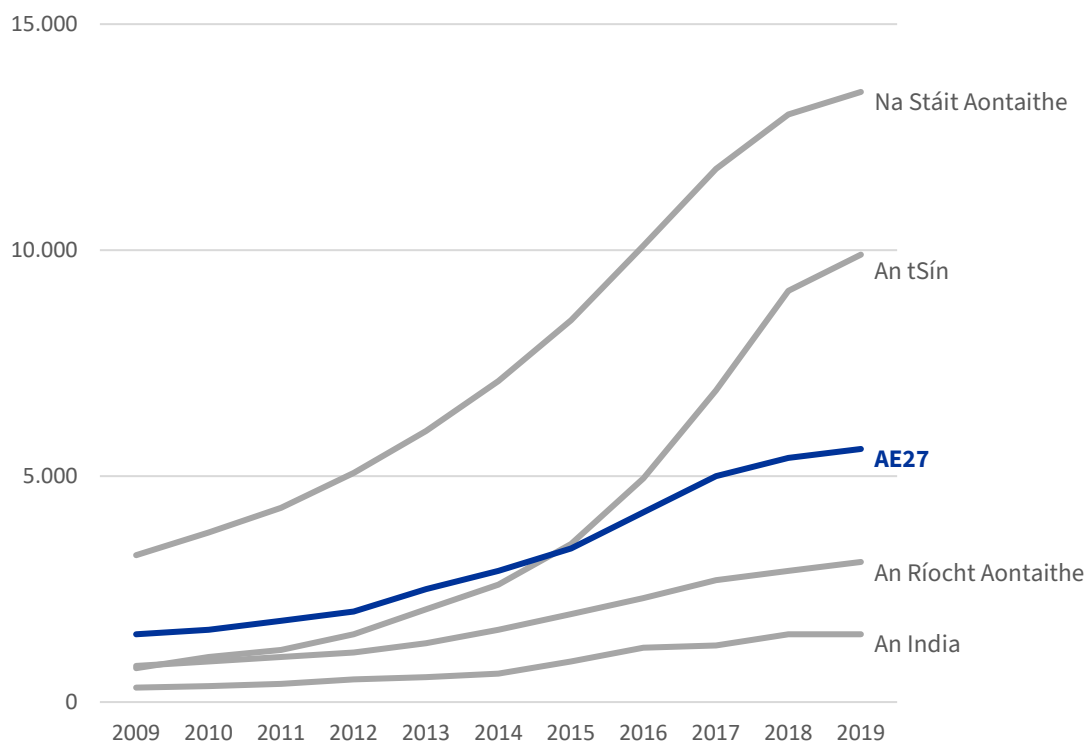

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

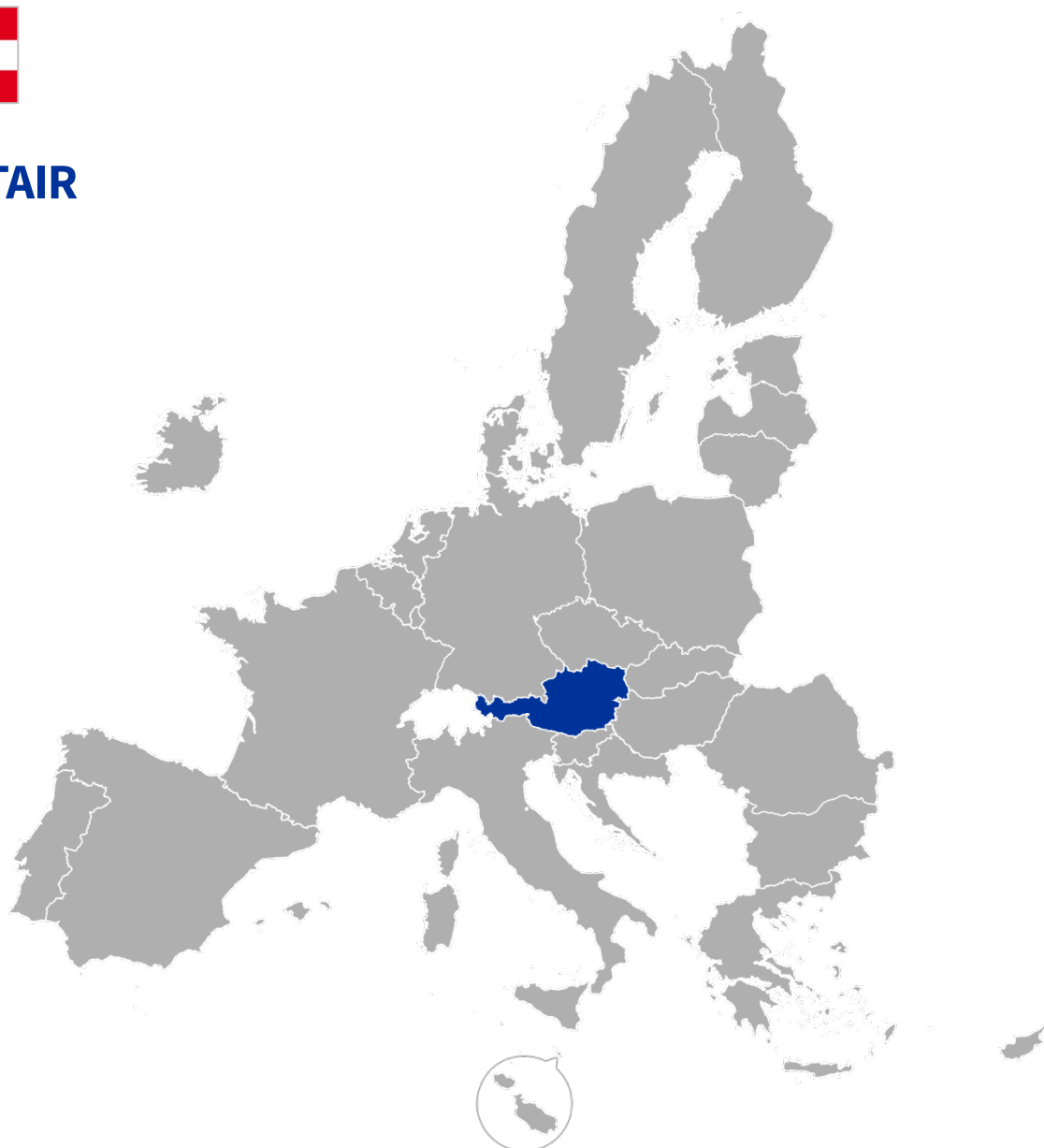
Is í Ardúnáíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin: www.consilium.europa.eu
© An tAontas Eorpach, 2025 | Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinsé

Print	ISBN 978-92-850-0514-6	doi: 10.2860/6611997	QC-01-25-006-GA-C
PDF	ISBN 978-92-850-0513-9	doi: 10.2860/9985000	QC-01-25-006-GA-N

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

AN OSTAIR

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifíilí | **An t-ardleagan** | GA

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoíll an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- (A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- (B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leasa féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireadh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh an rólphróifíl** go cúramach óir is anseo a léirítear leas agus seasamh do thírise.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh** agatsa **agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar shampla an Danmhairg, an Fhrainc, an Pholainn agus an Rómáin**. Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhuir leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagal 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcruinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **lín isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9**. Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuir do sheasaimh agus do phointí féin i láthair**. I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat**. Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

*A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,
I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.*

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le _____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar _____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

(A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach larscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfaidh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

(B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach larscríbhinn II).

D’argóintse

- Rinne rialtas náisiúnta do thírse tuairim is €350 milliún a infheistiú sa taighde ar IS idir 2012 agus 2017, rud a chuir bonn láidir faoin nuálaíocht. Tá cuideachtaí Ostaracha ar thús cadhnaíochta anois maidir le forbairt IS, agus tá margaí intíre agus idirnáisiúnta araon ag baint tairbhe as sin. Tacáíonn tú le treoir an Aontais maidir le rialachas IS ach iarrann tú maoiniú níos mó ar leibhéal an Aontais chun borradh breise a chur faoin taighde agus faoin bhforbairt.
- Tacáíonn tú go láidir le cur i bhfeidhm an chur chuige chuspóirbhunaithe trí ‘phrionsabal na neodrachta teicneolaíche’. Ciallaíonn sé sin nach féidir le rialacháin tús áite a thabhairt do theicneolaíochtaí, samhlacha nó cuir chuige shonracha IS ná idirdhealú a dhéanamh ina gcoinne. In earnáil íogair ar nós an chúraim sláinte, is cuma cé acu an í an domhainfhoghlaím nó IS riailbhunaithe a úsáideann an córas – meastar gur córais ‘ardriosca’ iad sin toisc go bhféadfaidís a bheith ina gcúis le bás duine má theipeann ar an IS nó má dhéanann sé botún.
- Tá an cur chuige cuspóirbhunaithe ríthábhachtach freisin d’iompórtálacha IS. Is minic nach leor dearbhú an fhorbróra féin chun fíorchumais na gcóras a iompórtáiltear a dheimhniú — go háirithe nuair a d’fhéadfadh dreasachtaí a bheith ann d’eintitis eachtracha gnéithe díobhálacha a cheilt, earraí spaireachta, mar shampla.
- Maidir le ceanglais tástála, tá tusa i bhfabhar creat tástála réamhchúraim, ós rud é go gcuirfí cultúr freagrachta chun cinn leis sin, rud a fhágfadh go mbeadh sé níos éasca rudaí a chur ina gceart pé uair a mbeadh saincheist faoi leith le réiteach.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- I gcomhpháirtíocht le Interpol, Europol agus Oifig na Náisiún Aontaithe um Dhrugaí agus Coireacht — a bhfuil a ceanncheathrú i Vín — tá ról ceannasach ag Institiúid Teicneolaíochta na hOstaire maidir le córais IS a chomhtháthú sa tslándáil náisiúnta trí ardréitigh faireachais agus ardáin oiliúna thumthacha. Tá na taighdeoirí tiomanta samhlacha IS an-iontaofa ar féidir brath orthu a fhorbairt, a chuideoidh le sábháilteacht na hOstaire a fheabhsú. Ós rud é go dtagann an tslándáil náisiúnta lasmuigh de raon feidhme chreataí rialála an Aontais de ghnáth, measann tú go bhfuil sé réasúnta an fearann sin a eisiáil ó rialáil IS.
- Ina theannta sin, mar a chuir tú in iúl cheana féin i dtaobh Airteagal 1, is den tábhacht a shoiléiriú nach mór go n-áireofaí freisin i raon feidhme an chreata rialála córais IS a fhorbraítear lasmuigh den Aontas agus a iompórtáiltear ina dhiaidh sin. Ba cheart feidhm a bheith ag an rialachán maidir leis na córais IS uile a úsáidtear san Aontas Eorpach, gan beann ar a dtionscnamh.
- Do chuid nótaí:

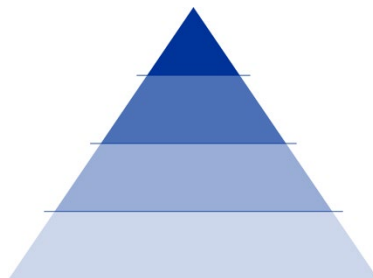
Ianscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha

Ardriosca

Ísealriosca

Gan riosca

Toirmeasc iomlán

Diancheanglais (féach Ianscríbhinn II)

Trédhearcacht ag teastáil

Gan rialáil

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Cur chuige cumasbhunaithe

Gach córas IS ilchuspóireach agus gach córas IS atá in ann an méid seo a leanas a dhéanamh:

- cinntí criticiúla a dhéanamh faoi chearta, slándáil nó slite beatha daoine — e.g. máinliacht IS-chuidithe, earcú uathoibríoch ball foirne
- tionchar a imirt go huathrialach ar iompraíocht an duine nó í a ionramháil i réimsí íogaire, e.g. micri-spriocdhírú polaitiúil
- sonraí pearsanta/bithmhéadracha a phróiseáil, a anailísiú nó a ghiniúint ar an mórgóir
- tuartha casta nó measúnuithe riosca a dhéanamh ag a mbíonn iarmhairtí sochaíocha, e.g. samhaltú aeráide
- oibriú i dtimpeallachtaí ina bhféadfadh earráidí nó claontachtaí díobháil a dhéanamh, e.g. gluaisteáin uathrialaitheacha

Cur chuige cuspóirbhunaithe

Gach córas IS atá beartaithe lena n-úsáid chun oibriú sna réimsí a leanas:

- bonneagar criticiúil
- an tsláinte
- an t-ionad oibre (acmhainní daoine)
- sochair slándála sóisialta
- institiúidí breithiúnacha

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó**— IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ardriosca

Béim ar chaighdeán dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iniúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile, ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle is minic
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		an tslándáil náisiúnta	
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

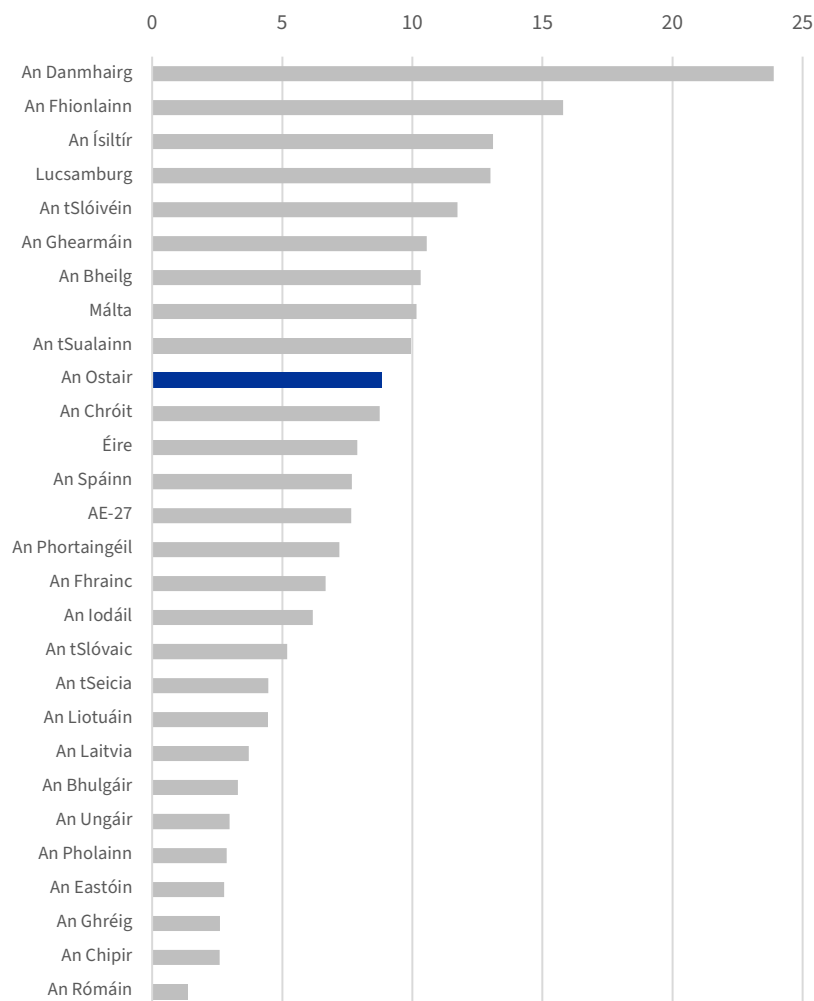
Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Eolas cúla

Tabhair faoi deara: **is in 2023 atá an chaibidlíocht ar siúl!**

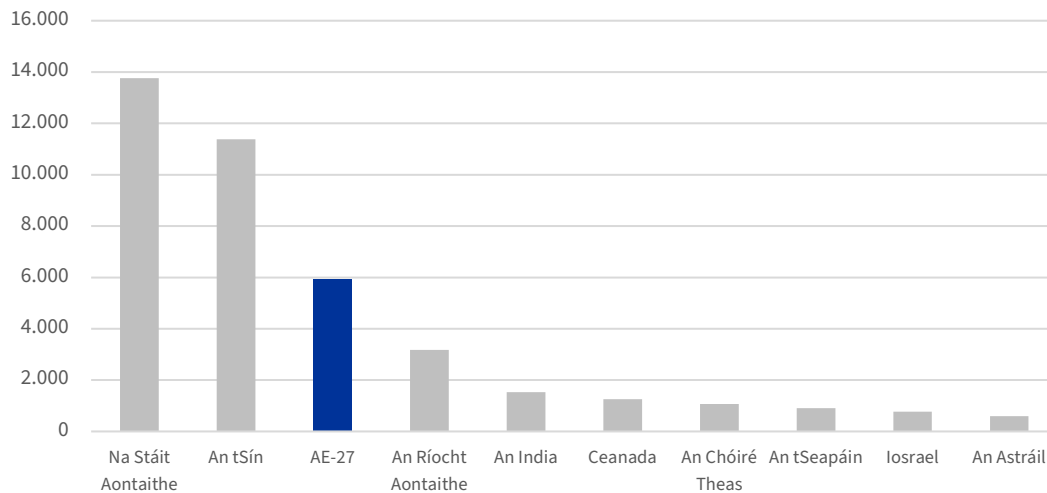
	An tAontas Eorpach	An Ostair
Daonra	447 695 350	9 104 772
OTI per capita in EUR	38 150	51 830
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	5.1 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	10.8 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	32 %

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a bhfuil breis agus deichniúr fostaithe iontu (2021)

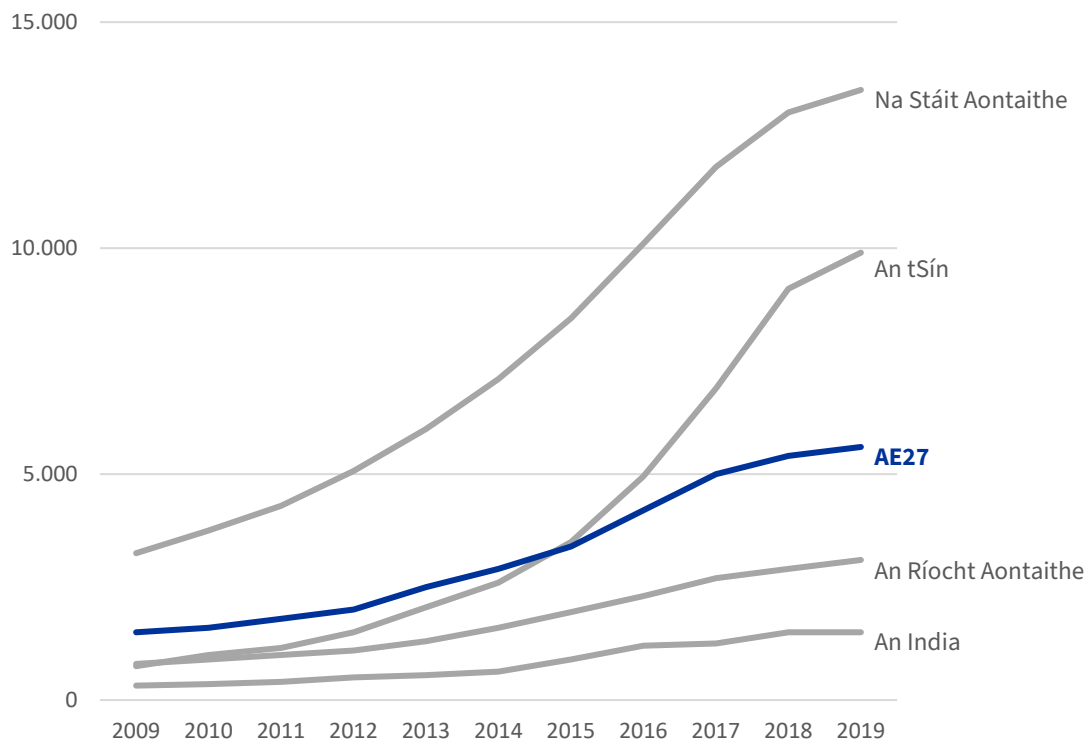

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

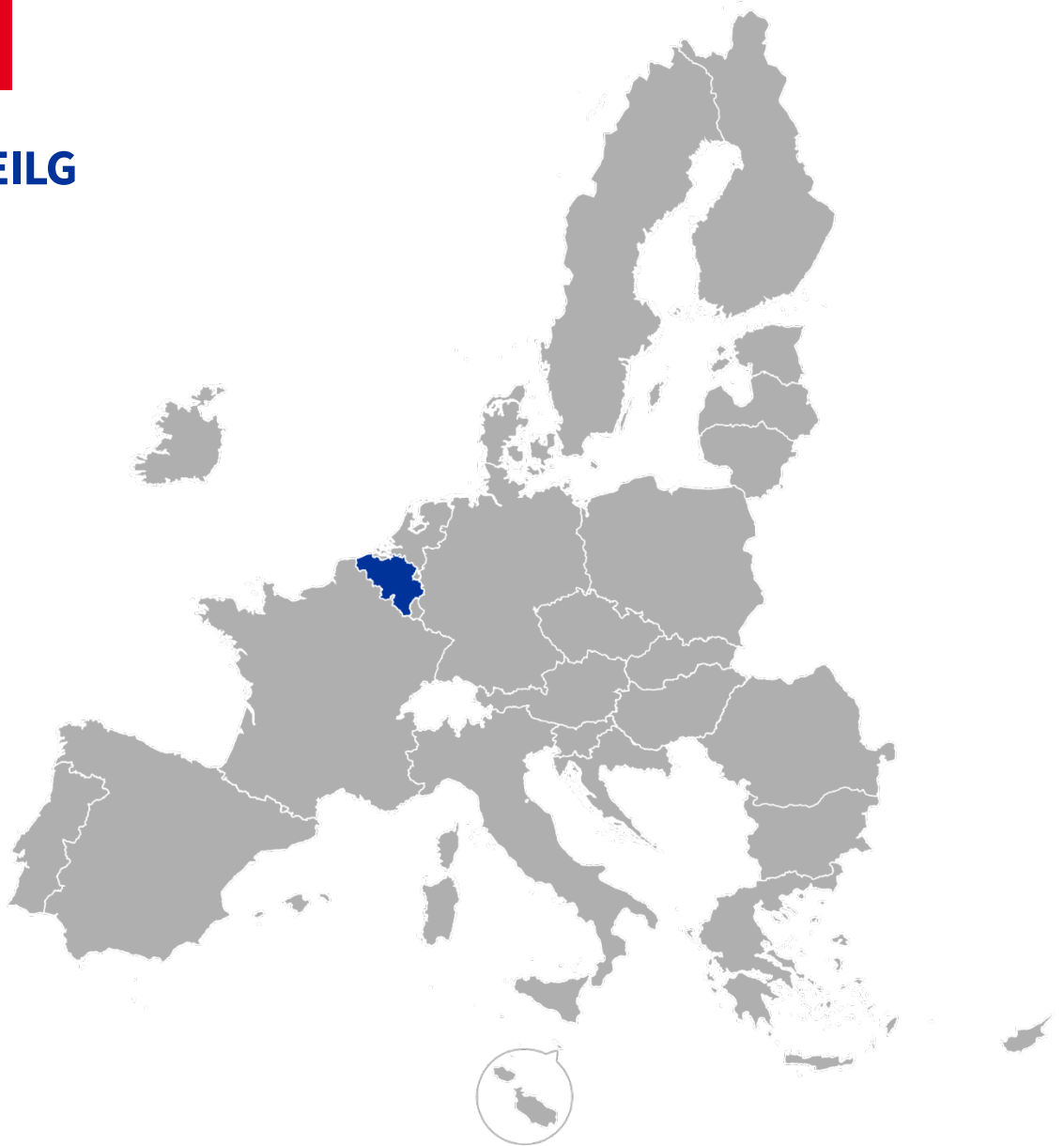
Is í Ardúnáíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin: www.consilium.europa.eu
© An tAontas Eorpach, 2025 | Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinsé

Print	ISBN 978-92-850-0514-6	doi: 10.2860/6611997	QC01-25-006-GA-C
PDF	ISBN 978-92-850-0513-9	doi: 10.2860/9985000	QC01-25-006-GA-N

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

AN BHEILG

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifílí | **An t-ardleagan** | GA

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoíll an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtáí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leas féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireadh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh an rólphróifíl** go cúramach óir is anseo a léirítear leas agus seasamh do thírise.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh** agatsa **agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar shampla an Chipir, an Ghearmáin, an Ghréig agus an Spáinn**. Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhur leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagal 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcrúinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **líon isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9**. Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuireadh tú do sheasamh agus do phointí féin i láthair**. I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat**. Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,

I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le _____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar _____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach larscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfaidh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe do IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach larscríbhinn II).

D’argóintse

- Tá do thírse tiomanta cearta bunúsacha a chaomhnú mar phríomhthosaíocht. Tá géarghá le comhar trasteorann chun aghaidh a thabhairt ar bhagairtí náisiúnta agus trasnáisiúnta, lena n-áirítear iad siúd a eascraíonn as uirlisí digiteacha.
- Is mian leat a chinntiú go bhforbrófar an intleacht shaorga ar bhealach freagrach. Ó na 2010í i leith, tá dul chun cinn suntasach déanta ag forbróirí, a bhfuil uirlisí nua á gcruthú acu níos tapúla ná mar is féidir leis an tsochaí í féin a chur in oiriúint dóibh. Is beag duine ag a bhfuil tuiscint cheart ar a bhfuil i ndán don intleacht shaorga: d’fhéadfadh sé nach fada go mbeidh an tsamhail intleacht saorga ilchuspóireach in ann aithris a dhéanamh ar réasúnaíocht an duine, agus d’fhéadfadh IS candamach feabhas easpóntúil a chur ar chumais na ríomhaireachta candamaí; ní fios fós cé na hiarmhairtí a d’fhéadfadh a bheith ag an méid sin.
- Dá bhforbrófaí go freagrach í, d’fhéadfadh IS feabhas a chur ar shaol daoine agus dul i ngleic le dúshlán dhomhanda ar bhealach níos éifeachtaí. Ní mór breithnithe eiteiciúla a dhéanamh freisin, áfach. Is ar an ábhar sin a mholann tusa an cur chuige is faichillí agus is freagraí is féidir. Níl aon ghlacadh agatsa le tástáil san fhíorshaol, mar a mholtar sa chur chuige solúbtha. Tá rioscaí nach bhfuil gá leo ag baint leis sin d’úsáideoirí — rioscaí is féidir a mhaolú trí dhiantástáil bosca gainimh a dhéanamh i dtosach.
- Tá tusa i bhfabhar aicmiú riosca cumasbhunaithe: aon chóras IS a bhfuil baol mí-úsáide, laofachta nó tionchar díobhálach ag baint leis, ba cheart é a aicmiú mar chóras ardriosca. Ba cheart forbairt IS a bheith fite fuaite le cur chun cinn na héagsúlachta agus chearta an duine, seachas teacht salach orthu.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 é maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

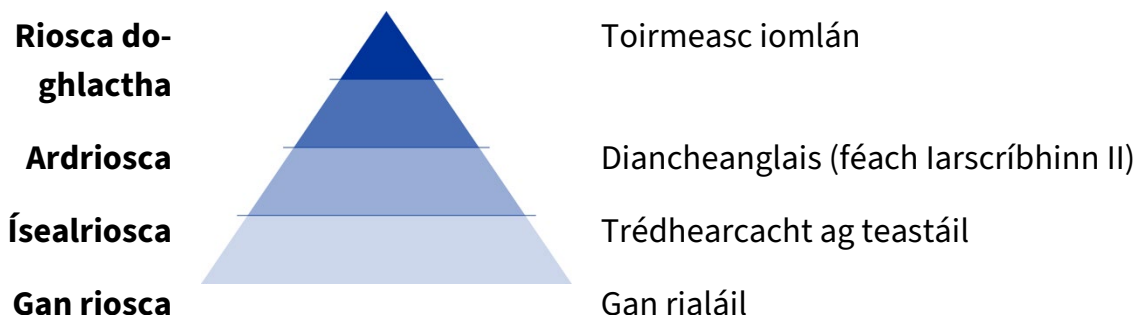

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- Tá tusa ag moladh go mbeadh raon feidhme leathan ag an rialachán. Dar leatsa, ní luíonn sé le réasún rialachán a chomhaontú ar leibhéal an Aontais chun forbairt fhreagrach IS a chaighdeánú agus, díreach ina dhiaidh sin, réimsí ríthábhachtacha a fhágáil amach as, an tslándáil, cuir i gcás.
- Is iad samhlacha foinse oscailte an t-aon eisceacht a mbeadh glacadh agatsa léi: is maith mar a spreagann na samhlacha sin an nuálaíocht toisc go bhforbraítear go trédhearcach iad. Bíonn forbróirí ag baint triail as rudaí nua agus dá n-oiliúint féin i dteannta a chéile, agus eolas á chomhroinnt acu chun uirlisí a fheabhsú. Is minic gur fusa cigireacht agus iniúchadh a dhéanamh ar samhlacha IS foinse oscailte ná ar shamhlacha dílsithe, rud a thagann le spriocanna an ghnímh.
- Do chuid nótaí:

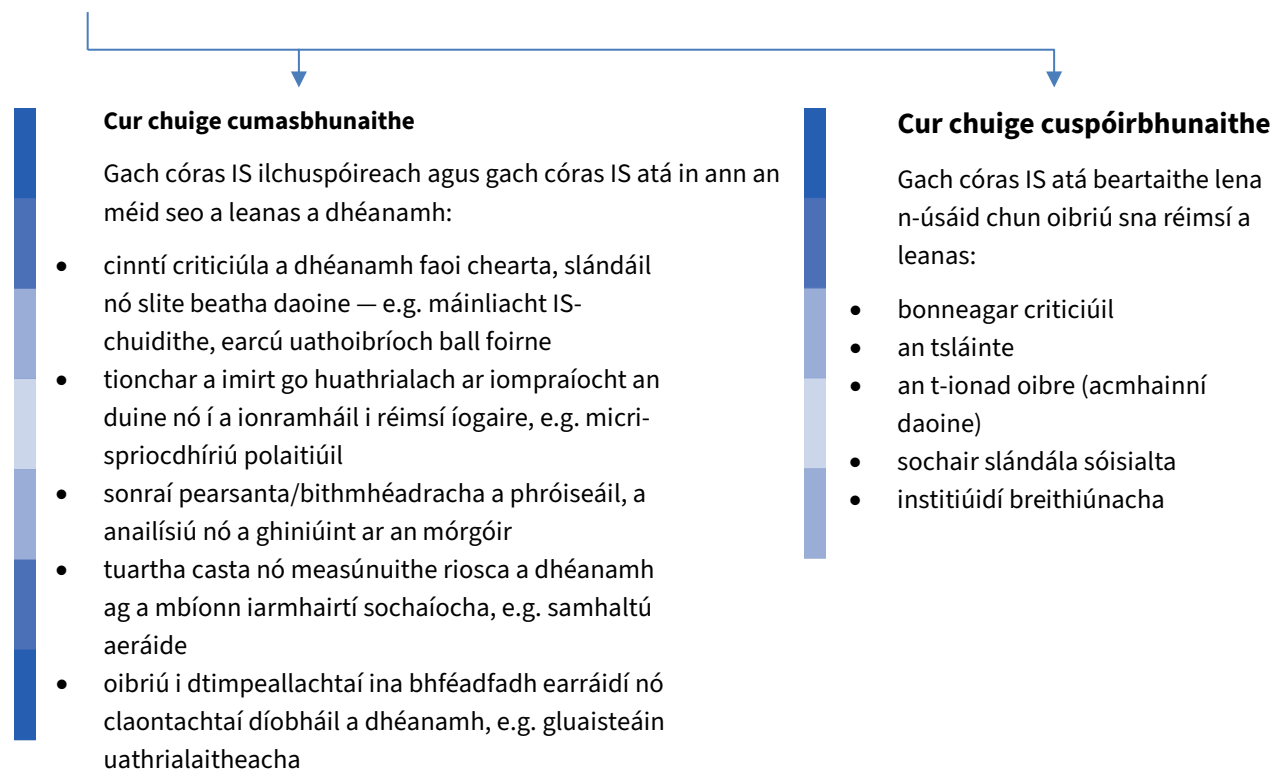
Ianscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó**— IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ardriosca

Béim ar chaighdeáin dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iníúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.
- Faireachán iarmhargaidh chun feidhmíocht a rianú.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg	cumasbhunaithe	réamhchúram		foinse oscailte	
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

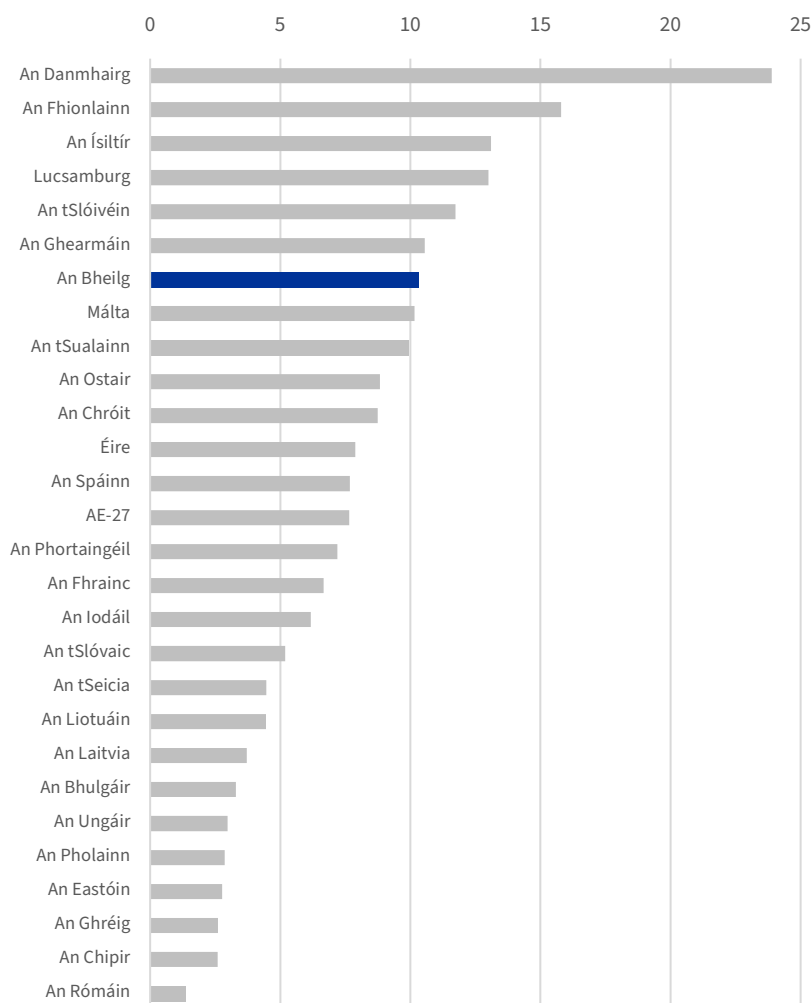
Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Eolas cúla

Tabhair faoi deara: **is in 2023 atá an chaibidlíocht ar siúl!**

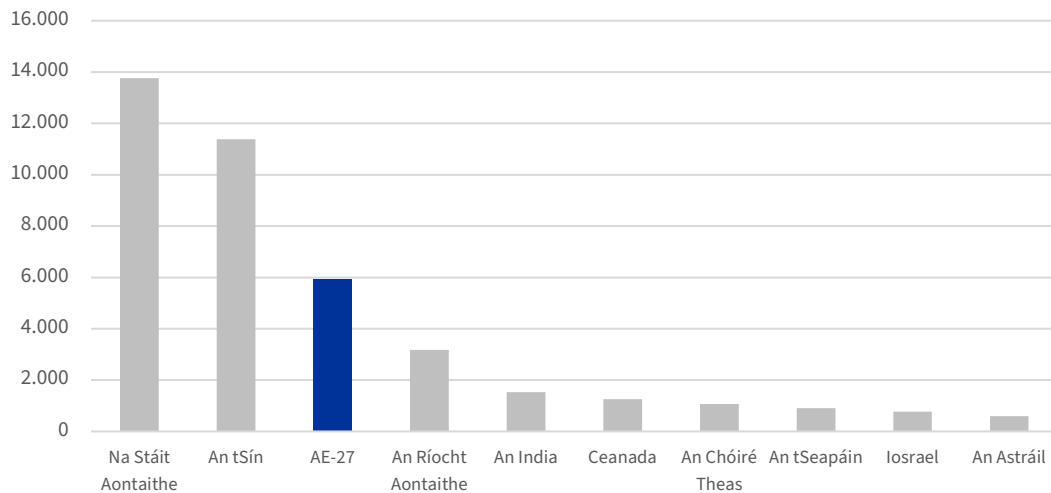
	An tAontas Eorpach	An Bheilg
Daonra	447 695 350	11 742 796
OTI per capita in EUR	38 150	50 610
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	5.5 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	13.8 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	28.3 %

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a breis agus deichniúr fostaithe iontu (2021)

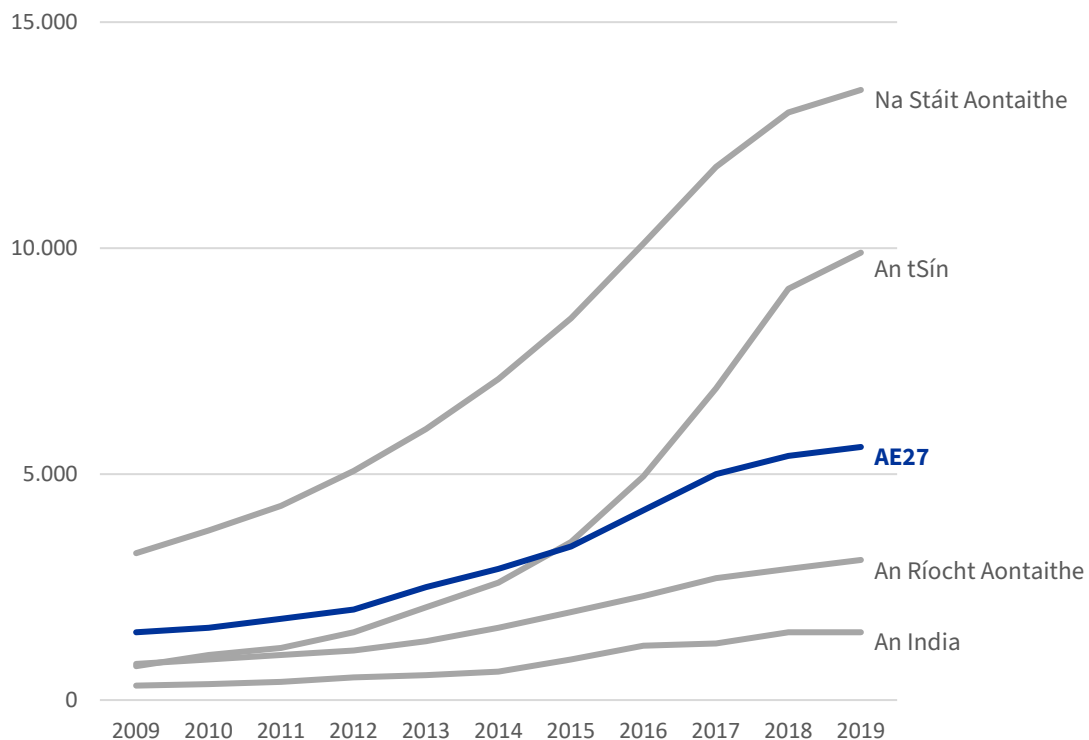

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

Is í Ardúnaíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin: www.consilium.europa.eu

© An tAontas Eorpach, 2025

| Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinsé

Print ISBN 978-92-850-0514-6

doi: 10.2860/6611997

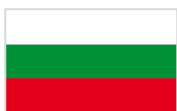
QC0125006-GA-C

PDF ISBN 978-92-850-0513-9

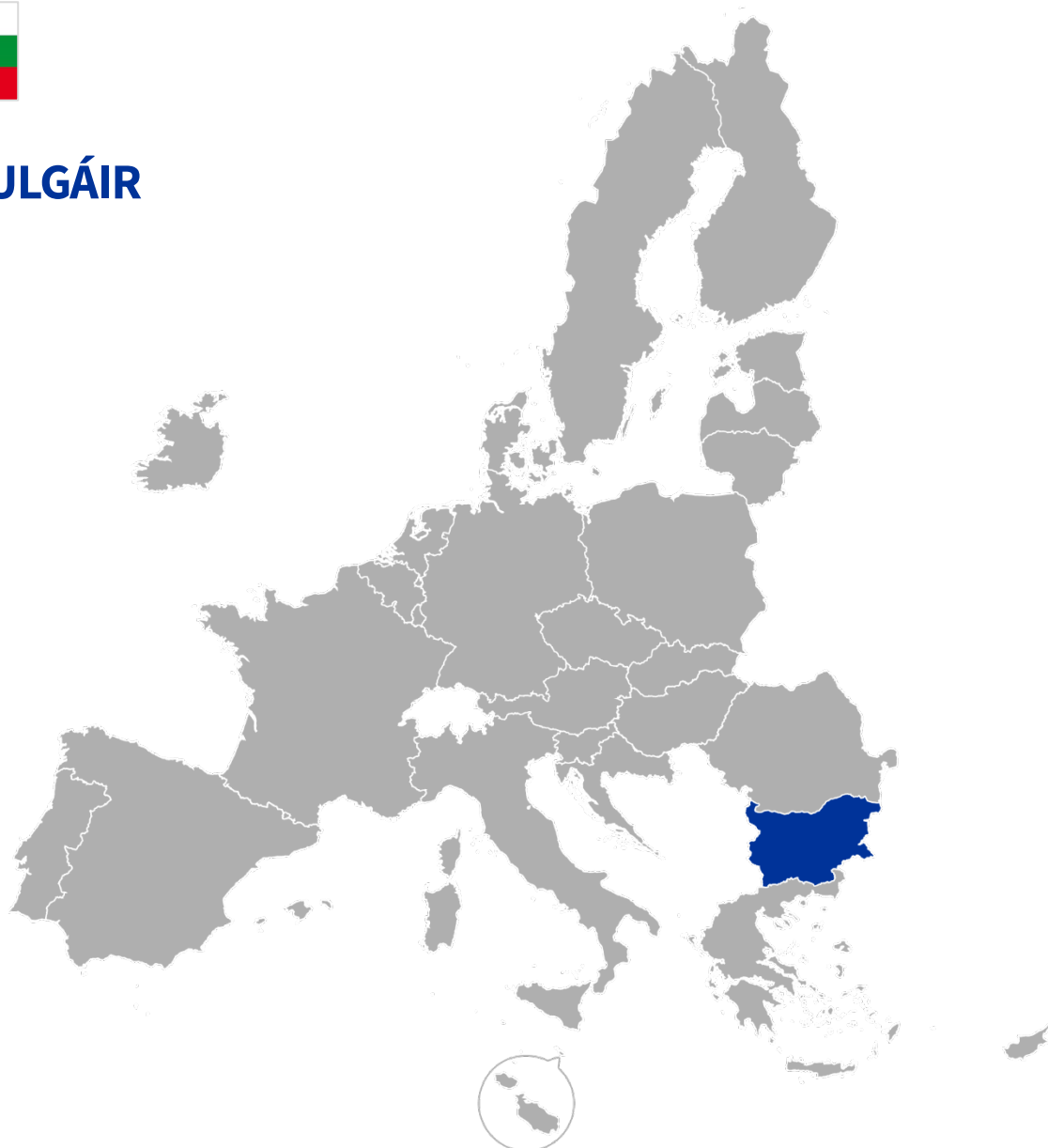
doi: 10.2860/9985000

OC0125006-GA-N

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

AN BHULGÁIR

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifílí | **An t-ardleagan** | GA

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoírlár an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtáí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceisteanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

AN BHULGÁIR

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leas féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireadh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh an rólphróifíl** go cúramach óir is anseo a léirítear leas agus seasamh do thírise.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh** agatsa **agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar atá Lucsamburg, Málta agus an tSlóvaic**. Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhur leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagal 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcruinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **líon isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9**. Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuireadh tú do sheasamh agus do phointí féin i láthair**. I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat**. Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

*A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,
I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.*

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le _____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar _____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhóirábharr ná ar fhóirshéasaimh pholaitiúla.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach larscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfadh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach larscríbhinn II).

D’argóintse

- Tá borradh faoi earnálacha ardteicneolaíochta agus teicneolaíochta faisnéise na Bulgáire, a bhfuil naisc láidre acu le cliant in Iarthar na hEorpa agus sna Stáit Aontaithe, agus tá 3% de mhargadh saothair na Bulgáire ag gabháil don intleacht shaorga cheana féin – sciar suntasach ar mian leat é a fhás. Maidir le straitéis IS an Aontais, is mian leat torthaí a bhaint amach a chuideoidh le tionscail náisiúnta agus ollscoileanna do thíre chun an leas is fearr is féidir a bhaint as buntáistí na hintleachta saorga.
- I bprionsabal, tá tusa i bhfabhar cur chuige cuspóirbhunaithe. Spreagfadh an cur chuige sin na forbróirí agus lucht curtha in úsáid smaoineamh go cúramach faoin gcaoi a bhféadfaí feidhm a bhaint as a gcóras, seachas faoi chumais an chórais amháin. Mhéadódh sé sin an chuntasacht i dtaca leis an úsáid san fhórsa.
- Mar sin féin, is tábhachtaí duitse fós go n-aithneoidh an tAontas na difríochtaí geografacha atá ann. Dá bhrí sin, tá cothromaíocht gheografach á hiarraidh agat. Is mó i bhfad na hacmhainní airgeadais agus daonna atá ag na tíortha is saibhre le haghaidh taighde ar an intleacht shaorga; d’fhéadfaidís na hacmhainní sin a úsáid le haghaidh nósanna imeachta fada costasacha chun córas a thástáil sula seoltar é, mar shampla. Chun forbairt chothrom a chinntiú ar fud an Aontais, tá cistiú de dhíth ar an mBulgáir chun tacú lena gnólachtaí beaga agus meánmhéide agus lena gnólachtaí nuathionscanta.
- Is é an phríomhthosaíocht atá agat inniu tiomantas láidir a fháil maidir le cistiú an Aontais don taighde IS sa Bhulgáir. Bheifeá sásta plé a dhéanamh ar an mbainistiú riosca agus ceanglais tástála – ar an gcoinníoll go dtabharfar aghaidh ar na príomhábhair imní atá agatsa.

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhóiréir ná ar fhóiréir pholaitiúla.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- Cé go bhfuil tú i bhfabhar rialacháin sholúbtha in Airteagal 1, creideann tú fós gur cheart rialacha soiléire a bheith ann a mbeidh feidhm acu maidir le gach earnáil — an tslándáil náisiúnta agus an fhaisnéis san áireamh. Dá ndéanfaí na hearnálacha sin a fhágáil amach, chruthófaí bealaí éalaithe dlíthiúla agus mhéadófaí an baol nach ndéanfar seiceáil ar chórais IS atá mí-eiticiúil nó díobhálach.
- Níl sé i gceist agat bac a chur ar an intleacht shaorga sa tslándáil náisiúnta – is é atá i gceist a chinntiú go ndeartar go freagrach í chun aon laofacht nó idirdhealú a sheachaint.
- Measann tú go bhfuil téacs reatha an togra ró-dhoiléir agus ba mhaith leat a shoiléiriú go bhfuil feidhm ag an rialachán céanna maidir le samhlacha IS a dhéantar a iompórtáil ó fhorbróirí lasmuigh den Aontas. Is ar mhaithe le haon easpa soiléireachta a sheachaint atá i gceist leis sin. Is é bunchuspóir an Ghnímh um an Intleacht Shaorga borradh a chur faoi fhorbairt na hintleachta saorga san Aontas agus samhlacha IS an Aontais a dhéanamh níos tarraingtí ná táirgí ó na Stáit Aontaithe nó ón tSín.
- Do chuid nótaí:

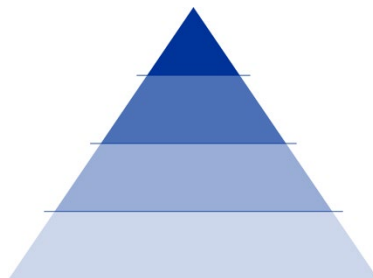
Ianscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha

Ardriosca

Ísealriosca

Gan riosca

Toirmeasc iomlán

Diancheanglais (féach Ianscríbhinn II)

Trédhearcacht ag teastáil

Gan rialáil

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Cur chuige cumasbhunaithe

Gach córas IS ilchuspóireach agus gach córas IS atá in ann an méid seo a leanas a dhéanamh:

- cinntí criticiúla a dhéanamh faoi chearta, slándáil nó slite beatha daoine — e.g. máinliacht IS-chuidithe, earcú uathoibríoch ball foirne
- tionchar a imirt go huathrialach ar iompraíocht an duine nó í a ionramháil i réimsí íogaire, e.g. micri-spiocdhíriú polaitiúil
- sonraí pearsanta/bithmhéadracha a phróiseáil, a anailísiú nó a ghiniúint ar an mórgóir
- tuartha casta nó measúnuithe riosca a dhéanamh ag a mbíonn iarmhairtí sochaíocha, e.g. samhaltú aeráide
- oibriú i dtimpeallachtaí ina bhféadfadh earráidí nó claontachtaí díobháil a dhéanamh, e.g. gluaisteáin uathrialaitheacha

Cur chuige cuspóirbhunaithe

Gach córas IS atá beartaithe lena n-úsáid chun oibriú sna réimsí a leanas:

- bonneagar criticiúil
- an tsláinte
- an t-ionad oibre (acmhainní daoine)
- sochair slándála sóisialta
- institiúidí breithiúnacha

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathoibriú an ghnó**— IS lena n-uathoibrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ardriosca

Béim ar chaighdeáin dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathoibriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iníúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.
- Faireachán iarmhargaidh chun feidhmíocht a rianú.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir	cuspóirbhunaithe	solúbtha		gan eisceacht	
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

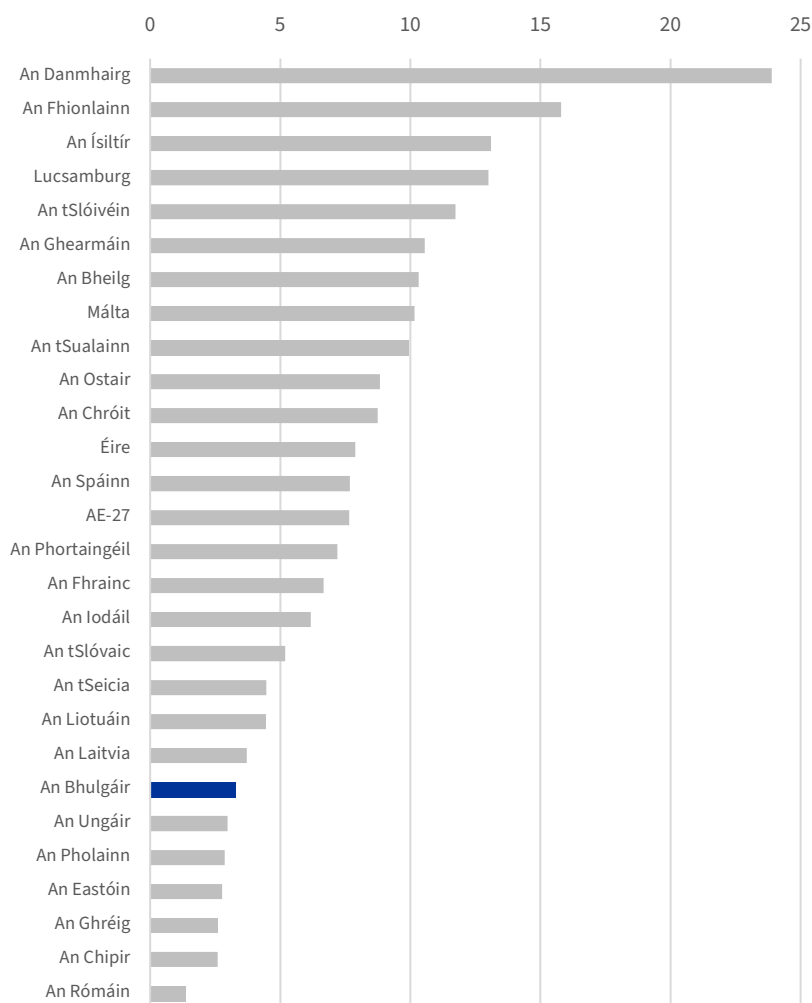
Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Eolas cúla

Tabhair faoi deara: **is in 2023 atá an chaibidlíocht ar siúl!**

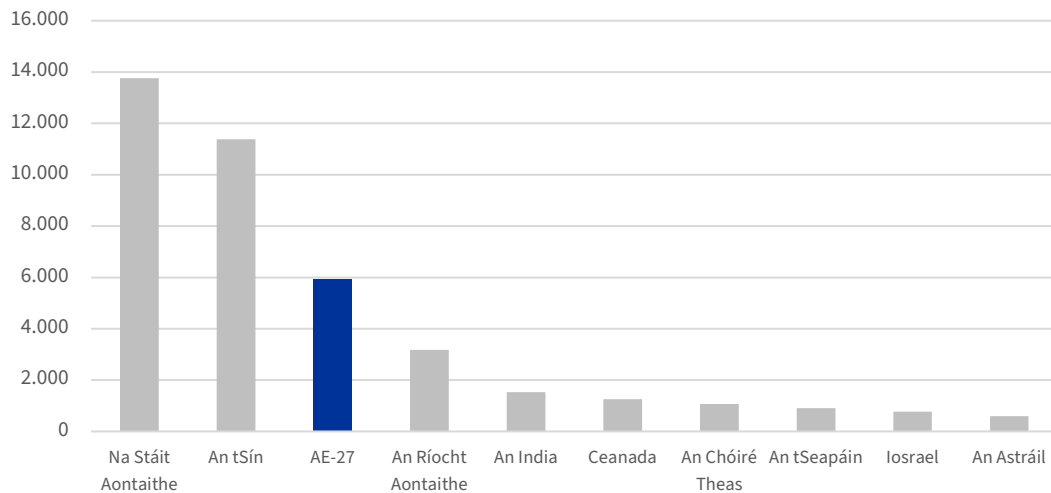
	An tAontas Eorpach	An Bhulgáir
Daonra	447 695 350	6 447 710
OTI per capita in EUR	38 150	14 690
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	4.3 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	3.6 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	7.7 %

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a bhfuil breis agus deichniúr fostaithe iontu (2021)

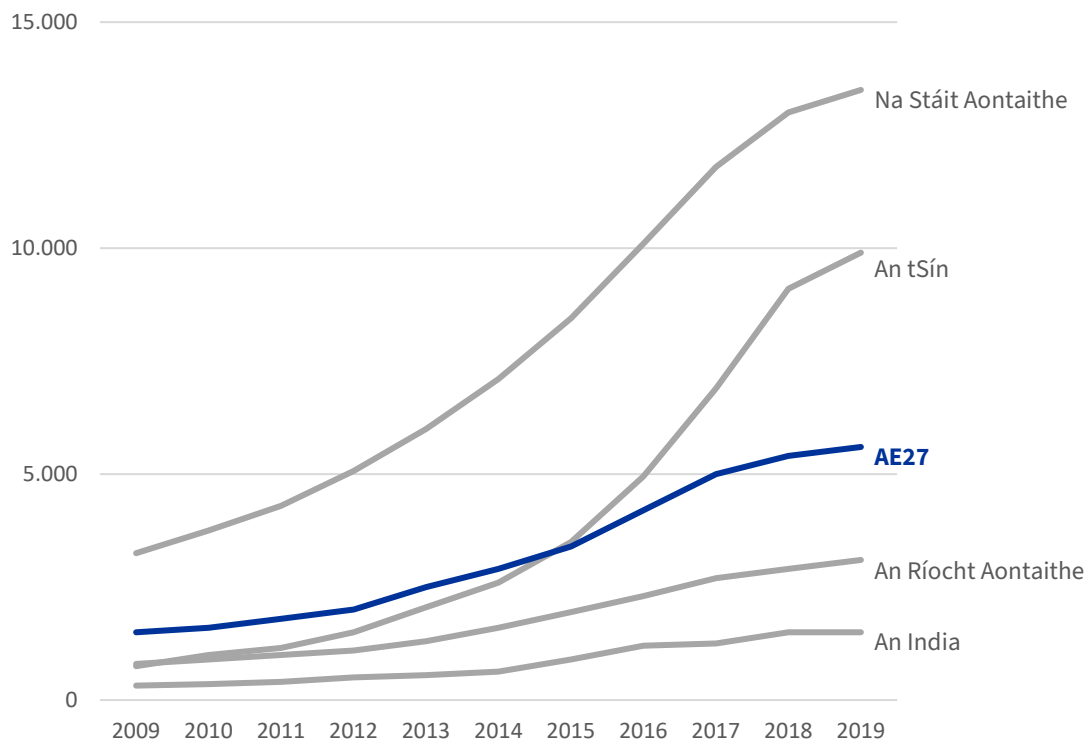

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

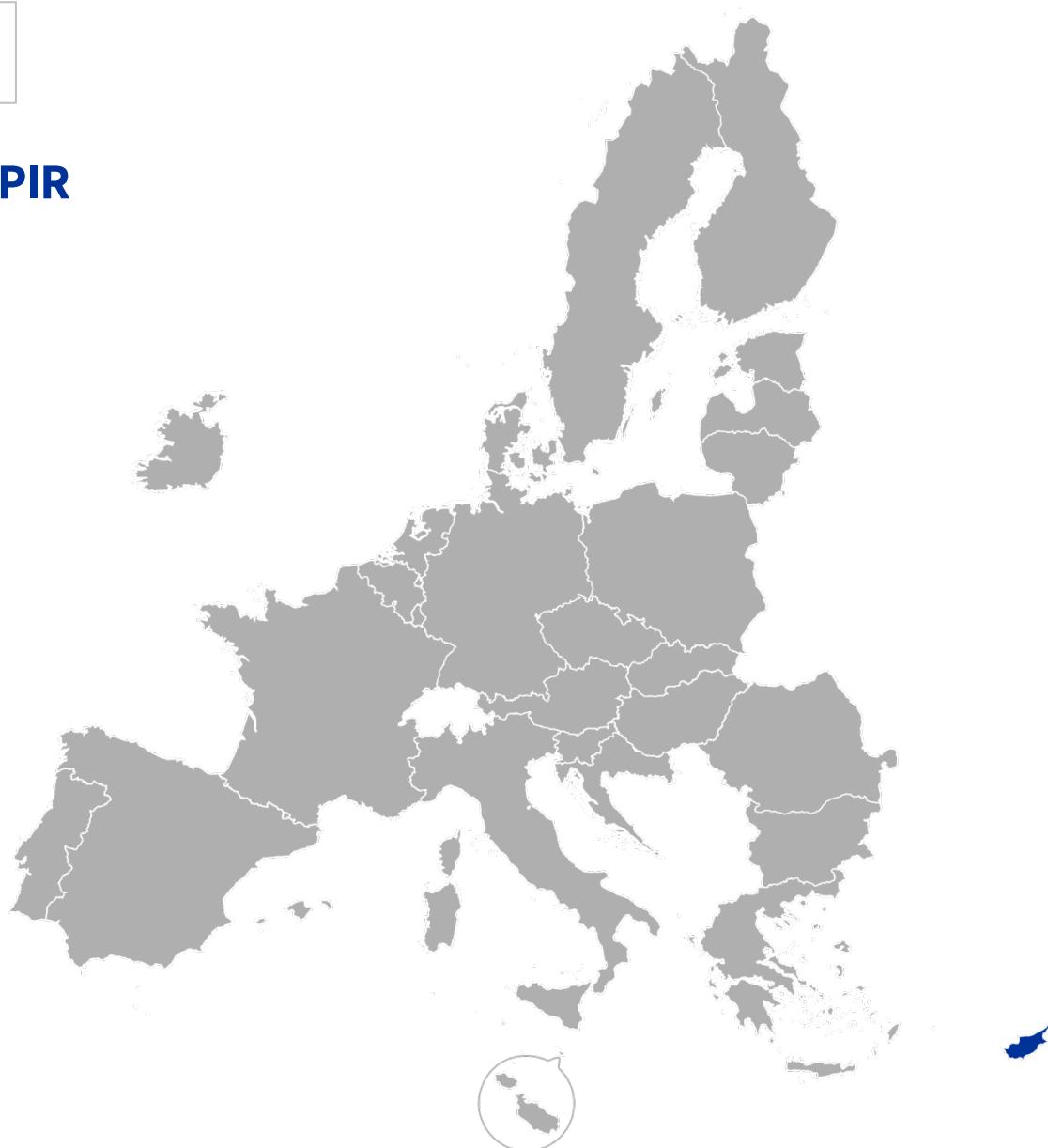
Is í Ardúnáíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin: www.consilium.europa.eu
 © An tAontas Eorpach, 2025 | Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinsé

Print	ISBN 978-92-850-0514-6	doi: 10.2860/6611997	QC0125006-GA-C
PDF	ISBN 978-92-850-0513-9	doi: 10.2860/9985000	QC0125006-GA-N

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

AN CHIPIR

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifílí | **An t-ardleagan** | GA

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoílár an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leasa féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireodh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh an rólphróifíl** go cúramach óir is anseo a léirítear leas agus seasamh do thírise.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh** agatsa **agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar atá an Bheilg, an Ghearmáin, an Ghréig agus an Spáinn**. Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhur leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagal 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcruinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **líon isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9**. Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuir do sheasaimh agus do phointí féin i láthair**. I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat**. Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,

I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le _____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar _____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach larscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfadh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach larscríbhinn II).

D’argóintse

- Tugann do rialtas náisiúnta tús áite do ghníomhaíochtaí beartais lena gcothaítear taighde agus nuálaíocht agus lena gcuirtear treoirlínte dochta eitice a i bhfeidhm ag an am céanna. In éagmais na rialála, níl aon amhras ach go mbeidh an intleacht shaorga ina bagairt slándála ar an duine agus ar ghnóilachtaí. In 2010, mar shampla, bhí algartaim trádála faoi stiúir IS ina gcúis le tobchliseadh margaidh inar cailleadh luach \$1 trilliún de stoic laistigh de bheagán nóiméad.
- Dar leatsa, ní mór d’fhorbairt eiticíúil IS tús áite a thabhairt don trédhearcacht (IS a dhéanamh intuigthe), don chuntasacht (a chinntiú gur daoine a bheidh freagrach as cinntí IS i gcónaí) agus do shásraí rialaithe (cosc a chur ar oibriú IS gan seiceáil). Is díol imní duit go bhféadfadh rialacháin atá ró-solúbtha an bonn a bhaint ó na prionsabail sin.
- Ach gníomhaíocht mhisniúil a dhéanamh trí chur chuige tástála lena mbaineann rialacha soiléire in-fhorfheidhmithe, tig leis an Aontas a bheith ina cheannaire freagrach forásach ó thaobh nuálaíocht na hintleachta saorga de.
- Tacaíonn tusa le haicmiú riosca cumasbhunaithe: ba cheart a mheas go bhfuil ardriosca ag baint le haon chóras intleachta saorga a bhféadfaí mí-úsáid a bhaint as nó a d’fhéadfadh laofacht nó tionchar díobhálach a bheith ag baint leis – ní toisc go bhfuil an intleacht shaorga contúirteach ó thaobh nádúir, ach mar gheall ar an gcaoi a bhféadfaí úsáid a bhaint aisti. Mar sin féin, bheifeá **toilteanach aicmiú cuspóirbhunaithe a phlé más rud é go ndéanfar athbhreithniú air sin i gceann dhá bhliain.**

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- Creideann tú go láidir gur cheart forbairt eiticíúil na hintleachta saorga a bheith i bhfeidhm ar bhonn uilechoiteann — níor cheart aon earnáil ná aon fhorbróir a bheith díolmhaithe ó rialachán an Aontais maidir leis an intleacht shaorga. Go deimhin, is iad forfheidhmiú an dlí, an t-arm, an chosaint agus an tslándáil náisiúnta na réimsí ina bhfuil na rioscaí is mó ó thaobh mí-úsáide, laofachta agus sáruithe ceart de. Níor cheart eisceachtaí a dhéanamh de na hearnálacha sin; ba cheart na caighdeáin is airde a éileamh orthu.
- Is mian leis an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga iontaofa fhreagrach. Dá bhrí sin, tá tusa i bhfabhar dea-shampla soiléir a thabhairt. Dá dtabharfaí neamhaird ar fheidhmchláir áirithe, lagófaí creidiúnacht agus tionchar Ghníomh an Aontais um an Intleacht Shaorga. Ní mór treoirphrionsabail eiticíúla a leanúint gach uair a bhaintear úsáid as IS – go háirithe sna cásanna sin ina bhfuil an fhéidearthacht is mó go n-imreofaí tionchar ar bheatha nó ar shaoirsí daoine.
- Is tábhachtaí leatsa Airteagal 2 ná Airteagal 1. Mura féidir leat daoine eile a thabhairt leat agus na pointí a ndéanamh agat maidir le hAirteagal 1, is fearr duit a chinntiú go nglacfar leis an méid is tábhachtaí atá le rá agat maidir le hAirteagal 2.
- Do chuid nótaí:

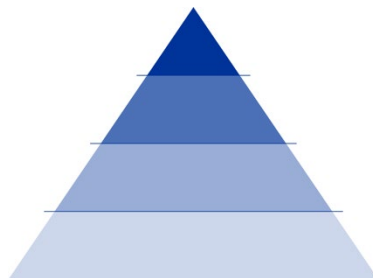
Ianscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha

Ardriosca

Ísealriosca

Gan riosca

Toirmeasc iomlán

Diancheanglais (féach Ianscríbhinn II)

Trédhearcacht ag teastáil

Gan rialáil

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Cur chuige cumasbhunaithe

Gach córas IS ilchuspóireach agus gach córas IS atá in ann an méid seo a leanas a dhéanamh:

- cinntí criticiúla a dhéanamh faoi chearta, slándáil nó slite beatha daoine — e.g. máinliacht IS-chuidithe, earcú uathoibríoch ball foirne
- tionchar a imirt go huathrialach ar iompraíocht an duine nó í a ionramháil i réimsí íogaire, e.g. micri-spiocdhíriú polaitiúil
- sonraí pearsanta/bithmhéadracha a phróiseáil, a anailísiú nó a ghiniúint ar an mórgóir
- tuartha casta nó measúnuithe riosca a dhéanamh ag a mbíonn iarmhairtí sochaíocha, e.g. samhaltú aeráide
- oibriú i dtimpeallachtaí ina bhféadfadh earráidí nó claontachtaí díobháil a dhéanamh, e.g. gluaisteáin uathrialaitheacha

Cur chuige cuspóirbhunaithe

Gach córas IS atá beartaithe lena n-úsáid chun oibriú sna réimsí a leanas:

- bonneagar criticiúil
- an tsláinte
- an t-ionad oibre (acmhainní daoine)
- sochair slándála sóisialta
- institiúidí breithiúnacha

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó** — IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ardriosca

Béim ar chaighdeáin dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iniúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.
- Faireachán iarmhargaidh chun feidhmíocht a rianú.

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga (córais IS)** — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir	cumasbhunaithe	réamhchúram	Athbhreithniú faoi cheann 2 bhliain	gan eisceacht	
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

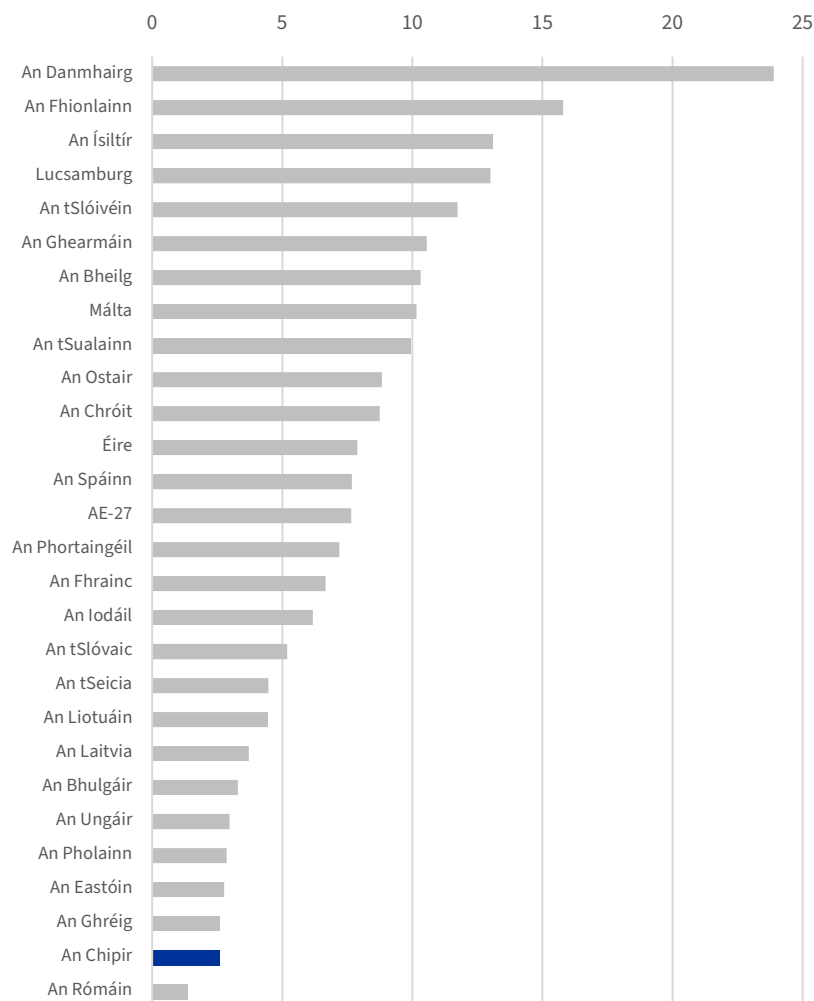
Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Eolas cúla

Tabhair faoi deara: **is in 2023 atá an chaibidlíocht ar siúl!**

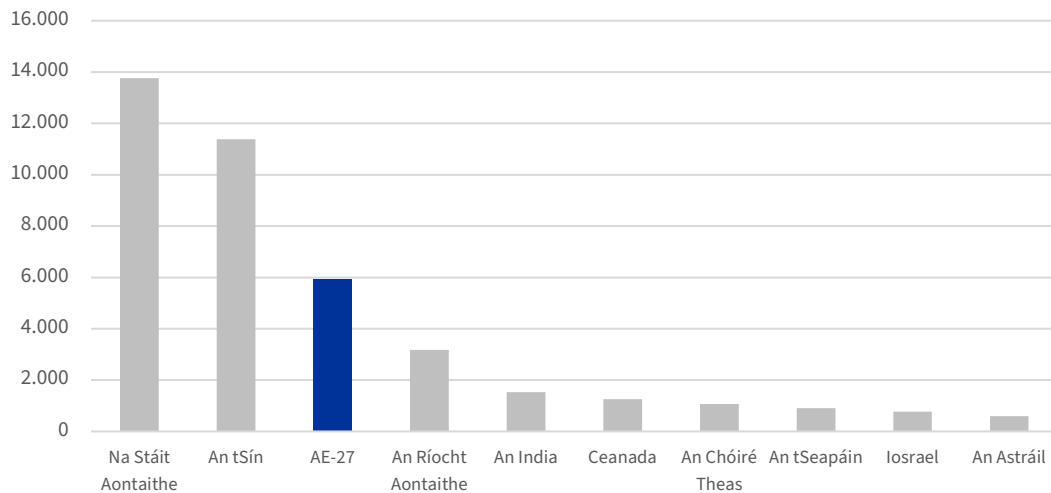
	An tAontas Eorpach	An Chipir
Daonra	447 695 350	949 084
OTI per capita in EUR	38 150	32 720
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	5.8 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	4.7 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	25 %

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a bhfuil breis agus deichniúr fostaithe iontu (2021)

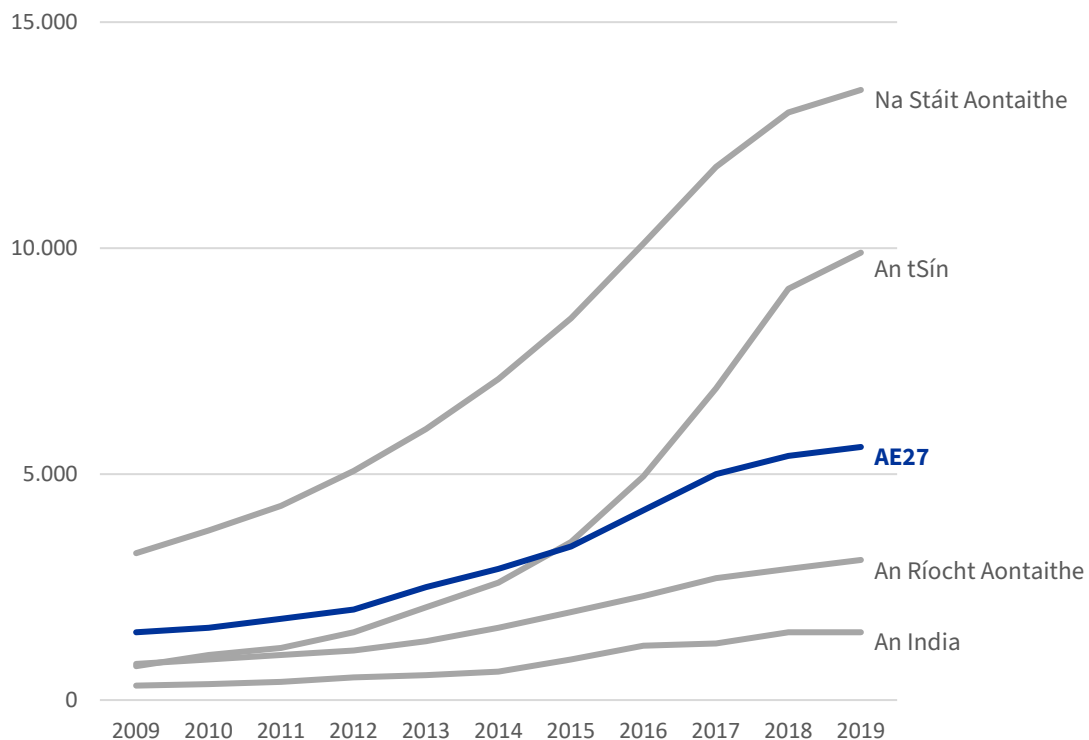

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

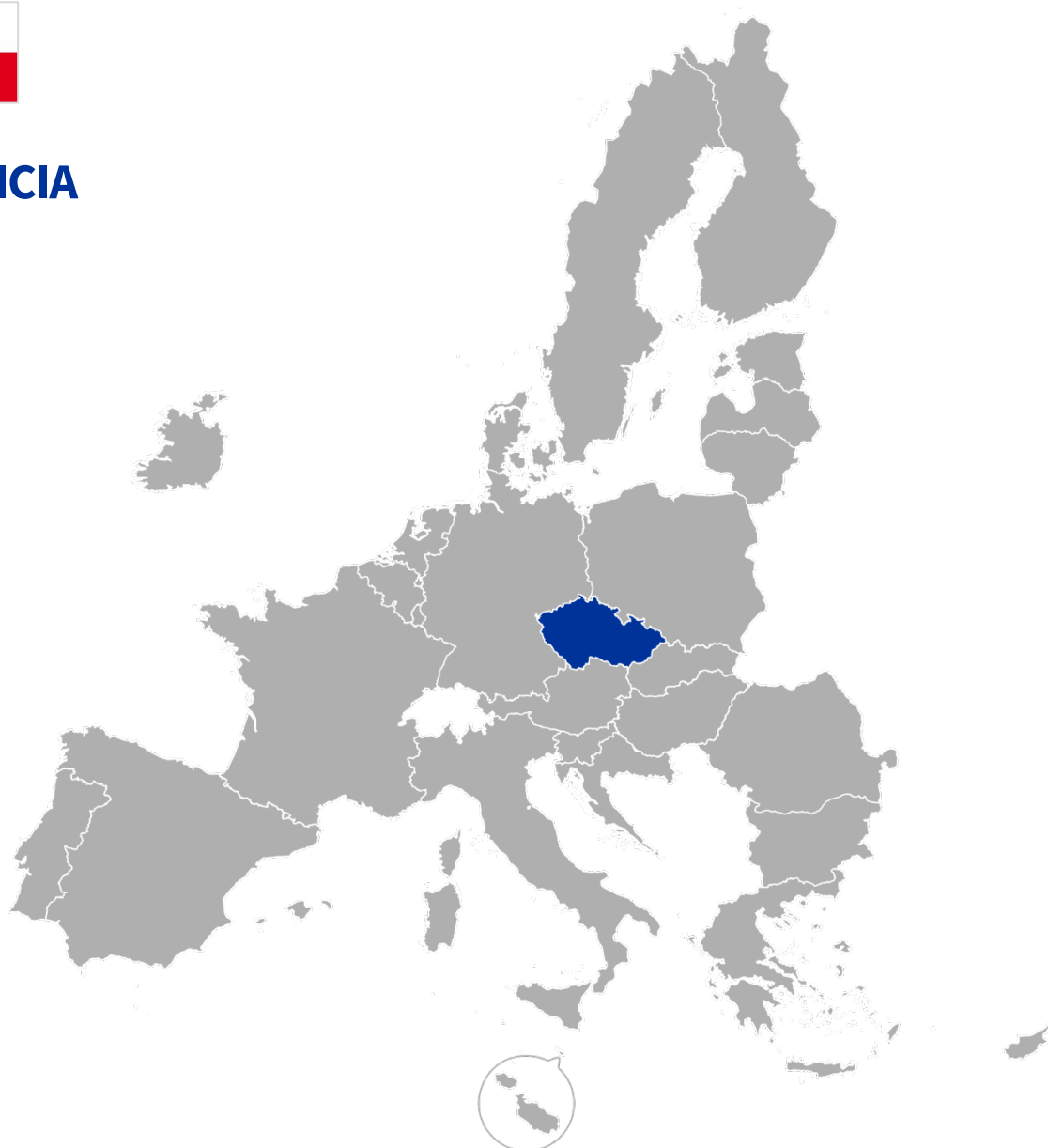
Is í Ardúnáíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin: www.consilium.europa.eu
 © An tAontas Eorpach, 2025 | Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinse

Print	ISBN 978-92-850-0514-6	doi: 10.2860/6611997	QC0125006-GA-C
PDF	ISBN 978-92-850-0513-9	doi: 10.2860/9985000	QC0125006-GA-N

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

AN tSEICIA

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifílí | **An t-ardleagan** | GA

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoírlár an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leasa féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireodh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh an rólphróifíl** go cúramach óir is anseo a léirítear leas agus seasamh do thírse.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh agatsa agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar shampla an Eastóin, an Laitvia, an Liotuáin agus an Ungáir.** Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhur leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagal 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcruinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **líon isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9.** Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuir do sheasaimh agus do phointí féin i láthair.** I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat.** Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

*A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,
I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.*

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le _____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar _____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach larscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfaidh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach larscríbhinn II).

D’argóintse

- Tá sé mar aidhm ag do rialtas féin nuálaíocht na hintleachta saorga a chothú. Agus, cé go bhfuil ag éirí go maith leis an Aontas ó thaobh na taighde de, is iad na Stát Aontaithe agus an tSín a chinneann na rialacha agus, dá réir, a stiúran an margadh domhanda. Tá tíortha eile, mar atá, an India, Ceanada agus an Ríocht Aontaithe ag déanamh dul chun cinn go tapa freisin.
- Ós amhlaidh atá, ní mór don Aontas creat rialála cothrom a bhunú — creat nach bhfuil ródhocht — chun nuálaíocht na hintleachta saorga a chur chun cinn agus chun an tAontas féin a chur chun cinn mar cheannaire domhanda IS. D’fhéadfadh sé gur deis chinniúnach a bheadh i nGníomh an Aontais um an Intleacht Shaorga má éiríonn leis iontaobh agus tacaíocht na n-infheisteoirí agus na bhforbróirí araon a thabhairt leis.
- Tacaíonn tusa le cur chuige cumasbhunaithe, ós rud é go bhféadfadh ceann cuspóirbhunaithe teacht salach ar bheartais earnála náisiúnta agus beartais earnála an Aontais atá ann cheana, rud a chruthódh éiginnteacht do chách. Mar sin féin, dá n-aicmeofaí gach samhail intleacht saorga ilchuspóireach mar ‘ardriosca’, bheadh sé ródhocht. Baineann ísealriosca le go leor córais IS ilchuspóireacha, mar shampla an IS a úsáidtear i seirbhís do chustaiméirí nó san aistriúchán fíor-ama. D’fhéadfadh an ró-rialáil an nuálaíocht agus an infheistíocht a dhíspreagadh agus an bharúil gur ag an Aontas atá na rialacha is déine maidir leis an intleacht shaorga a threisiú, rud a lagódh iomaíochas na hEorpa ar deireadh.
- Mura féidir teacht ar chomhréiteach ag plé an lae inniu, **tá tú sásta clásal a chur isteach chun athbhreithniú a dhéanamh ar an rialachán faoi cheann cúig bliana**, rud a chinnteoidh go mbeidh sé ábhartha i gcónaí i dtimpeallacht IS atá ag athrú go tapa.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

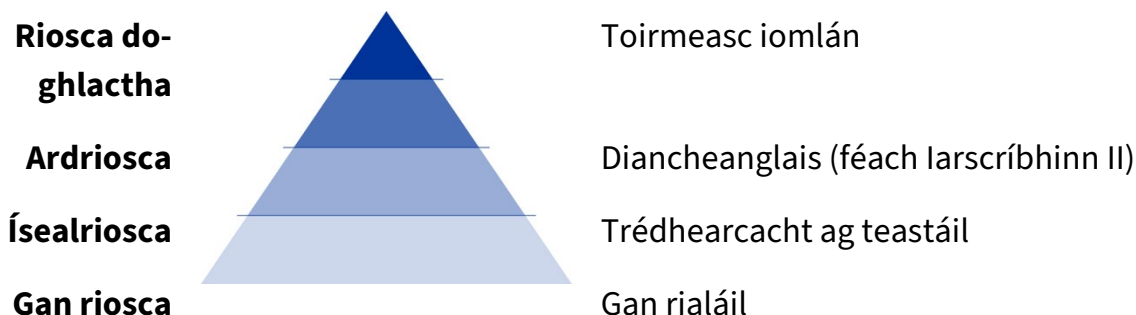

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- Creideann tú go láidir gur cheart forbairt eiticíúil na hintleachta saorga a bheith i bhfeidhm ar bhonn uilechoiteann — níor cheart aon earnáil ná aon fhorbróir a bheith díolmhaithe ó rialachán an Aontais maidir leis an intleacht shaorga. Go deimhin, is iad forfheidhmiú an dlí, an t-arm, an chosaint agus an tslándáil náisiúnta na réimsí ina bhfuil na rioscaí is mó ó thaobh mí-úsáide, laofachta agus sáruithe ceart de. Níor cheart eisceachtaí a dhéanamh de na hearnálacha sin; ba cheart na caighdeáin is airde a éileamh orthu.
- Más mian leis an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga iontaofa fhreagrach, ní mór daoibhse an cosán a dhearadh. Dá dtabharfaí neamhaird ar fheidhmchláir áirithe, lagófaí creidiúnacht agus tionchar Ghníomh an Aontais um an Intleacht Shaorga. Ní mór treoirphrionsabail eiticíúla a leanúint gach uair a bhaintear úsáid as IS – go háirithe sna cásanna sin ina bhfuil an fhéidearthacht is mó go n-imreofaí tionchar ar bheatha nó ar shaoirsí daoine.
- Do chuid nótaí:

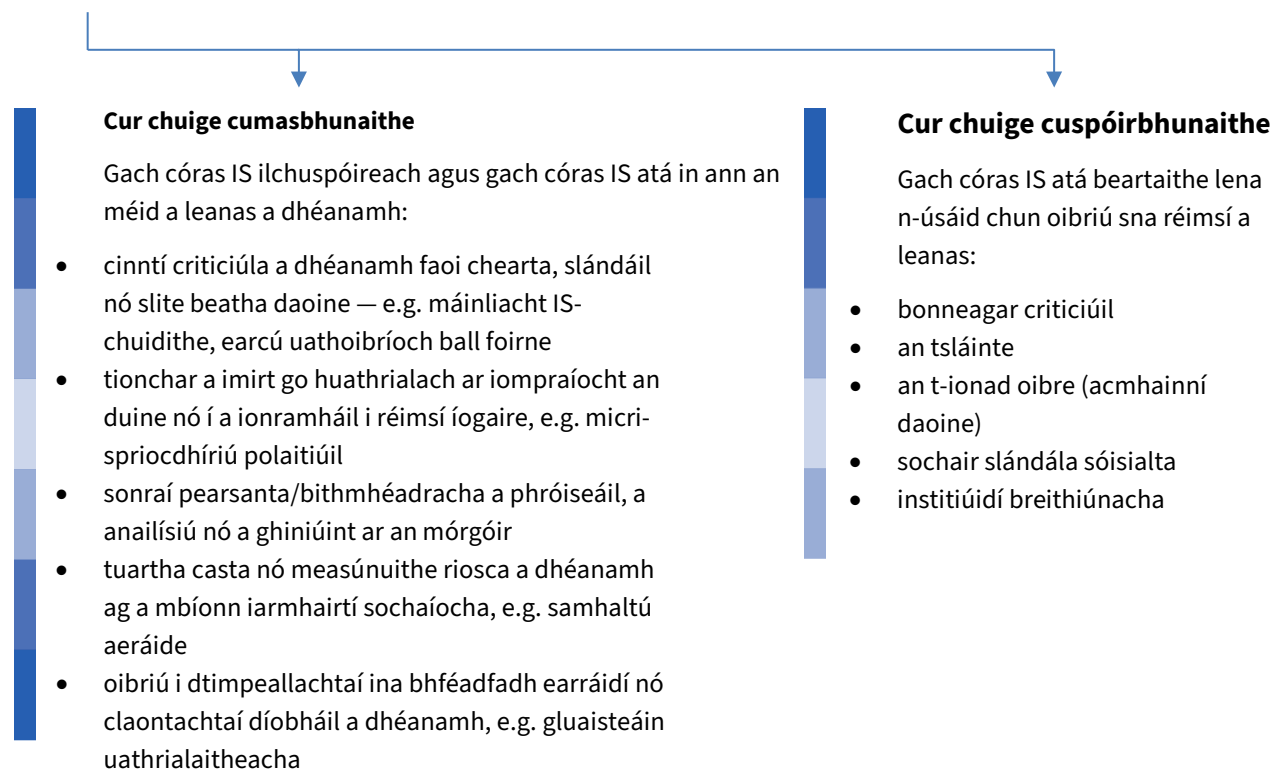
Ianscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhóirabhar ná ar fhóirseasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó** — IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ardriosca

Béim ar chaighdeáin dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iniúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.
- Faireachán iarmhargaidh chun feidhmíocht a rianú.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia	cumasbhunaithe	solúbtha	Athbhreithniú faoi cheann 5 bliana	gan eisceacht	
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsaíocht pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

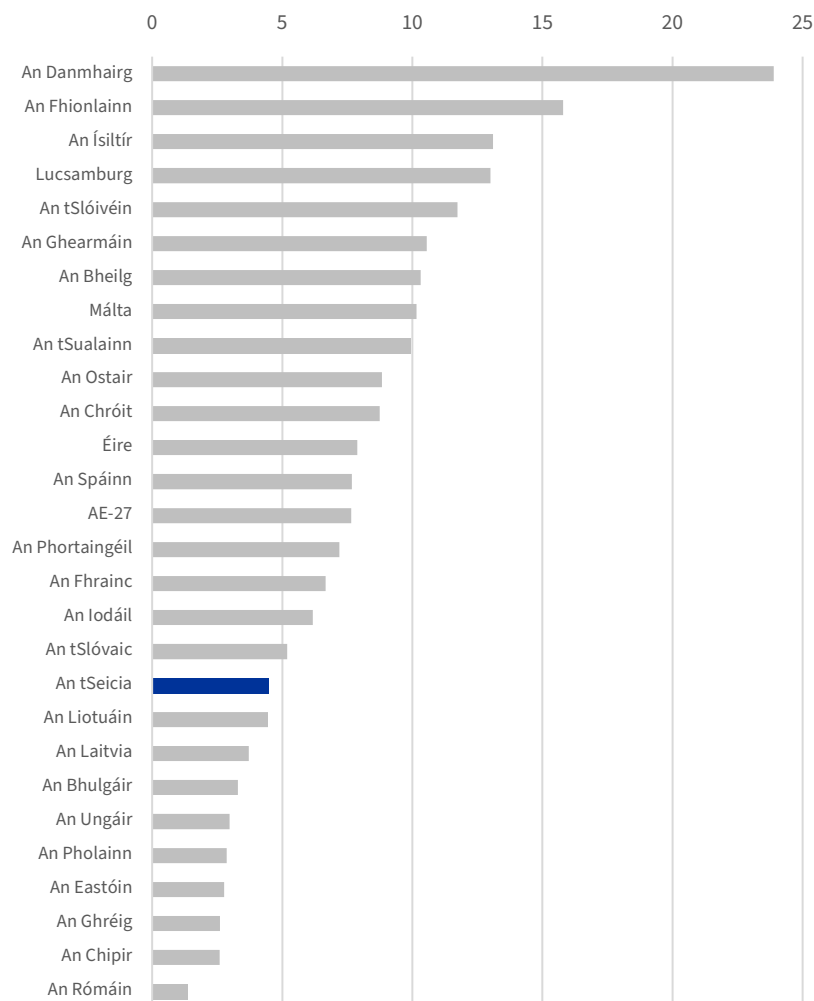
Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Eolas cúla

Tabhair faoi deara: **is in 2023 atá an chaibidlíocht ar siúl!**

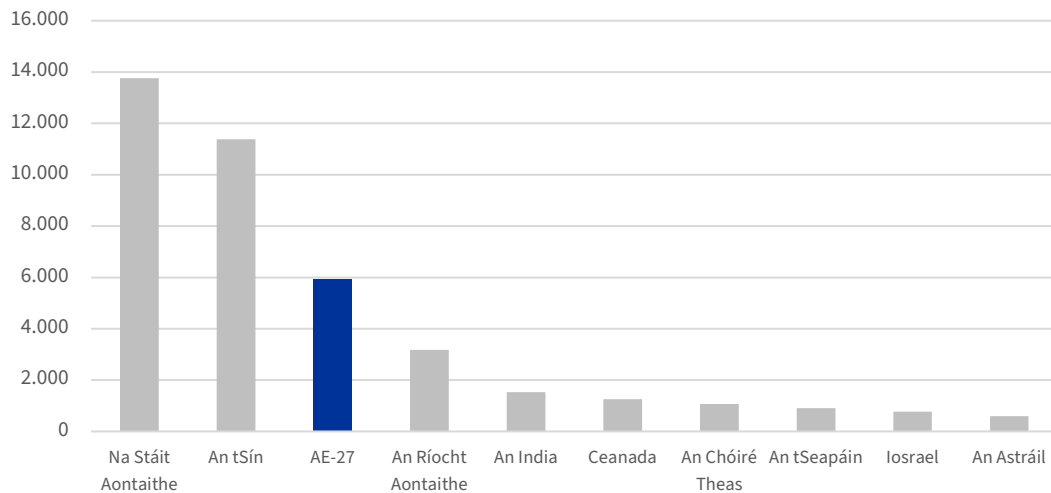
	An tAontas Eorpach	An tSeicia
Daonra	447 695 350	10 827 529
OTI per capita in EUR	38 150	29 180
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	2.6 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	5.9 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	35.5 %

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a bhfuil breis agus deichniúr fostaithe iontu (2021)

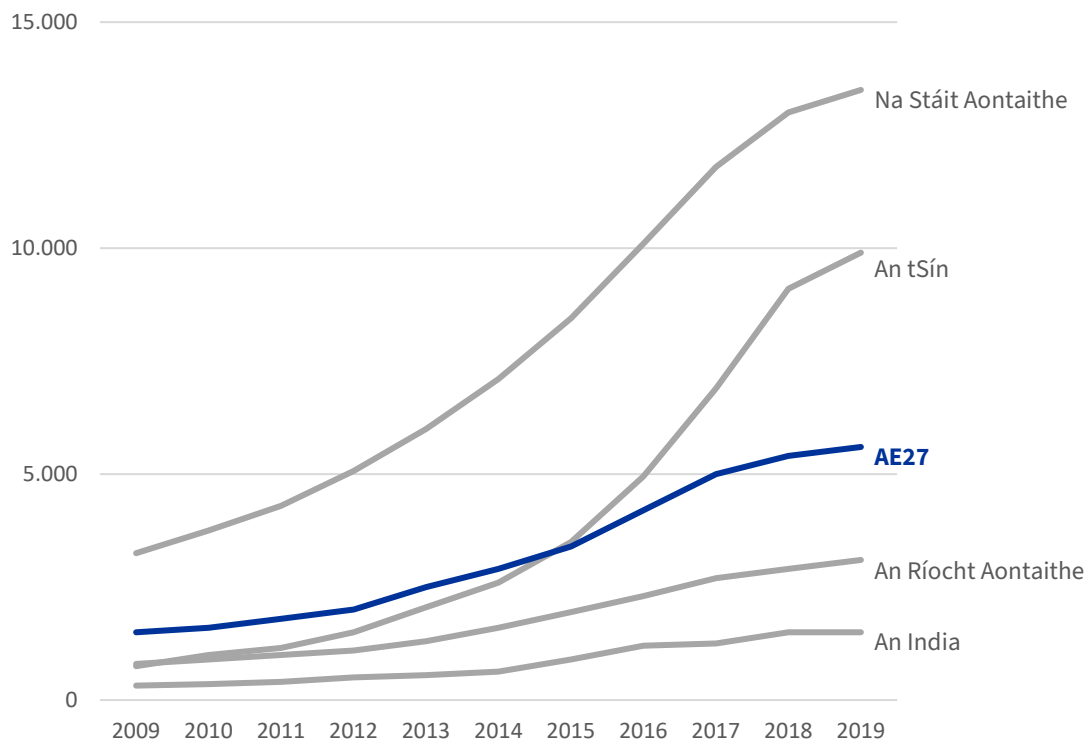

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

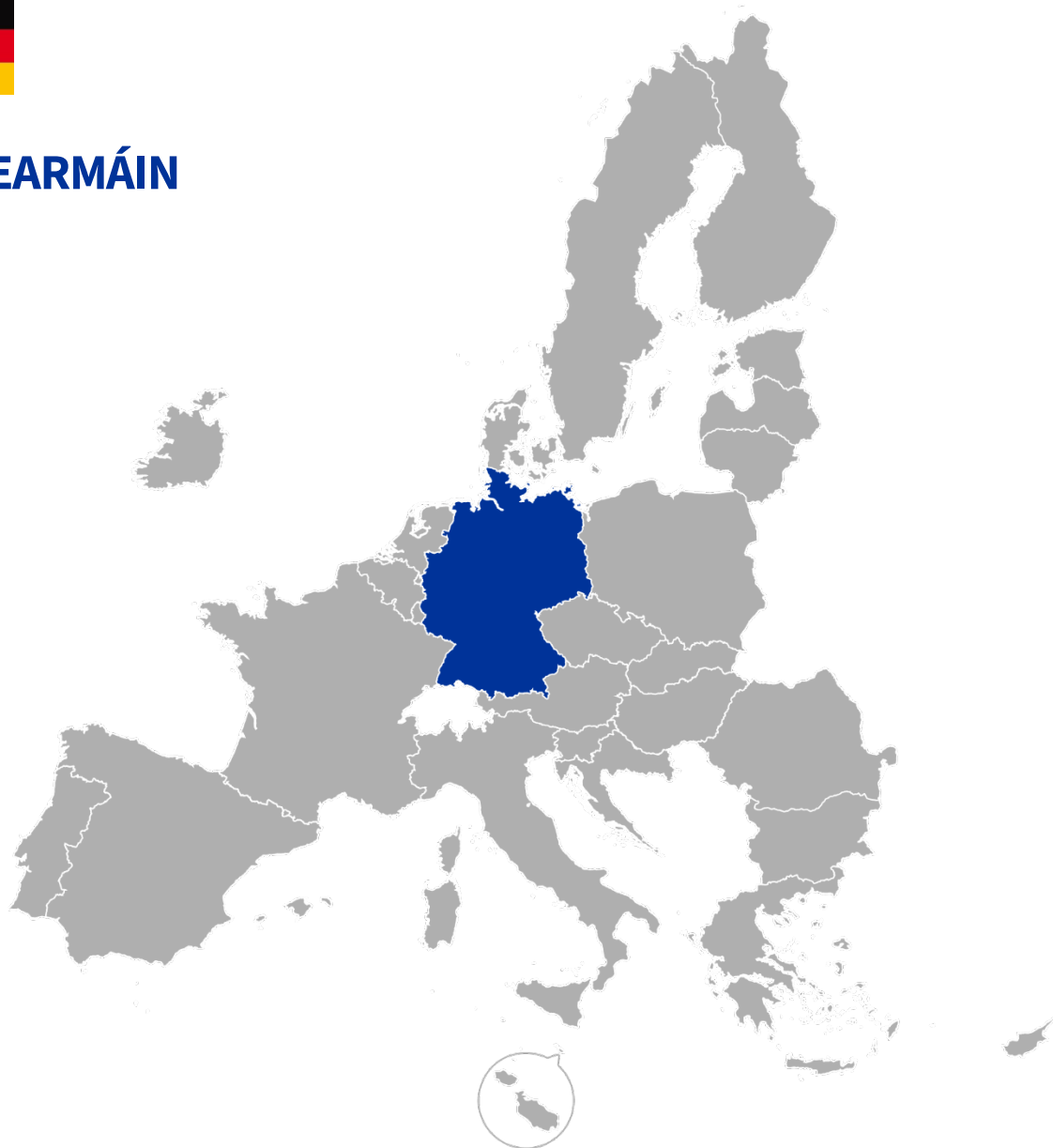
Is í Ardúnáíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin: www.consilium.europa.eu
 © An tAontas Eorpach, 2025 | Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinsé

Print	ISBN 978-92-850-0514-6	doi: 10.2860/6611997	QC0125006-GA-C
PDF	ISBN 978-92-850-0513-9	doi: 10.2860/9985000	QC0125006-GA-N

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

AN GHEARMÁIN

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifílí | **An t-ardleagan** | GA

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoírlár an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

AN GHEARMÁIN

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leasa féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireodh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh an rólphróifíl** go cúramach óir is anseo a léirítear leas agus seasamh do thírise.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh** agatsa **agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar shampla an Bheilg, an Chipir, an Ghréig agus an Spáinn.** Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhur leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagal 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcruinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **líon isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9.** Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuir do sheasaimh agus do phointí féin i láthair.** I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat.** Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

*A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,
I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.*

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le _____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar _____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfaidh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach Iarscríbhinn II).

D’argóintse

- Cearta bunúsacha a chur chun cinn bun agus barr do scéilse; tuigtear duitse go bhfuil géarghá le comhar trasteorann chun aghaidh a thabhairt ar bhagairtí náisiúnta agus trasnáisiúnta araon, lena n-áirítear na bagairtí sin a eascraíonn as an teicneolaíocht dhigiteach. Tuigtear duit freisin cé mar is féidir leis an intleacht shaorga feachtais mhífhaisnéise agus domhainbhrionnaithe a spreagadh, rud a chruthaíonn rioscaí tromchúiseacha don tsaoirse cainte agus do na hinstitiúidí daonlathacha.
- Cé go bhfuil dul chun cinn tapa á dhéanamh ag forbairt na hintleacht saorga agus cé go mbeidh ról níos suntasaí aici sa tsochaí, creideann tusa nach mór í a dhearadh ar bhealach a rachaidh chun sochair seachas dochair an duine agus an chomhshaoil.
- Tá tusa, mar sin, i bhfabhar diancheanglais tástála le haghaidh na samhlacha ardriosca, ós rud é gur ábhar mór imní é an laofacht i gcórais intleachta saorga. Agus an intleacht shaorga oilte ar thacair sonraí neamhéagsúla nó neamhionadaíocha, tig léi torthaí idirdhealaitheacha a bhaint amach — mar a facthas le huirlis earcaíochta Amazon, nuair a tugadh tús áite d’iarrthóirí fireanna bunaithe ar phatrúin earcaíochta a bhí ann roimhe seo. Cuireadh deireadh leis an uirlis chéanna nuair a tugadh é seo faoi deara. Oibriú ar chreat lena gcuirfear deireadh leis an riosca is lú maidir le díobháil a ghintear leis an intleacht shaorga, an mhífhaisnéis, mar shampla, an sprioc dheiridh atá agatsa inniu. Cé gur sprioc uailmhianach é, is sprioc é, dar leatsa, atá riachtanach.
- Tacaíonn tusa le haicmiú riosca cumasbhunaithe: ba cheart a mheas go bhfuil ardriosca ag baint le haon chóras intleachta saorga a bhféadfadh mí-úsáid nó tionchar díobhálach a bheith aige – ní toisc go bhfuil an intleacht shaorga contúirteach ó thaobh nádúir, ach mar gheall ar an gcaoi a bhféadfaí úsáid a bhaint aisti.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

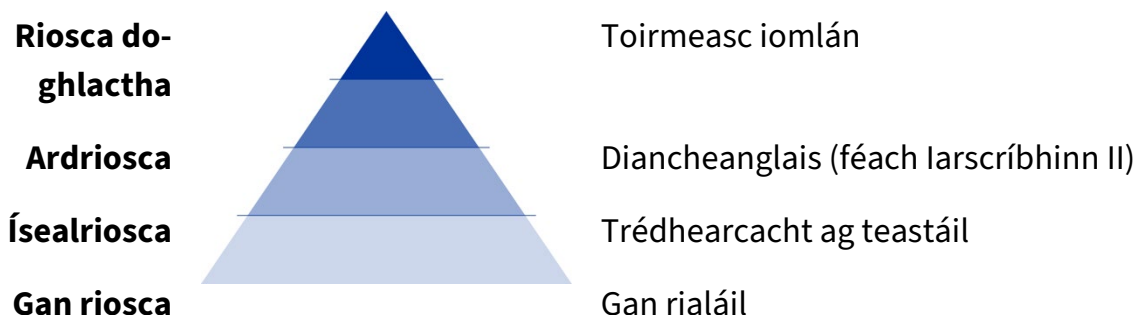

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- Is cúis mhór imní duitse gur mian le roinnt de na tíortha forfheidhmiú an dlí, an tslándáil mhíleata, an chosaint nó an tslándáil náisiúnta a eisiamh ó raon feidhme Ghníomh an Aontais um an Intleacht Shaorga. Is iad sin go díreach na réimsí inar féidir leis an intleacht shaorga díobháil thromchúiseach a dhéanamh — leis an idirdhealú, bréagdheimhnigh agus an laofacht — agus ina bhfuil gá le coimircí láidre. Mar shampla, mar thoradh ar aghaidh-aithint laofa sa phóilíneacht, gabhadh san éagóir líon díréireach fear óg ciníochaithe agus rinneadh sárúithe tromchúiseacha ar chearta an duine aonair.
- Tuigeann tú go bhfuil ag éirí le go leor de na tíortha gnóthachain mhóra éifeachtúlachta a bhaint amach le húsáid na hintleachta saorga sna hearnálacha sin, agus tá meas agat air sin. Bíodh sin mar atá, ní féidir beag is fiú a dhéanamh de chearta an duine. Tá súil ghéar á coinneáil agatsa ar fhorbairtí na hintleachta saorga sna Stáit Aontaithe agus sa tSín, agus is cúis mhór imní duit an easpa cosaintí láidre ina gcórais siúd.
- Intleacht shaorga dhuinelárnach ach freagrach a chur chun cinn *raison d'être* Ghníomh an Aontais um an Intleacht Shaorga. Dá ndéanfaí earnálacha áirithe a eisiamh, lagófaí an sprioc sin agus bhainfí an bonn d'uailmhian an Aontais caighdeán domhanda a leagan síos maidir le hintleacht shaorga iontaofa.
- Do chuid nótaí:

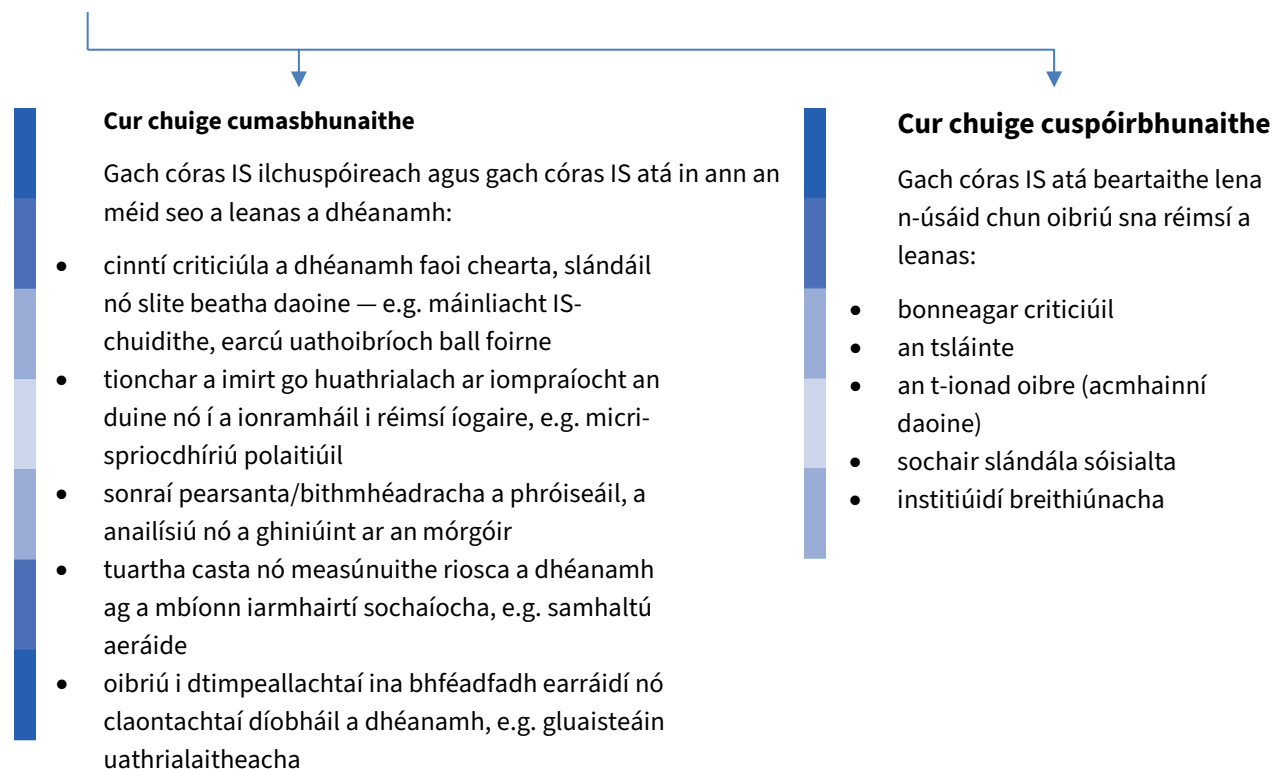
Iarscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó**— IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ardriosca

Béim ar chaighdeáin dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid, rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iniúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.
- Faireachán iarmhargaidh chun feidhmíocht a rianú.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga (córais IS)** — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin	cumasbhunaithe	réamhchúram		gan eisceacht	
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

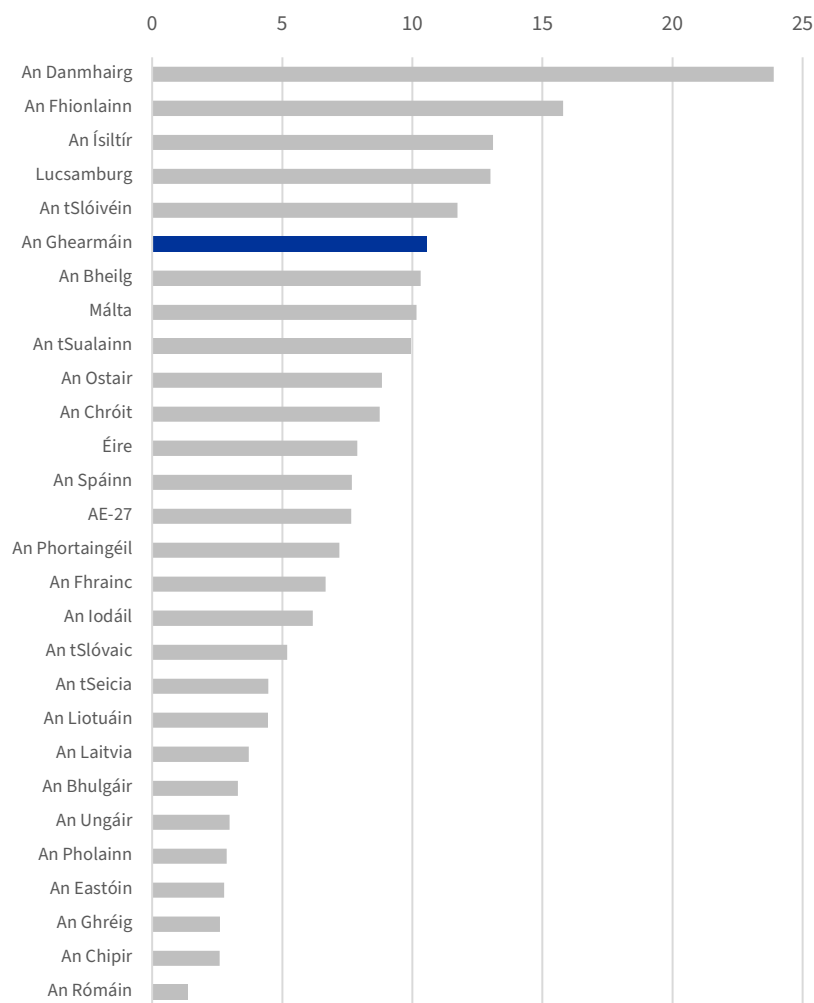
Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Eolas cúlra

Tabhair faoi deara: **is in 2023**
atá an chaibidlíocht ar siúl!

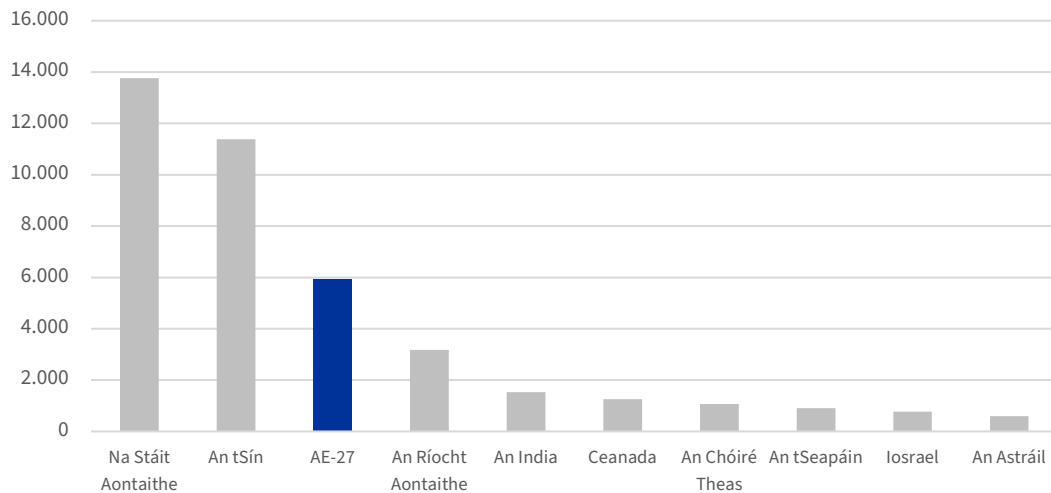
	An tAontas Eorpach	An Ghearmáin
Daonra	447 695 350	83 118 501
OTI per capita in EUR	38 150	49 520
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	3.1 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	11.6 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	19.8 %

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a bhfuil breis agus deichniúr fostaithe iontu (2021)

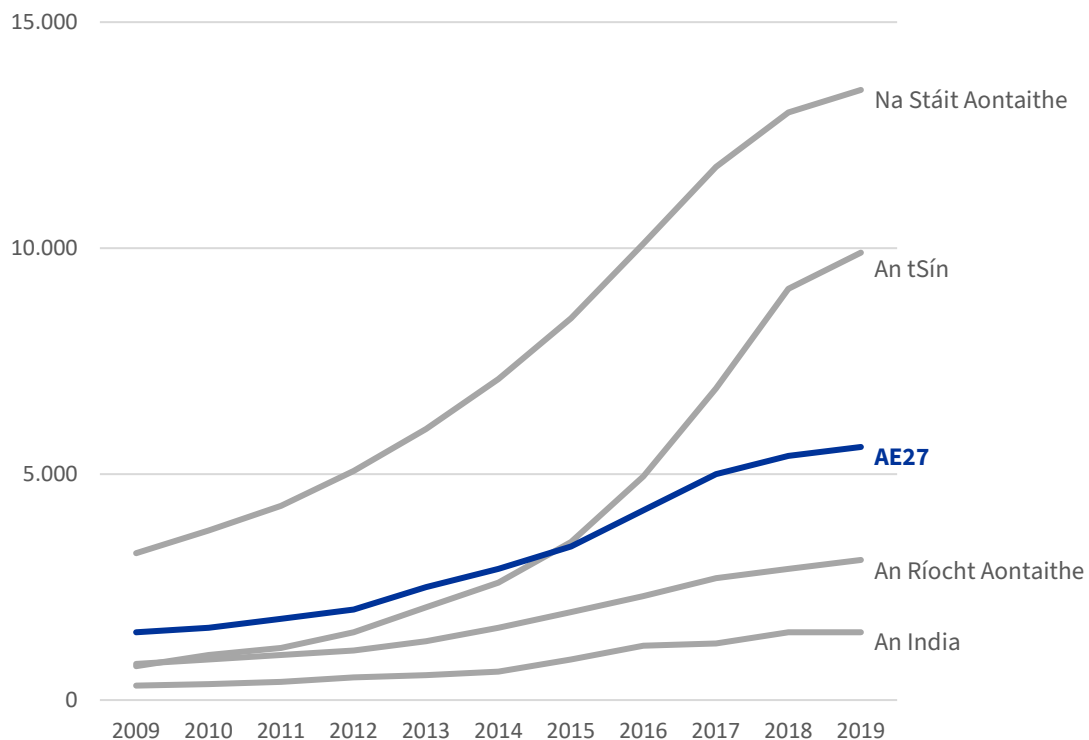

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorshuasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

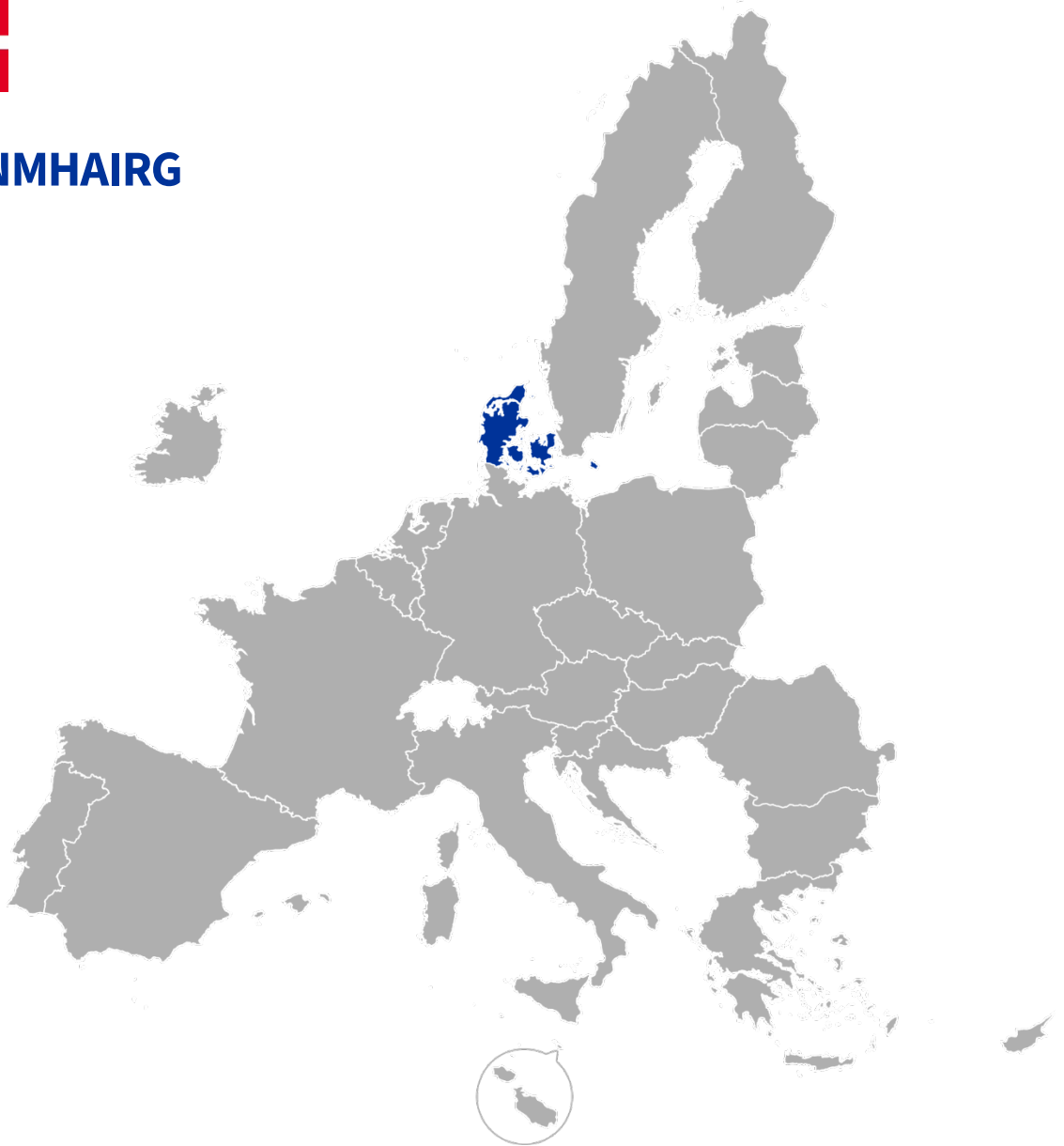
Is í Ardúnáíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin: www.consilium.europa.eu
 © An tAontas Eorpach, 2025 | Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinsé

Print	ISBN 978-92-850-0514-6	doi: 10.2860/6611997	QC0125006-GA-C
PDF	ISBN 978-92-850-0513-9	doi: 10.2860/9985000	QC0125006-GA-N

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

AN DANMHAIRG

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifílí | **An t-ardleagan** | GA

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoíll an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- (A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- (B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leasa féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireadh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh** go cúramach **an rólphróifíl** óir is anseo a léirítear leasanna agus seasaimh do thírise.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh** agatsa **agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar shampla an Fhraince, an Ostair, an Pholainn, agus an Rómáin**. Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhuir leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagal 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcruinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **lín isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9**. Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuir do sheasaimh agus do phointí féin i láthair**. I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat**. Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100% ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

*A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,
I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.*

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le_____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar _____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- (A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach larscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfaidh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

- (B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach larscríbhinn II).

D’argóintse

- Is díol sásaimh duitse togra an Choimisiúin, agus tacaíonn tú leis an gcur chuige cuspóirbhunaithe mar chéad chéim chuiditheach chun dul i ngleic leis na dúshláin a bhaineann le forbairt na hintleacht saorga. Mar sin féin, is mian leatsa earnáil an oideachais a áireamh ar na hearnálacha íogaire. Nuair a úsáideann scoileanna an intleacht shaorga chun monatóireacht a dhéanamh ar iompar, obair a mharcáil nó feidhmíocht a thuair, tá an baol ann go mbraithfeadh na daltaí gur meaisín atá ag faire orthu nó i mbun meastacháin orthu seasta síoraí. D’fhéadfadh sé sin ansin brú a chruthú chun ‘feidhmiú’ i gcónaí ar bhealach áirithe, fiú nuair a bhíonn drochlá ag na daltaí. Murab ionann agus an múinteoir daonna, is minic nach mbíonn comhbhá ná tuiscint ag an intleacht shaorga ar dhúshláin phearsanta.
- Leis an intleacht shaorga, is féidir cinntí a dhéanamh ar bhealaí nua, agus is ábhar imní eiticéil é sin. Dá bhrí sin, aontaíonn tú le creat tástála réamhchúraim, lena gcuirtear cultúr freagrachta chun cinn, agus lena ndéantar níos éasca é rudaí a chur ina gceart pé uair a mbeadh saincheist faoi leith le réiteach.
- Ina theannta sin, ní mór aitheantas a thabhairt d’éagsúlacht teanga an Aontais i gcreat coiteann an Aontais. Cuirtear oiliúint ar fhormhór na samhlacha intleachta saorga móra ar shonraí ó theangacha a labhraítear go forleathan, mar shampla, an Béarla, an Fhraincis nó an Ghearmáinis, rud a d’fhéadfadh a bheith ina chúis le drochfheidhmíocht i dteangacha nach labhraítear chomh forleathan céanna, mar shampla, an Danmhairgis.
- Má chinneann an tAontas cistí a leithdháileadh chun tacú le forbairt na hintleachta saorga, bheadh sé cóir tosaíocht a thabhairt do theangacha nach labhraítear chomh forleathan céanna mar aon le tacaíocht a chur ar fáil do thíortha beaga.** Ina éagmais sin, d’fhéadfadh forbairt na hintleachta saorga an éagothromaíocht a dhéanamh níos measa, agus seirbhísí ar chaighdeán níos ísle á soláthar i dteangacha nach labhraítear chomh forleathan céanna.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinse oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- Tá sé ríthábhachtach duit go bhfanfaidh ábhair a bhaineann leis an tslándáil náisiúnta, leis an arm nó leis an gcosaint lasmuigh de raon feidhme an rialacháin maidir le IS. Tá rún daingean ag na Ballstáit smacht a choinneáil ar chinntí sna réimsí seo, nach dtagann faoi dhlínse an Aontais de ghnáth in aon chás. Léirítear é sin freisin sa mhéid agus nach bhfuil arm aontaithe ag an Aontas (go fóill).
- Ina theannta sin, áitíonn tú nach féidir córais IS a úsáidtear le haghaidh bailiú faisnéise, na cibearchosanta nó cásanna ar láithreacha catha a bheith faoi réir na gceanglas nochta nó rialála céanna agus a bhíonn córais shibhialtacha, toisc go bhféadfadh sé go gcuirfí i mbaol, dá ndéanfaí amhlaidh, rúndacht oibríochtúil, leasanna slándála náisiúnta agus an buntáiste straitéiseach atá na córais sin ceaptha a sholáthar.
- Mura féidir freastal go hiomlán ar d'iarratas le linn phlé an lae inniu, tá tú sásta teacht ar chomhréiteach maidir leis an méid seo: nach ndéantar córais a fhorbraítear chun críoch míleata agus slándála náisiúnta a eisiamh ón rialachán ach go bhfuil siad faoi réir na gceanglas a liostaítear faoin gcur chuige tástála solúbtha.
- Do chuid nótaí:

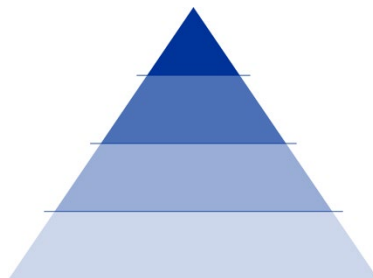
Iarscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha

Ardriosca

Ísealriosca

Gan riosca

Toirmeasc iomlán

Diancheanglais (féach Iarscríbhinn II)

Trédhearcacht ag teastáil

Gan rialáil

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Cur chuige cumasbhunaithe

Gach córas IS ilchuspóireach agus gach córas IS atá in ann an méid seo a leanas a dhéanamh:

- cinntí criticiúla a dhéanamh faoi chearta, slándáil nó slite beatha daoine — e.g. máinliacht IS-chuidithe, earcú uathoibríoch ball foirne
- tionchar a imirt go huathrialach ar iompraíocht an duine nó í a ionramháil i réimsí íogaire, e.g. micri-spiocdhíriú polaitiúil
- sonraí pearsanta/bithmhéadracha a phróiseáil, a anailísiú nó a ghiniúint ar an mórgóir
- tuartha casta nó measúnuithe riosca a dhéanamh ag a mbíonn iarmhairtí sochaíocha, e.g. samhaltú aeráide
- oibriú i dtimpeallachtaí ina bhféadfadh earráidí nó claontachtaí díobháil a dhéanamh, e.g. gluaisteáin uathrialaitheacha

Cur chuige cuspóirbhunaithe

Gach córas IS atá beartaithe lena n-úsáid chun oibriú sna réimsí a leanas:

- bonneagar criticiúil
- an tsláinte
- an t-ionad oibre (acmhainní daoine)
- sochair slándála sóisialta
- institiúidí breithiúnacha

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó**— IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ‘ardriosca’

Béim ar chaighdeáin dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iniúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.
- Faireachán iarmhargaidh chun feidhmíocht a rianú.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg	cuspóirbhunaithe	réamhchúram	Tacaíocht airgeadais	arm/cosaint + slándáil náisiúnta	
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

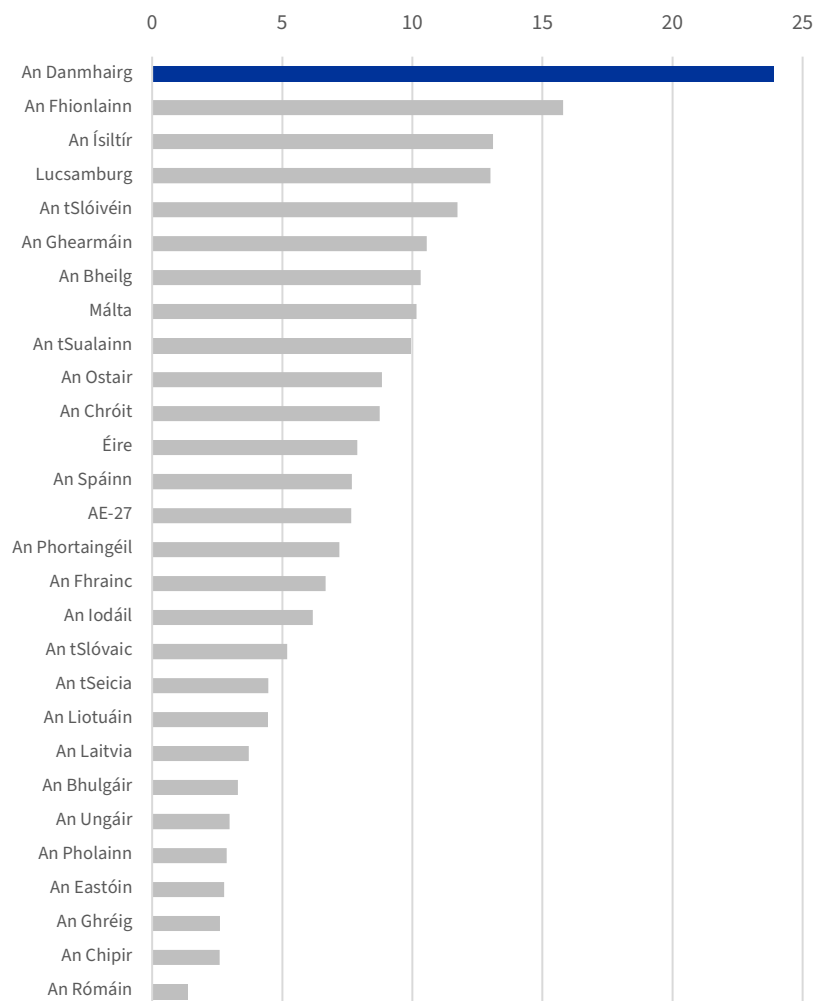
Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Eolas cúla

Tabhair faoi deara: **is in 2023 atá an chaibidlíocht ar siúl!**

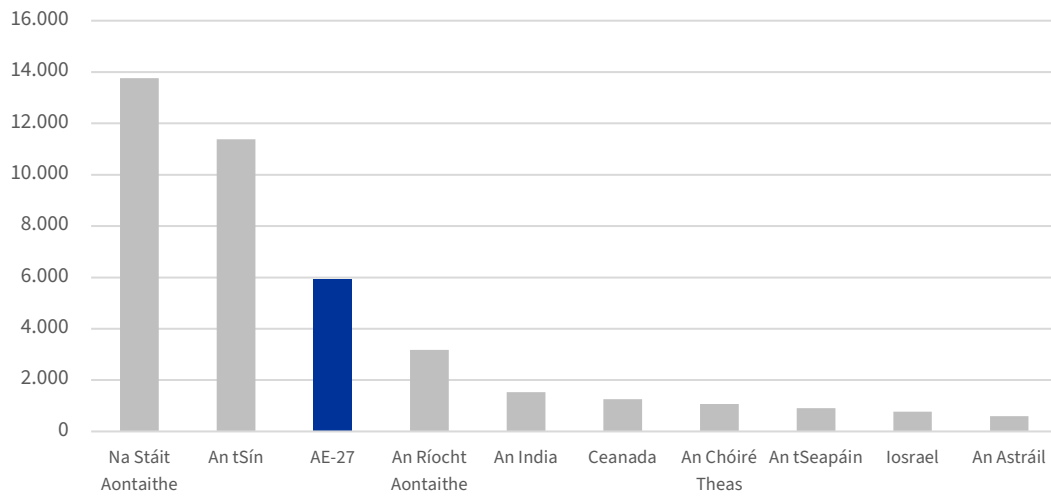
	An tAontas Eorpach	An Danmhairg
Daonra	447 695 350	5 932 654
OTI per capita in EUR	38 150	63 290
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	5.1 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	15.2 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	39.4 %

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a bhfuil breis agus deichniúr fostaithe iontu (2021)

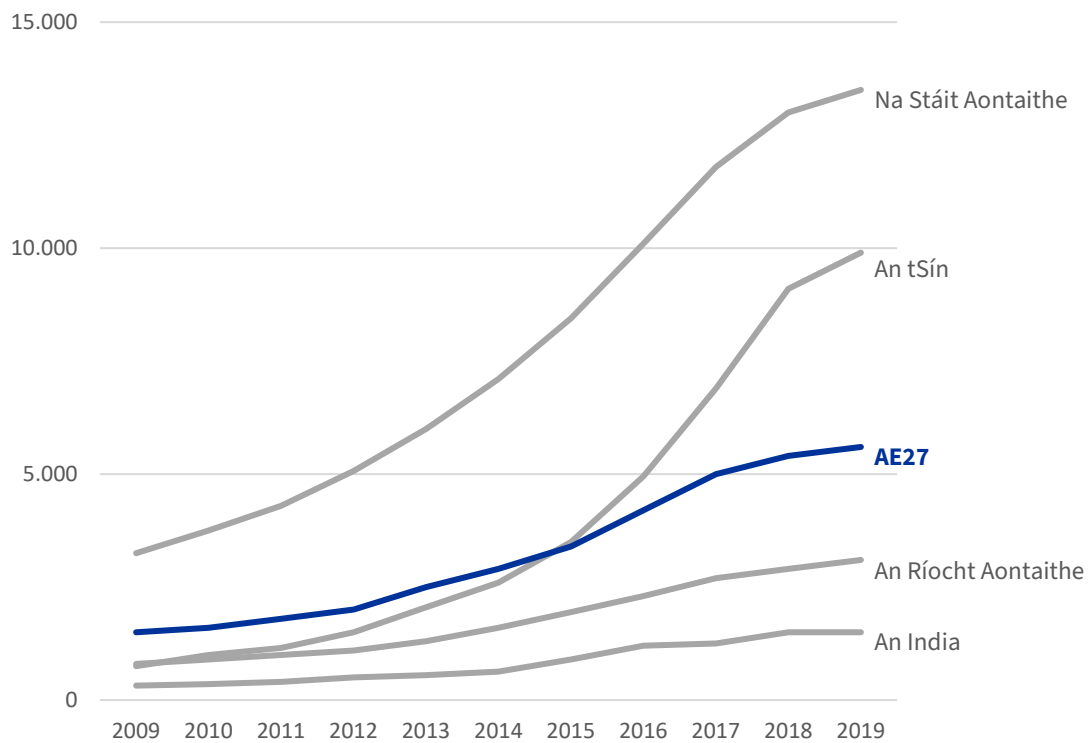

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhóirabhar ná ar fhóirseasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

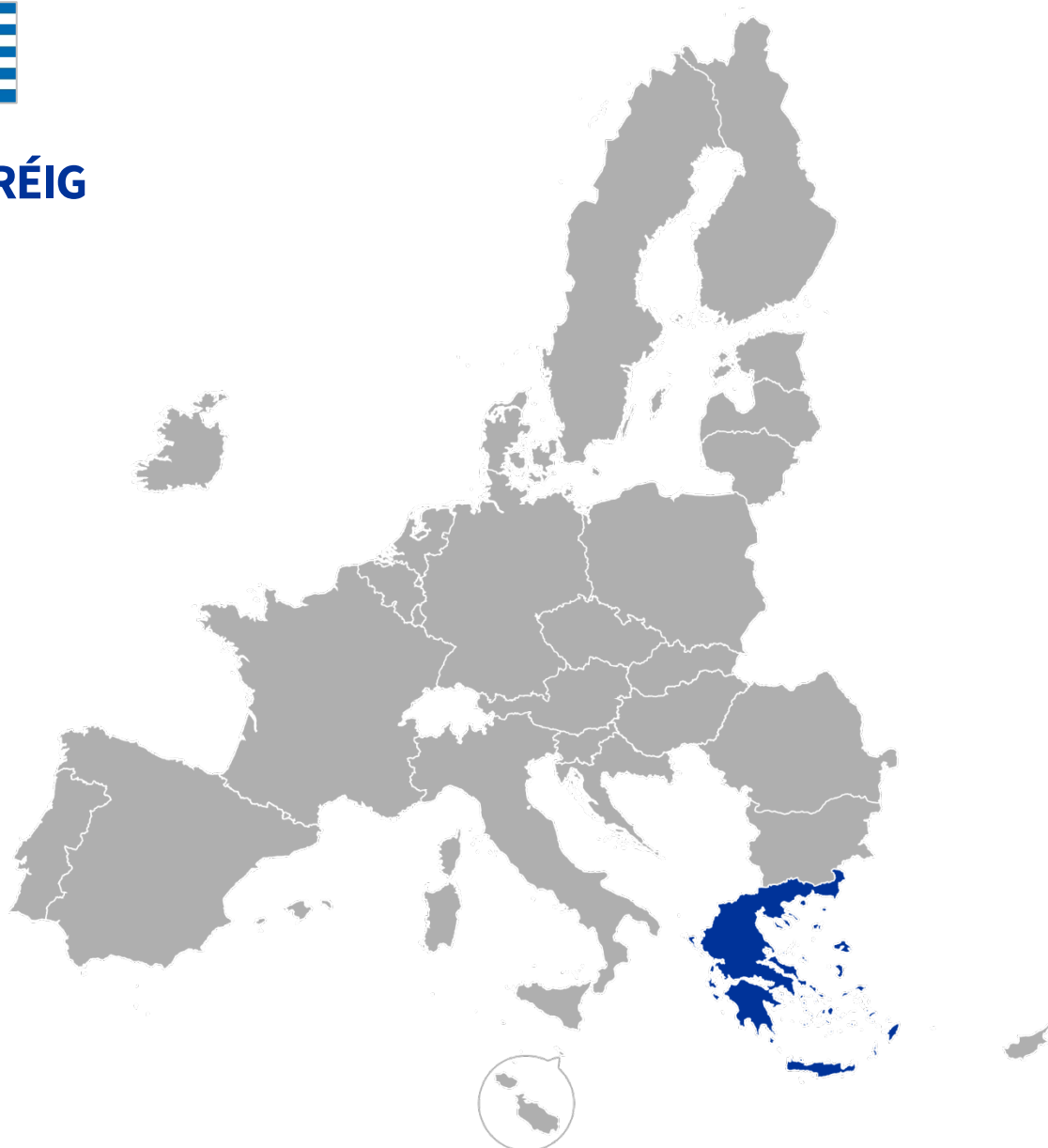
Is í Ardúnáíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin: www.consilium.europa.eu
© An tAontas Eorpach, 2025 | Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinsé

Print	ISBN 978-92-850-0514-6	doi: 10.2860/6611997	QC-01-25-006-GA-C
PDF	ISBN 978-92-850-0513-9	doi: 10.2860/9985000	QC-01-25-006-GA-N

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

AN GHRÉIG

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifílí | **An t-ardleagan** | GA

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoírlár an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- (A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- (B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leas féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireadh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh** go cúramach **an rólphróifíl** óir is anseo a léirítear leas agus seasamh do thíirse.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh** agatsa **agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar shampla an Bheilg, an Chipir, an Ghearmáin agus an Spáinn**. Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhor leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagal 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcruinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **lón isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9**. Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuir do sheasaimh agus do phointí féin i láthair**. I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat**. Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

*A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,
I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.*

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le _____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar _____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- (A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach larscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfaidh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

- (B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach larscríbhinn II).

D’argóintse

- Tá sé mar aidhm ag do thírse todhchaí atá cumasaithe ag an teicneolaíocht a chothú lena gcuirfear an nuálaíocht agus an fhorbairt chun cinn ar mhaithe le cách, todhchaí a bheidh bunaithe ar bhunluachanna na hEorpa. Chun cosc a chur ar thionchar diúltach a bheith ag IS ar an bpróiseas daonlathach, tacaíonn tú leis an gcur chuige cumasbhunaithe, ina meastar go bhfuil ardriosca ag baint le haon chóras intleachta saorga a bhfuil sé de chumas ann ‘iompar an duine a bhainistiú’ — lena n-áirítear i gcomhthéacsanna amhail cúrsaí toghchánaíochta.
- Tacaíonn tú go láidir le cur chuige na tástála réamhchúraim. Na boscaí gainimh rialála an ghné is tábhachtaí duitse, lena gcuirtear iallach ar fhorbróirí córais intleachta saorga a thástáil le grúpaí úsáideoirí beaga faoi mhaoirseacht náisiúnta. Áirithítear leis sin trialacha sábháilte agus laghdaítear aon díobháil a d’fhéadfadh a bheith ann.
- Tá imní ar leith ortsa faoi na contúirtí a d’fhéadfadh a bheith ag baint le IS laofa: ón taighde a rinneadh, fuarthas amach go raibh rátaí earráide i bhfad níos airde ag baint le mórchórais aghaidh-aitheanta nuair is duine le ton cnis níos dorchá nó mná, go háirithe mná gorma, atá á sainiú. Rinneadh earráidí den chineál sin a rianú siar ina dhiaidh sin go tacaíonn sonraí oiliúna atá claonta go mór i dtreo aghaidheanna geala fireanna, rud a d’fhág gur minic a dhéantar mí-aithint.
- D’fhéadfadh sé a bheith sách dúshlánach teacht ar chomhthuiscint inniu. **Más gá, d’fhéadfaí clásal breise maidir le hathbhreithniú i gceann trí bliana a mholadh mar chomhréiteach.** Ba cheart dearcadh ón tsochaí shibhialta, ón earnáil phríobháideach, ó earnáil na tionsclaíochta agus ó rialtais náisiúnta a áireamh sa phróiseas athbhreithnithe seo.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- Tá sé ríthábhachtach duit go bhfanfaidh ábhair a bhaineann leis an tslándáil náisiúnta, leis an arm nó leis an gcosaint lasmuigh de raon feidhme an rialacháin maidir le IS. Tá rún daingean ag na Ballstáit smacht a choinneáil ar chinntí sna réimsí seo, nach dtagann faoi dhlínse an Aontais de ghnáth in aon chás. Is tír teorann í an Ghréig i Schengen, rud a fhágann go bhfuil ról ríthábhachtach aici maidir le teorainneacha seachtracha an Aontais a bhainistiú. Mar sin féin, tá na córais atá i bhfeidhm faoi láthair as dáta agus neamhéifeachtúil, rud a chuireann ualach trom oibríochtúil agus daonnúil ar na húdaráis náisiúnta.
- Dá bhrí sin, tá an Ghréig ag féachaint ar shamhlacha intleachta saorga mar bhealach chun oibríochtaí teorann a nuachóiriú agus a chuíchóiriú — trí phróisis sainaitheanta, chlárúcháin agus bainistithe cásanna a fheabhsú, agus tacú le cinnteoireacht níos tapúla agus níos cruinne ag an am céanna. I bhfianaise a phráinní atá sé bainistiú a dhéanamh ar an líon mór daoine atá ag teacht isteach, tá gá ag an nGréig le córais intleachta saorga a chur in úsáid ar bhealach solúbtha tráthúil chun tacú le hoibríochtaí níos tapúla agus níos éifeachtaí.
- Do chuid nótaí:

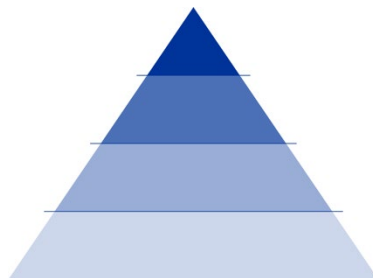
Ianscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha

Ardriosca

Ísealriosca

Gan riosca

Toirmeasc iomlán

Diancheanglais (féach Ianscríbhinn II)

Trédhearcacht ag teastáil

Gan rialáil

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Cur chuige cumasbhunaithe

Gach córas IS ilchuspóireach agus gach córas IS atá in ann an méid seo a leanas a dhéanamh:

- cinntí criticiúla a dhéanamh faoi chearta, slándáil nó slite beatha daoine — e.g. máinliacht IS-chuidithe, earcú uathoibríoch ball foirne
- tionchar a imirt go huathrialach ar iompraíocht an duine nó í a ionramháil i réimsí íogaire, e.g. micri-spiocdhíriú polaitiúil
- sonraí pearsanta/bithmhéadracha a phróiseáil, a anailísiú nó a ghiniúint ar an mórgóir
- tuartha casta nó measúnuithe riosca a dhéanamh ag a mbíonn iarmhairtí sochaíocha, e.g. samhaltú aeráide
- oibriú i dtimpeallachtaí ina bhféadfadh earráidí nó claontachtaí díobháil a dhéanamh, e.g. gluaisteáin uathrialaitheacha

Cur chuige cuspóirbhunaithe

Gach córas IS atá beartaithe lena n-úsáid chun oibriú sna réimsí a leanas:

- bonneagar criticiúil
- an tsláinte
- an t-ionad oibre (acmhainní daoine)
- sochair slándála sóisialta
- institiúidí breithiúnacha

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó**— IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ‘ardriosca’

Béim ar chaighdeáin dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iniúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.
- Faireachán iarmhargaidh chun feidhmíocht a rianú.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig	cumasbhunaithe	réamhchúram	Athbhreithniú faoi cheann 3 bliana	arm/cosaint + slándáil náisiúnta	
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

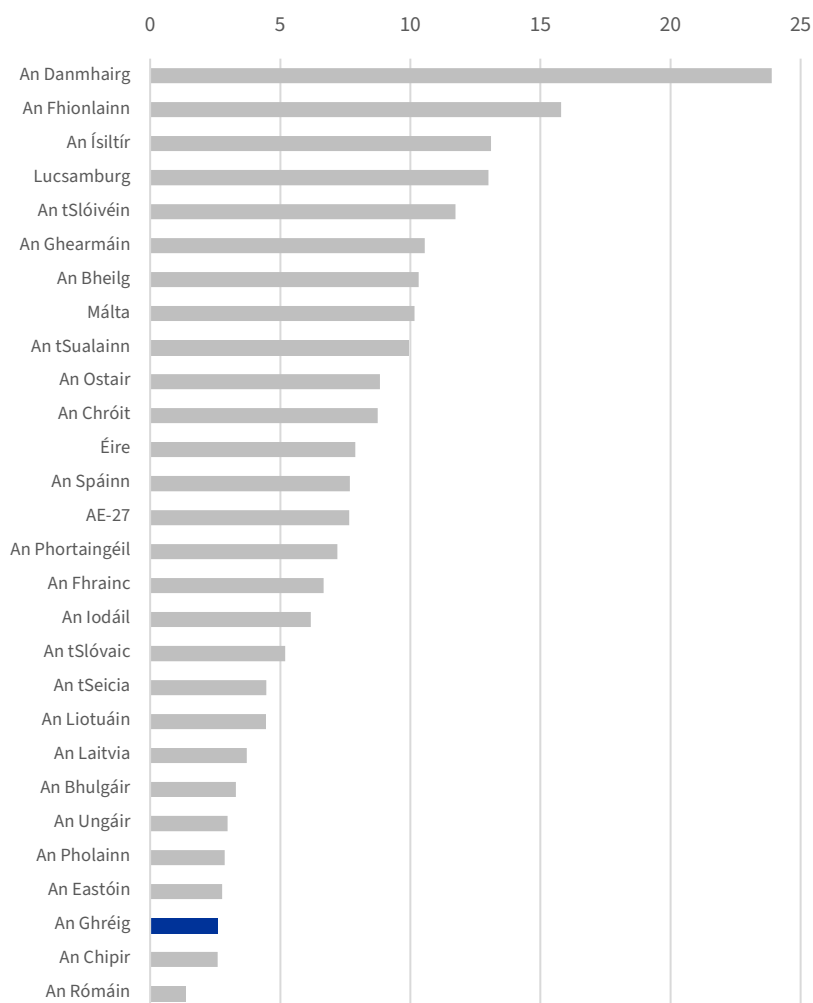
Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Eolas cúla

Tabhair faoi deara: **is in 2023 atá an chaibidlíocht ar siúl!**

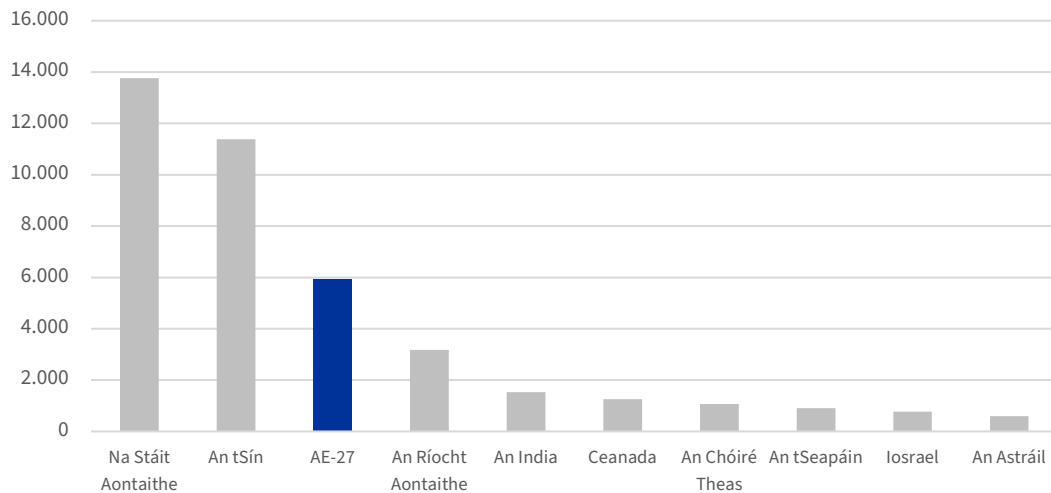
	An tAontas Eorpach	An Ghréig
Daonra	447 695 350	10 413 982
OTI per capita in EUR	38 150	21 350
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	11.1 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	4 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	20 %

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a bhfuil breis agus deichniúr fostaithe iontu (2021)

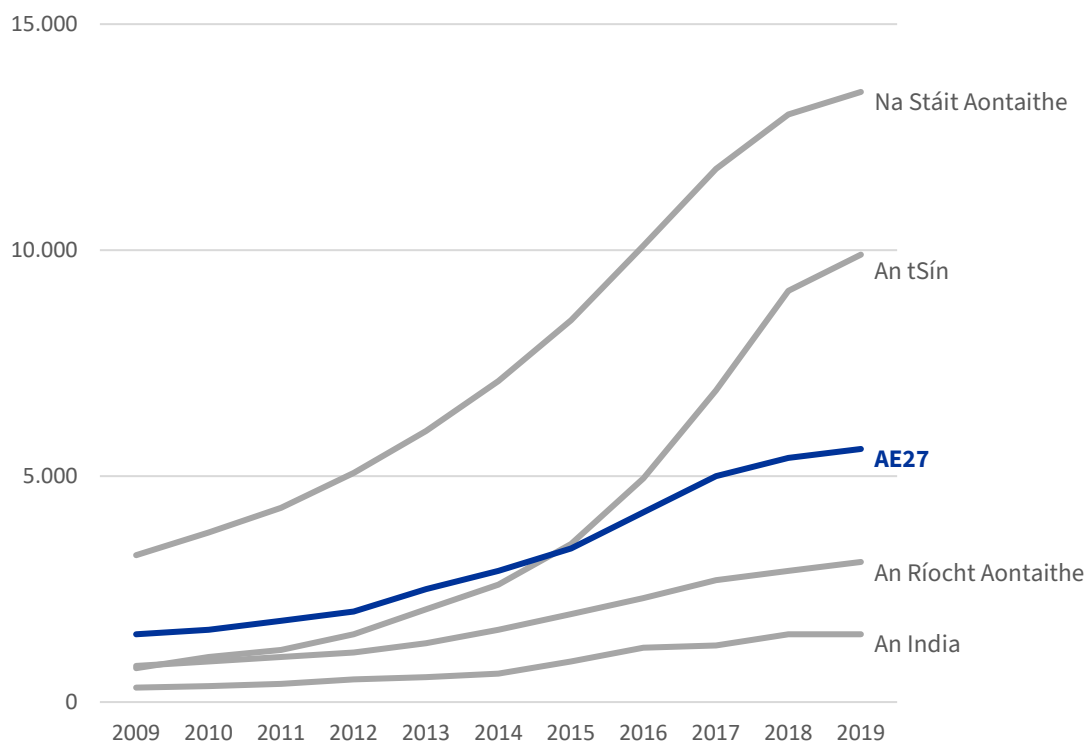

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhóirabhar ná ar fhóirseasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

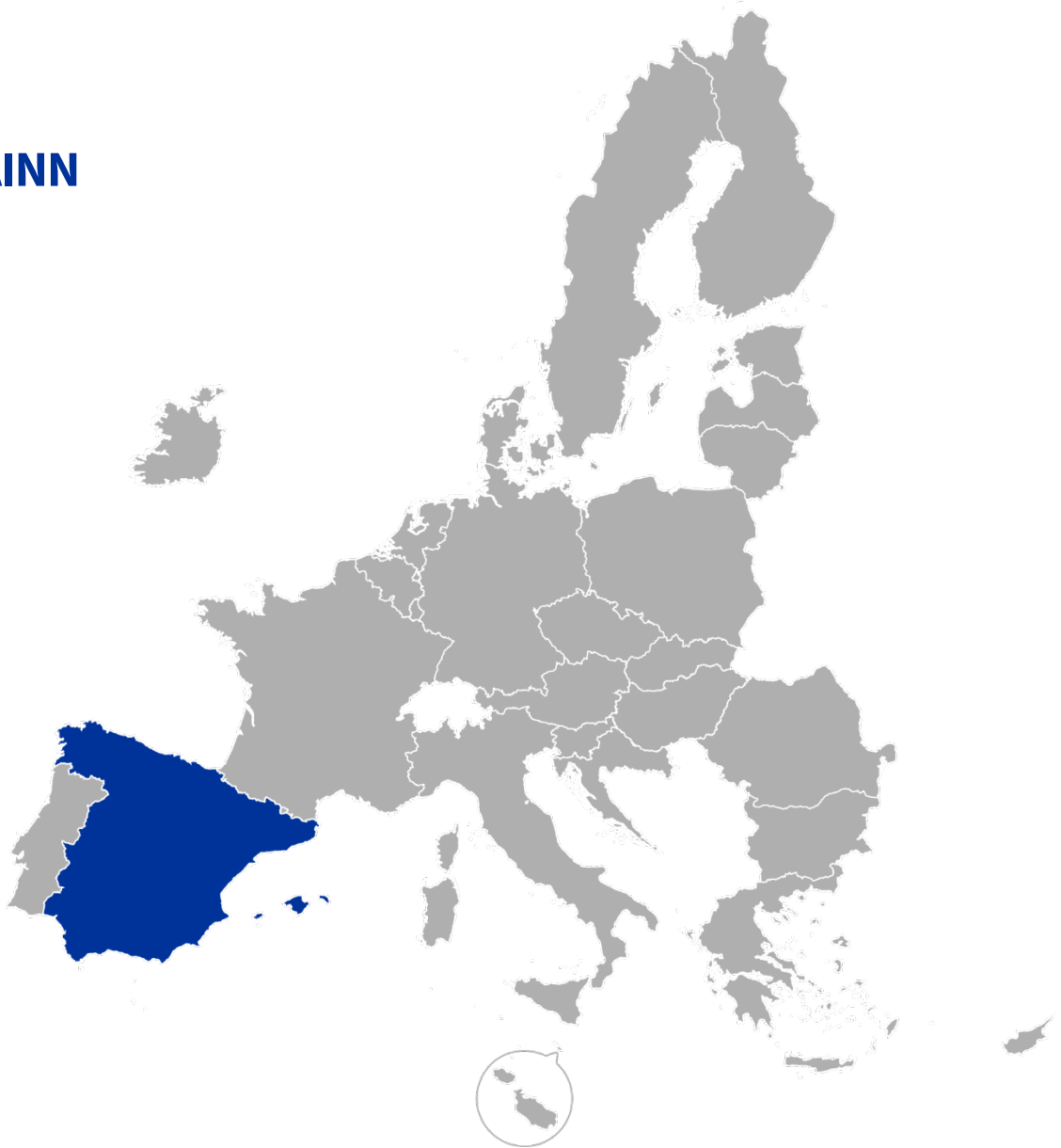
Is í Ardúnáíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin: www.consilium.europa.eu
© An tAontas Eorpach, 2025 | Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinsé

Print	ISBN 978-92-850-0514-6	doi: 10.2860/6611997	QC-01-25-006-GA-C
PDF	ISBN 978-92-850-0513-9	doi: 10.2860/9985000	QC-01-25-006-GA-N

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

AN SPÁINN

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifílí | **An t-ardleagan** | GA

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoírlár an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

AN SPÁINN

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leasa féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireadh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh** go cúramach **an rólphróifíl** óir is anseo a léirítear leas agus seasamh do thírise.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh** agatsa **agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar shampla an Bheilg, an Chipir, an Ghearmáin agus an Ghréig**. Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhuir leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagal 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcuirinní) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **líon isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9**. Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuireadh tú do sheasamh agus do phointí féin i láthair**. I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat**. Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

*A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,
I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.*

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le _____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar _____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach larscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfadh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe do IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach larscríbhinn II).

D’argóintse

- Tugann do thírse tús áite do chearta an duine agus do shaoirsí sibhialta mar bhunchloch do shochaí chóir shlán. Cé go dtacaíonn tú le hinfheistíocht náisiúnta san intleacht shaorga arna forbairt ag gnólachtaí agus ollscoileanna, ní mór tús áite a thabhairt do na hábhair inní eiticiúla. Oibriú ar chreat lena gcuirfear deireadh leis an riosca is lú maidir le díobháil a ghintear leis an intleacht shaorga, mar shampla, an mhífhaisnéis an sprioc dheiridh atá agatsa inniu. Cé gur sprioc uailmhianach é, is sprioc é, dar leatsa, atá riachtanach.
- Tá tú go mór i gcoinne an chur chuige chuspóirbhunaithe atá molta ag an gCoimisiún. Mar shampla, má chuireann córas intleachta saorga atá deartha d’earnáil na cruthaitheachta chun ceol a chruthú fuaimeanna amach atá ró-ard, agus go deimhin, contúirteach — cosúil le feiste fuaime fadraoin — d’fhéadfadh sé dochar a dhéanamh fós, d’ainneoin an lipéad ísealriosca ag gabháil leis. Is den chontúirt díriú ar rún dearbhaithe amháin agus neamhaird a dhéanamh ar chumais theicniúla.
- Maidir le hoibleagáidí na bhforbróirí, creideann tú gur den tábhacht diancheanglais tástála a thabhairt isteach, ós rud é go bhfuil an intleacht shaorga fós ag na céimeanna luatha. Más rud é, le himeacht ama, go bhfoghlaímíonn forbróirí óna mbotúin, go n-éiríonn gnólachtaí níos feasaí ar rioscaí laofachta agus go n-aibíonn an teicneolaíocht, tá tú sásta plé a dhéanamh ar mhaoluithe a d’fhéadfadh a bheith ann. Mar sin féin, creideann tú go bhfuil sé ríthábhachtach leanúint ar aghaidh le bheith cúramach agus le cosaintí láidre a bheith i bhfeidhm.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnóilachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- Tá do rialtas féin an-tiomanta do shaoirsí sibhialta. Ag an am céanna, tacaíonn tusa leis an gcur chuige dériain maidir le rialáil IS — cur chuige lena n-áirithítear cosaintí láidre sa spás sibhialtach agus lena gceadaítear níos mó solúbthachta don chosaint agus don tslándáil náisiúnta ag an am céanna. Tá an tslándáil náisiúnta ríthábhachtach chun na saoirsí ar a bhfuil saoirsí sibhialta ag brath a chaomhnú, agus féadfaidh ról lárnach a bheith ag an intleacht shaorga maidir leis an tsochaí a chosaint. Ar na cúiseanna sin, tacaíonn tú le húsáidí míleata, cosanta agus slándála náisiúnta na hintleachta saorga a eisiamh.
- Mar sin féin, ba cheart cur chuige rialála ar leith atá oiriúnach don fheidhm a fhorbairt le haghaidh na n-earnálacha sin chun a áirithiú go bhforbrófar an intleacht shaorga ar bhealach freagrach — ach d'fhéadfadh ceanglais trédhearcachta iomlána rúndacht oibríochtúil a chur i mbaol, cur in úsáid a mhoilliú agus éifeachtacht i dtimpeallachtaí dinimiciúla nó ardriosca a laghdú.
- Léiríonn cásanna amhail córas VioGén na Spáinne, a úsáidtear chun measúnú a dhéanamh ar bhaol an fhoréigin teaghlaigh, na contúirtí a bhaineann le IS ar deacair a feidhmiú a thuiscint agus ar a ndéantar maoirseacht theoranta — go tragóideach, rinneadh roinnt de na híospartaigh a aicmiú mar íospartaigh ísealriosca agus maraíodh iad ina dhiaidh sin. Léiríonn na teipeanna sin go bhfuil gá le forbairt IS atá freagrach, go háirithe ó thaobh na slándála de; ní hionann seo agus a rá go bhfuil gá leis an ró-rialáil. Ina ionad sin, ba cheart don Aontas cultúr freagrachta a chur chun cinn, go háirithe i bhforbairt IS le haghaidh feidhmchláir slándála.
- Do chuid nótaí:

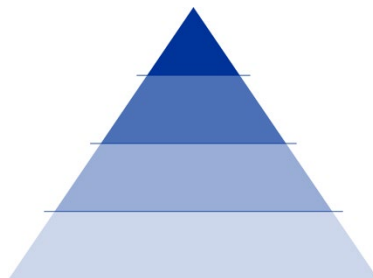
Ianscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha

Ardriosca

Ísealriosca

Gan riosca

Toirmeasc iomlán

Diancheanglais (féach Ianscríbhinn II)

Trédhearcacht ag teastáil

Gan rialáil

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Cur chuige cumasbhunaithe

Gach córas IS ilchuspóireach agus gach córas IS atá in ann an méid seo a leanas a dhéanamh:

- cinntí criticiúla a dhéanamh faoi chearta, slándáil nó slite beatha daoine — e.g. máinliacht IS-chuidithe, earcú uathoibríoch ball foirne
- tionchar a imirt go huathrialach ar iompraíocht an duine nó í a ionramháil i réimsí íogaire, e.g. micri-spiocdhíriú polaitiúil
- sonraí pearsanta/bithmhéadracha a phróiseáil, a anailísiú nó a ghiniúint ar an mórgóir
- tuartha casta nó measúnuithe riosca a dhéanamh ag a mbíonn iarmhairtí sochaíocha, e.g. samhaltú aeráide
- oibriú i dtimpeallachtaí ina bhféadfadh earráidí nó claontachtaí díobháil a dhéanamh, e.g. gluaisteáin uathrialaitheacha

Cur chuige cuspóirbhunaithe

Gach córas IS atá beartaithe lena n-úsáid chun oibriú sna réimsí a leanas:

- bonneagar criticiúil
- an tsláinte
- an t-ionad oibre (acmhainní daoine)
- sochair slándála sóisialta
- institiúidí breithiúnacha

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó**— IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ardriosca

Béim ar chaighdeáin dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iniúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.
- Faireachán iarmhargaidh chun feidhmíocht a rianú.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn	cumasbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint + slándáil náisiúnta	
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

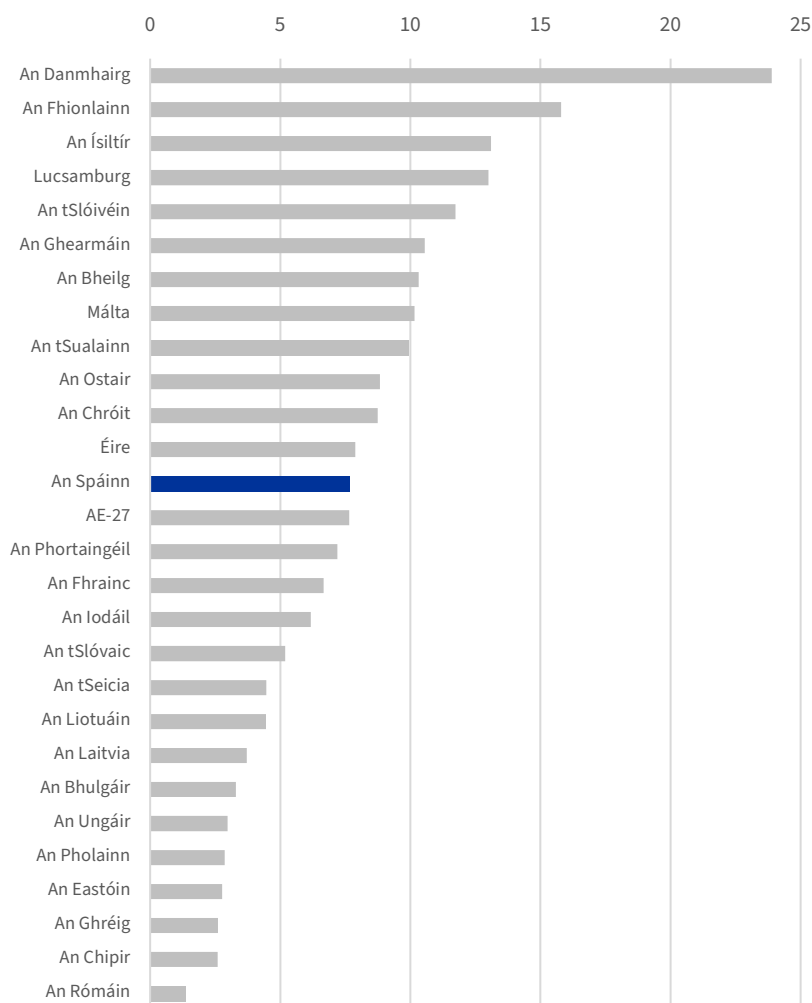
Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Eolas cúla

Tabhair faoi deara: **is in 2023 atá an chaibidlíocht ar siúl!**

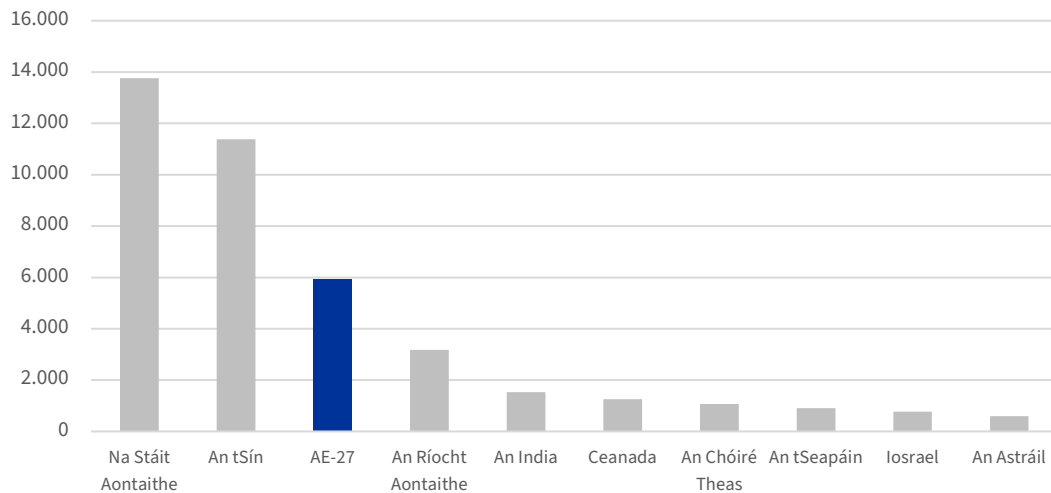
	An tAontas Eorpach	An Spáinn
Daonra	447 695 350	48 085 361
OTI per capita in EUR	38 150	30 970
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	12.2 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	9.2 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	38.7 %

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a bhfuil breis agus deichniúr fostaithe iontu (2021)

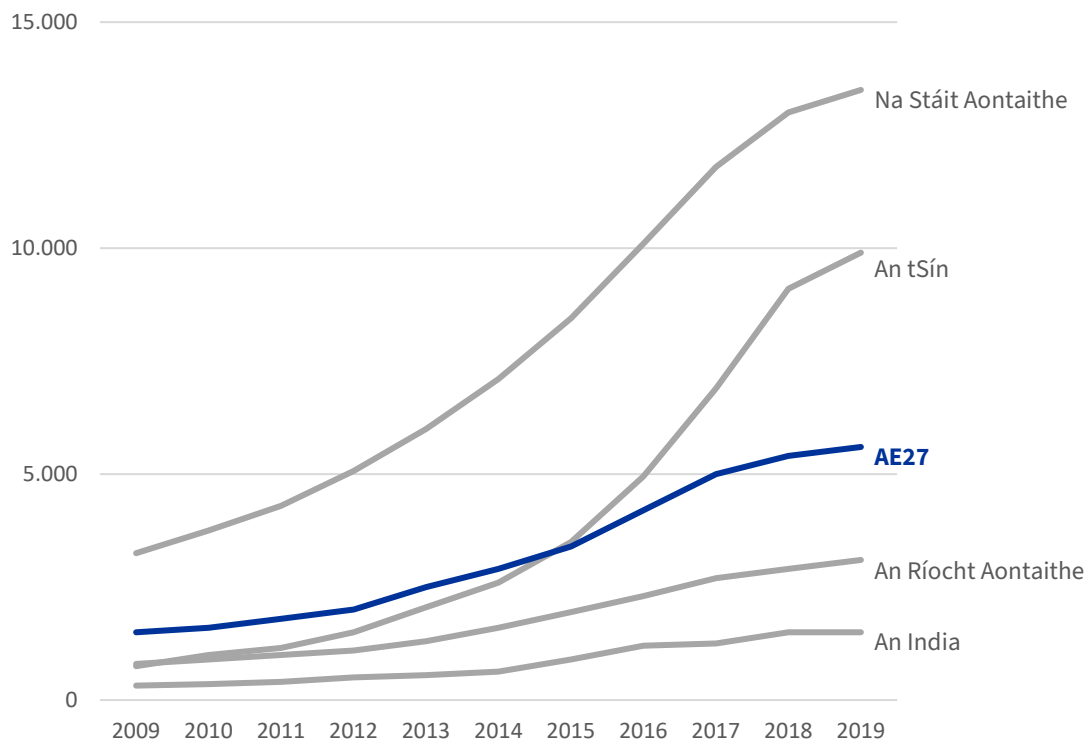

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

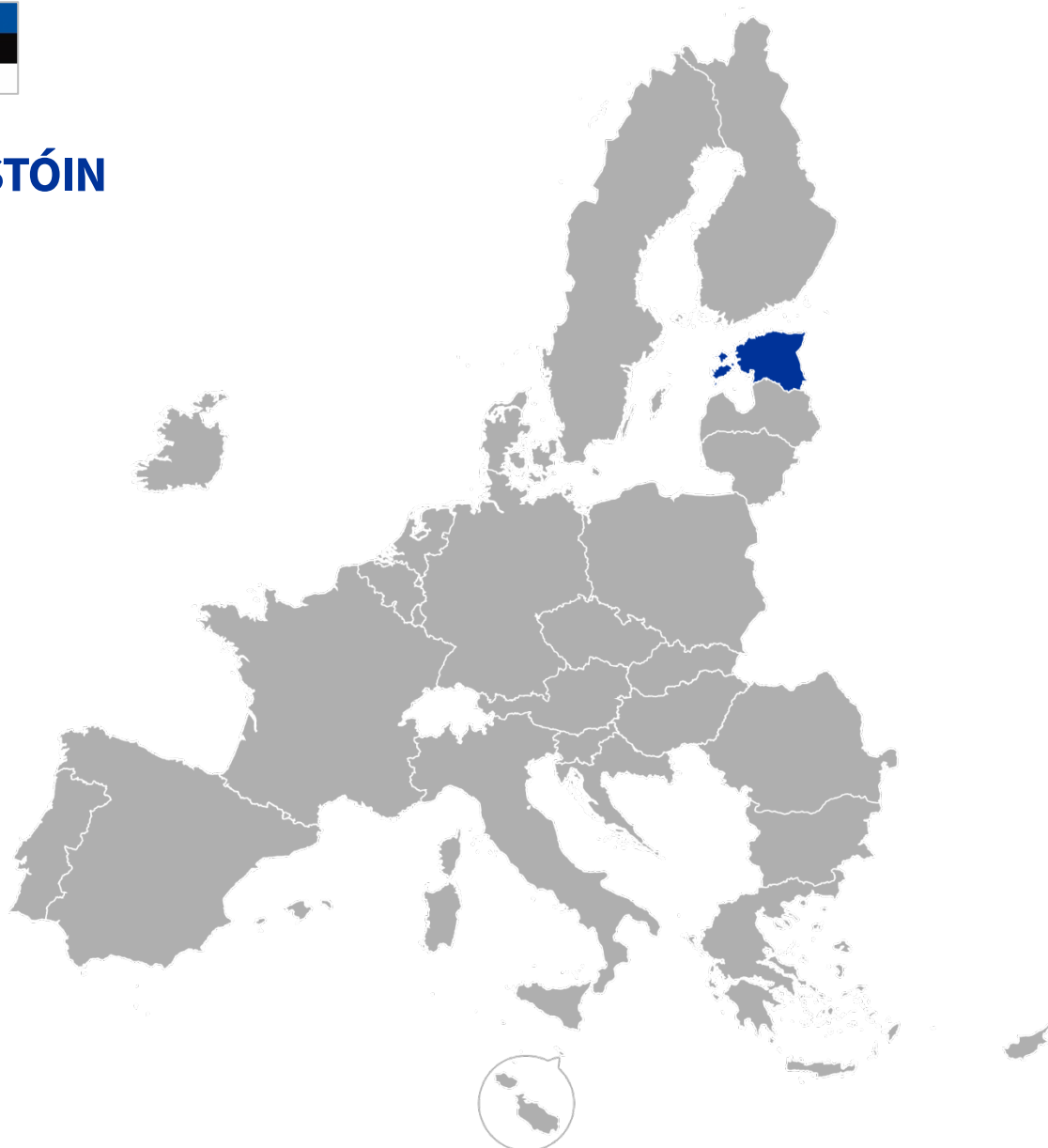
Is í Ardúnáíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin: www.consilium.europa.eu
 © An tAontas Eorpach, 2025 | Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinsé

Print	ISBN 978-92-850-0514-6	doi: 10.2860/6611997	QC0125006-GA-C
PDF	ISBN 978-92-850-0513-9	doi: 10.2860/9985000	QC0125006-GA-N

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

AN EASTÓIN

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifílí | **An t-ardleagan** | GA

Council of the
European Union

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoíll an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

AN EASTÓIN

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leas féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireodh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh an rólphróifíl** go cúramach óir is anseo a léirítear leas agus seasamh do thírse.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh** agatsa **agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar atá an Laitvia, an Liotuáin, an tSeicia agus an Ungáir.** Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhur leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagal 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcruinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **líon isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9.** Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuir do sheasaimh agus do phointí féin i láthair.** I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, is féidir é a bheith úsáideach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat.** Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

*A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,
I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.*

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le _____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar _____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach larscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfaidh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach larscríbhinn II).

D’argóintse

- Tá do thírse i bhfabhar rialachán aontaithe a bheith ann ar leibhéal an Aontais maidir leis an intleacht shaorga. Tá an Eastóin ar cheann de na náisiúin is digitithe san Aontas agus, dá réir sin, tá muintir na hEastóine an-eolach ar uirlisí digiteacha – murab ionann agus roinnt tíortha mar a bhfuil na saoránaigh (go háirithe iad siúd sna haoisghrúpaí is sine) níos mímhuintir agus níos leochailí i leith rioscaí a d’fhéadfadh a bheith ann.
- Measann tú go bhfuil fadhbanna ag baint leis an togra ón gCoimisiún: ní fada go mbeidh córais IS nua ann a bheidh i bhfad níos cumasaí ná na córais atá ann faoi láthair, agus tá an baol ann go rachaidh an t-aicmiú ‘ardriosca’ as dáta más ar ghnéithe teicniúla an ama i láthair a bhunaítear é. Dá gcuirfí srian le teicneolaíocht bunaithe ar na cumais a d’fhéadfadh a bheith aici, d’fhéadfaí bac a chur ar an nuálaíocht freisin. Dá ndéanfaí amhlaidh in earnálacha ar nós an chúraim sláinte, d’fhéadfadh sé go bhfágfaí réitigh luachmhara intleachta ar lár sula ndéanfaí iad a mheas fiú. Tá tusa i bhfabhar cur chuige cuspóirbhunaithe, ós rud é go dtabharfadh saoirse níos mó do thaighdeoirí agus forbróirí i limistéir ísealriosca chomh maith le cinnteacht maidir le ceanglais tástála agus coimircí níos láidre i réimsí ina bhfuil rioscaí níos airde.
- Maidir le tástáil, tacaíonn tú le samhail sholúbtha. Ar ndóigh, bíonn sé d’aidhm ag cuideachtaí IS táirgí sábháilte iontaofa a thógáil, mar sin níl aon ghá leis an ró-rialáil. **Is den tábhacht duitse tástáil faoi fhíordhálaí domhanda na samhlacha nua intleachta saorga a chur chun cinn**, óir is minic nach leor tástáil bosca gainimh chun fíordhálaí domhanda a mhacasamhlú go hiomlán.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

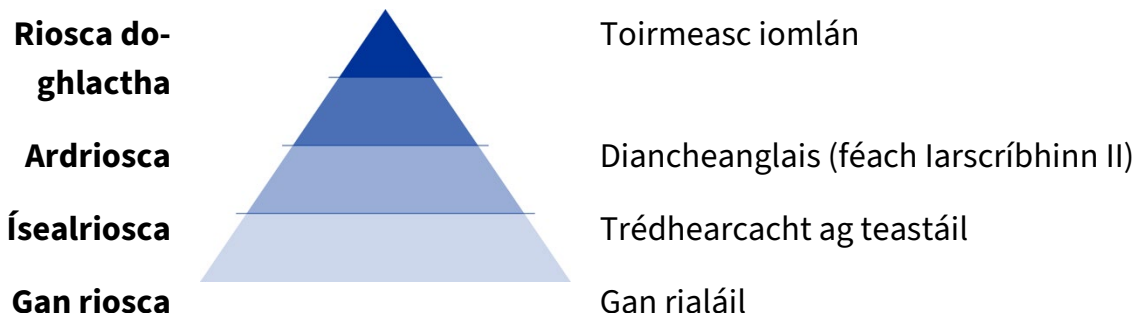

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- Tá sé ríthábhachtach duit go bhfanfaidh ábhair a bhaineann leis an tslándáil náisiúnta, leis an arm nó leis an gcosaint lasmuigh de raon feidhme an rialacháin maidir le IS. Tá rún daingean ag na Ballstáit smacht a choinneáil ar chinntí sna réimsí sin, nach dtagann faoi dhlínse an Aontais de ghnáth in aon chás. Léirítear é sin freisin ós rud é nach bhfuil arm aontaithe ag an Aontas.
- Ina theannta sin, áitíonn tú nach féidir córais IS a úsáidtear le haghaidh bailiú faisnéise, na cibearchosanta nó cásanna ar láithreacha catha a bheith faoi réir na gceanglas nochta nó rialála céanna agus a bhíonn córais shibhialtacha, toisc go bhféadfadh sé go gcuirfí i mbaol, dá ndéanfaí amhlaidh, rúndacht oibríochtúil, leasanna slándála náisiúnta agus an buntáiste straitéiseach atá na córais sin ceaptha a sholáthar.
- Do chuid nótaí:

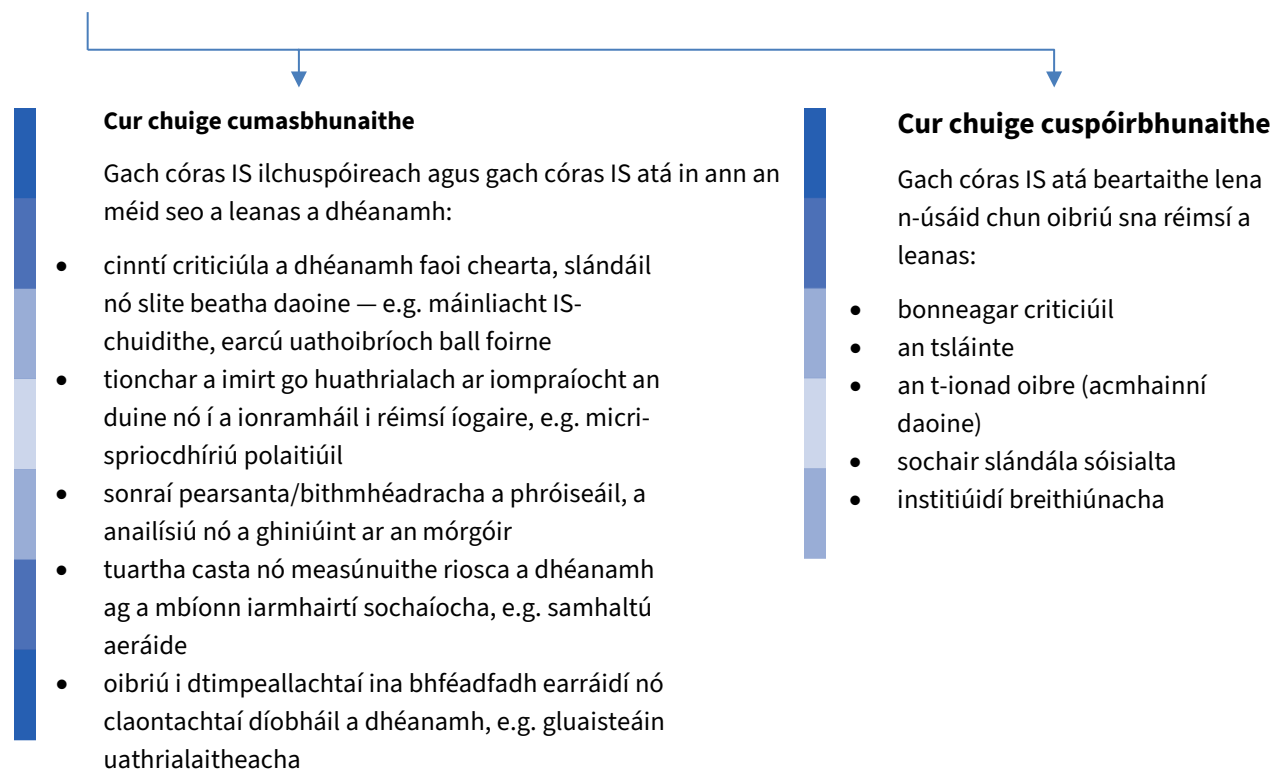
Iarscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó**— IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ardriosca

Béim ar chaighdeáin dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iniúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin	cuspóirbhunaithe	solúbtha	Tástáil san fhórsaol	arm/cosaint + slándáil náisiúnta	
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

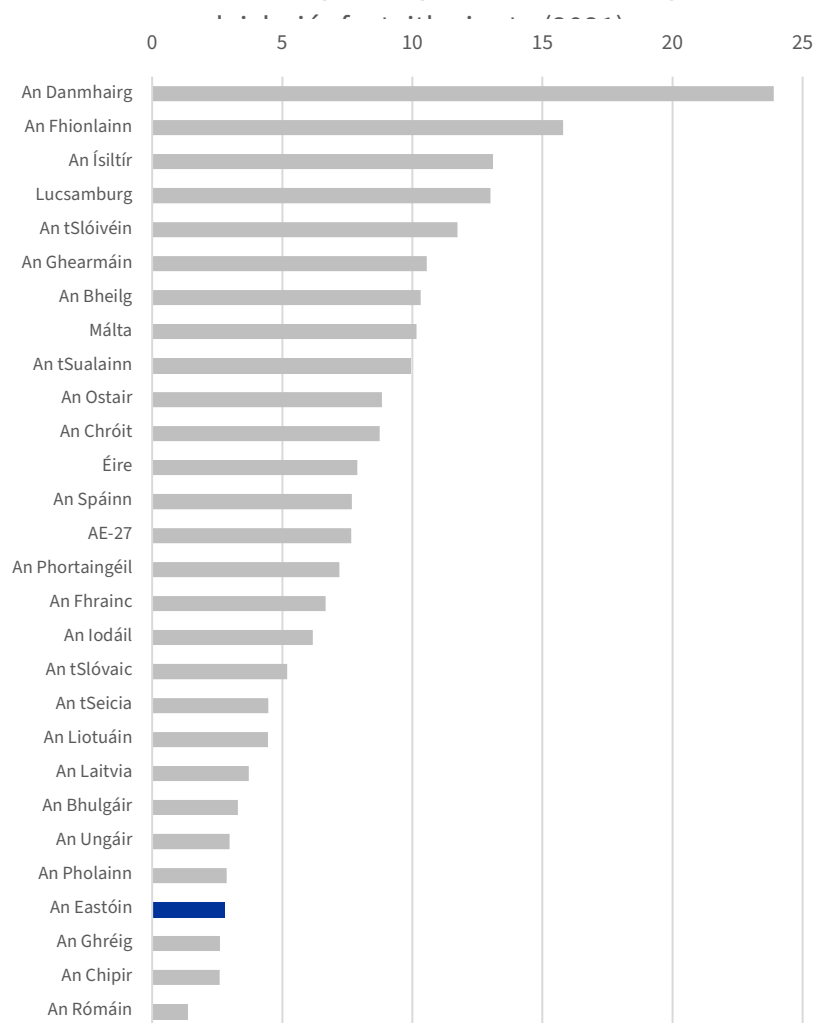
	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Tabhair faoi deara: **is in 2023 atá an chaibidlíocht ar siúl!**

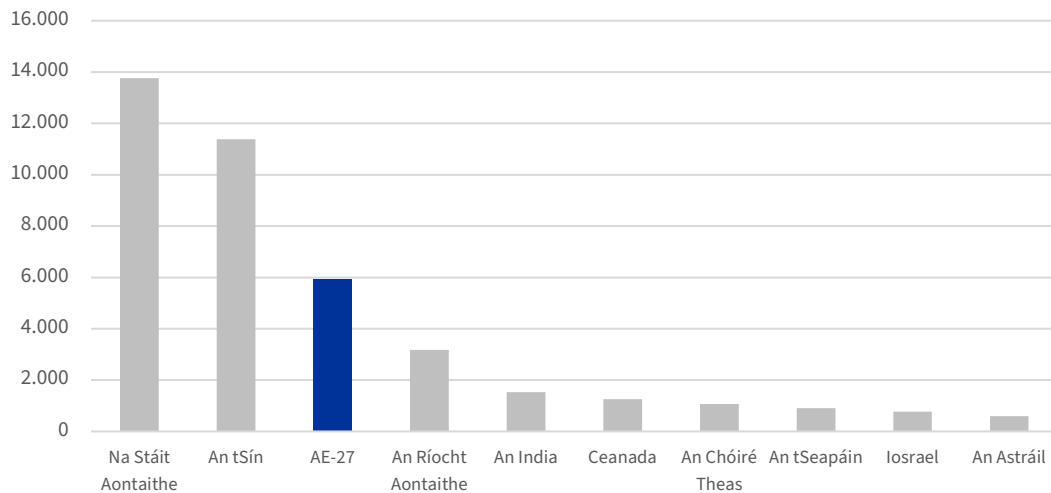
	An tAontas Eorpach	An Eastóin
Daonra	447 695 350	1 365 884
OTI per capita in EUR	38 150	27 960
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	6.4 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	5.2 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	34.8 %

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a bhfuil breis agus

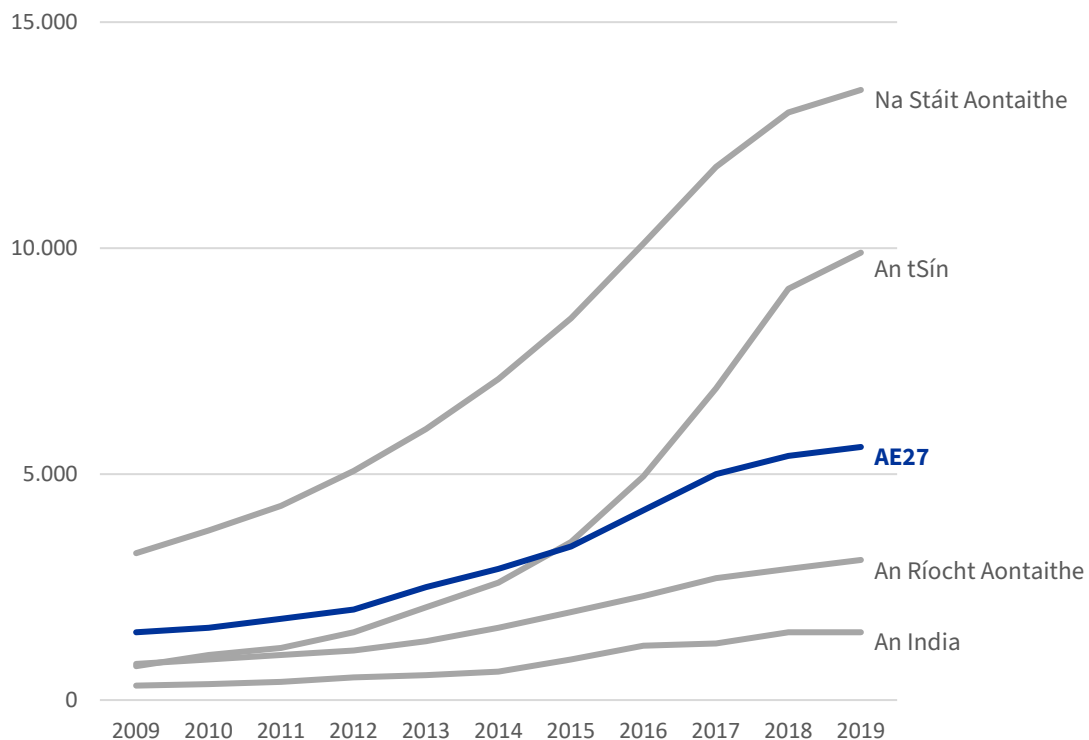

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

Is í Ardúnáíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin:

www.consilium.europa.eu

© An tAontas Eorpach, 2025

| Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinse

Print

ISBN 978-92-850-0514-6

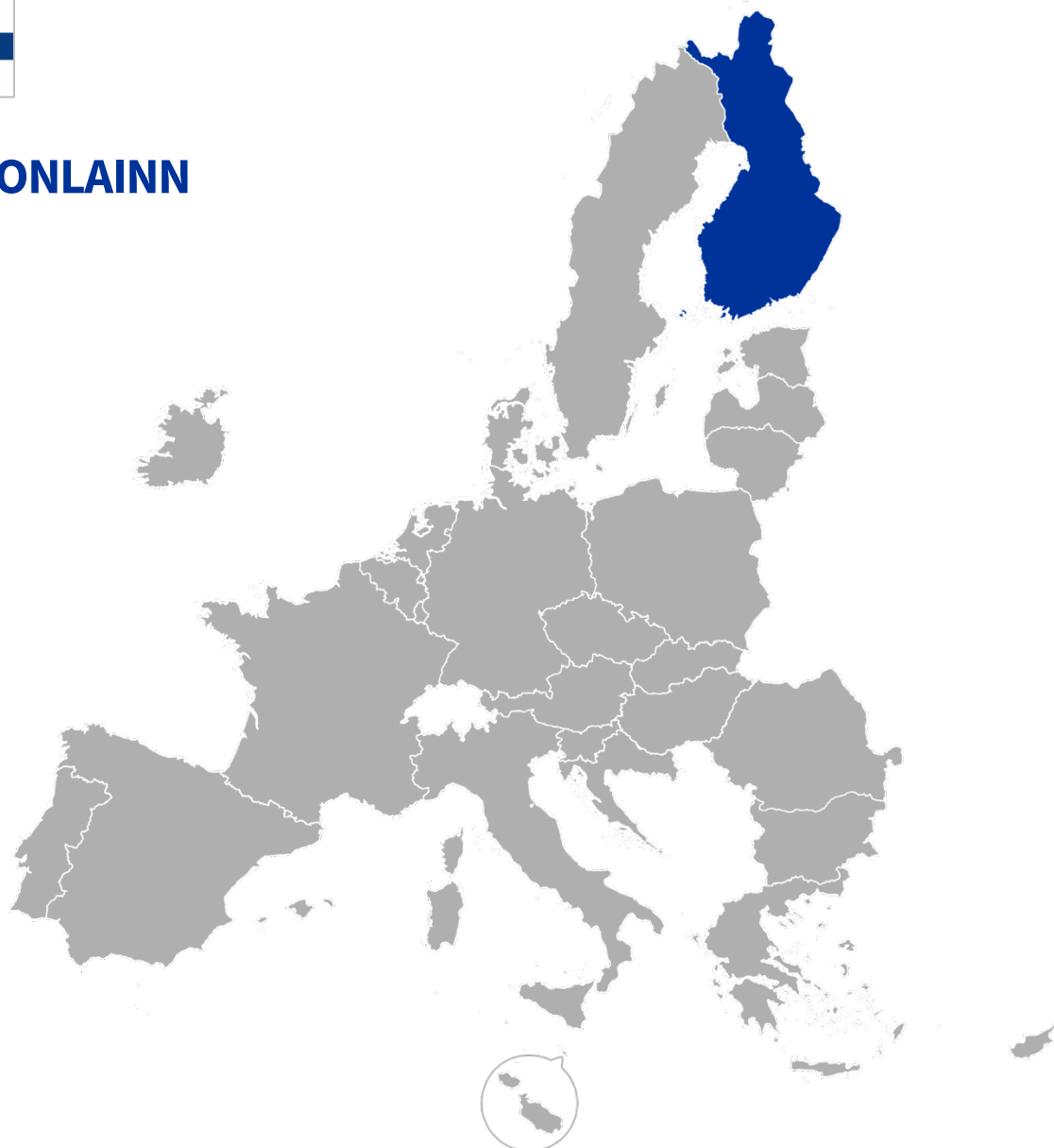
doi: 10.2860/6611997

OC0125006-GA-C

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

AN FHIONLAINN

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifílí | **An t-ardleagan** | GA

Council of the
European Union

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoíll an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

AN FHIONLAINN

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasmh ón gComhairle, a léiríonn do leasa féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireadh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh an rólphróifíl** go cúramach óir is anseo a léirítear leas agus seasamh do thírise.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh** agatsa **agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar atá Éire, an Phortaingéil agus an tSualainn**. Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhur leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagal 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcruinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **líon isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9**. Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuir do sheasaimh agus do phointí féin i láthair**. I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat**. Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

*A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,
I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.*

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le _____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar _____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach larscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfaidh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach larscríbhinn II).

D’argóintse

- Tá do thírse ar cheann de cheannairí IS an Aontais, agus tá sé mar sprioc aici a bheith ina ceannródaí iontaofa, seasmhach agus nuálach i dtaobh an gheilleagair dhigitigh. Tá tacaíocht phoiblí láidir ann chomh maith, i ngeall ar an oideachas poiblí atá ar fáil in aisce do shaoránaigh maidir leis an intleacht shaorga, i measc tosca eile.
- Tacaíonn tú le cur chuige rialála cuspóirbhunaithe an Aontais, lena ndírítear ar an gcaoi a n-úsáidtear IS seachas ar ghnéithe teicniúla. Ar an gcaoi sin, ní thugtar le fios go bhfuil an intleacht shaorga contúirteach ó nádúr agus tugtar tús áite don tionchar a bhíonn aici san fhíorshaol. Sin é an bealach is fearr chun saoránaigh a chosaint, dar leat.
- Maidir leis an togra féin, creideann tú gur cheart béim a leagan ar thacaíocht an Aontais don nuálaíocht trí chur chuige solúbtha, lena n-áirítear tástáil IS san fhíorshaol faoi mhaoirseacht na n-údarás poiblí a cheadú. Is inmhinianaithe na Ballstáit a spreagadh chun boscaí gainimh rialála a bhunú, ach d’fhéadfadh baol a bheith ann go ndíspreagfaí an infheistíocht eachtrach dá ndéanfaí éigeantach iad.
- Ag plé an lae inniu, tá súil agatsa teacht ar chomhaontú maidir le téacs críochnaitheach Ghníomh an Aontais um an Intleacht Shaorga – téacs a d’fhóndadh mar a bheadh treoir ann d’fhorbairt iontaofa IS san Eoraip. Tá tú go mór i gcoinne clásal athbhreithniúcháin laistigh de chúpla bliain, ós rud é go mbainfeadh sé sin an bonn den chobhsaíocht rialála agus de mhuinín na n-infheisteoirí. **Más ann don éiginnteacht, b’fhearr go mór fada an vóta a chur siar** ná é a bheith beartaithe roimh ré na rialacha a athscríobh.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

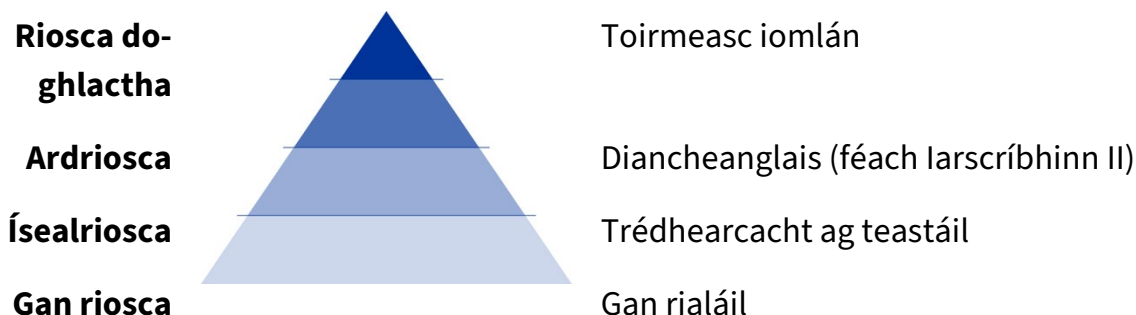

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- Go nuige seo, tá an tAontas tite ar gcúl i bhforbairt dhomhanda na hintleachta saorga. Ach gnólachtaí nuathionscanta a eisiamh, d'fhéadfaí éiceachóras bríomhar a chothú. Ní leor na hacmhainní dlíthiúla, airgeadais ná riaracháin a bhíonn ag gnólachtaí nuathionscanta chun na rialacha céanna a chomhlíonadh agus a chomhlíonann cuideachtaí móra teicneolaíochta. D'fhéadfadh ualach mór an chomhlíonta sin an nuálaíocht a phlúchadh ag céim luath.
- De rogha air sin, mura n-éiríonn leat a chur ina luí ar dhóthain Ballstát ceanglais tástála sholúbtha a ghlacadh in Airteagal 1, is mian leat a chinntiú go dtabharfar roinnt maoluithe ó na ceanglais sin do ghnólachtaí nuathionscanta. Ar an gcaoi sin, ní chuirfear na hualaí comhlíontachta iomlána orthu ón tús (más é sin an toradh a bheidh ar Airteagal 1), ach féadfaidh siad oibriú i spás níos turgnamhaí.
- Do chuid nótaí:

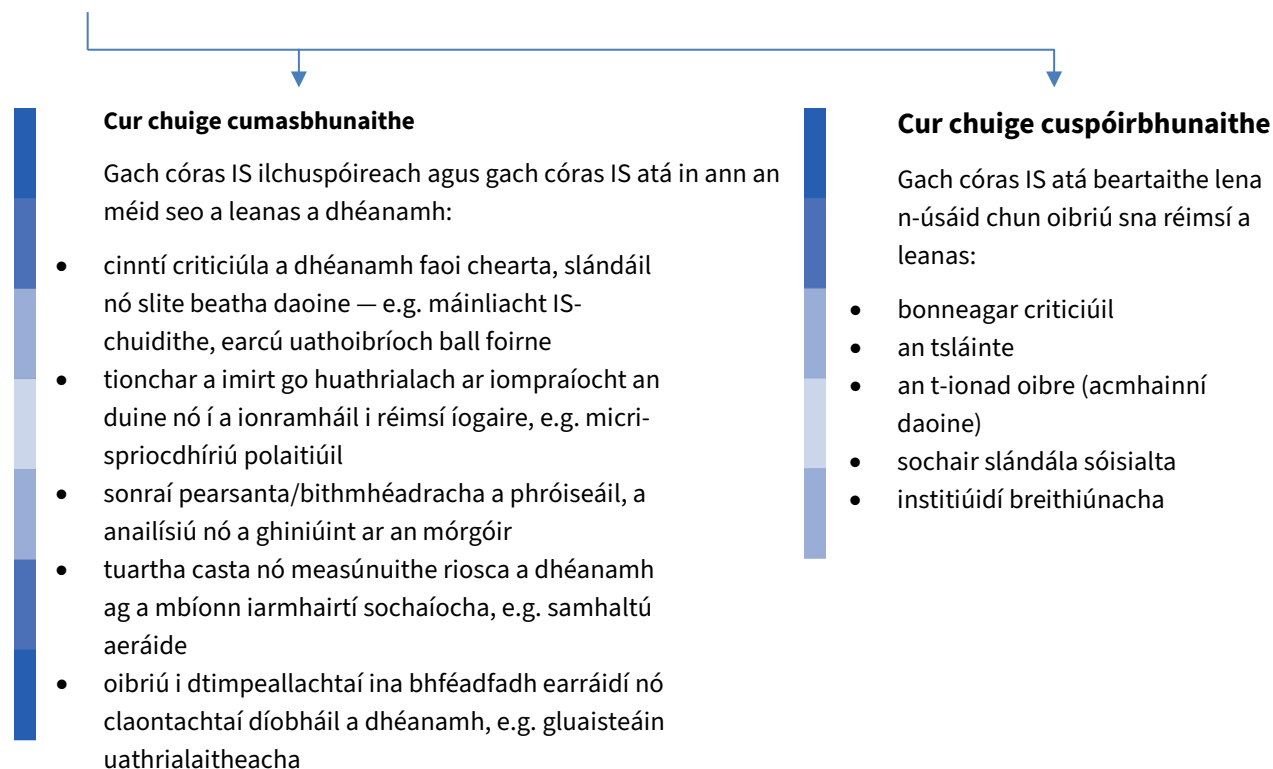
Ianscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhóiréir ná ar fhóiréirí pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó**— IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ardriosca

Béim ar chaighdeáin dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iniúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn	cuspoirbhunaithe	solúbtha	An vótáil a chur siar	gnólachtaí nuathionscanta	
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

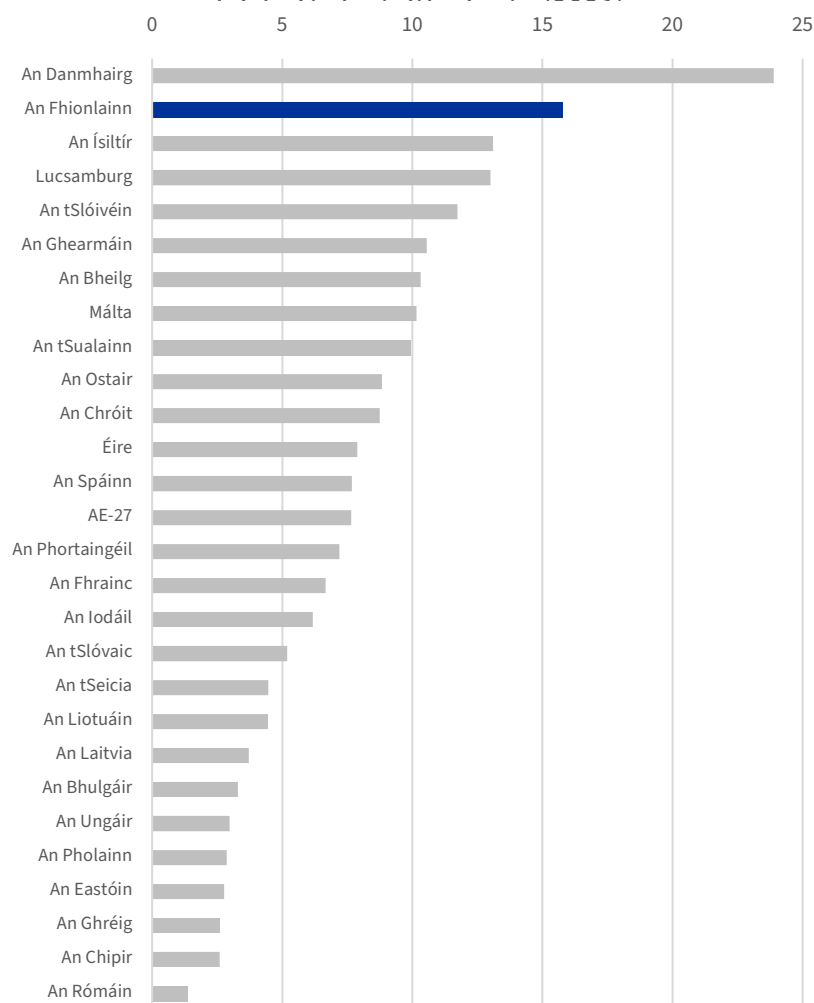
Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Eolas cúla

Tabhair faoi deara: **is in 2023 atá an chaibidlíocht ar siúl!**

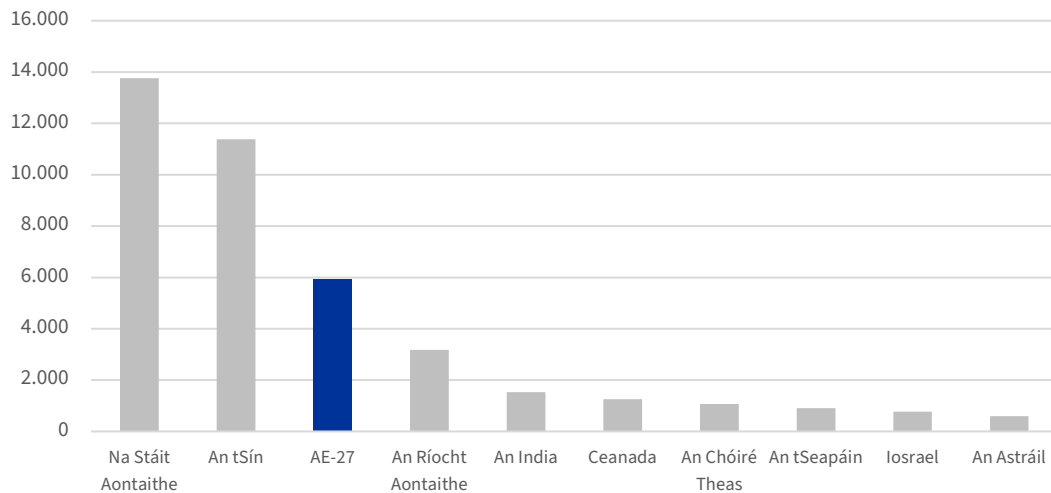
	An tAontas Eorpach	An Fhionlainn
Daonra	447 695 350	5 563 970
OTI per capita in EUR	38 150	48 910
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	7.2 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	15.1 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	53.6 %

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a bhfuil breis agus

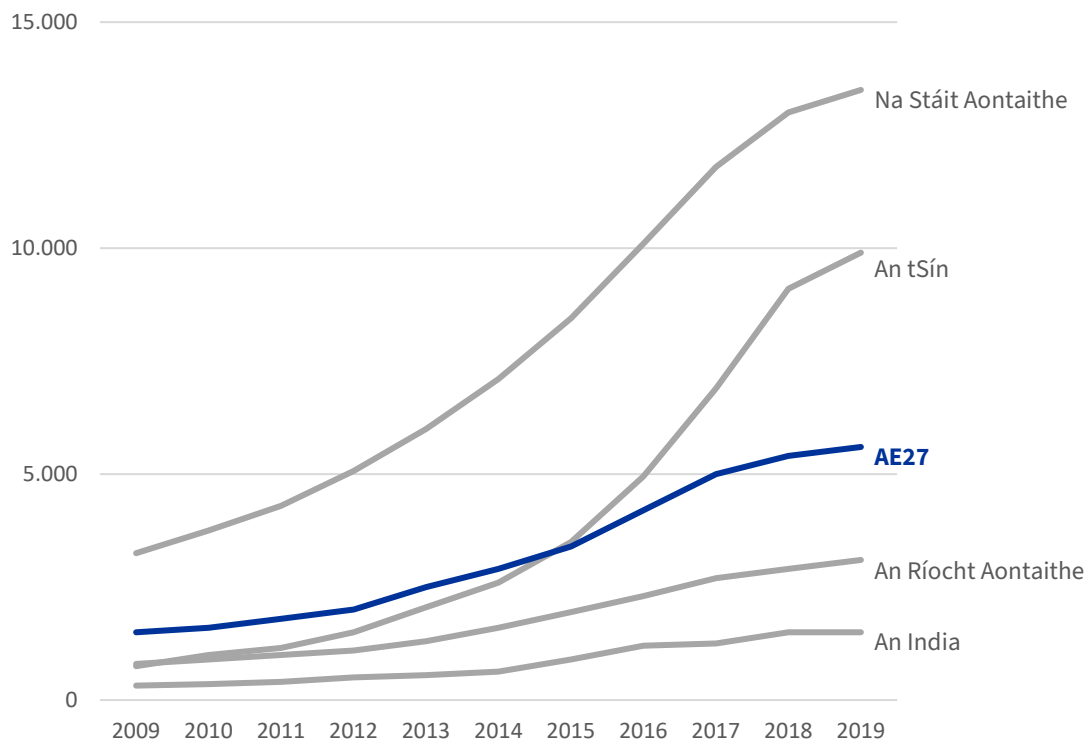

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhóirabhar ná ar fhóirshuasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

Is í Ardúnáíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin:

www.consilium.europa.eu

© An tAontas Eorpach, 2025

| Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinsé

Print

ISBN 978-92-850-0514-6

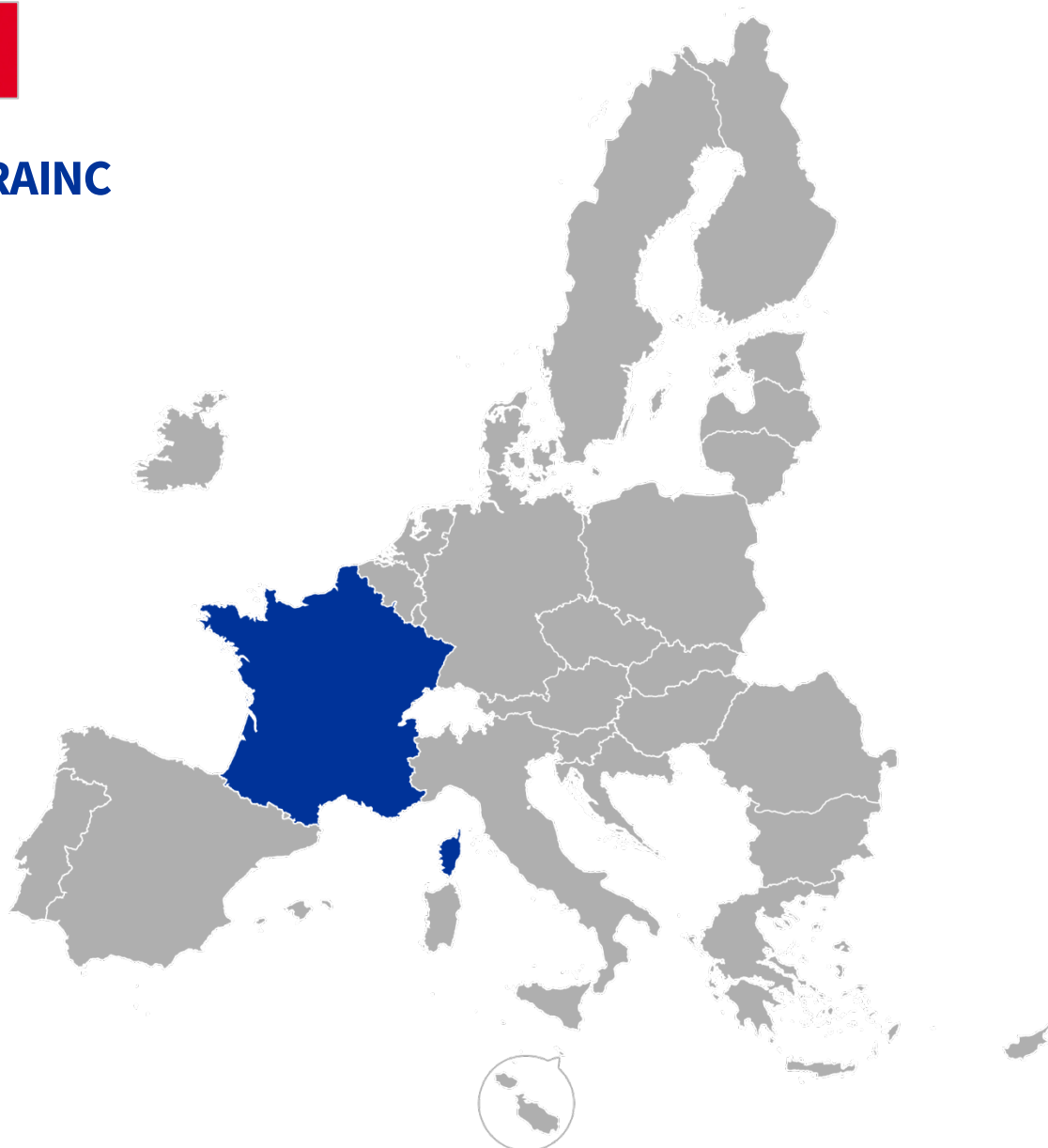
doi: 10.2860/6611997

OC0125006-GA-C

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

AN FHRAINIC

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifílí | **An t-ardleagan** | GA

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoílár an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- (A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- (B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

AN FHRAINIC

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leasa féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireadh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh an rólphróifíl** go cúramach óir is anseo a léirítear leas agus seasamh do thírise.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh** agatsa **agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar atá an Danmhairg, an Ostair, an Pholainn agus an Rómáin.** Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhuir leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagal 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcruinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **lín isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9.** Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuir do sheasaimh agus do phointí féin i láthair.** I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat.** Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

*A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,
I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.*

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le _____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar _____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhóirabhar ná ar fhóirshuasaimh pholaitiúla.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

(A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach larscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfaidh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

(B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach larscríbhinn II).

D’argóintse

- Tá straitéis náisiúnta maidir leis an intleacht shaorga ag do rialtas náisiúnta cheana féin. Léiríonn teideal na straitéise, ‘IS ar son na Daonnachta’, príomhthosaíocht do thírise: an fhorbairt dhuinelárnach.
- Is tráthúil an togra é seo ón gCoimisiún. Tá géarghá le guth Eorpach sa díospóireacht dhomhanda maidir leis an intleacht shaorga chun forbairt eiticíúil fhreagrach a chur chun cinn. Go dtí seo, is beag seiceáil a rinneadh ar dhul chun cinn na hintleachta saorga — ach cé go bhfuil rioscaí ann, níor cheart scéal chailleach an uafáis a dhéanamh den intleacht shaorga. Is spreagadh cumhachtach don nuálaíocht agus don fhás í i gcónaí.
- Cé go dtacaíonn tú leis an gcur chuige cuspóirbhunaithe ar mhaithe leis an tsoiléireacht d’infheistoirí, **ba cheart an liosta a leathnú chun earnáil an oideachais a áireamh**. D’fhéadfadh earráidí IS maidir le rangú nó grádú neach léinn a bheith ina gcúis le hidirdhealú agus neamhionannas a threisiú. Tá géarghá le rochtain chothrom ar an oideachas chun an t-idirdhealú struchtúrach a chomhrac.
- Ó do thaithí féin, tá a fhios agat go mbíonn dreasachtaí rialála ina gcabhair d’fhorbróirí — d’uireasa cistiú poiblí, áfach, tá an baol ann go rachaidh smaointe nuálacha i léig agus go mbeidh imirce daoine oilte agus imirce ghnó ann dá dheasca sin. Ní hamháin nach mór don Aontas creat a ghlacadh ach ní mór dó gealltanais a thabhairt freisin maidir le hinfheistíocht phoiblí shuntasach i bhforbairt na hintleachta saorga.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- Tá do rialtas féin an-tiomanta do shaoirsí sibhialta. Ag an am céanna, tacaíonn tusa leis an gcur chuige dériain maidir le rialáil IS — cur chuige lena n-áiríthítear cosaintí láidre sa spás sibhialtach agus lena gceadaítear caighdeáin níos mó solúbtha don chosaint agus don tslándáil náisiúnta. Tá an tslándáil náisiúnta ríthábhachtach chun na saoirsí ar a bhfuil saoirsí sibhialta ag brath a chaomhnú, agus féadfaidh ról lárnach a bheith ag an intleacht shaorga maidir le sochaithe daonlathacha a chosaint ar bhagairtí atá ag teacht chun cinn.
- Dá bhrí sin, tá tusa i bhfabhar feidhmeanna míleata, cosanta agus slándála náisiúnta a eisiamh ón rialachán agus rialachán eile a fhorbairt maidir le IS a chur i bhfeidhm sna hearnálacha sin. Cé gur den ríthábhacht i gcónaí an intleacht shaorga a fhorbairt go freagrach, dá mbeadh trédhearcacht iomlán ag teastáil le haghaidh córais IS a bhaineann leis an gcosaint, d'fhéadfadh sé go mbainfí an bonn ón rúndacht oibríochtúil, go gcuirfí moill ar a gcur in úsáid agus go laghdófaí a n-éifeachtacht i dtimpeallachtaí luaineacha nó naimhdeacha.
- Ina theannta sin, maidir leis na ceanglais tástála le haghaidh gach córais IS, tá tusa ar son soiléiriú a thabhairt go mbeidh feidhm ag ceanglais dhiana maidir le córais IS a iompórtáiltear ó thíortha lasmuigh den Aontas freisin. Molann tú go n-athrófaí an fhoclaíocht go 'Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS a chuirtear in úsáid san Aontas, ...'.
- Do chuid nótaí:

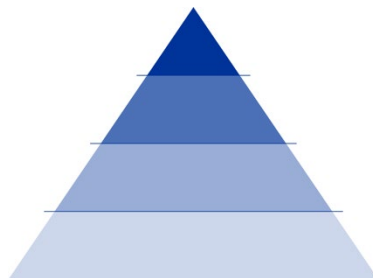
Iarscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha

Ardriosca

Ísealriosca

Gan riosca

Toirmeasc iomlán

Diancheanglais (féach Iarscríbhinn II)

Trédhearcacht ag teastáil

Gan rialáil

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Cur chuige cumasbhunaithe

Gach córas IS ilchuspóireach agus gach córas IS atá in ann an méid seo a leanas a dhéanamh:

- cinntí criticiúla a dhéanamh faoi chearta, slándáil nó slite beatha daoine — e.g. máinliacht IS-chuidithe, earcú uathoibríoch ball foirne
- tionchar a imirt go huathrialach ar iompraíocht an duine nó í a ionramháil i réimsí íogaire, e.g. micri-spiocdhíriú polaitiúil
- sonraí pearsanta/bithmhéadracha a phróiseáil, a anailísiú nó a ghiniúint ar an mórgóir
- tuartha casta nó measúnuithe riosca a dhéanamh ag a mbíonn iarmhairtí sochaíocha, e.g. samhaltú aeráide
- oibriú i dtimpeallachtaí ina bhféadfadh earráidí nó claontachtaí díobháil a dhéanamh, e.g. gluaisteáin uathrialaitheacha

Cur chuige cuspóirbhunaithe

Gach córas IS atá beartaithe lena n-úsáid chun oibriú sna réimsí a leanas:

- bonneagar criticiúil
- an tsláinte
- an t-ionad oibre (acmhainní daoine)
- sochair slándála sóisialta
- institiúidí breithiúnacha

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó**— IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ‘ardriosca’

Béim ar chaighdeáin dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iniúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.
- Faireachán iarmhargaidh chun feidhmíocht a rianú.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc	cuspoirbhunaithe	réamhchúram	An t-oideachas a chur san áireamh	arm/cosaint + slándáil náisiúnta	
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

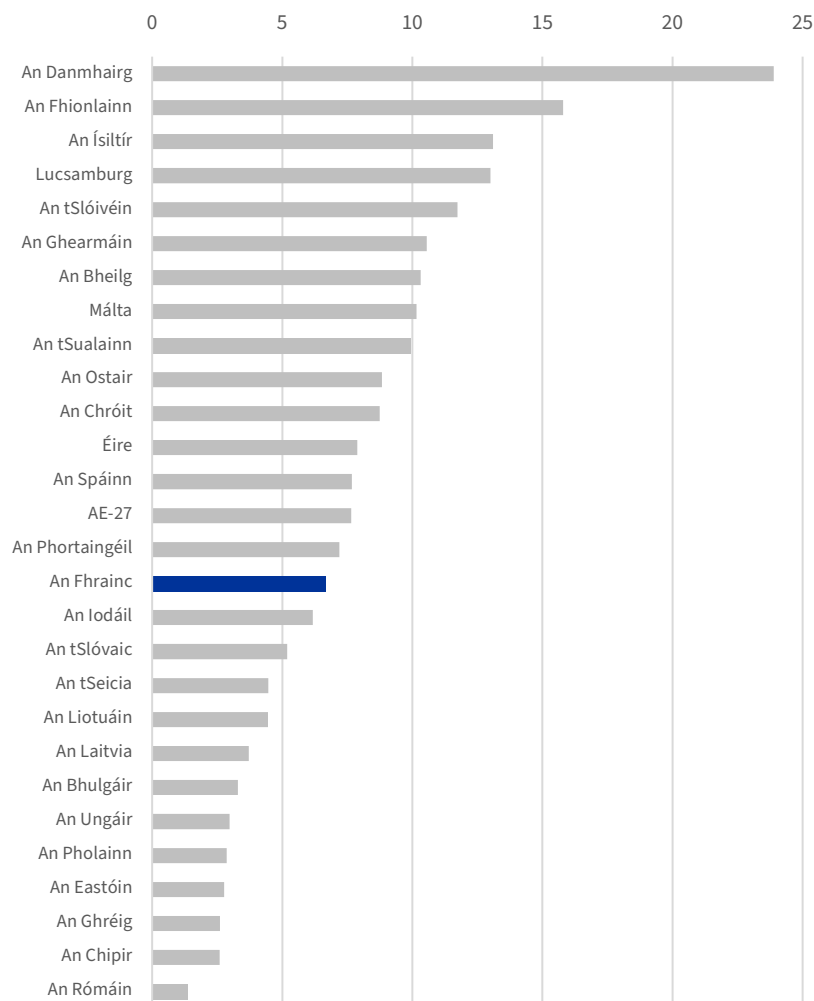
Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Eolas cúla

Tabhair faoi deara: **is in 2023 atá an chaibidlíocht ar siúl!**

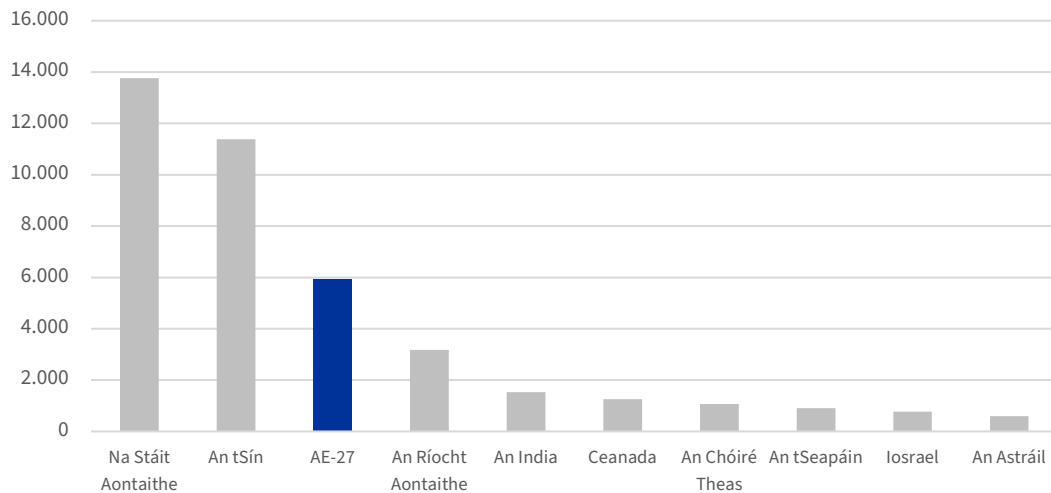
	An tAontas Eorpach	An Fhrainc
Daonra	447 695 350	68 277 210
OTI per capita in EUR	38 150	41 330
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	7.3 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	5.9 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	30.3 %

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a bhfuil breis agus deichniúr fostaithe iontu (2021)

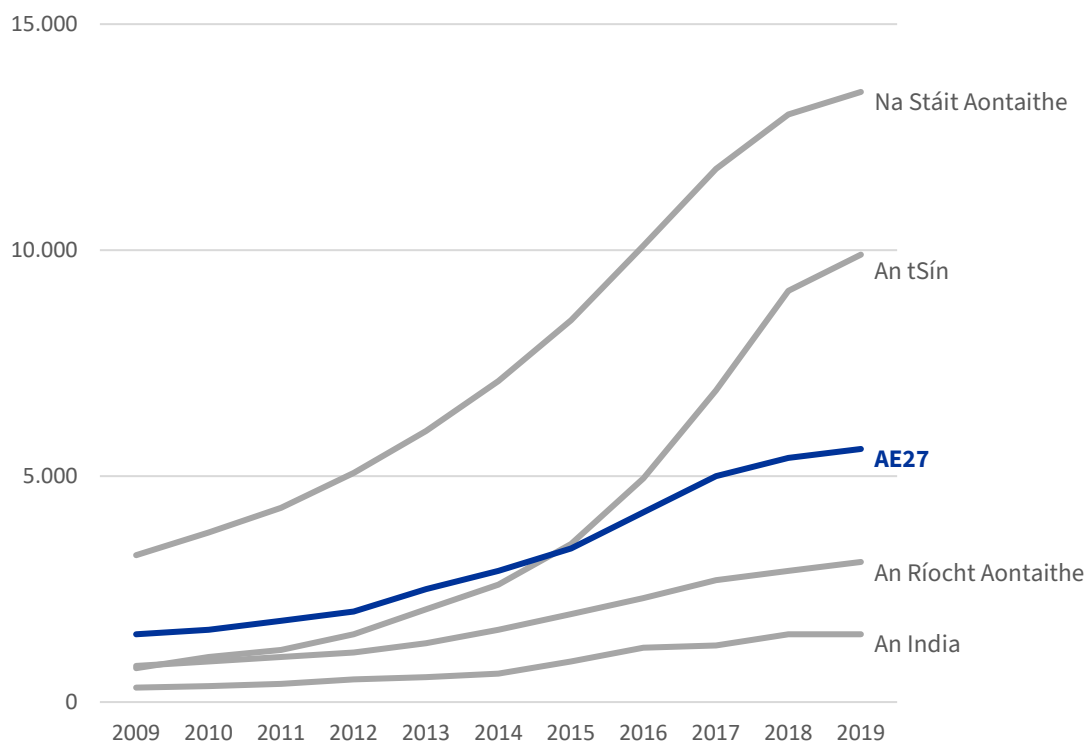

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorshéasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

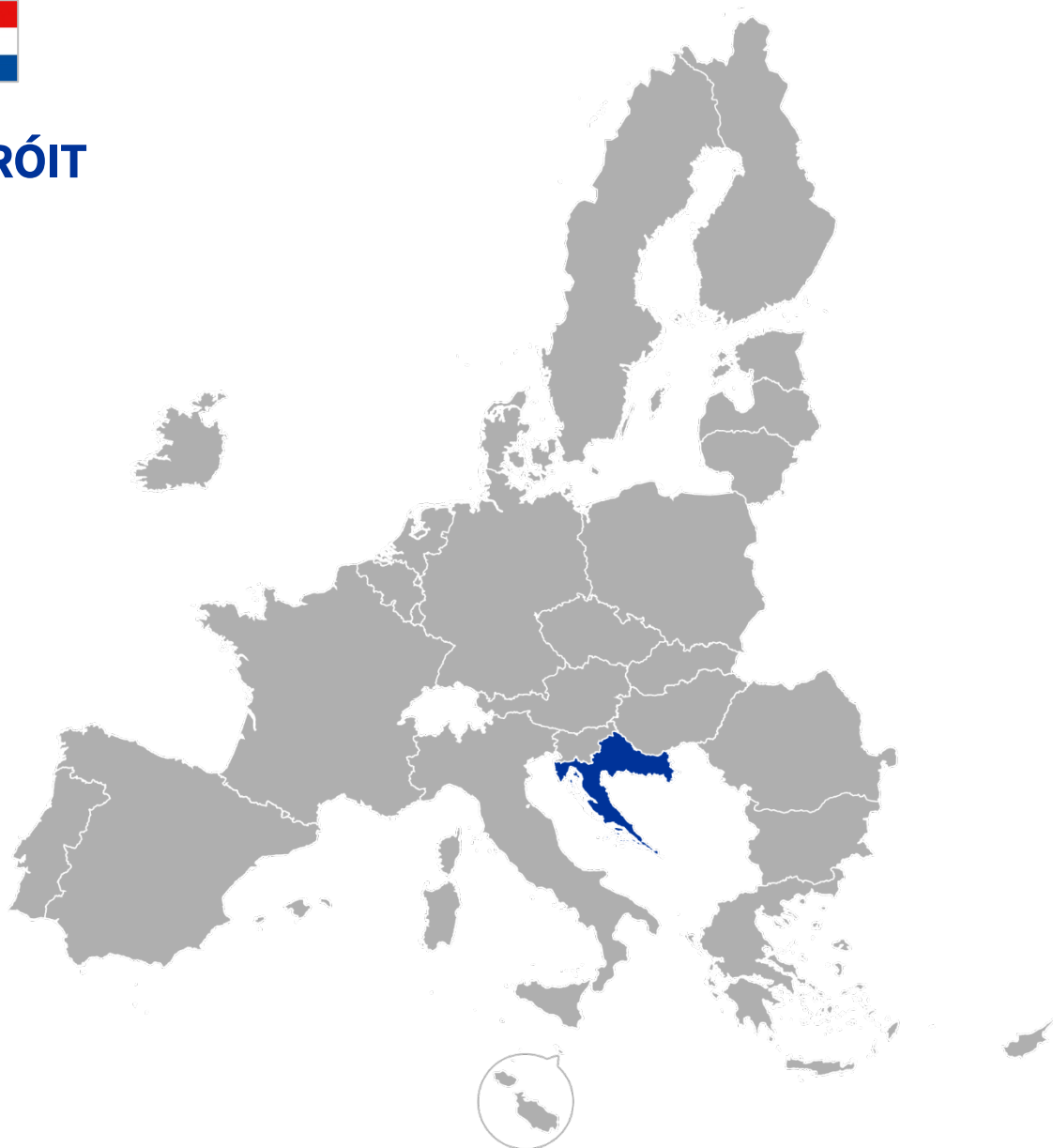
Is í Ardúnáíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin: www.consilium.europa.eu
 © An tAontas Eorpach, 2025 | Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinsé

Print	ISBN 978-92-850-0514-6	doi: 10.2860/6611997	QC-01-25-006-GA-C
PDF	ISBN 978-92-850-0513-9	doi: 10.2860/9985000	QC-01-25-006-GA-N

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

AN CHRÓIT

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifíilí | **An t-ardleagan** | GA

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoílár an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

AN CHRÓIT

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléfidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leasa féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireadh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh** go cúramach **an rólphróifíl** óir is anseo a léirítear leas agus seasamh do thíirse.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh** agatsa **agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar shampla an Iodáil, an Ísiltír agus an tSlóivéin**. Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhor leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagal 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcruinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **lín isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9**. Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuir do sheasaimh agus do phointí féin i láthair**. I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat**. Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,

I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le _____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar _____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfaidh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach Iarscríbhinn II).

D’argóintse

- Tá líon na ngnólaicthe nuathionscanta sa Chróit ag fás go tapa, agus measann na comhairleachtaí gnó go bhféadfadh an t-uathoibriú atá bunaithe ar IS suas le 16 % de OTI a ghiniúint faoi 2025, trí ghnóthachain táirgiúlachta den chuid is mó. D’fhéadfaí uathoibriú a dhéanamh air suas le 52 % de na huaireanta oibre. Cé go bhfuil gealladh faoi sin don fhás eacnamaíoch, is cúis imní an dífhostaíocht a d’fhéadfadh a bheith i gceist in earnáil an táirgthe.
- Tacaíonn tusa le cur chuige cuspóirbhunaithe an Choimisiúin maidir le haicmiú IS, toisc go léiríonn sé go réalaióch rioscaí a bhaineann go sonrach leis an gcomhthéacs — mar shampla, aghaidh-aithint chun fón a dhíghlasáil *vis-à-vis* an úsáid atá le baint aisti maidir leis an ollfhaireachas.
- Mar sin féin, creideann tusa go bhfuil an trédhearcacht ríthábhachtach: ba cheart do gach córas intleachta saorga, gan beann ar an leibhéal riosca, úsáideoirí a chur ar an eolas go soiléir faoina gculpóir. Cinntíonn sé sin an chuntasacht agus cosnaíonn sé cearta an duine aonair.
- Tacaíonn tú freisin le caighdeáin láidre forbartha ach measann tú go bhfuil na treoirlínte reatha maidir le ‘measúnú riosca’ ródhóiléir. Molann tú measúnú tionchair éigeantach ar chearta an duine le haghaidh IS ardriosca, measúnú a d’fhorbrófaí i gcomhairle leis na pobail lena mbaineann, chun grúpaí leochaileacha a chosaint.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- I do thuairimse, ba cheart do Ghníomh an Aontais um an Intleacht Shaorga a bheith ina spreagadh d'fhorbairt IS ar fud Bhallstáit uile an Aontais. Tá cuideachtaí cumhachtacha IS ag roinnt tíortha rachmasacha, agus tá tíortha eile ann atá ar a mbionda éiceachórais gnólachtaí nuathionscanta a bhunú. Nuálaíocht shuaiteach a thabhairt i gcrích laistigh de thréimhse ghearr ama agus gan ach rochtain theoranta ar chaipiteal atá i gceist le gnólachtaí nuathionscanta. Tá sé seo ionann agus a bheith dodhéanta má tá ualach suntasach riaracháin i gceist.
- Dá bhrí sin, thaitneodh leatsa gnólachtaí nuathionscanta (a bhfuil níos lú ná deichniúr fostaithe iontu agus láimhdeachas bliantúil níos lú ná EUR 2 mhilliún acu) a dhíolmhú ó Rialachán an Aontais maidir leis an Intleacht Shaorga.
- Mura féidir leat a chur ina luí ar líon leordhóthanach Ballstát eile tacú le do sheasamh, mheasfá gur comhréiteach maith iad acmhainní breise ón Aontas do ghnólachtaí nuathionscanta. Ar an gcaoi sin, ní choinneofaí siar iad mar gheall ar na srianta riaracháin agus buiséadacha arb é an rialachán is cúis leo.
- Do chuid nótaí:

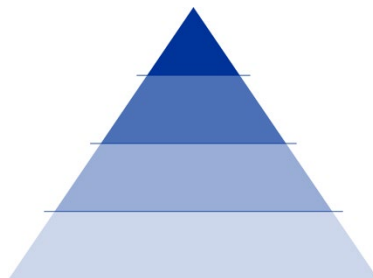
Ianscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha

Ardriosca

Ísealriosca

Gan riosca

Toirmeasc iomlán

Diancheanglais (féach Ianscríbhinn II)

Trédhearcacht ag teastáil

Gan rialáil

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Cur chuige cumasbhunaithe

Gach córas IS ilchuspóireach agus gach córas IS atá in ann an méid seo a leanas a dhéanamh:

- cinntí criticiúla a dhéanamh faoi chearta, slándáil nó slite beatha daoine — e.g. máinliacht IS-chuidithe, earcú uathoibríoch ball foirne
- tionchar a imirt go huathrialach ar iompraíocht an duine nó í a ionramháil i réimsí íogaire, e.g. micri-spriocdhíriú polaitiúil
- sonraí pearsanta/bithmhéadracha a phróiseáil, a anailísiú nó a ghiniúint ar an mórgóir
- tuartha casta nó measúnuithe riosca a dhéanamh ag a mbíonn iarmhairtí sochaíocha, e.g. samhaltú aeráide
- oibriú i dtimpeallachtaí ina bhféadfadh earráidí nó claontachtaí díobháil a dhéanamh, e.g. gluaisteáin uathrialaitheacha

Cur chuige cuspóirbhunaithe

Gach córas IS atá beartaithe lena n-úsáid chun oibriú sna réimsí a leanas:

- bonneagar criticiúil
- an tsláinte
- an t-ionad oibre (acmhainní daoine)
- sochair slándála sóisialta
- institiúidí breithiúnacha

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó** — IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ardriosca

Béim ar chaighdeáin dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iníúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.
- Faireachán iarmhargaidh chun feidhmíocht a rianú.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		gnólachtaí nuathionscanta	
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

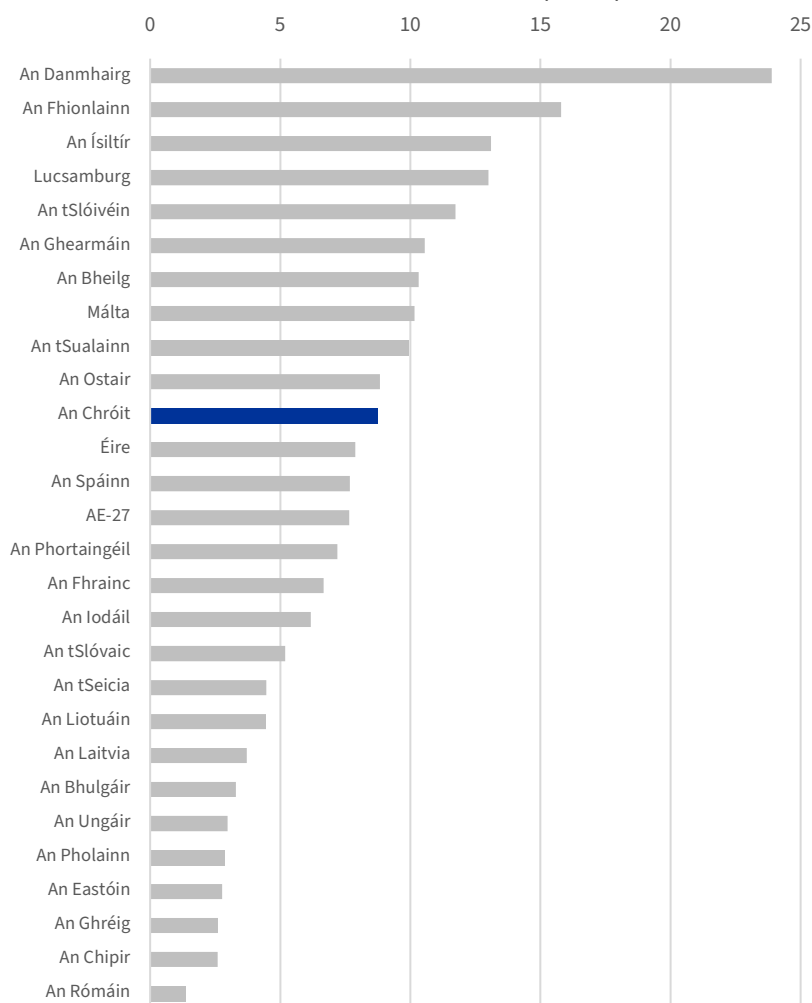
Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Eolas cúla

Tabhair faoi deara: **is in 2023 atá an chaibidlíocht ar siúl!**

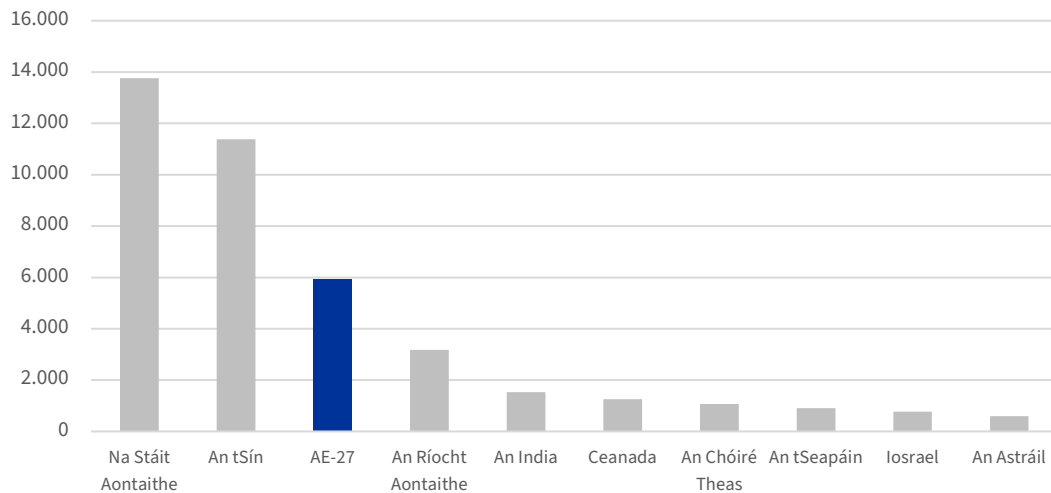
	An tAontas Eorpach	An Chróit
Daonra	447 695 350	3 850 894
OTI per capita in EUR	38 150	19 800
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	6.1 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	7.9 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	25 %

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a bhfuil breis agus deichniúr fostaithe iontu (2021)

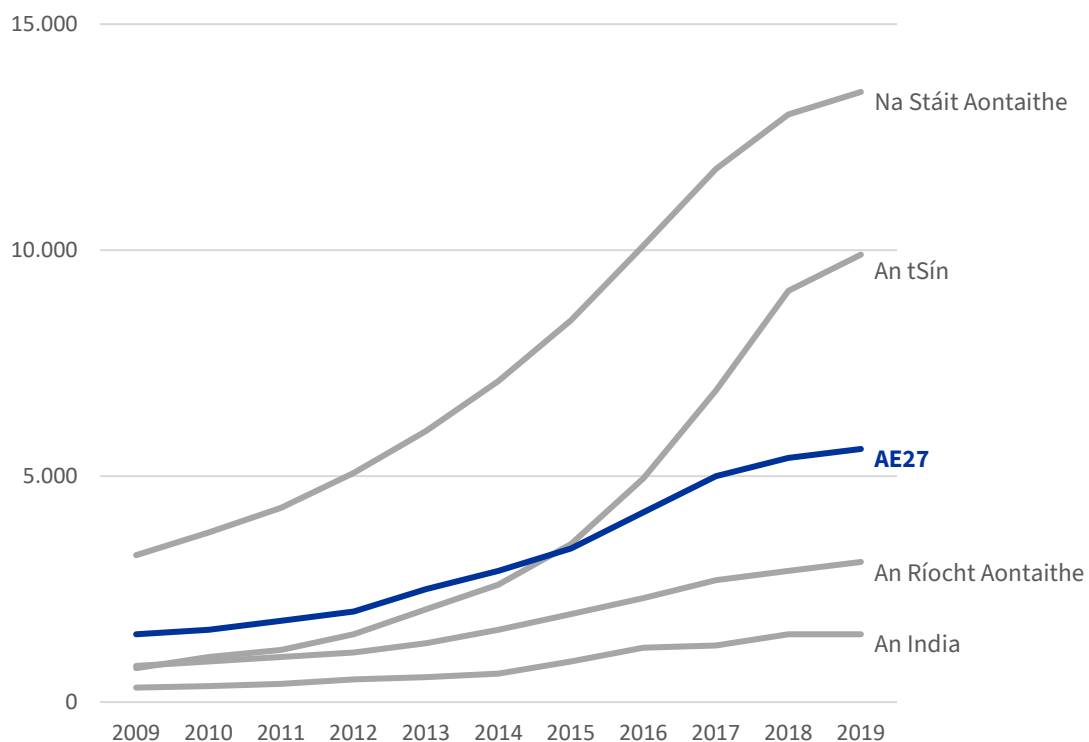

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

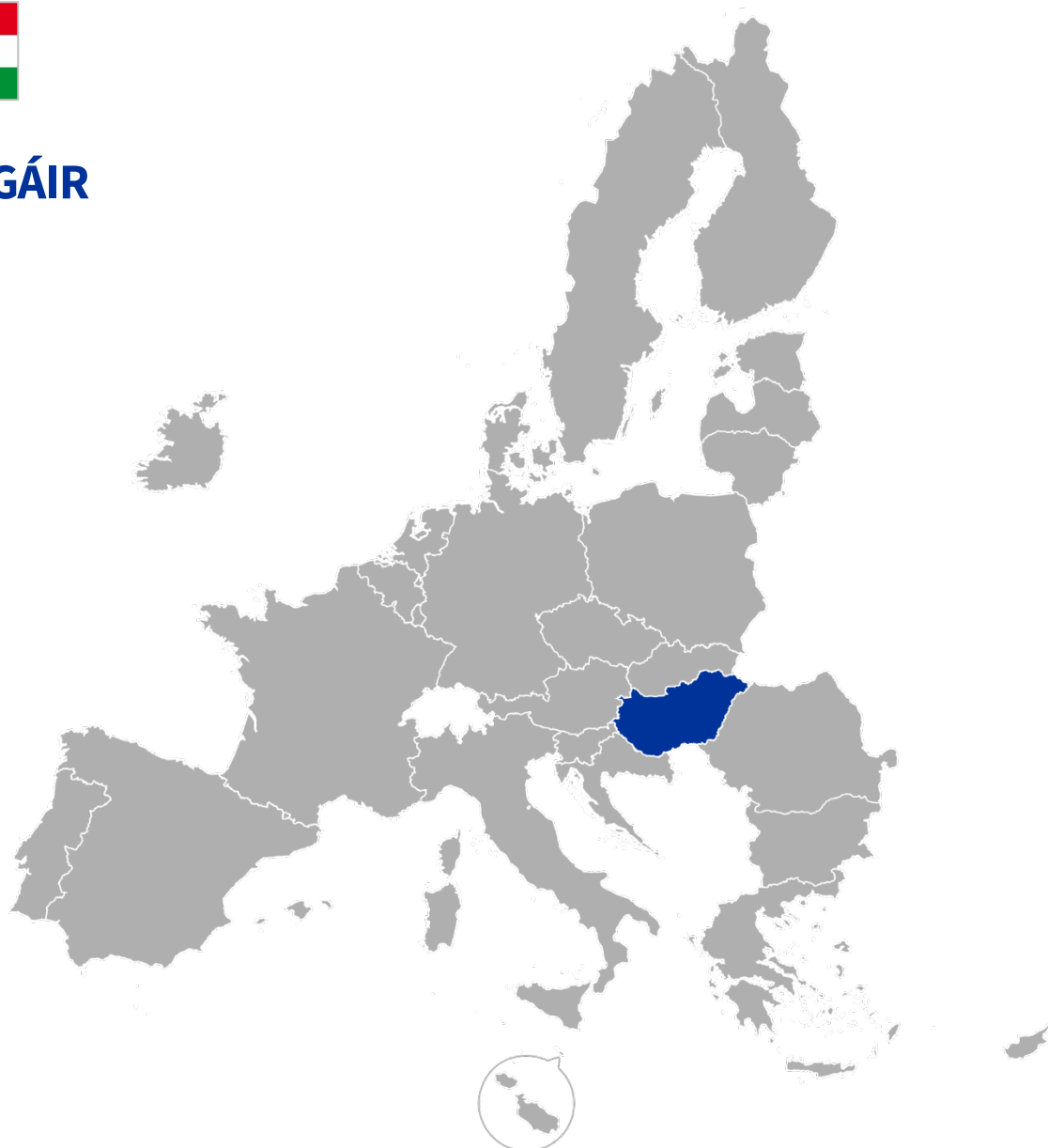
Is í Ardúnáíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin: www.consilium.europa.eu
 © An tAontas Eorpach, 2025 | Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinsé

Print	ISBN 978-92-850-0514-6	doi: 10.2860/6611997	QC0125006-GA-C
PDF	ISBN 978-92-850-0513-9	doi: 10.2860/9985000	QC0125006-GA-N

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

AN UNGÁIR

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifílí | **An t-ardleagan** | GA

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoírlár an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

AN UNGÁIR

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leas féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireodh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh** go cúramach **an rólphróifíl** óir is anseo a léirítear leas agus seasamh do thírse.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh** agatsa **agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar shampla an Eastóin, an Laitvia, an Liotuáin agus an tSeicia**. Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhor leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagail 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcruinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **líon isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9**. Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuir do sheasaimh agus do phointí féin i láthair**. I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, is féidir é a bheith úsáideach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat**. Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

*A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,
I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.*

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le _____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar _____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach larscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfadh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe do IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach larscríbhinn II).

D’argóintse

- Tá straitéis náisiúnta IS forbartha ag do rialtas féin le déanaí. Ceann dá cholúin is ea an tsochaí a ullmhú chun na hathruithe dosheachanta a eascraíonn as an intleacht shaorga a bhainistiú go héifeachtach agus deis a thabhairt d’earnáil tionsclaíochta agus d’ollscoileanna do thírse leas a bhaint as buntáistí na teicneolaíochta.
- Creideann tusa go bhféadfadh ráta glactha IS atá ag dul i méid breisluach suntasach a ghiniúint don OTI náisiúnta — acmhainní a bhfuil géarghá leo chun infheistíocht a dhéanamh sa bhonneagar poiblí.
- Maidir le samhlacha intleachta saorga ‘ardriosca’ a aicmiú, tá an cur chuige cumasbhunaithe níos oiriúnaí ná an cur chuige cuspóirbhunaithe atá molta ag an gCoimisiún. Má mheastar go bhfuil ísealriosca ag baint leis an gcóras intleachta saorga céanna i gcomhthéacs amháin agus ardriosca i gcomhthéacs eile, d’fhéadfadh sé mearbhall agus éiginnteacht dhlíthiúil a chruthú d’úsáideoirí, d’fhorbróirí agus d’infheisteoirí.
- Feictear duitse go bhfuil ról láidir ag an Aontas Eorpach maidir le hiomaíocht chóir a chinntiú ionas go leanfaidh cuideachtaí Eorpacha agus Ungáracha de bheith iomaíoch sa mhargadh inmheánach agus i slabhraí luacha domhanda. Tá sé d’aidhm ag an Ungáir a bheith ina ceann scríbe tarraingteach d’infheistíocht choigríche. Dá bhrí sin, tacaíonn tú le rialachán nach leagann síos ach íoscheanglais nó íoschaighdeáin ionas nach gcuirfear ualach ardchostais ar fhorbróirí.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

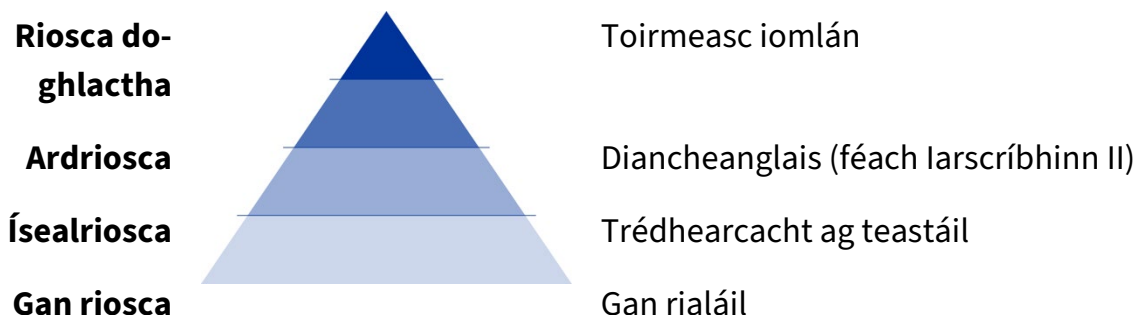

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- Molann tú feidhmchláir mhíleata agus feidhmeanna a bhaineann le cosaint a eisiáimh ó rialáil IS, agus cuirfidh tú i dtábhacht go bhféadfadh ró-rialáil sa réimse sin bac a chur ar imscaradh tapa theicneolaíochtaí IS i limistéir choibhreacha nó le linn freagairt ar ghéarchéimeanna. I gcomhthéacs na héagobhsaíochta réigiúnaí leanúnaí, tá solúbthacht in úsáid na dteicneolaíochtaí sin ríthábhachtach.
- Tá teorainn agaibhse leis an Úcráin — náisiún atá i mbun cogaidh faoi láthair leis an Rúis — fágann sin gur cúis mhór imní don Ungáir an tslándáil náisiúnta agus sábháilteacht a saoránach. Ina theannta sin, is stát teorann í an Ungáir i Schengen rud a fhágann go bhfuil dúshlán shuntasacha roimpi maidir le sreabha imirce méadaithe a bhainistiú, go háirithe feadh theorainn theas na tíre.
- I bhfianaise na ndúshlán sin, tuiscint agus tacaíocht níos fearr ó chomh-Bhallstáit an Aontais maidir lena dúshlán uathúla gheopholaitiúla agus slándála atá á lorg ag an Ungáir.
- Cé go bhfuil imní ar roinnt de na tíortha faoi na rioscaí a bhaineann le córais IS allmhairithe — go háirithe as an tSín — creideann tusa gur cúiseanna polaitiúla seachas fíorbhagairtí atá i gceist le go leor de na hábhair imní sin. Bhí taithí dhearfach ag an Ungáir ar chomhpháirtíochtaí teicneolaíochta na Síne, agus i do thuairimse, is é leas an Aontais é an teannas trádála idir é féin agus an tSín a réiteach.
- Do chuid nótaí:

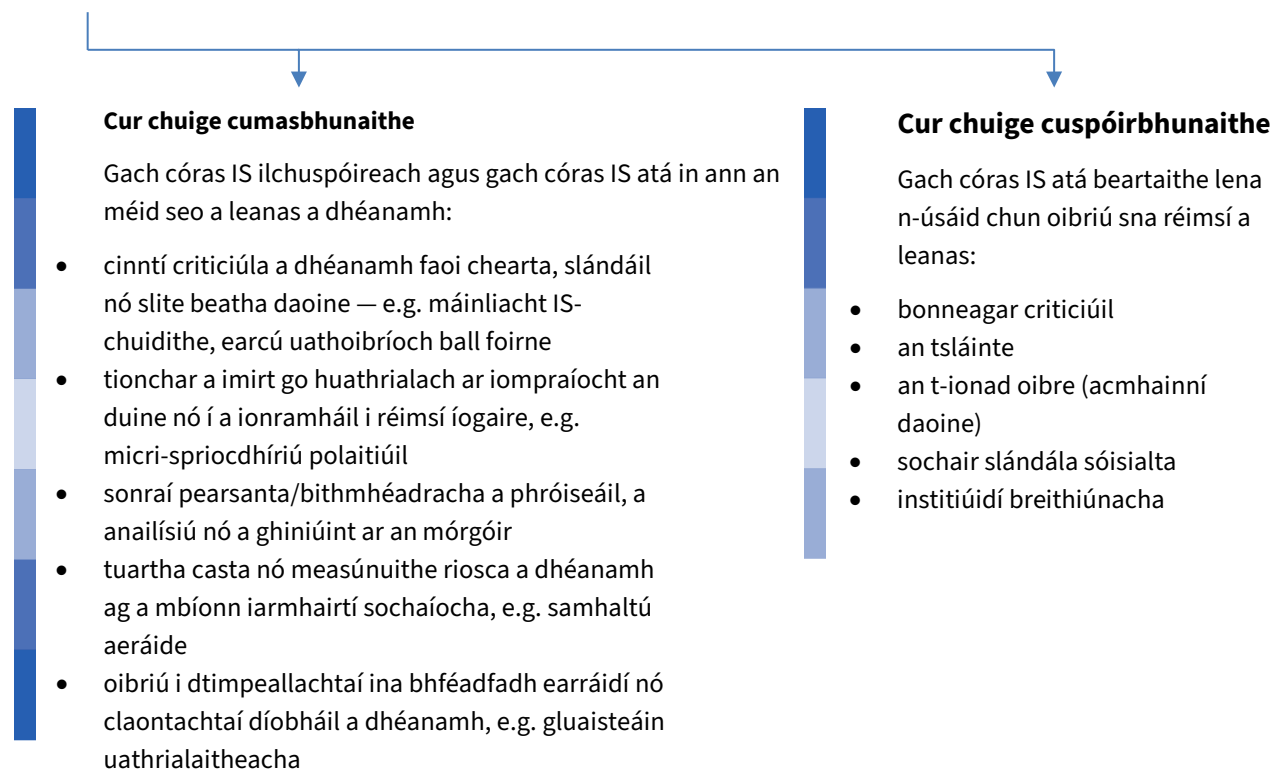
Ianscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhóirabhar ná ar fhóirseasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — Moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó**— IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ardriosca

Béim ar chaighdeáin dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iniúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.
- Faireachán iarmhargaidh chun feidhmíocht a rianú.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir	cumasbhunaithe	solúbtha		arm/cosaint	
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

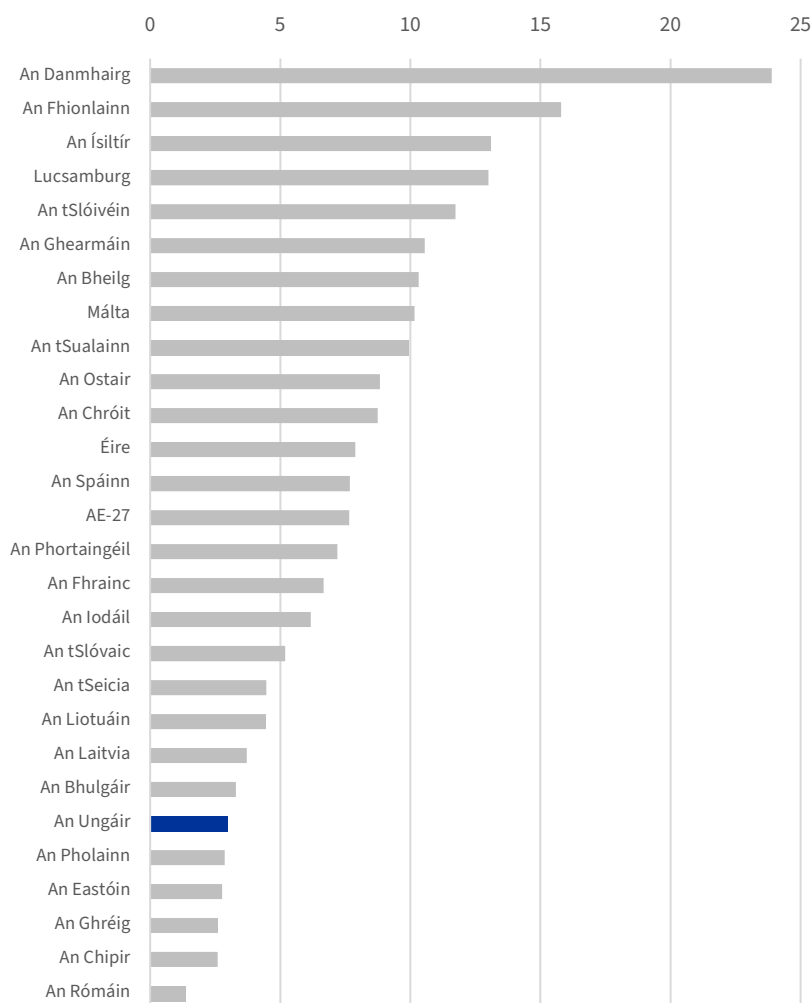
Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhóirseasaimh pholaitiúla.

Eolas cúla

Tabhair faoi deara: **is in 2023 atá an chaibidlíocht ar siúl!**

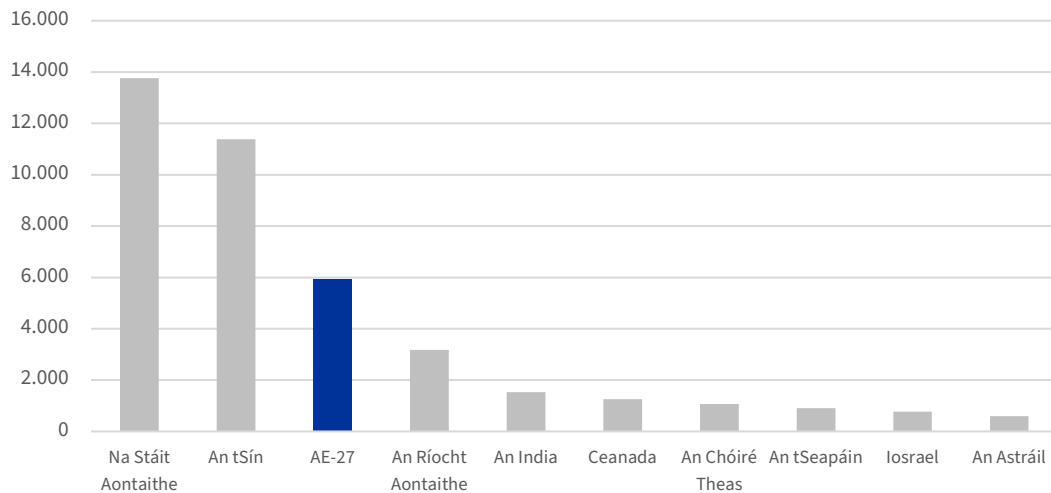
	An tAontas Eorpach	An Ungáir
Daonra	447 695 350	9 599 744
OTI per capita in EUR	38 150	20 630
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	4.1 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	3.7 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	28.1 %

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a bhfuil breis agus deichniúr fostaithe iontu (2021)

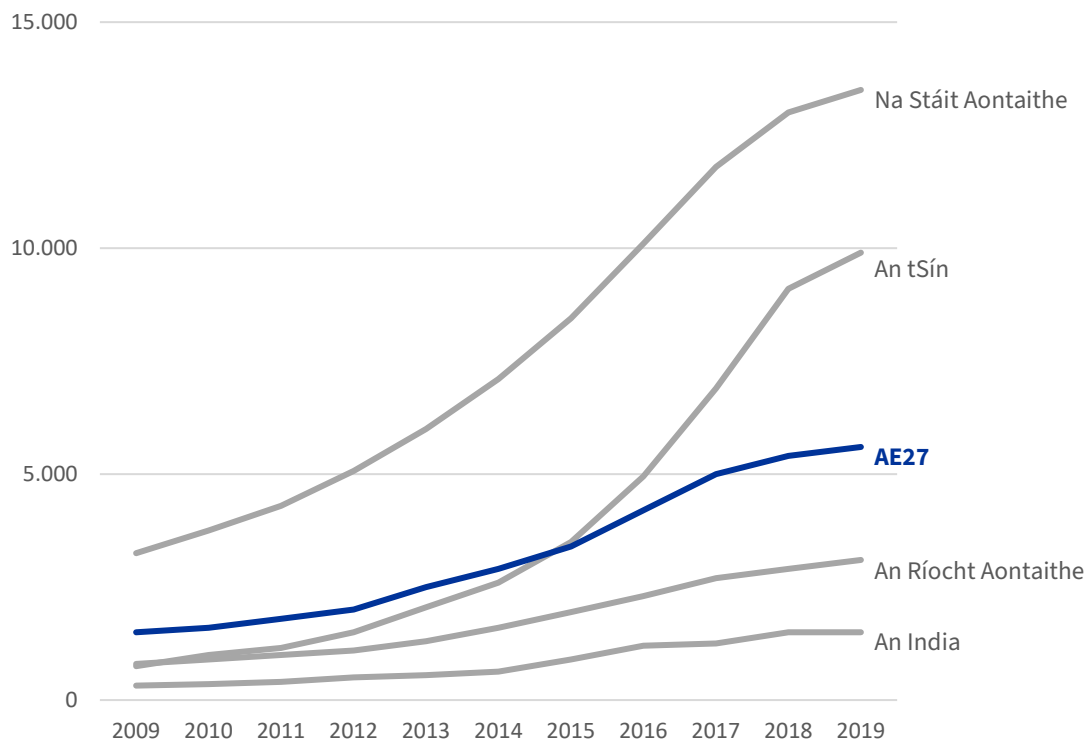

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

Is í Ardruánaíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin: www.consilium.europa.eu
 © An tAontas Eorpach, 2025 | Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinsé

Print	ISBN 978-92-850-0514-6	doi: 10.2860/6611997	QC0125006-GA-C
PDF	ISBN 978-92-850-0513-9	doi: 10.2860/9985000	QC0125006-GA-N

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

ÉIRE

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifílí | **An t-ardleagan** | GA

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcroílár an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- (A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: tá an riosca bunaithe ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire.**
- (B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leas féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireadh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh** go cúramach **an rólphróifíl** óir is anseo a léirítear leas agus seasamh do thírise.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh** agatsa **agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar shampla an Fhionlainn, an Phortaingéil agus an tSualainn**. Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhor leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagal 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcruinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **lín isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9**. Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuireadh tú do sheasamh agus do phointí féin i láthair**. I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat**. Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

*A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,
I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.*

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le _____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar _____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- (A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfadh an tAontas

... aicmiú riosca bunaithe ar chumas: is de réir chumais theicniúla an chórais a chinntear an riosca.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe do IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

- (B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach Iarscríbhinn II).

D’argóintse

- Is i do thírse atá ceanncheathrú OpenAI, Google agus Meta san Aontas Eorpach. Is é bhor leas é na cuideachtaí seo a choinneáil in Éirinn agus féach go dtéann sé seo chun tairbhe don Aontas ina iomláine.
- Is cúis áthais duitse togra an Choimisiúin chun comhchreat de chuid an Aontais maidir leis an intleacht shaorga a thabhairt isteach. Measann tusa go léireoidh sé seo don domhan mór go bhfuil an tAontas réidh le bheith ina lárionad cumhachta IS freagrach. Fágfaidh sin go dtacóidh tusa le cur chuige cuspóirbhunaithe an Choimisiúin. Leis an gcur chuige seo — i gcomparáid leis an gcur chuige cumasbhunaithe — is lú an baol go mbeidh coinbhleacht ann leis na ceanglais atá ann cheana i rialacháin earnáilsonracha eile.
- Maidir leis na ceanglais ar fhorbróirí, **leagann tú béim ar an ngá atá le solúbthacht: ní mór do rialacháin infheistoirí a choinneáil rannpháirteach agus cuntasacht á háirithiú ag an am céanna.**
- Tabharfaidh tú le fios freisin go dtagann go leor rioscaí IS chun cinn tar éis an chur chun feidhme; fágann sin go gcreidfidh tusa go bhfuil faireachán leanúnach níos éifeachtaí ná moill a chur ar iontráil sa mhargadh bunaithe ar rioscaí hipitéiseacha.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 é maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- Creideann tú nach mór don intleacht shaorga agus don réabhlóid dhigiteach an comhionannas inscne a spreagadh san Aontas. Tá na mná faoi ghannionadaíocht i mbeagnach gach réimse agus gach leibhéal sna hearnálacha a bhaineann leis an taighde agus an nuálaíocht. Leagfaidh tú béim ar a thábhachtaí atá sé tacú go gníomhach lena rannpháirtíocht i múnú na hintleachta saorga.
- Cuireann gnólachtaí nuathionscanta deis uathúil ar fáil. Murab ionann agus na mórchuideachtaí teicneolaíochta, is minic gur lú é an neamhionannas inscne sna gnólachtaí nuathionscanta; is minic freisin go gcuireann siad bealaí níos inrochtana ar fáil do mhná agus dóibh siúd aiteach ó thaobh inscne de in earnáil na hintleachta saorga. Tá sé tugtha faoi deara freisin go n-éiríonn le meithleacha atá ilghnéitheach ilchineálach intleacht shaorga nach bhfuil chomh laofa agus atá níos eiticiúla a chruthú. Is ceart don Aontas a leithéid seo a spreagadh.
- Tá sé d'aidhm ag gnólachtaí nuathionscanta – mar is dual dá leithéidí – nuáil a dhéanamh go tapa le hacmhainní teoranta. Tig le hualaí troma riaracháin bac a chur ar an acmhainneacht sin, go háirithe d'fhoirne beaga atá ag lorg bealach isteach.
- Fágfaidh sé sin go dtacóidh tusa le gnólachtaí nuathionscanta beaga (a bhfuil níos lú ná deichniúr fostaithe iontu agus láimhdeachas bliantúil níos lú ná €2 mhilliún acu) a dhíolmhú go hiomlán ó Rialachán an Aontais maidir leis an Intleacht Shaorga.
- Do chuid nótaí:

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

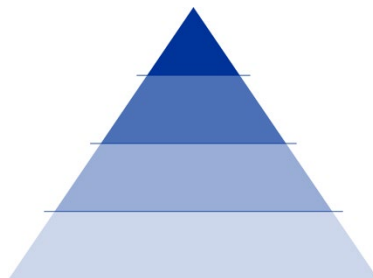
Iarscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha

Ardriosca

Ísealriosca

Gan riosca

Toirmeasc iomlán

Diancheanglais (féach Iarscríbhinn II)

Trédhearcacht ag teastáil

Gan rialáil

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Cur chuige cumasbhunaithe

Gach córas IS ilchuspóireach agus gach córas IS atá in ann an méid seo a leanas a dhéanamh:

- cinntí criticiúla a dhéanamh faoi chearta, slándáil nó slite beatha daoine — e.g. máinliacht IS-chuidithe, earcú uathoibríoch ball foirne
- tionchar a imirt go huathrialach ar iompraíocht an duine nó í a ionramháil i réimsí íogaire, e.g. micri-spiocdhíriú polaitiúil
- sonraí pearsanta/bithmhéadracha a phróiseáil, a anailísiú nó a ghiniúint ar an mórgóir
- tuartha casta nó measúnuithe riosca a dhéanamh ag a mbíonn iarmhairtí sochaíocha, e.g. samhaltú aeráide
- oibriú i dtimpeallachtaí ina bhféadfadh earráidí nó claontachtaí díobháil a dhéanamh, e.g. gluaisteáin uathrialaitheacha

Cur chuige cuspóirbhunaithe

Gach córas IS atá beartaithe lena n-úsáid chun oibriú sna réimsí a leanas:

- bonneagar criticiúil
- an tsláinte
- an t-ionad oibre (acmhainní daoine)
- sochair slándála sóisialta
- institiúidí breithiúnacha

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó**— IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ardriosca

Béim ar chaighdeáin dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iniúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.
- Faireachán iarmhargaidh chun feidhmíocht a rianú.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire	cuspoirbhunaithe	solúbtha	Solúbthacht maidir le tástáil	gnólachtaí nuathionscanta	

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

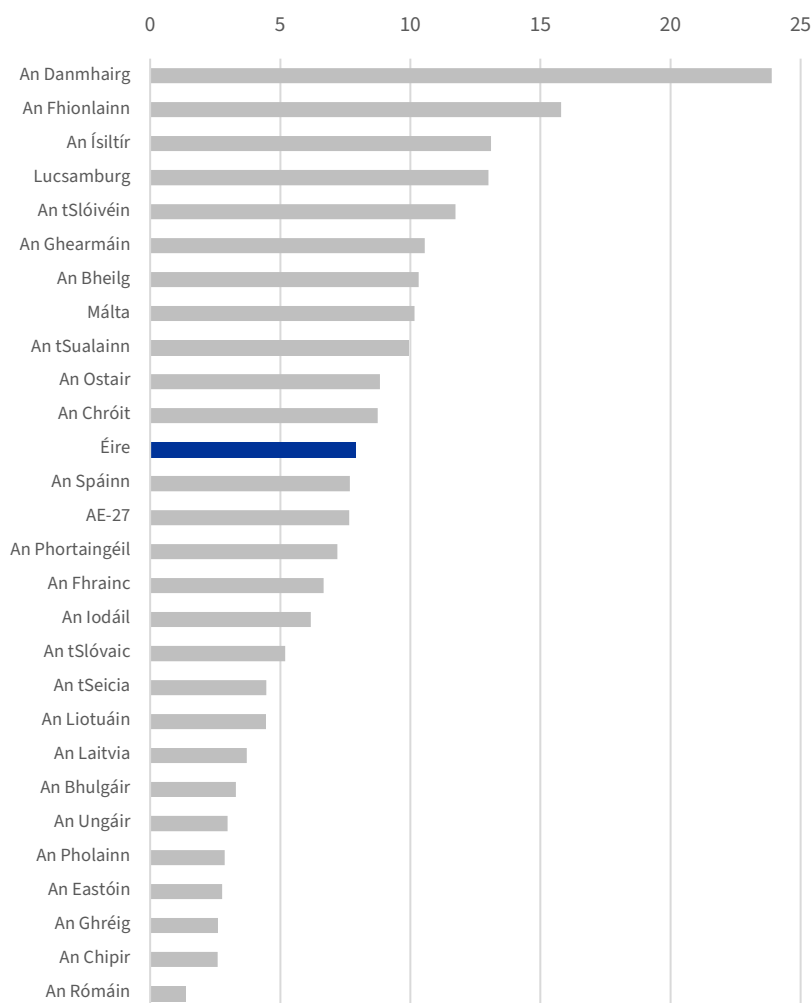
Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Eolas cúla

Tabhair faoi deara: **is in 2023 atá an chaibidlíocht ar siúl!**

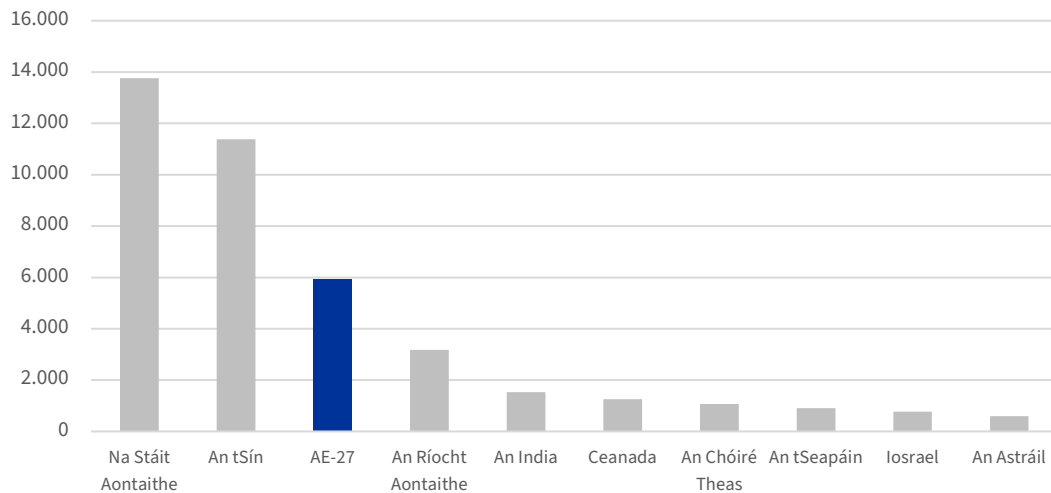
	An tAontas Eorpach	Éire
Daonra	447 695 350	5 271 395
OTI per capita in EUR	38 150	96 290
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	4.3 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	8 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	43.8 %

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a bhfuil breis agus deichniúr fostaithe iontu (2021)

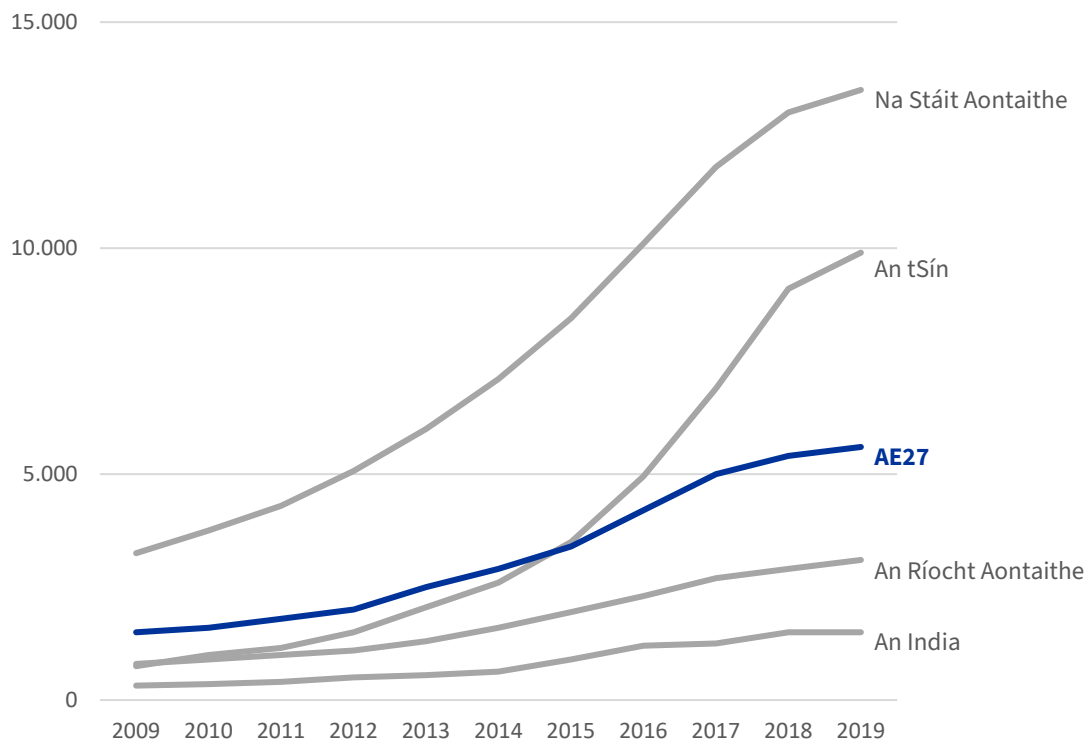

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

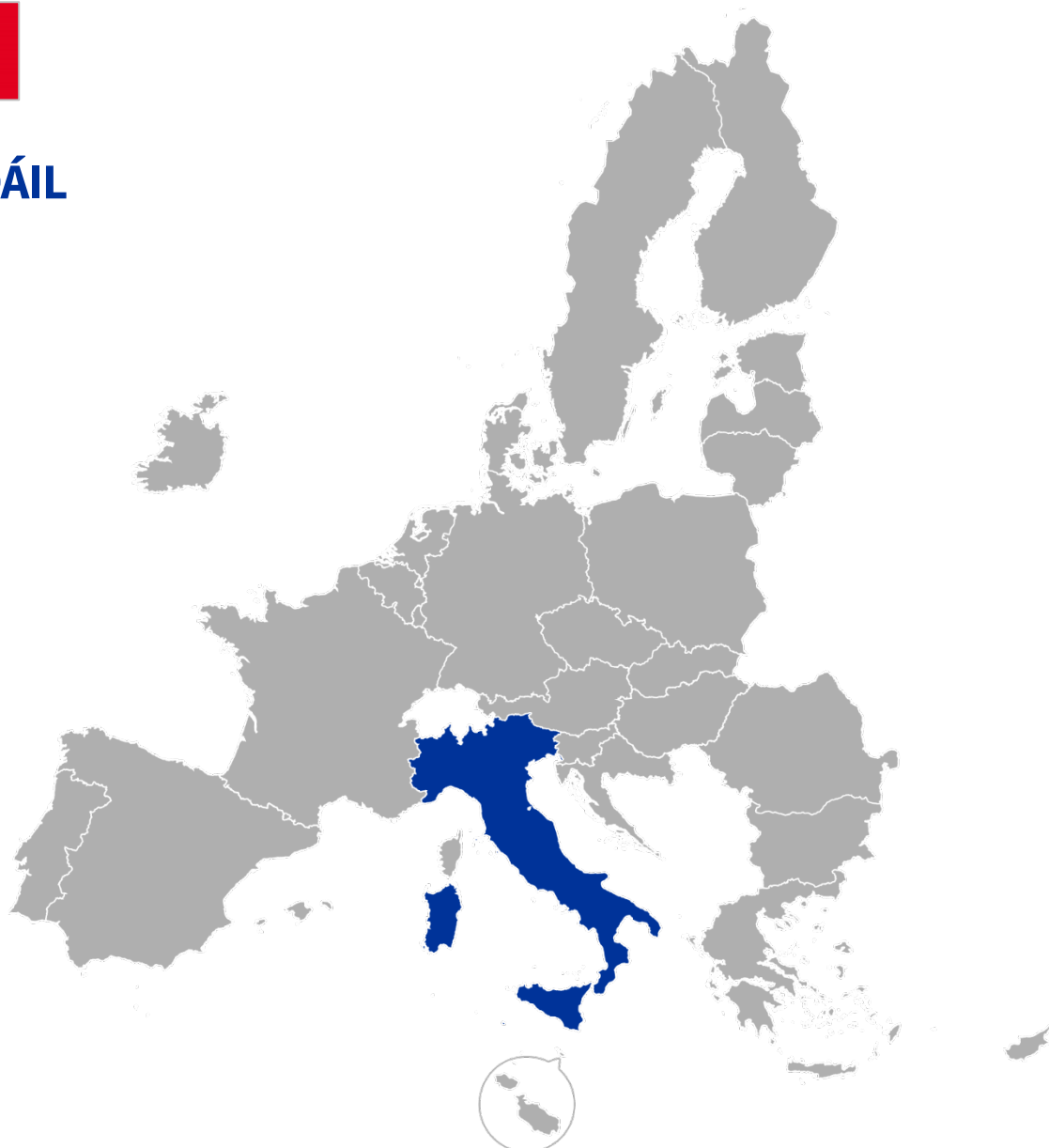
Is í Ardúnáíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin: www.consilium.europa.eu
© An tAontas Eorpach, 2025 | Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinse

Print	ISBN 978-92-850-0514-6	doi: 10.2860/6611997	QC-01-25 006-GA-C
PDF	ISBN 978-92-850-0513-9	doi: 10.2860/9985000	QC-01-25-006-GA-N

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

AN IODÁIL

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifílí | **An t-ardleagan** | GA

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoílár an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leas féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireadh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh an rólphróifíl** go cúramach óir is anseo a léirítear leasanna agus seasaimh do thírise.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh** agatsa **agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar shampla an Chróit, an Ísiltír agus an tSlóivéin**. Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhor leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagail 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcruinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **líon isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9**. Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuir do sheasaimh agus do phointí féin i láthair**. I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat**. Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

*A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,
I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.*

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le _____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar _____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach larscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfaidh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe do IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach larscríbhinn II).

D’argóintse

- Creideann rialtas sin agaibhse gur cheart rialáil IS a láimhseáil ar an leibhéal Eorpach, ó tharla go mbainfeadh rialacha náisiúnta an bonn d’iomaíochas agus d’uathriail straitéiseach an Aontais.
- I gcomhréir le hAirteagal 3 de Bhunreacht na hIodáile (‘Is comhionann dínit shóisialta gach saoránach agus is comhionann os comhair an dlí iad’) agus le Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe na Náisiún Aontaithe, ní mór don intleacht shaorga an chuimsitheacht, an inbhuanaitheacht agus cearta an duine a chur chun cinn — a fhónfaidh don duine agus don domhan araon.
- Feictear duitse go bhfuil deacrachtaí ag baint leis an gcur chuige cuspóirbhunaithe ar an ábhar go bhfeadfadh sé neamhréireachtaí earnála a chruthú: mar shampla, déantar an IS a chuidíonn le gnáthamh máinliachta agus an IS a shannann seomraí ospidéal a aicmiú mar ardriosca, cé gur mór eatarthu ó taobh tionchair. Dar leatsa, is fearr a léiríonn an cur chuige cumasbhunaithe fíorchontúirtí an tsaoil, cé go dtacaíonn tú le nuashonruithe rialta ar an liosta riosca chun cumais intleachta saorga atá ag teacht chun cinn a léiriú.
- Anuas air sin, tá tusa i bhfabhar creat tástála réamhchúraim, ní hamháin i bhfianaise ábhair imní sábháilteachta, ach ar chúiseanna inbhuanaitheachta freisin: tá forbairt IS dian ar shaothar agus ar fhuinneamh, rud a éilíonn na céadta meigeavatuair leictreachais chun oiliúint a chur ar shamhlacha móra teanga. Dá bhrí sin, méadaíonn an cur chuige neamhríaltaithe trialach is earráide na costais chomhshaoil. Cé go bhfeadfadh creat níos déine beagán moille a chur ar an bhforbairt, d’fhéadfadh IS níos sábháilte, níos éifeachtúla agus níos iontaofa a bheith mar thoradh air san fhadtéarma.

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- I do thuairimse, ba cheart do Ghníomh an Aontais um an Intleacht Shaorga a bheith ina spreagadh d'fhorbairt IS ar fud Bhallstáit uile an Aontais. Ó tharla gur spreagadh ríthábhachtach na gnólachtaí nuathionscanta don nuálaíocht, níor cheart don Ghníomh um an Intleacht Shaorga ualach ró-iomarcach a chur ar ghnólachtaí nuathionscanta IS — d'fhéadfadh na diancheanglais tástála an iomarca brú a chur ar acmhainneacht airgeadais agus riaracháin na ngnólachtaí nuathionscanta.
- Más é an toradh atá ar Airteagal 1 creat tástála réamhchúraim le haghaidh samhlacha intleachta saorga ardriosca — agus a dtacaíonn tusa leis — molfaidh tú gnólachtaí nuathionscanta a bhfuil níos lú ná 20 fostaithe iontu agus láimhdeachas níos lú ná €4 mhilliún acu a dhíolmhú. Ina ionad sin, ba cheart do na Ballstáit an 'cur chuige solúbtha' a ghlacadh. Measann tusa gur comhréiteach cothrom é seo agus tá sé d'aidhm agat an plé a stiúradh ina leith.
- Do chuid nótaí:

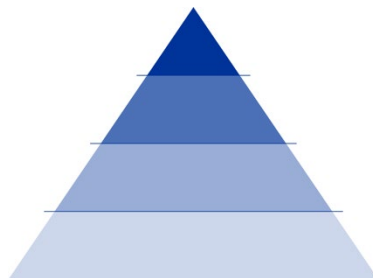
Ianscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha

Ardriosca

Ísealriosca

Gan riosca

Toirmeasc iomlán

Diancheanglais (féach Ianscríbhinn II)

Trédhearcacht ag teastáil

Gan rialáil

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Cur chuige cumasbhunaithe

Gach córas IS ilchuspóireach agus gach córas IS atá in ann an méid seo a leanas a dhéanamh:

- cinntí criticiúla a dhéanamh faoi chearta, slándáil nó slite beatha daoine — e.g. máinliacht IS-chuidithe, earcú uathoibríoch ball foirne
- tionchar a imirt go huathrialach ar iompraíocht an duine nó í a ionramháil i réimsí íogaire, e.g. micri-spiocdhíriú polaitiúil
- sonraí pearsanta/bithmhéadracha a phróiseáil, a anailísiú nó a ghiniúint ar an mórgóir
- tuartha casta nó measúnuithe riosca a dhéanamh ag a mbíonn iarmhairtí sochaíocha, e.g. samhaltú aeráide
- oibriú i dtimpeallachtaí ina bhféadfadh earráidí nó claontachtaí díobháil a dhéanamh, e.g. gluaisteáin uathrialaitheacha

Cur chuige cuspóirbhunaithe

Gach córas IS atá beartaithe lena n-úsáid chun oibriú sna réimsí a leanas:

- bonneagar criticiúil
- an tsláinte
- an t-ionad oibre (acmhainní daoine)
- sochair slándála sóisialta
- institiúidí breithiúnacha

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó** — IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ardriosca

Béim ar chaighdeáin dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iniúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.
- Faireachán iarmhargaidh chun feidhmíocht a rianú.

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil	cumasbhunaithe	réamhchúram		gnólachtaí nuathionscanta	
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

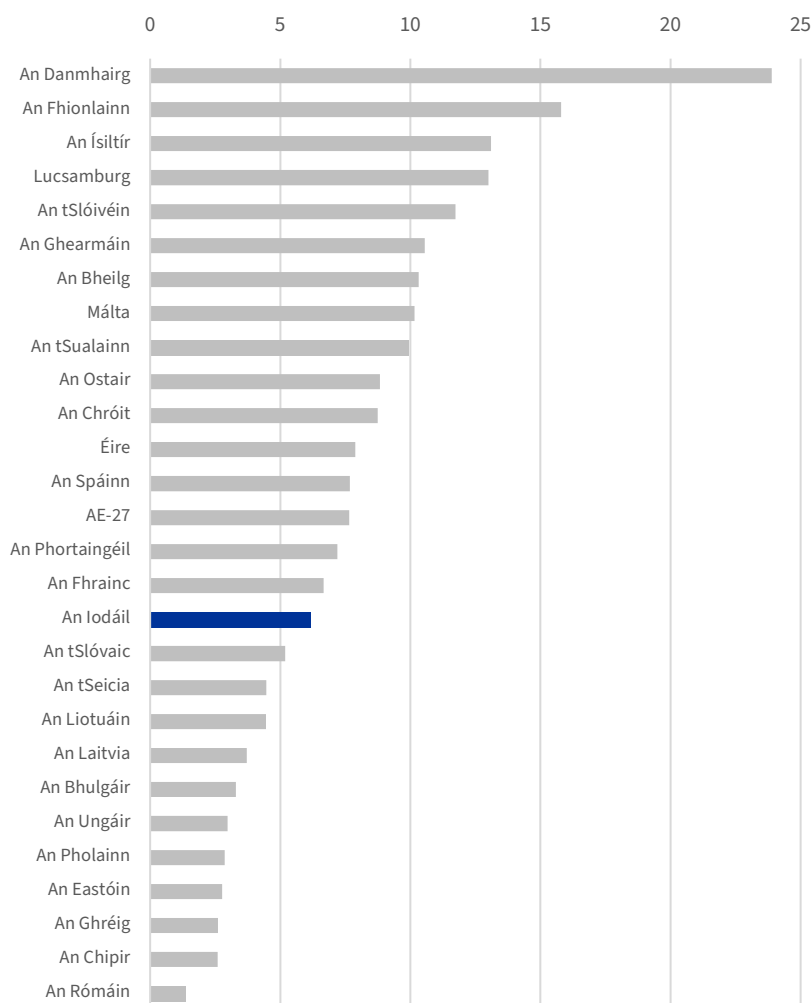
Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhóirseasaimh pholaitiúla.

Eolas cúla

Tabhair faoi deara: **is in 2023 atá an chaibidlíocht ar siúl!**

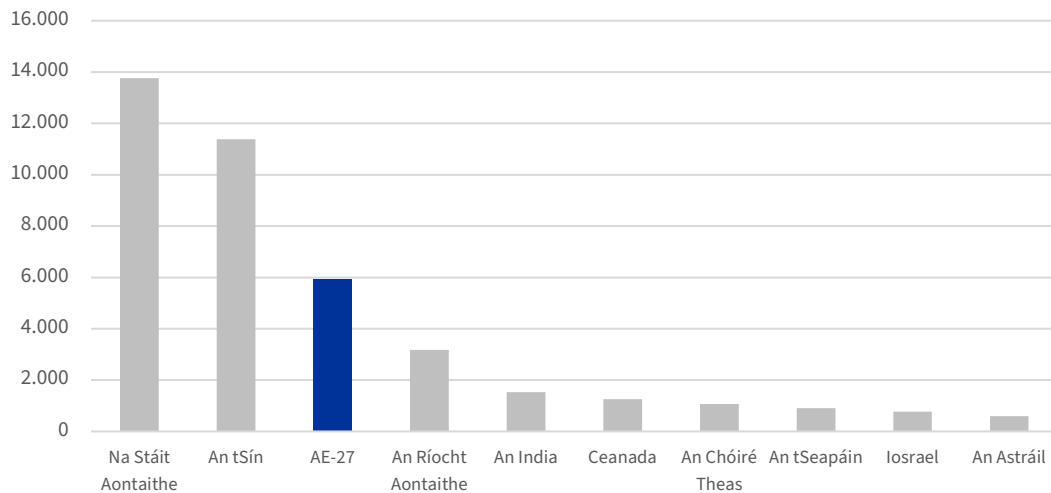
	An tAontas Eorpach	An Iodáil
Daonra	447 695 350	58 997 201
OTI per capita in EUR	38 150	36 130
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	7.7 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	5.1 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	22.2 %

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a bhfuil breis agus deichniúr fostaithe iontu (2021)

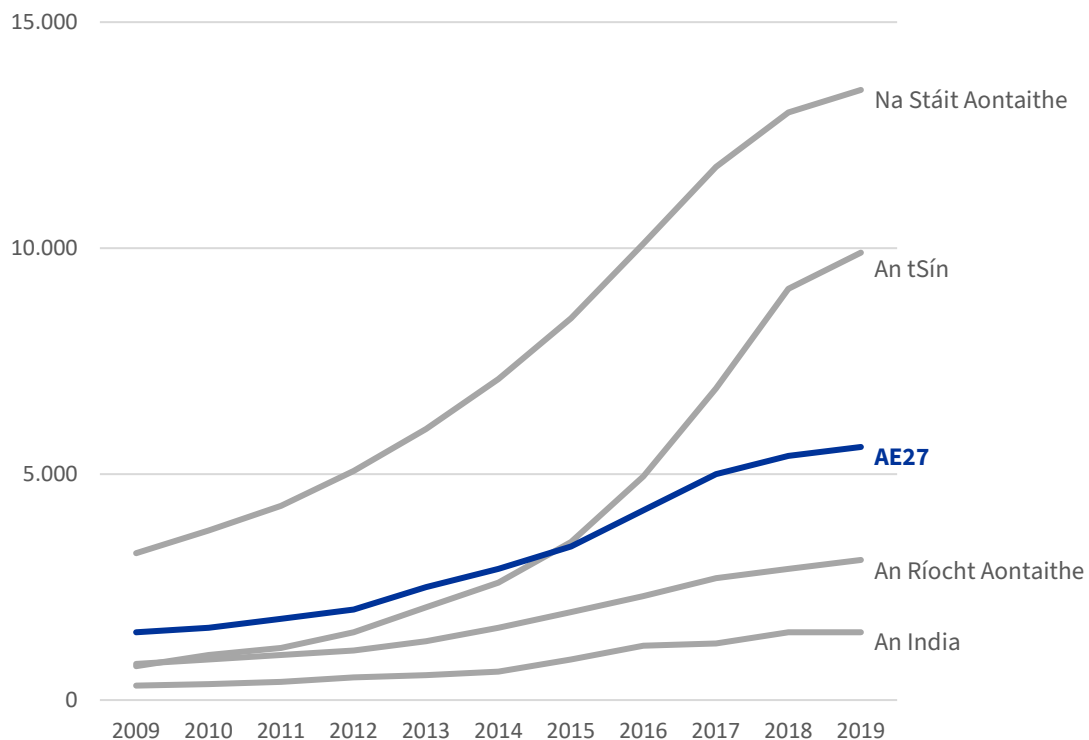

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

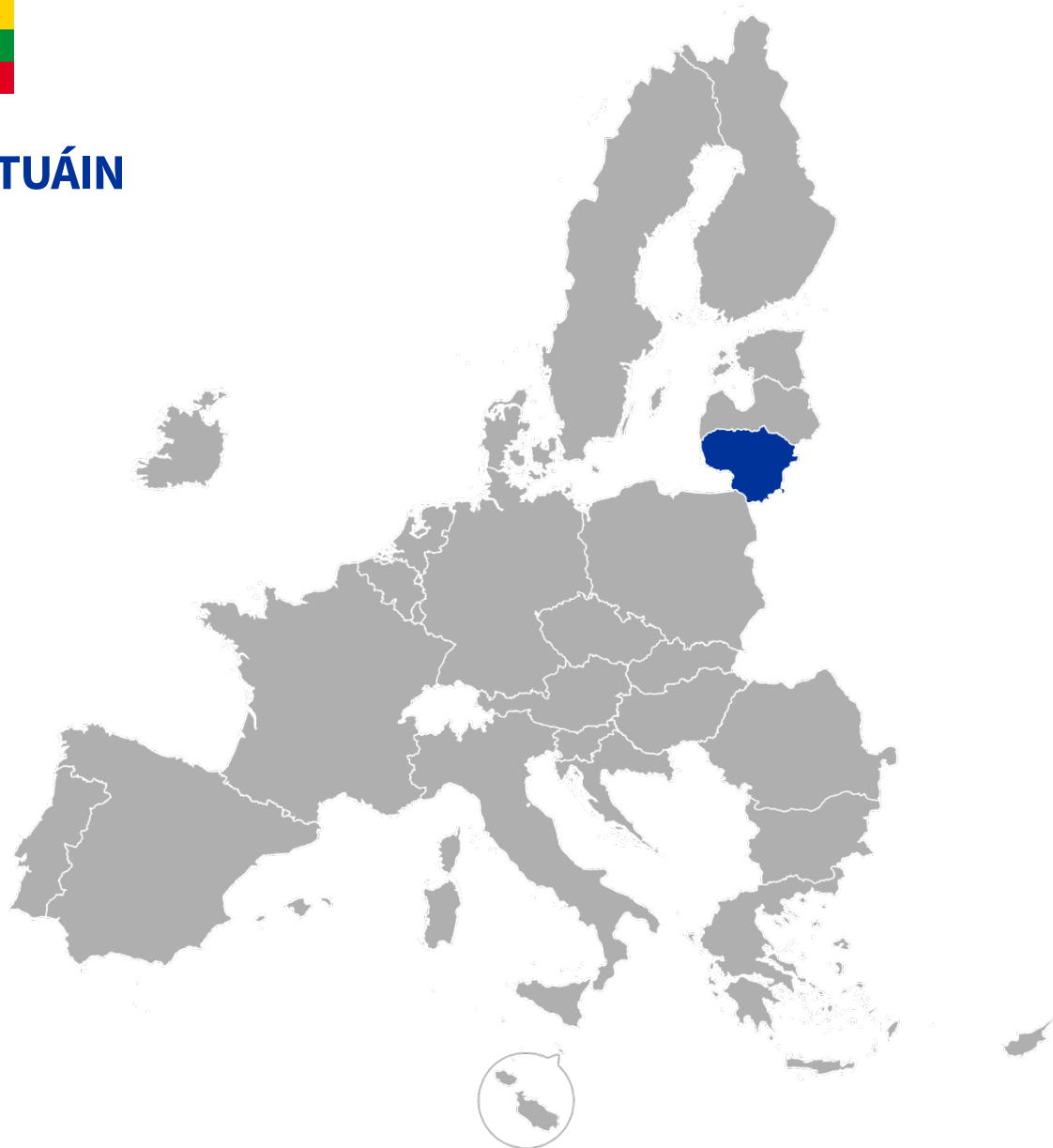
Is í Ardúnáíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin: www.consilium.europa.eu
© An tAontas Eorpach, 2025 | Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinsé

Print	ISBN 978-92-850-0514-6	doi: 10.2860/6611997	QC0125006-GA-C
PDF	ISBN 978-92-850-0513-9	doi: 10.2860/9985000	QC0125006-GA-N

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

AN LIOTUÁIN

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifílí | **An t-ardleagan** | GA

Council of the
European Union

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoílár an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leasa féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireadh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh an rólphróifíl** go cúramach óir is anseo a léirítear leasanna agus seasaimh do thíirse.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh** agatsa **agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar shampla an Eastóin, an Laitvia, an tSeicia agus an Ungáir.** Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhor leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagal 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcruinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **líon isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9.** Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuir do sheasaimh agus do phointí féin i láthair.** I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat.** Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

*A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,
I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.*

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le _____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar _____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach larscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfaidh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach larscríbhinn II).

D’argóintse

- Is í an tionscal déantúsaíochta an earnáil is mó i ngeilleagar na Liotuáine, agus gineann sí 20.4 % de OTI na tíre. Ach, tá an táirgiúlacht íseal saothair ar cheann de na príomhdhúshláin atá agaibhse — saincheist ar féidir leis an intleacht shaorga cabhrú chun aghaidh a thabhairt uirthi trí ghnáthchúraimí a uathoibriú.
- Dá bhrí sin, molfaidh tusa creat lenar féidir an nuálaíocht agus an tástáil a dhéanamh in aisce. Cé nach mór iarmhairtí neamhbheartaithe a sheachaint, cuirfidh tusa i bhfios go láidir go bhfuil na féinmheastóireachtaí fós éigeantach – fiú faoin gcur chuige solúbtha; cuirfidh sé seo ar chumas na bhforbróirí iad a chur in oiriúint do na bealaí is fearr a oireann dá dtáirgí.
- Chuirfeadh an iomarca rialála moill ar an nuálaíocht agus dhéanfaidh sé dochar do ghnólachtaí nuathionscanta Eorpacha i réimse na hintleachta saorga ó tharla costas a bheith ag baint leis na hiniúchtaí seachtracha éigeantacha agus leis na céimeanna tástála fadálacha.
- Cé go bhfuil roinnt de na Ballstát ag éileamh rialacha níos déine mar gheall ar imní faoi chearta an duine, áitíonn tú gur féidir leis an intleacht shaorga a bheith ina huirilis chumhachtach freisin chun na cearta sin a chosaint. Tig leis cabhrú leis an gclaontacht maidir le hearcú, póilíneacht agus cinnteoireacht a laghdú, cosaint a thabhairt ar chibirionsaithe agus sonraí pearsanta a chosaint. Agus cé gur féidir leis an intleacht shaorga mífhaisnéis nó domhainbhrionnuithe a ghiniúint, is féidir oiliúint a chur uirthi freisin chun feiniméin den sórt sin a bhrath agus a chomhrac. Ba cheart don Aontas tacú go gníomhach leis an nuálaíocht maidir leis na húsáidí cosanta sin a bhaintear as an intleacht shaorga.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

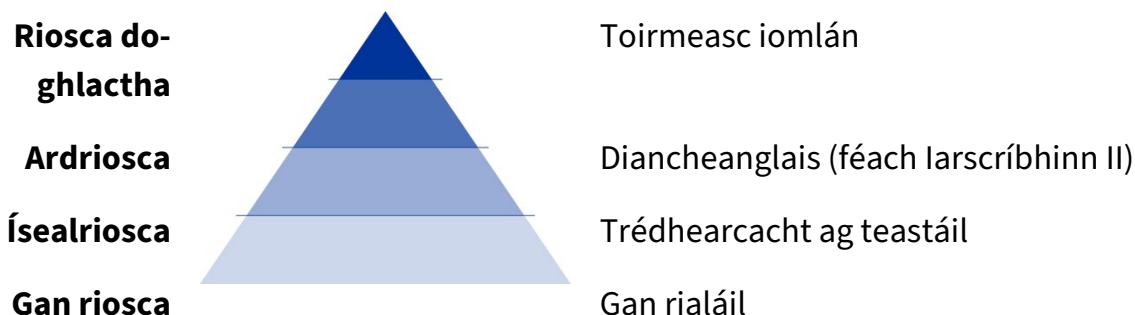

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- Maidir le hAirteagal 1, cé go gcreideann tú go láidir sna rialacha, teastaíonn uaitse go mbeadh níos lú srianta agus níos mó saoirse ann ar mhaithe leis an nuálaíocht. Tá loighic leis an rialáil nuair a bhaineann sé le cách. Tugann sé léargas níos soiléire d'fhorbróirí ar an méid a bhfuiltear ag súil leis agus cuidíonn sé leis an Aontas cur chuige comhsheasmhach a léiriú maidir leis an intleacht shaorga fhreagrach.
- Cheana féin, tá sé ina chúis imní: sa tSín, baineadh úsáid as teicneolaíocht aghaidh- agus mothúchán-aitheanta atá cumhachtaithe ag IS chun díriú ar mhionlach Moslamach na nUigiúrach, rud a d'fhág go ndearnadh féinchinsireacht agus gur cuireadh go leor daoine faoi choinneáil i 'gcampaí athoideachais', mar a thugtar orthu. Sna Stáit Aontaithe, chnuaschóipeáil Clearview AI na billiúin íomhánna ó ardáin na meán sóisialta gan toiliú agus dhíol sé an uirlis le gníomhaireachtaí, mar shampla FBI agus ICE. Sa Ríocht Aontaithe, bhain ráta earráide ard le trialacha Phóilíní Chathair Londain (Met Police) in úsáid na haghaidh-aitheanta beo a , go háirithe i gcás daoine gorma.
- Creideann tusa go bhféadfaí na saincheistean sin a sheachaint le trialacha cuí agus rialacha a bhfuil feidhm acu maidir le gach duine — gan aon eisceacht.
- Do chuid nótaí:

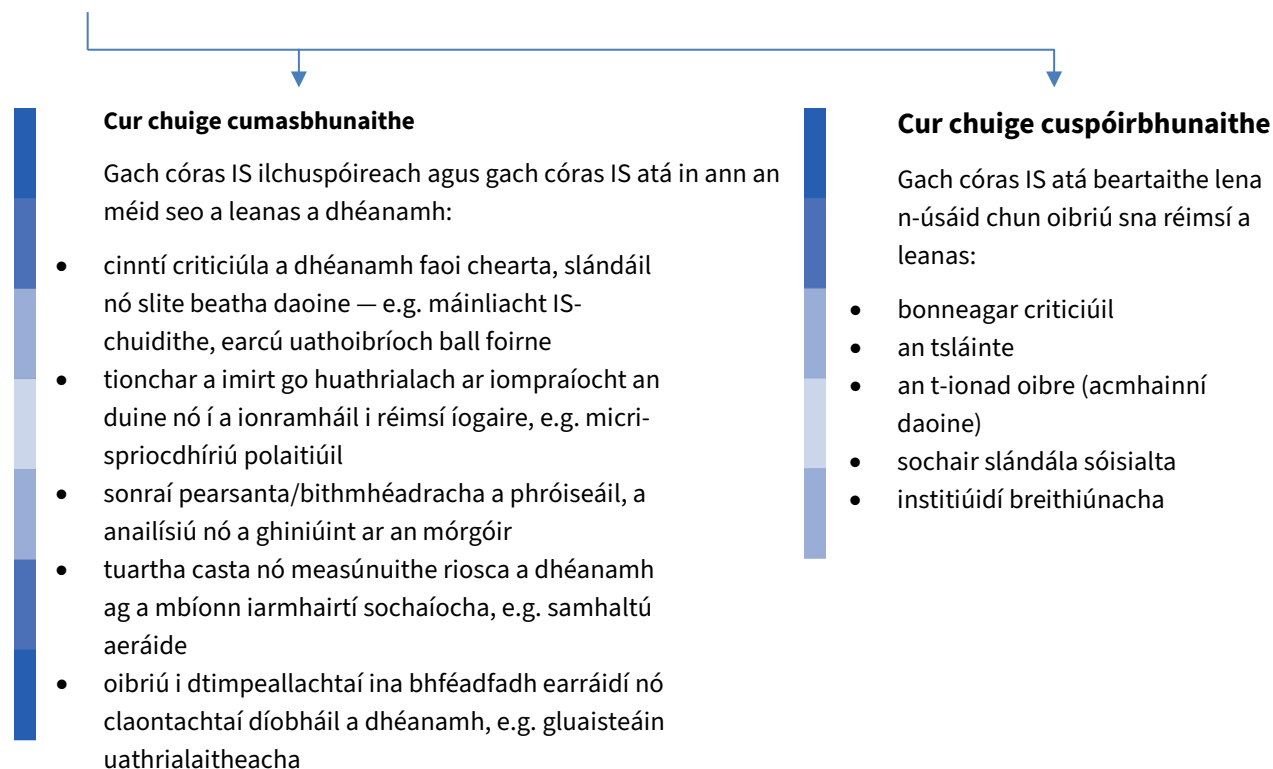
Ianscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó** — IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcórais IS ‘ardriosca’

Béim ar chaighdeáin dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iniúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

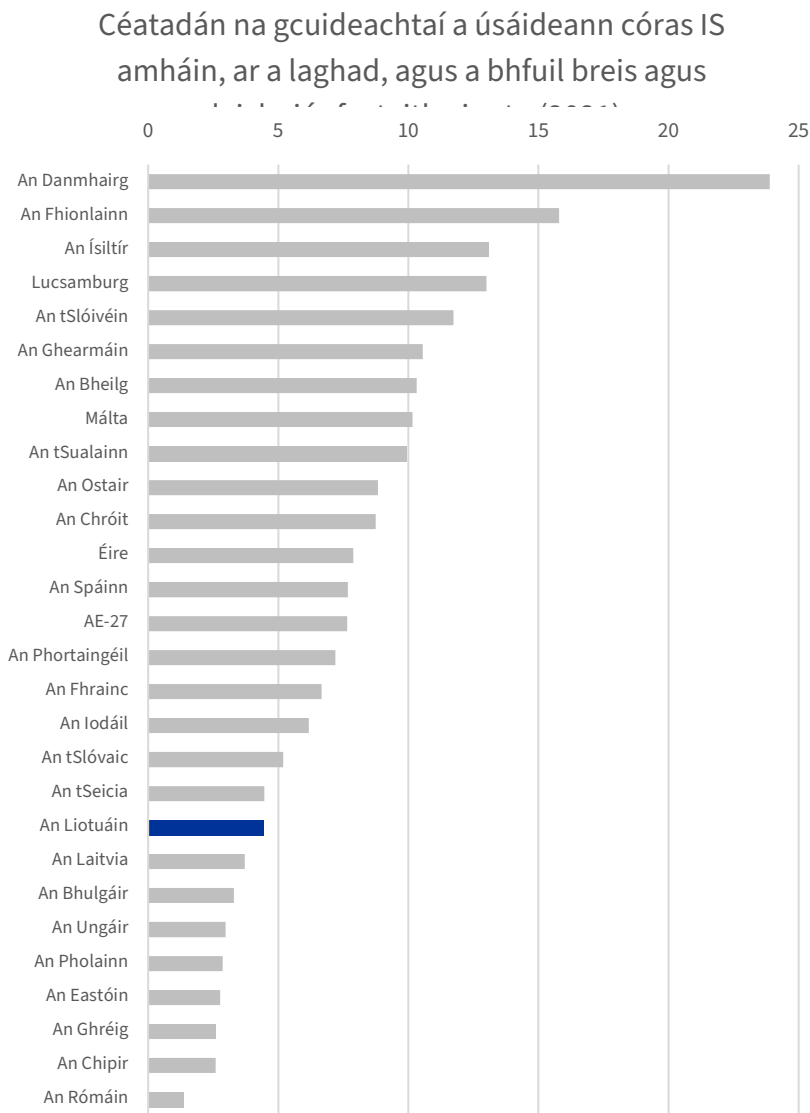
	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin	cumasbhunaithe	solúbtha		gan eisceacht	
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Eolas cúlra

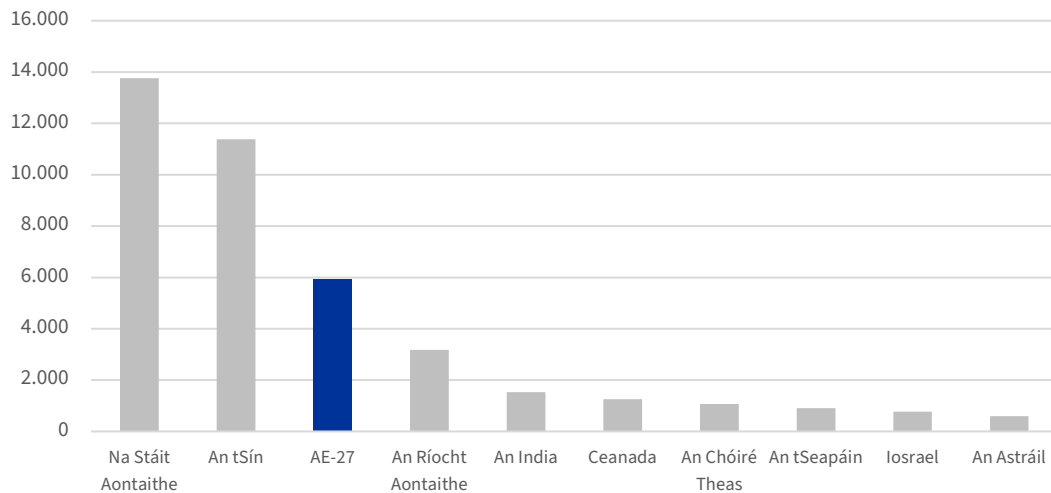
Tabhair faoi deara: **is in 2023**
atá an chaibidlíocht ar siúl!

	An tAontas Eorpach	An Liotuáin
Daonra	447 695 350	2 857 279
OTI per capita in EUR	38 150	25 700
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	6.9 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	4.9 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	25.9 %

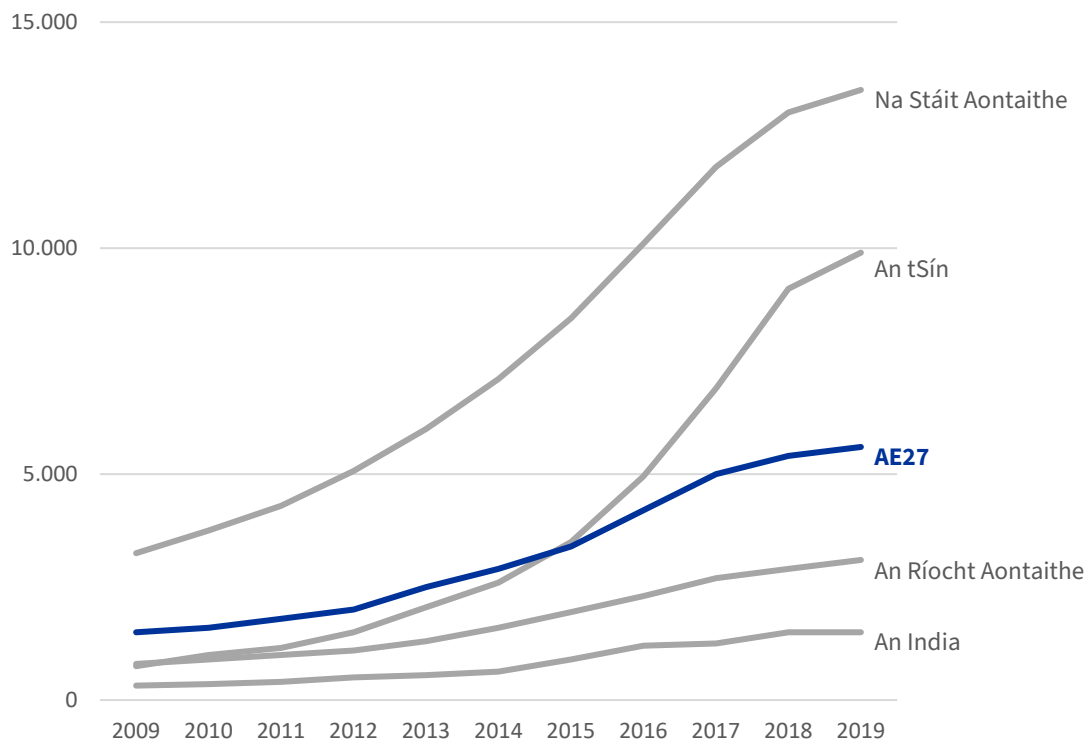

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

Is í Ardúnáíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin:

www.consilium.europa.eu

© An tAontas Eorpach, 2025

| Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinsé

Print

ISBN 978-92-850-0514-6

doi: 10.2860/6611997

OC0125006-GA-C

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

LUCSAMBURG

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifílí | **An t-ardleagan** | GA

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoíll an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leas féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireodh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh an rólphróifíl** go cúramach óir is anseo a léirítear leasanna agus seasaimh do thíre.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh** agatsa **agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar shampla an Bhulgáir, Málta agus an tSlóvaic**. Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhur leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagail 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcruinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **líon isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9**. Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuir do sheasaimh agus do phointí féin i láthair**. I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat**. Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

*A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,
I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.*

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le _____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar _____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach larscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfaidh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe do IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach larscríbhinn II).

D’argóintse

- Tá tíortha ann – an Ghearmáin agus an Spáinn – a bhfuil sé d’aidhm acu deireadh a chur leis an laofacht is lú a bhaineann leis an intleacht shaorga; ní dóigh leatsa go bhfuil sé seo réadúil. Baineann claon le gach cinneadh ach tig leis an intleacht shaorga – nuair a fhorbraítear go freagrach í – claon an duine a laghdú. Féachfaidh tusa leis an díospóireacht a stiúradh i dtreo bealach níos réadúla a léiríonn riachtanais uile na mBallstát. Má chuirtear i do leithse go bhfuil beag is fiú á dhéanamh agat de na rioscaí a bhaineann leis an intleachta saorga, easaontóidh tú go láidir leis an méid sin: níl uaitse ach tús áite a thabhairt do na rioscaí is práinní. Ar an gcúis sin, tá cur chuige cuspóirbhunaithe ríthábhachtach.
- Mar shampla, níor cheart don intleacht shaorga córais leictreachais nó idirlín a chur i mbaol, rud a d’fhéadfadh tionchar a imirt ar ospidéal agus beatha daoine i réigiúin. Tá baileabhair ag baint leis an gcur chuige cumasbhunaithe, rud a fhágann go bhfuil an iomarca lúb ar lár ann.
- Tá tusa i bhfabhar forbairt níos tapúla IS a chumasú, lena n-áirítear sna hearnálacha ardriosca. Mar sin féin, tá faitíos ort nach bhfuil an acmhainneacht airgeadais ag do thírse chun leas iomlán a bhaint as deiseanna IS faoi rialacha dochta. Dá bhrí sin, molfaidh tusa roinnt maoluithe ar liosta na gceanglas (féach larscríbhinn II); eisiafar iniúchtaí seachtracha ach áireofar an fhéidearthacht go ndéanfaí tástáil faoi fhíordhálaí domhanda. Ar an gcaoi sin, fágfar faoin bhforbróir cén tástáil is ceart a chur i bhfeidhm, ar bhonn a n-acmhainneacht airgeadais.
- Más deacair teacht ar chomhthoil maidir leis an gcur chuige cuspóirbhunaithe, **tá tú toilteanach clásal a chomhaontú maidir le hathbhreithniú laistigh de thrí bliana.**

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

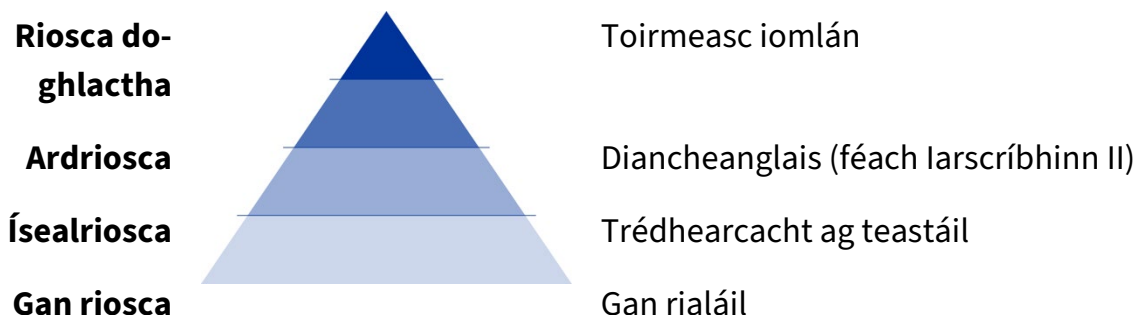

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- Creideann tú nach mór don intleacht shaorga agus don réabhlóid dhigiteach an comhionannas inscne a spreagadh san Aontas. Tá na mná faoi ghannionadaíocht i mbeagnach gach réimse agus gach leibhéal sna hearnálacha a bhaineann leis an taighde agus an nuálaíocht. Leagfaidh tú béim ar a thábhachtaí atá sé tacú go gníomhach lena rannpháirtíocht i múnú na hintleachta saorga.
- Cuireann gnólachtaí nuathionscanta deis uathúil ar fáil. Murab ionann agus na mórchuideachtaí teicneolaíochta, is minic gur lú é an neamhionannas inscne sna gnólachtaí nuathionscanta; is minic freisin go gcuireann siad bealaí níos inrochtana ar fáil do mhná agus dóibh siúd aiteach ó thaobh inscne de in earnáil na hintleachta saorga. Tá sé tugtha faoi deara freisin go n-éiríonn le meithleacha atá ilghnéitheach ilchineálach intleacht shaorga nach bhfuil chomh laofa agus atá níos eiticiúla a chruthú. Is ceart don Aontas a leithéid seo a spreagadh.
- Tá sé d'aidhm ag gnólachtaí nuathionscanta – mar is dual dá leithéidí – nuáil a dhéanamh go tapa le hacmhainní teoranta. Tig le hualaí troma riaracháin bac a chur ar an acmhainneacht sin, go háirithe d'fhoirne beaga atá ag lorg bealach isteach.
- Fágfaidh sé sin go dtacóidh tusa le gnólachtaí nuathionscanta beaga (a bhfuil níos lú ná deichniúr fostaithe iontu agus láimhdeachas bliantúil níos lú ná €2 mhilliún acu) a dhíolmhú go hiomlán ó Rialachán an Aontais maidir leis an Intleacht Shaorga.
- Do chuid nótaí:

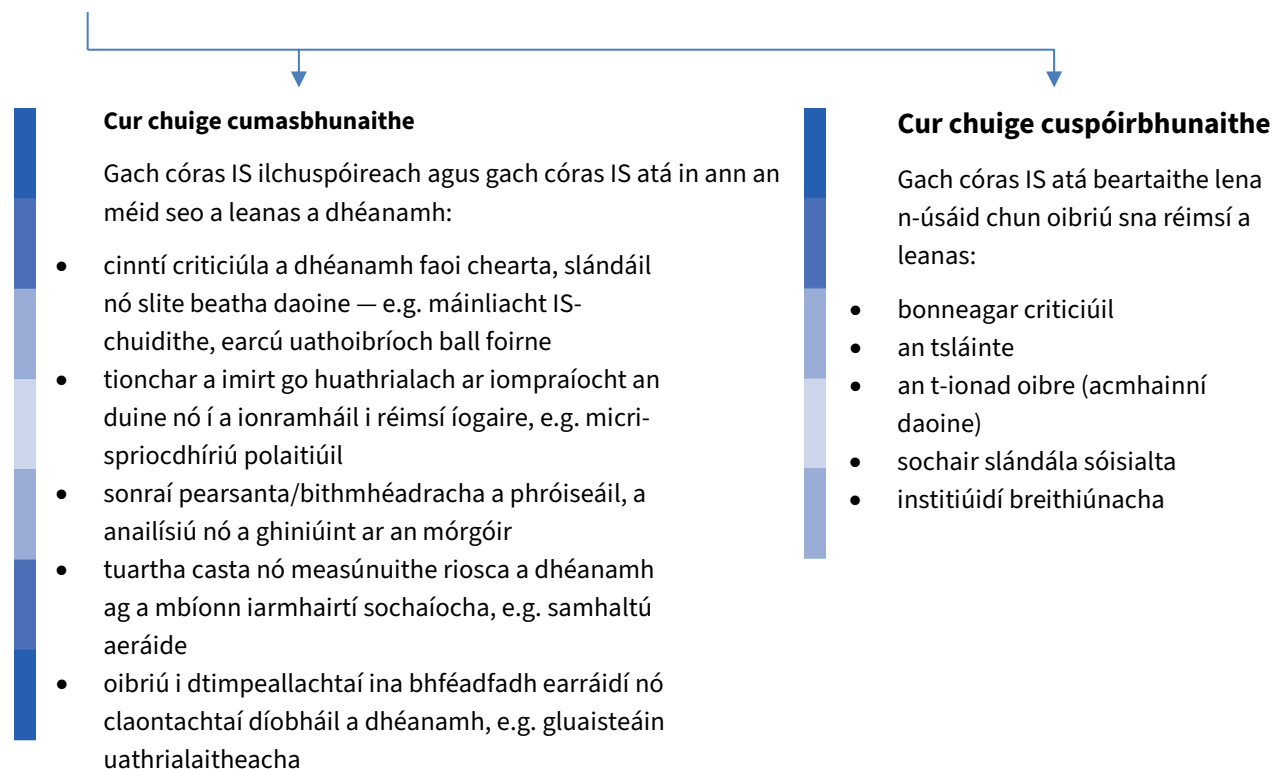
Ianscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhóirabhar ná ar fhóirseasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó**— IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ardriosca

Béim ar chaighdeáin dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iníuchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.
- Faireachán iarmhargaidh chun feidhmíocht a rianú.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg	cuspoirbhunaithe	solúbtha	Athbhreithniú faoi cheann 3 bliana	gnólachtaí nuathionscanta	
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

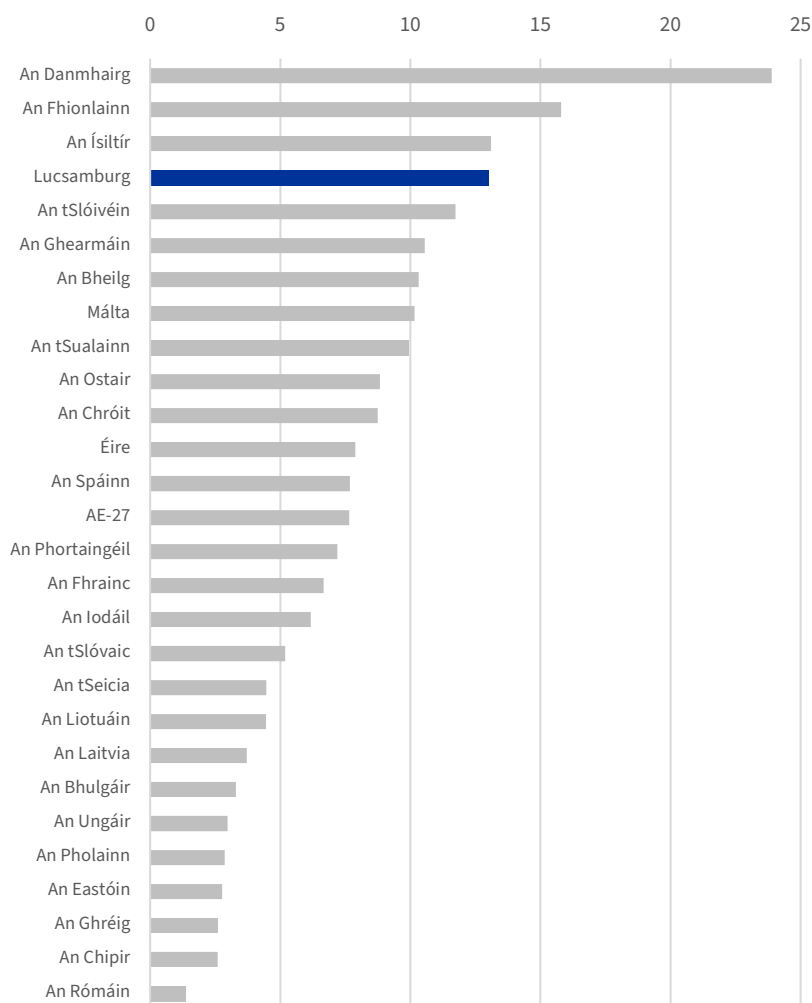
Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Eolas cúla

Tabhair faoi deara: **is in 2023 atá an chaibidlíocht ar siúl!**

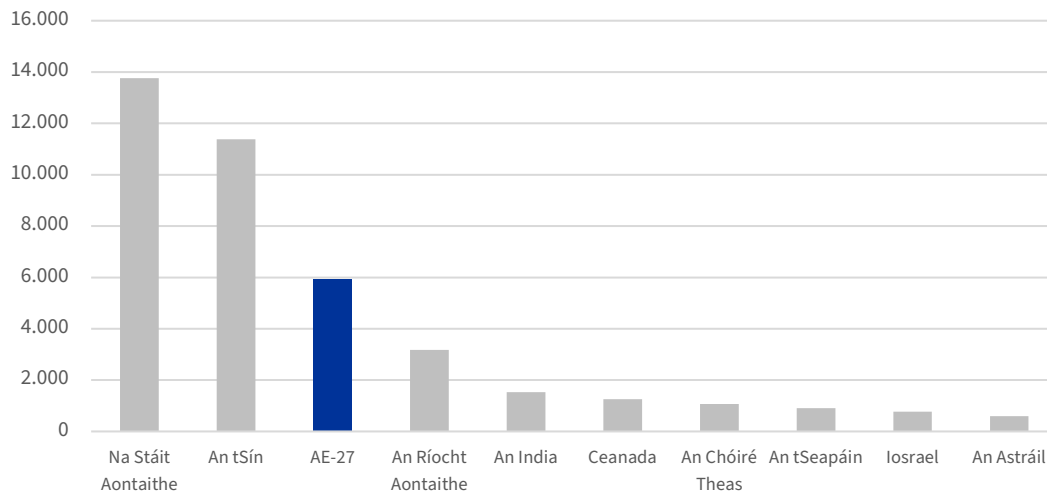
	An tAontas Eorpach	Lucsamburg
Daonra	447 695 350	660 809
OTI per capita in EUR	38 150	121 290
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	5.2 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	14.5 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	27.9 %

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a bhfuil breis agus deichniúr fostaithe iontu (2021)

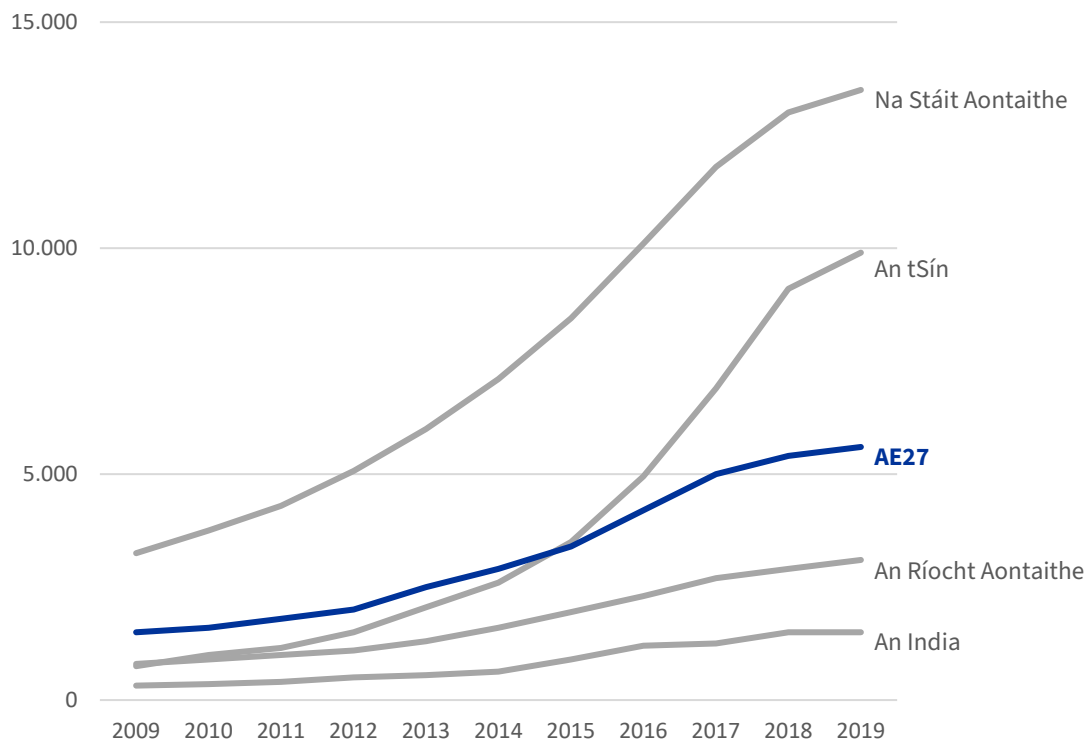

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

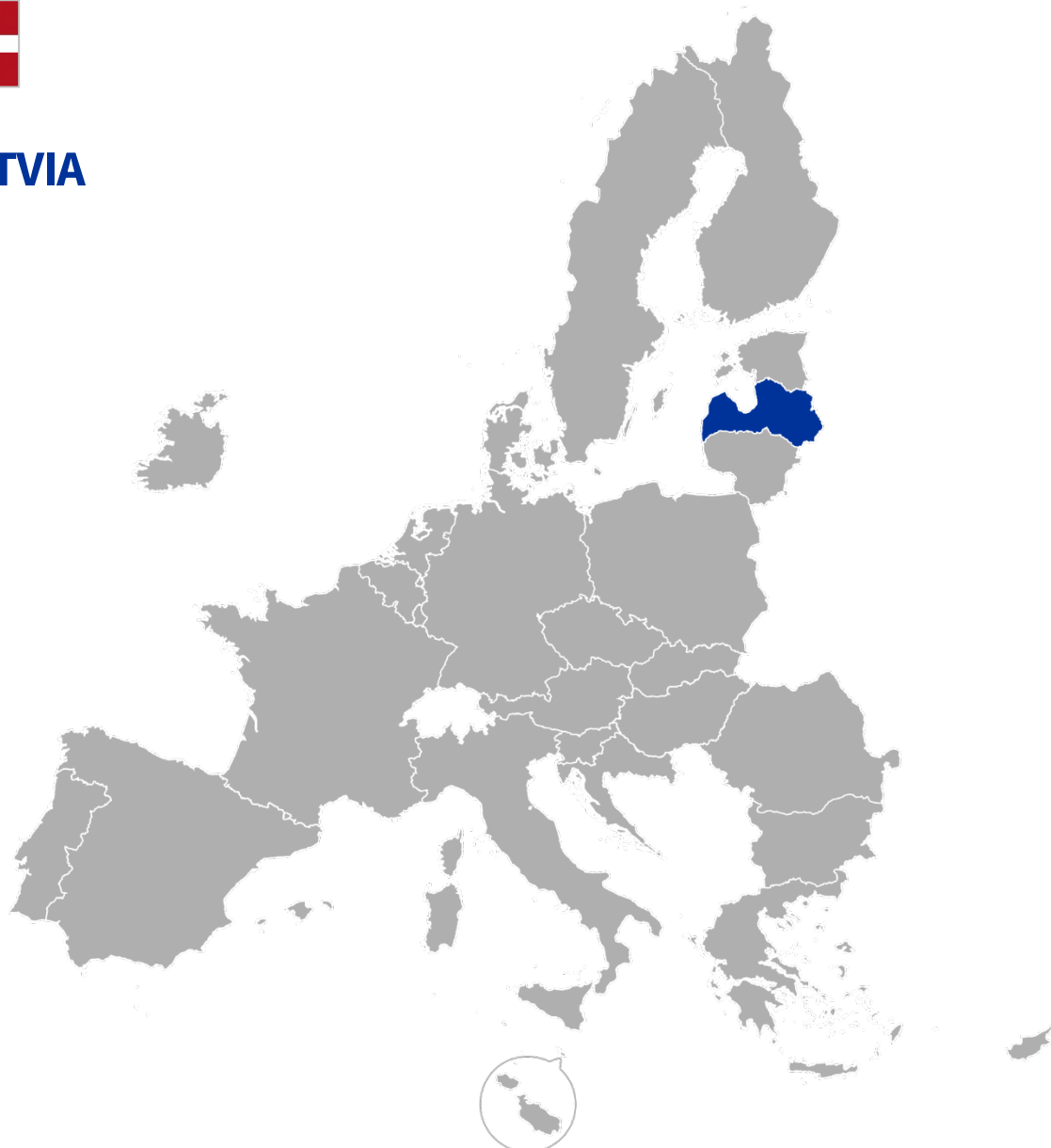
Is í Ardrúnáocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin: www.consilium.europa.eu
 © An tAontas Eorpach, 2025 | Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinsé

Print	ISBN 978-92-850-0514-6	doi: 10.2860/6611997	QC0125006-GA-C
PDF	ISBN 978-92-850-0513-9	doi: 10.2860/9985000	QC0125006-GA-N

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

AN LAITVIA

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifíilí | **An t-ardleagan** | GA

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcroílár an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- (A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe**
- (B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leasa féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireadh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh an rólphróifíl** go cúramach óir is anseo a léirítear leas agus seasamh do thírise.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh** agatsa **agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar shampla an Eastóin, an Liotuáin, an tSeicia agus an Ungáir.** Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhur leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagal 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcruinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **lín isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9.** Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuir do sheasaimh agus do phointí féin i láthair.** I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat.** Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

*A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,
I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.*

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le _____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar _____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

(A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach larscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfaidh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

(B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach larscríbhinn II).

D’argóintse

- Tá tú meáite ar a chinntiú go gcuirfear réitigh dhigiteacha chun feidhme sa Laitvia. Cruthaíonn sé sin éilimh nua chun faisnéis íogair agus bonneagar digiteach a chosaint, rud atá fíor-riachtanach chun feidhmeanna sochaíocha ríthábhachtacha a choinneáil ar bun.
- Maidir le samhlacha intleachta saorga ‘ardriosca’ a aicmiú, tá an cur chuige cumasbhunaithe níos oiriúnaí ná an cur chuige cuspóirbhunaithe atá molta ag an gCoimisiún. Má mheastar go bhfuil ísealriosca ag baint leis an gcóras intleachta saorga céanna i gcomhthéacs amháin agus ardriosca i gcomhthéacs eile, d’fhéadfadh sé mearbhall agus éiginnteacht dhlíthiúil a chruthú d’úsáideoirí, d’fhorbróirí agus d’infheisteoirí.
- Chun an infheistíocht is gá san intleacht shaorga a mhealladh, tá sé ríthábhachtach an creat ceart a bhunú. Dar leatsa, creat é sin a chosnaíonn cearta bunúsacha go cúramach agus a cheadaíonn próisis nuálaíochta atá in aisce agus solúbtha ag an am céanna. Más áil leis an Aontas dul in iomaíocht le lárionaid cumhachta IS, mar atá na Stáit Aontaithe agus an tSín, ní mór dó barr feabhais a léiriú. Ní bheidh rath ar an mbarr feabhais sin faoi rialacha róshriantacha lena gcuirtear teorainn leis an bhforbairt thurgnamhach. Ar na cúiseanna sin, ba mhaith leatsa maoluithe áirithe a mholadh ar liosta na gceanglas le haghaidh na gcóras IS ardriosca (féach larscríbhinn II). Síleann tusa **gurbh fhearr ‘an faireachán iarmhargaidh’ a bhaint mar cheanglas éigeantach**, toisc nach heol go baileach a bhfuil i gceist leis an oibleagáid sin.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- Ar an iomlán, aontaíonn tú leis na tíortha sin a mholann nár cheart aon díolúintí a bheith ann, lena n-áirítear do chomharsa agus comhghuaillí mór, an Liotuáin. Síleann tú go bhfuil ciall le tacú le creat comhpháirteach Eorpach maidir le rialáil IS nach ndéantar foráil ann maidir le díolúintí neamhriachtanacha.
- Mar sin féin, ó tharla ionradh na Rúise ar an Úcráin, tá tú féin agus na stáit Bhaltacha eile san airdeall ar ionsaí a d'fhéadfadh an Rúis a dhéanamh ar an Aontas Eorpach. Tá teorainn agaibhse leis an Rúis a mbíonn tú féin agus fórsaí ECAT ag cosaint lá i ndiaidh lae.
- Dá bhrí sin, tá tusa sásta plé a dhéanamh ar mhaoluithe teoranta chun críoch míleata agus cosanta — ach ní chun críoch slándála náisiúnta i gcoitinne. Cé gur inniúlacht de chuid na mBallstát í an tslándáil náisiúnta, má fhágtar go hiomlán lasmuigh de chreat an Aontais í, tá an baol ann go gcruthófar lúb ar lár agus ilroinnt rialála. Tig le cur chuige bonnlíne íosta de chuid an Aontais comhsheasmhacht (agus soiléireacht d'fhorbróirí) a chur chun cinn, agus seasamh comhleanúnach a léiriú maidir le IS a bhaineann leis an tslándáil náisiúnta ar fud an Aontais.
- Do chuid nótaí:

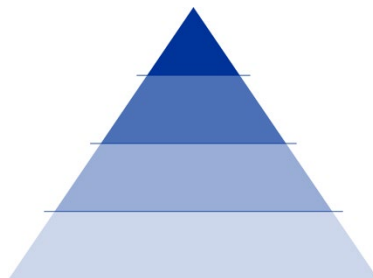
Iarscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha

Ardriosca

Ísealriosca

Gan riosca

Toirmeasc iomlán

Diancheanglais (féach Iarscríbhinn II)

Trédhearcacht ag teastáil

Gan rialáil

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Cur chuige cumasbhunaithe

Gach córas IS ilchuspóireach agus gach córas IS atá in ann an méid seo a leanas a dhéanamh:

- cinntí criticiúla a dhéanamh faoi chearta, slándáil nó slite beatha daoine — e.g. máinliacht IS-chuidithe, earcú uathoibríoch ball foirne
- tionchar a imirt go huathrialach ar iompraíocht an duine nó í a ionramháil i réimsí íogaire, e.g. micri-spiocdhíriú polaitiúil
- sonraí pearsanta/bithmhéadracha a phróiseáil, a anailísiú nó a ghiniúint ar an mórgóir
- tuartha casta nó measúnuithe riosca a dhéanamh ag a mbíonn iarmhairtí sochaíocha, e.g. samhaltú aeráide
- oibriú i dtimpeallachtaí ina bhféadfadh earráidí nó claontachtaí díobháil a dhéanamh, e.g. gluaisteáin uathrialaitheacha

Cur chuige cuspóirbhunaithe

Gach córas IS atá beartaithe lena n-úsáid chun oibriú sna réimsí a leanas:

- bonneagar criticiúil
- an tsláinte
- an t-ionad oibre (acmhainní daoine)
- sochair slándála sóisialta
- institiúidí breithiúnacha

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó**— IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ‘ardriosca’

Béim ar chaighdeáin dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iniúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.
- Faireachán iarmhargaidh chun feidhmíocht a rianú.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia	cumasbhunaithe	solúbtha	Gan faireachán iarmhargaidh a áireamh	arm/cosaint	
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

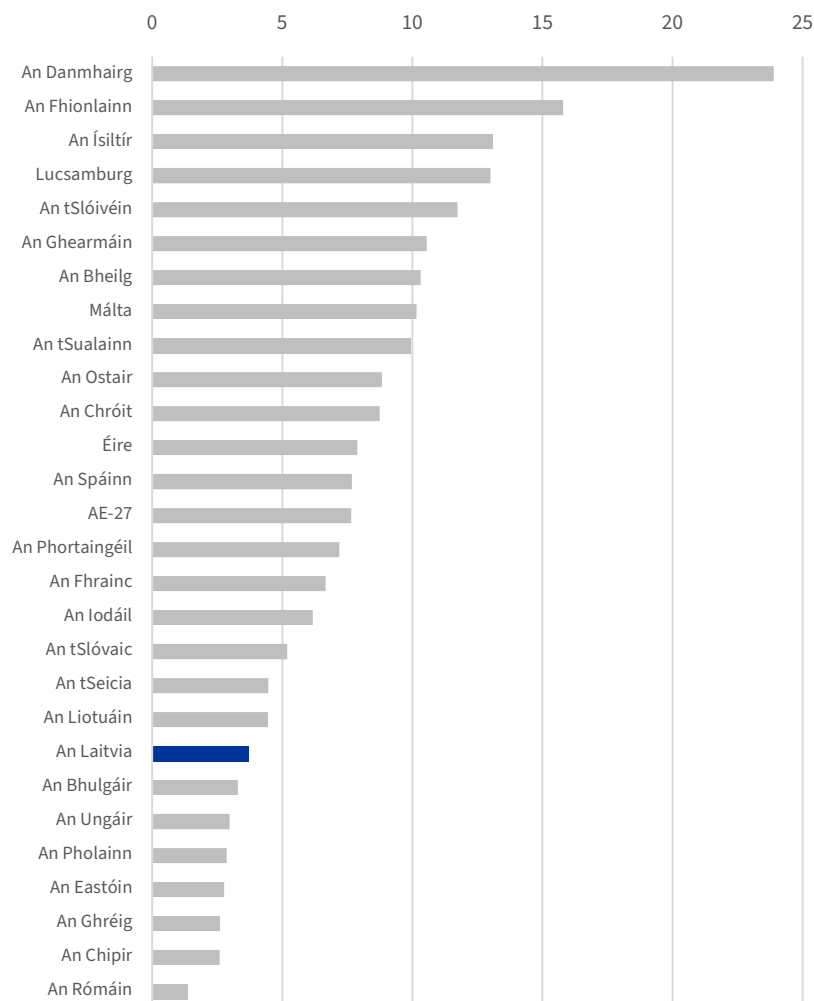
Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Eolas cúla

Tabhair faoi deara: **is in 2023 atá an chaibidlíocht ar siúl!**

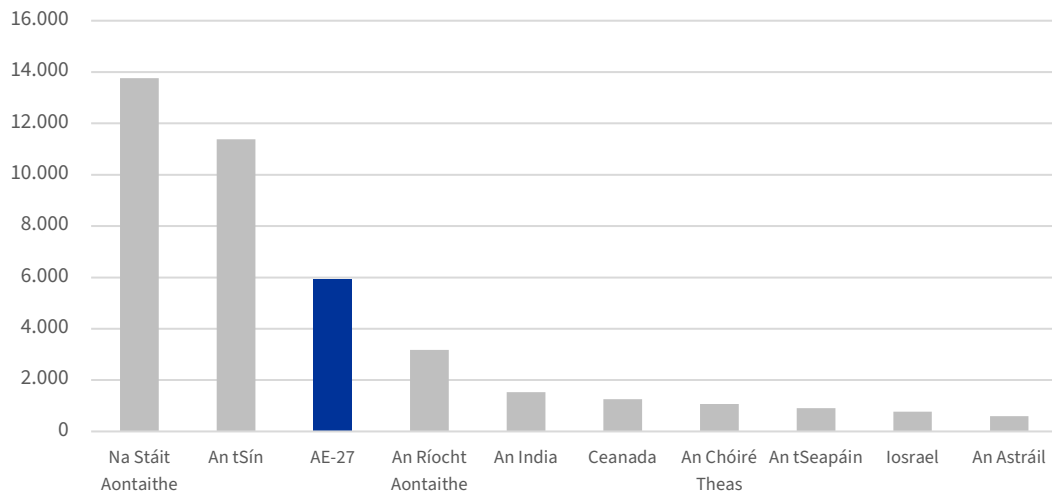
	An tAontas Eorpach	An Laitvia
Daonra	447 695 350	1 883 008
OTI per capita in EUR	38 150	20 930
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	6.5 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	4.5 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	16.6 %

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a bhfuil breis agus deichniúr fostaithe iontu (2021)

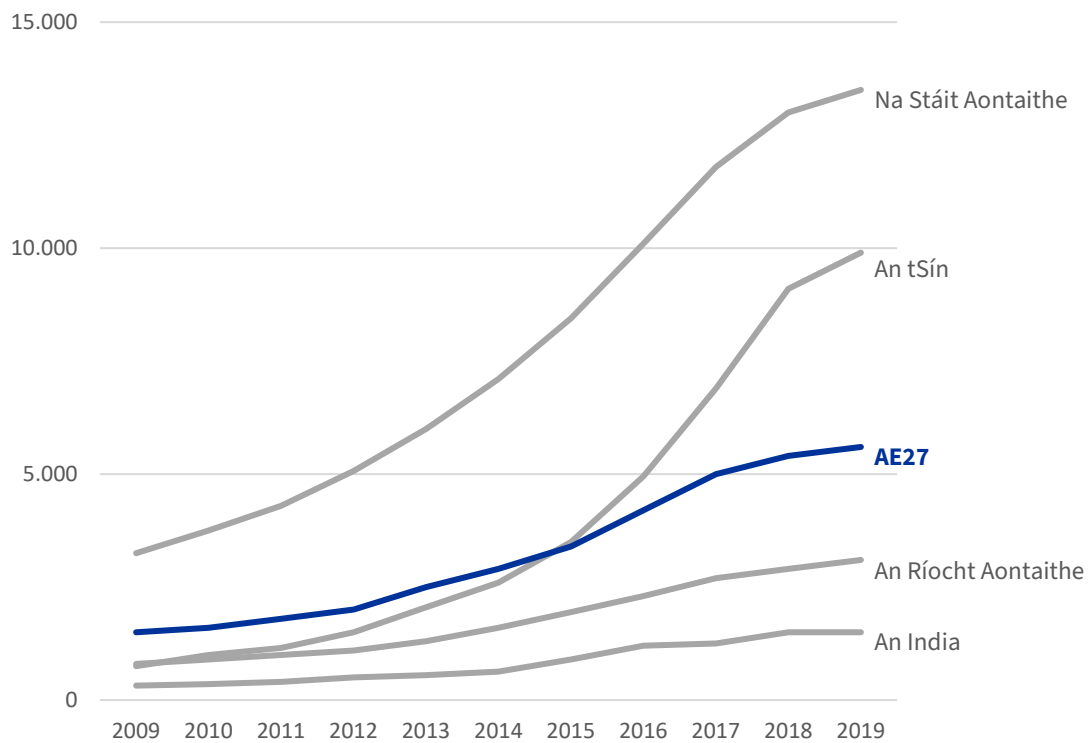

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhóirabhar ná ar fhóirshuasaimh pholaitiúla.

Líon na ngníomhaithe IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

Is í Ardúnáíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin: www.consilium.europa.eu
© An tAontas Eorpach, 2025 | Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinse

Print ISBN 978-92-850-0514-6 doi: 10.2860/6611997 QC-01-25-006-GA-C
PDF ISBN 978-92-850-0513-9 doi: 10.2860/9985000 QC-01-25-006-GA-N

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

MÁLTA

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifílí | **An t-ardleagan** | GA

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoírlár an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

MÁLTA

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leasa féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireodh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh an rólphróifíl** go cúramach óir is anseo a léirítear leasanna agus seasaimh do thírise.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh** agatsa **agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar shampla an Bhulgáir, Lucsamburg agus an tSlóvaic**. Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhur leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagail 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcrúinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **líon isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9**. Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuir do sheasaimh agus do phointí féin i láthair**. I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat**. Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

*A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,
I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.*

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le _____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar _____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfaidh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach Iarscríbhinn II).

D’argóintse

- Tá Málta ar cheann de na Ballstáit is lú san Aontas agus 550 000 ina gcónaí ann. Is náisiún oileánach é atá antiomanta don fhás eacnamaíoch inbhuanaithe. Tá sé mar aidhm agatsa infheistíocht choigríche agus tallann oilte a mhealladh chun earnáil intleachta saorga stóinseach a forbairt; leagfaidh tú béim ar chúrsaí leighis agus ar bhonneagar criticiúil — réimsí a mheastar a mbeidh torthaí arda ag baint leo.
- Tacaíonn tú le togra an Choimisiúin le haghaidh creat cothrománach intleachta saorga, agus go háirithe an cur chuige cuspóirbhunaithe maidir le bainistíocht riosca; feictear duitse go bhfuil sé loighciúil iomchuí toisc go bhfuil sé níos éasca do rialtóirí measúnú a dhéanamh ar fheidhmchláir shonracha ná meastóireacht a dhéanamh ar chumais theibí samhla.
- Tá sé ríthábhachtach a chur in iúl ag plé an lae inniu go bhfuil saoirse ag teastáil ón gcruthaitheacht theicneolaíoch — ba cheart glacadh seachas srian a chur leis an nuálaíocht. Chun tacú leis sin, **is den tábhacht tástáil faoi fhíordhálaí domhanda na samhlacha nua intleachta saorga a chur chun cinn**. Cé gur maith ann tástáil bosca gainimh, is minic nach leor é chun fíordhálaí domhanda a mhacasamhlú go hiomlán.
- Mar is léir do Mhálta é, bíonn dúshláin faoi leith le sárú ag na tíortha beaga: linnte tallainne teoranta agus níos lú acmhainní le haghaidh tástáil chostasach. Os a choinne sin, tig leis na tíortha rachmasacha ualaí den sórt sin a iompar ar bhealach níos éasca. Dá bhrí sin, tá tú go mór i gcoinne ceanglais tástála ródhocht a chuirfeadh bac struchtúrach ar d’uailmhianta náisiúnta maidir le forbairt IS.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an rialachán mar a leagtar amach in Airteagal 1 é maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- Tá sé rithabhachtach duit go bhfanfaidh ábhair a bhaineann leis an tslándáil náisiúnta, leis an arm nó leis an gcosaint lasmuigh de raon feidhme an rialacháin maidir le IS. Ní inniúlacht de chuid an Aontais í an tslándáil náisiúnta. Luaite in Airteagal 4(2) den Chonradh ar an Aontas Eorpach (CAE), tá an méid seo: 'Fanfaidh an tslándáil náisiúnta, go háirithe, ina freagracht ar gach Ballstát faoi leith agus air siúd amháin'. Ós amhlaidh atá, níl aon chiall le srian a chur ar na Ballstáit maidir leis an gcaoi a rialaítear IS i bhfeidhmchláir slándála náisiúnta.
- Ar an taobh eile, ní léir duitse aon chúis le gnólachtaí nuathionscanta a eisiámh ón rialachán. Bíodh an chuideachta beag, ní hionann sin agus a rá nach féidir leis an teicneolaíocht atá aici dochar a dhéanamh. Ina theannta sin, má tá díolúine acu, d'fhéadfadh na cuideachtaí móra tionscadail a bhfuil riosca ag baint leo a aistriú chucu chun na ceanglais tástála a sheachaint. Is lúb ar lár é sin a bhféadfaí teacht i dtír uirthi agus ba cheart don Aontas a chinntiú nach dtarlódh sé sin.
- Do chuid nótaí:

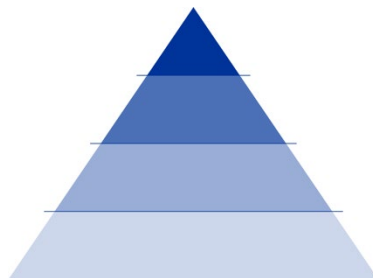
Ianscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha

Ardriosca

Ísealriosca

Gan riosca

Toirmeasc iomlán

Diancheanglais (féach Ianscríbhinn II)

Trédhearcacht ag teastáil

Gan rialáil

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Cur chuige cumasbhunaithe

Gach córas IS ilchuspóireach agus gach córas IS atá in ann an méid seo a leanas a dhéanamh:

- cinntí criticiúla a dhéanamh faoi chearta, slándáil nó slite beatha daoine — e.g. máinliacht IS-chuidithe, earcú uathoibríoch ball foirne
- tionchar a imirt go huathrialach ar iompraíocht an duine nó í a ionramháil i réimsí íogaire, e.g. micri-spiocdhíriú polaitiúil
- sonraí pearsanta/bithmhéadracha a phróiseáil, a anailísiú nó a ghiniúint ar an mórgóir
- tuartha casta nó measúnuithe riosca a dhéanamh ag a mbíonn iarmhairtí sochaíocha, e.g. samhaltú aeráide
- oibriú i dtimpeallachtaí ina bhféadfadh earráidí nó claontachtaí díobháil a dhéanamh, e.g. gluaisteáin uathrialaitheacha

Cur chuige cuspóirbhunaithe

Gach córas IS atá beartaithe lena n-úsáid chun oibriú sna réimsí a leanas:

- bonneagar criticiúil
- an tsláinte
- an t-ionad oibre (acmhainní daoine)
- sochair slándála sóisialta
- institiúidí breithiúnacha

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó** — IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ardriosca

Béim ar chaighdeáin dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iniúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.
- Faireachán iarmhargaidh chun feidhmíocht a rianú.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

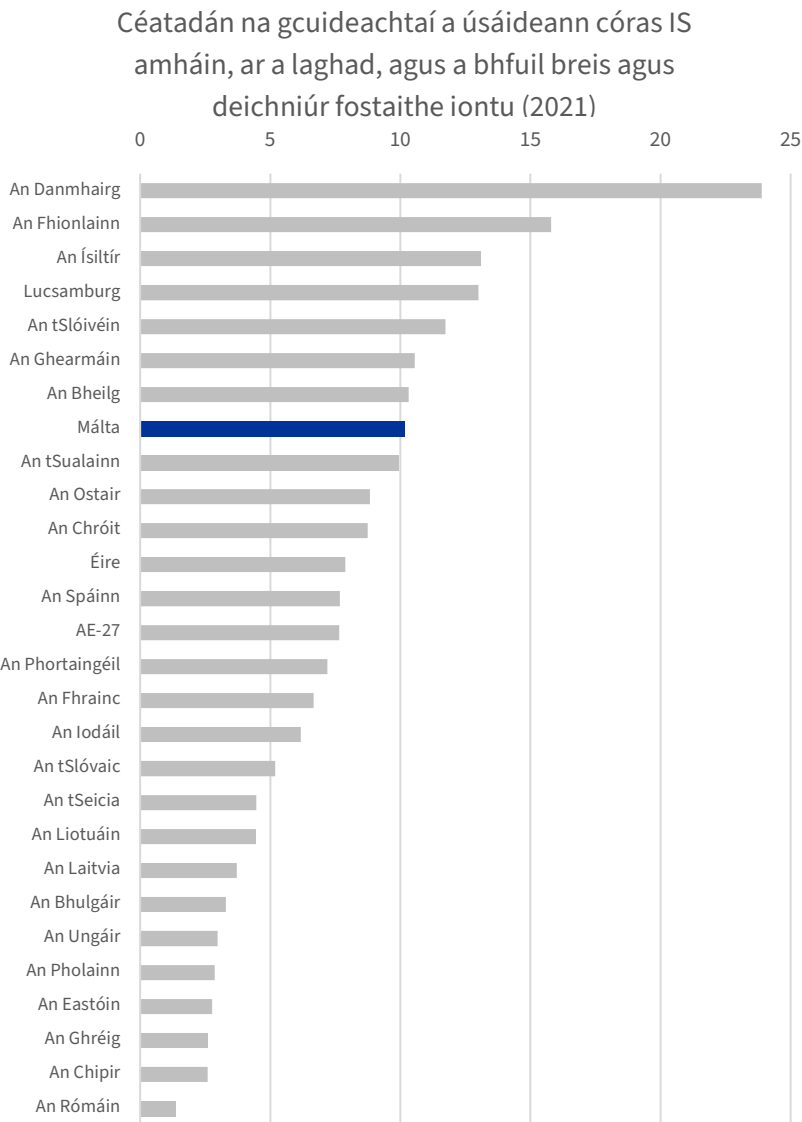
	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta	cuspóirbhunaithe	solúbtha	Tástáil san fhíorshaol	an tslándáil náisiúnta	
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspóirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Eolas cúlra

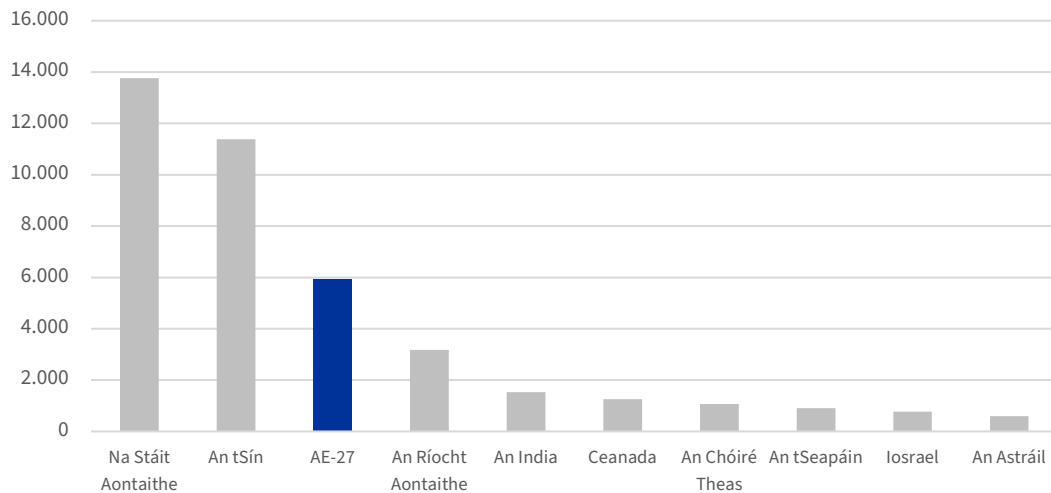
Tabhair faoi deara: **is in 2023**
atá an chaibidlíocht ar siúl!

	An tAontas Eorpach	Málta
Daonra	447 695 350	542 051
OTI per capita in EUR	38 150	37 110
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	3.5 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	13.2 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	37 %

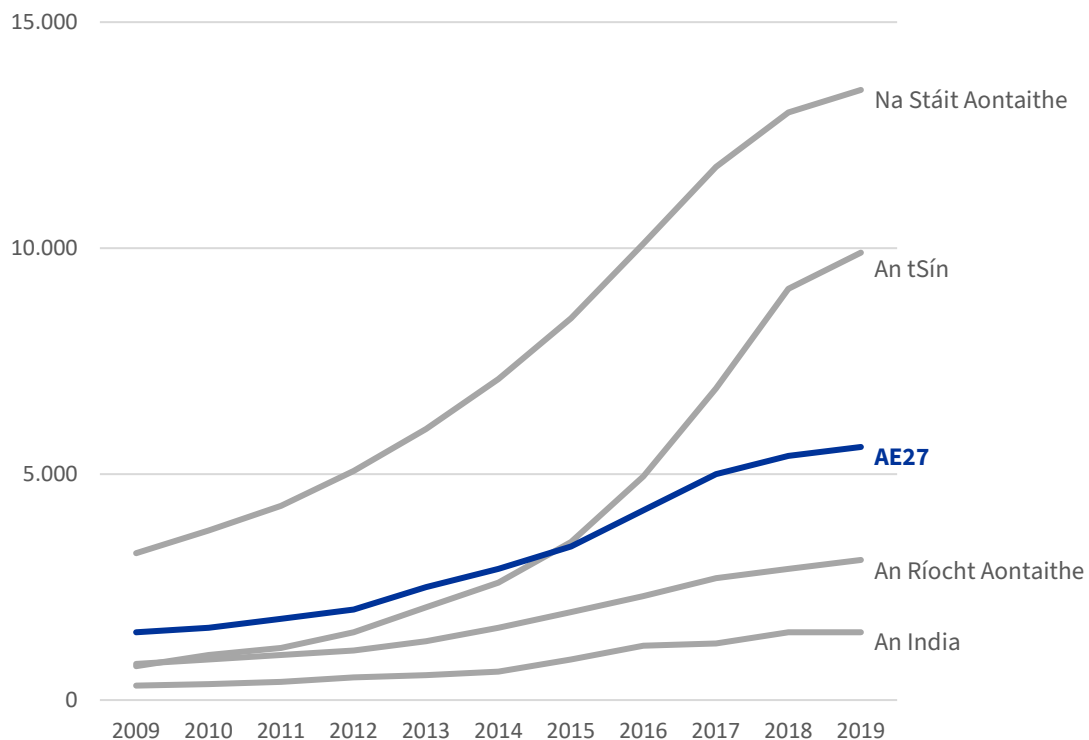

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

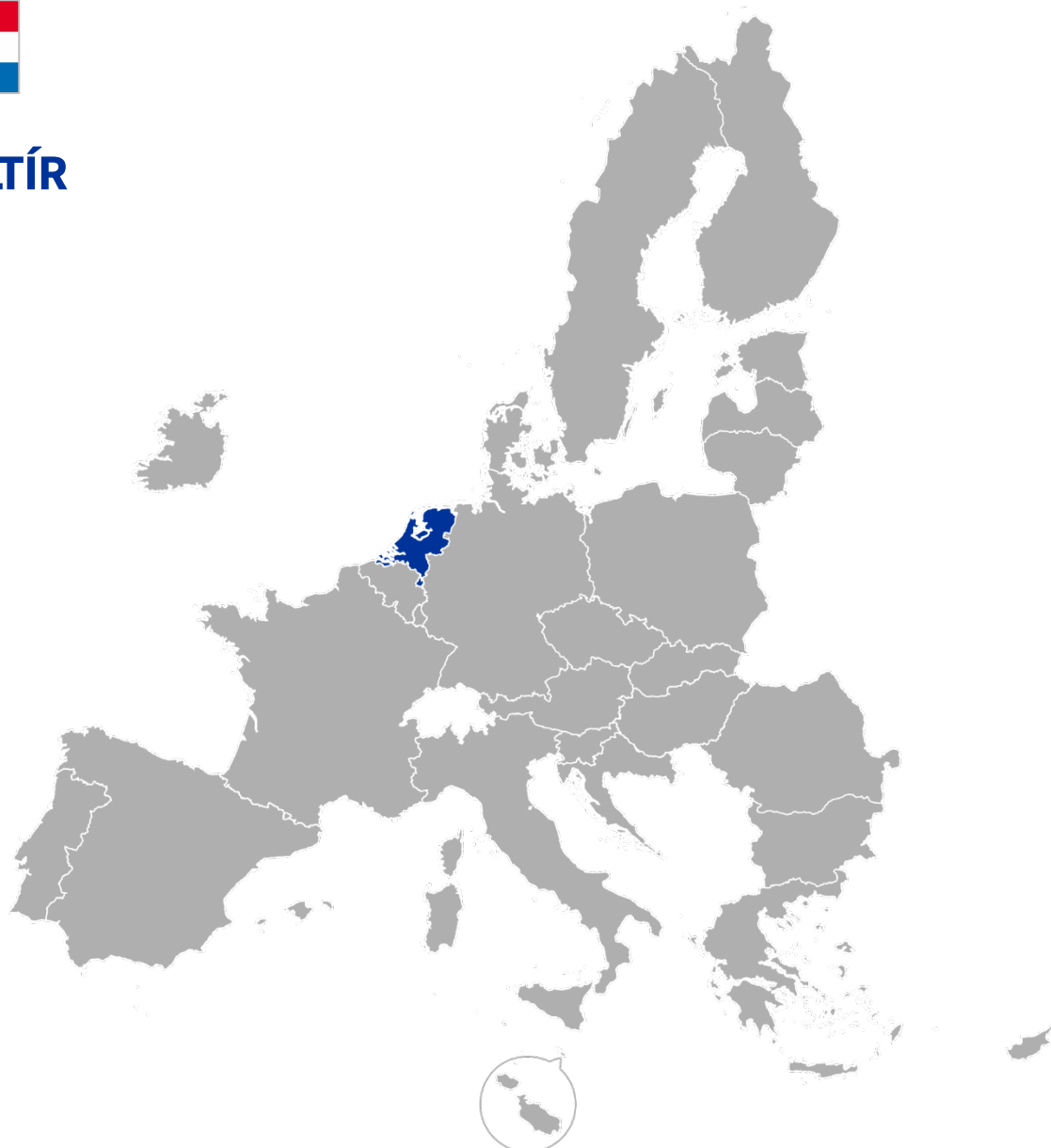
Is í Ardúnáíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin: www.consilium.europa.eu
© An tAontas Eorpach, 2025 | Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinsé

Print	ISBN 978-92-850-0514-6	doi: 10.2860/6611997	QC0125006-GA-C
PDF	ISBN 978-92-850-0513-9	doi: 10.2860/9985000	QC0125006-GA-N

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

AN ÍSILTÍR

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifílí | **An t-ardleagan** | GA

Council of the
European Union

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoíll an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

AN ÍSILTÍR

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leas féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireodh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh an rólphróifíl** go cúramach óir is anseo a léirítear leasanna agus seasaimh do thírise.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh** agatsa **agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar shampla an Chróit, an Iodáil agus an tSlóivéin.** Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhur leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagail 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcrúinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **líon isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9.** Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuir do sheasaimh agus do phointí féin i láthair.** I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat.** Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

*A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,
I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.*

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le _____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar _____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach larscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfaidh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach larscríbhinn II).

D’argóintse

- Is príomhthosaíocht ag do rialtas féin na luachanna náisiúnta agus an rathúnas eacnamaíoch a chaomhnú. Measann an Ciste Airgeadaíochta Idirnáisiúnta go bhféadfadh an intleacht shaorga difear a dhéanamh do suas le 60 % de phoist, rud a d’fhágfadh go ndéanfaí ciorruithe ar phoist agus go mbeidh méadú ag teacht ar an ngá atá le hoibrithe a bhfuil scileanna IS acu.
- Chuirfeadh dífhostaíocht neamhrialaithe geilleagar na hÍsiltíre i mbaol mór, agus sin an fáth a dtacaíonn tú go láidir le creat tástála réamhchúraim chun a chinntiú nach dteipfeadh ar theicneolaíochtaí ardriosca agus nach gcuirfidís isteach ar earnálacha iomlána.
- Tacaíonn tú freisin le litearthacht IS níos fearr i sochaí na hÍsiltíre ionas go mbeidh daoine in ann an laofacht nó an ionramháil a aithint agus muinín mhí-iontaobhach na gcóras uathoibrithe a sheachaint. Tá an cur chuige cumasbhunaithe níos oiriúnaí don sprioc sin, toisc go ndíríonn sé ar na rioscaí iarbhir a bhaineann leis an mí-úsáid agus an ionramháil: tá cumais áirithe — mar shampla an aghaidh-aithint — i mbaol mí-úsáide nó teipe ó nádúr, gan beann ar an gcomhthéacs.
- Le córas cumasbhunaithe, seachnaítear neamhrialáil a dhéanamh ar theicneolaíochtaí den chineál seo díreach toisc go n-úsáidtear iad in earnálacha ‘ísealriosca’. Mar shampla, d’fhéadfadh córas intleachta saorga miondíola lena rianaítear gluaiseacht na gcustaiméirí, lena dtuairtar iompraíocht agus lena n-úsáidtear aghaidh-aithint chun promóisin a chur in oiriúint nó custaiméirí ‘ardluacha’ a mharcáil trí ghrinnscrúdú a sheachaint faoi shamhail earnáilbhunaithe. Mar sin féin, is cúis mhór imní iad na cumais bhunúsacha maidir leis an bpríobháideachtas, an próifiliú agus an t-idirdhealú.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnóilachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

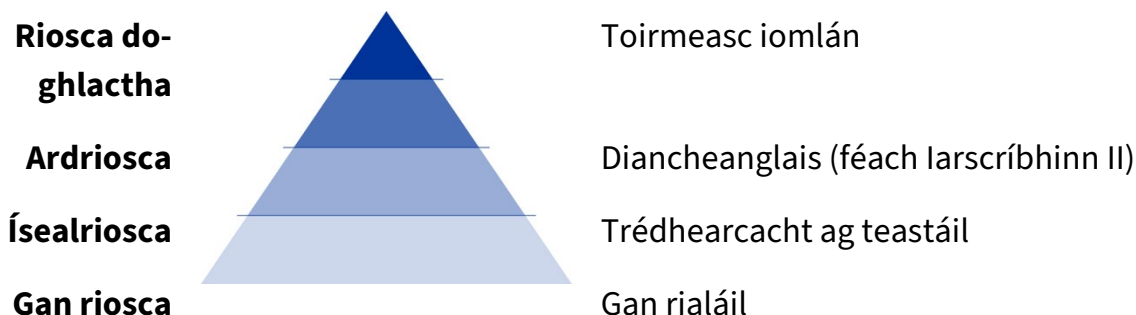

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- Cé go dtacaíonn tú le creat tástála réamhchúraim le haghaidh Airteagal 1, tá tú i bhfabhar eisceachtaí chun críoch slándála náisiúnta. Ní inniúlacht de chuid an Aontais í an tslándáil náisiúnta. Luaite in Airteagal 4(2) den Chonradh ar an Aontas Eorpach (CAE), tá an méid seo: 'Fanfaidh an tslándáil náisiúnta, go háirithe, ina freagracht ar gach Ballstát faoi leith agus air siúd amháin'. Ós amhlaidh atá, níl aon chiall le srian a chur ar na Ballstáit maidir leis an gcaoi a rialaítear IS i bhfeidhmchláir slándála náisiúnta.
- Ar an taobh eile, ní léir duitse aon chúis le gnóilachtaí nuathionscanta a eisiáimh ón rialachán. Bíodh an chuideachta beag, ní hionann sin agus a rá nach féidir leis an teicneolaíocht atá aici dochar a dhéanamh. Ina theannta sin, má tá díolúine acu, d'fhéadfadh na cuideachtaí móra tionscadail a bhfuil riosca ag baint leo a aistriú chucu chun na ceanglais tástála a sheachaint. Is lúb ar lár é sin a bhféadfaí teacht i dtír uirthi agus ba cheart don Aontas a chinntiú nach dtarlódh sé sin.
- Do chuid nótaí:

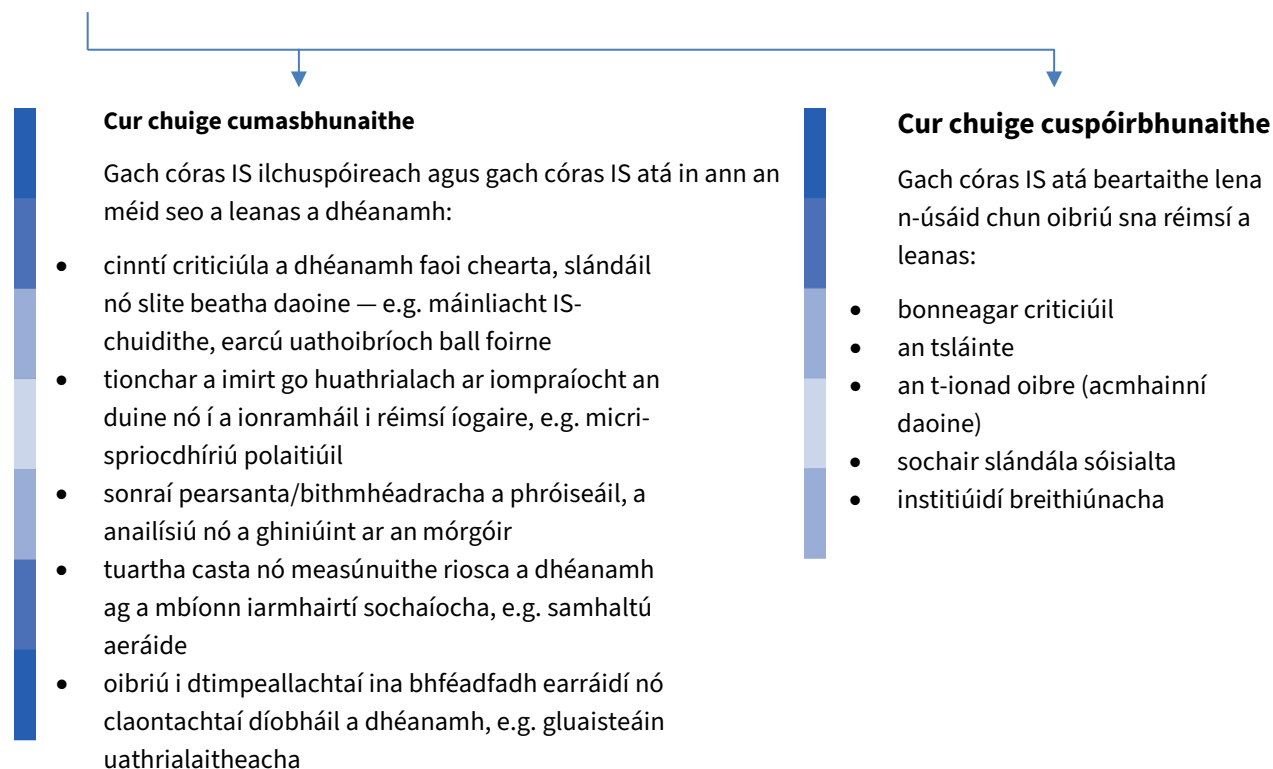
Ianscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhóirabhar ná ar fhóirseasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó** — IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ardriosca

Béim ar chaighdeáin dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iniúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

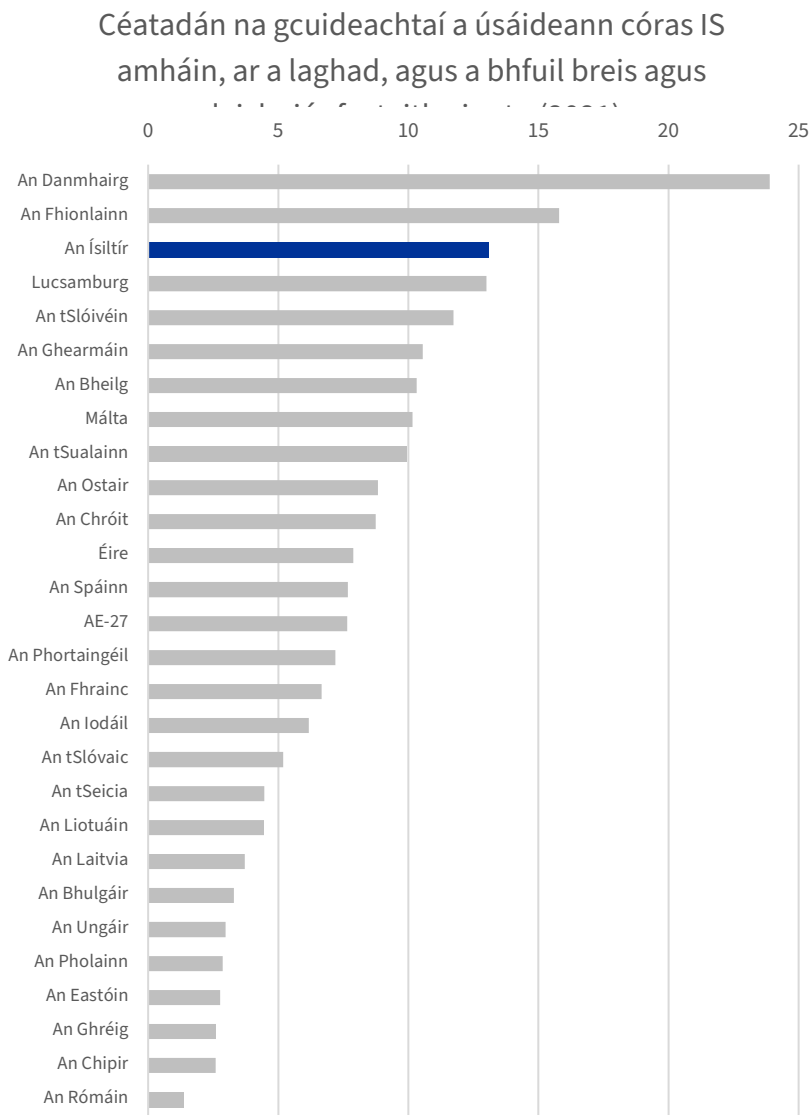
	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír	cumasbhunaithe	réamhchúram		an tslándáil náisiúnta	
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Eolas cúlra

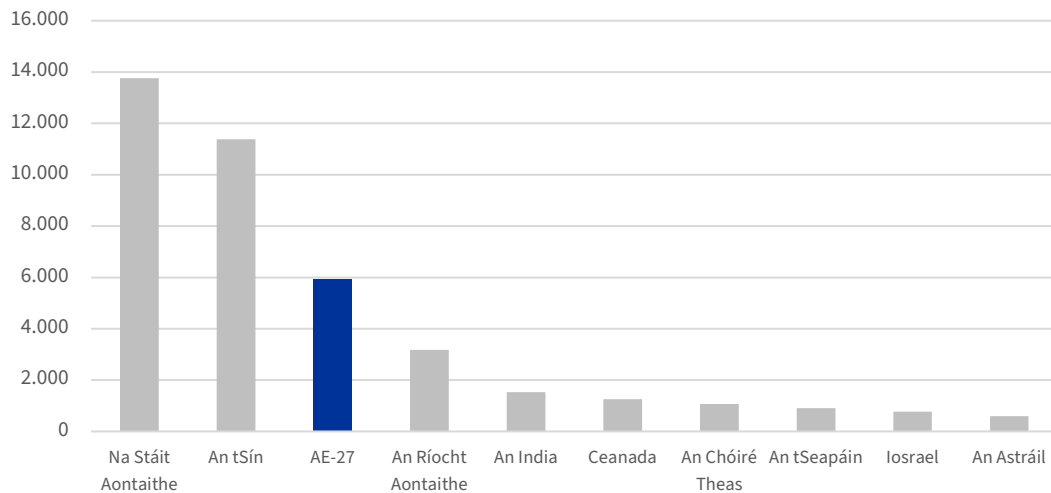
Tabhair faoi deara: **is in 2023**
atá an chaibidlíocht ar siúl!

	An tAontas Eorpach	An Ísiltír
Daonra	447 695 350	17 811 291
OTI per capita in EUR	38 150	59 720
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	3.6 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	14.1 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	54.5 %

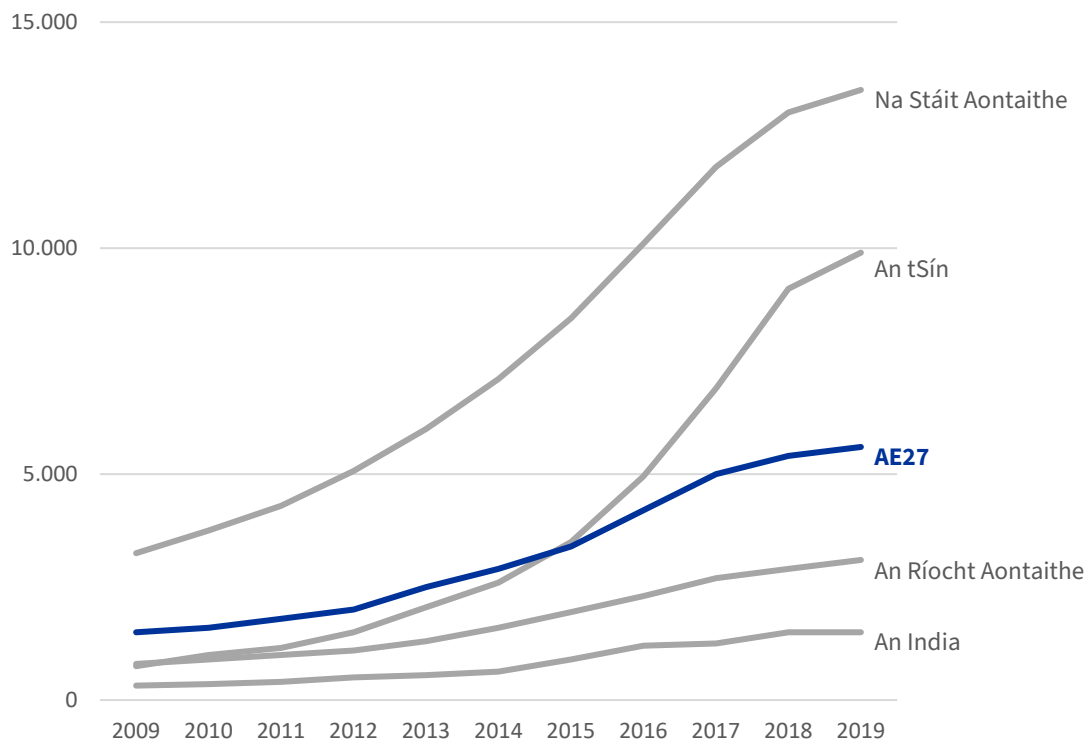

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

Is í Ardúnáíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin:

www.consilium.europa.eu

© An tAontas Eorpach, 2025

| Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinsé

Print

ISBN 978-92-850-0514-6

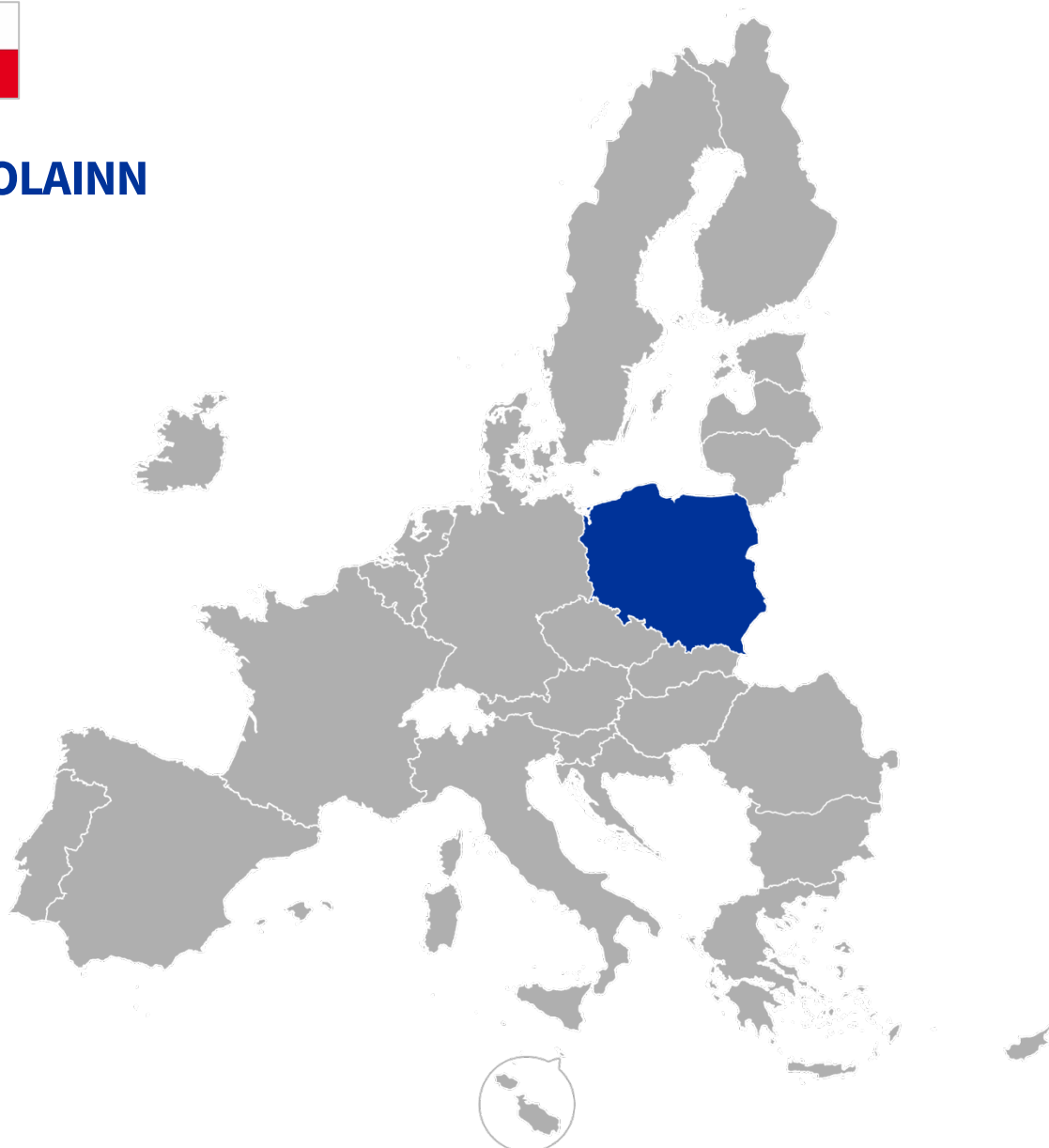
doi: 10.2860/6611997

OC0125006-GA-C

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

AN PHOLAINN

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifílí | **An t-ardleagan** | GA

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoírlár an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- (A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- (B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

AN PHOLAINN

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leasa féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireadh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh an rólphróifíl** go cúramach óir is anseo a léirítear leasanna agus seasaimh do thírise.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh** agatsa **agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar shampla an Danmhairg, an Fhrainc, an Ostair, agus an Rómáin.** Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhuir leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagal 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcruinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **lín isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9.** Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuir do sheasaimh agus do phointí féin i láthair.** I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat.** Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

*A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,
I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.*

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le _____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar _____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhóirabhar ná ar fhóirsheasaimh pholaitiúla.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

(A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach larscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfaidh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

(B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach larscríbhinn II).

D’argóintse

- Is beag ollchuideachtaí teicneolaíochta domhanda atá ag an bPolainn, rud a fhágann gur iontach an deis í an intleacht shaorga d’fhiontair bheaga agus mheánmhéide. Is bunaithe ar fhuinneamh, ar thionsclaíocht, ar thalmhaíocht agus ar lóistíocht atá gheilleagar do thírise, rud a fhágann gur maith mar a fheilfidh sé di tairbhe a bhaint as glacadh na hintleachta saorga.
- Tacaíonn tusa leis an gcur chuige cuspóirbhunaithe, lena gcruthaítear dreasachtaí soiléire: tugtar solúbthacht d’earnálacha ísealriosca le haghaidh na nuálaíochta, agus beidh ar na hearnálacha ardriosca dianchaighdeáin an Aontais a chomhlíonadh. Neartóidh sé sin an mhuinín as IS de dhéantús na hEorpa, a bhfuil cáil uirthi ar fud an domhain mar gheall ar a cáilíocht agus a sábháilteacht.
- Tuigtear duitse go bhféadfadh laofacht, idirdhealú agus rioscaí don phríobháideachas a bheith ag baint leis an intleacht shaorga, toisc nach bhfuil aon tacar sonraí iomlán neodrach. Le cur chuige réamhchúraim i leith tástála, cinnteofar go mbeidh feidhm ag rialacha níos déine i gcás inar dóchúla go ndéanfar díobháil, rud a chuideoidh le haon tionchar tromchúiseach a chosc agus cearta bunúsacha a chosaint.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- Molann tú feidhmchláir mhíleata agus feidhmeanna a bhaineann le cosaint a eisiámh ó rialáil IS, agus cuirfidh tú i dtábhacht go bhféadfadh ró-rialáil sa réimse sin bac a chur ar imscaradh tapa theicneolaíochtaí IS i limistéir choibhreacha nó le linn freagairt ar ghéarchéimeanna. I gcomhthéacs na héagobhsaíochta réigiúnaí leanúnaí, tá solúbthacht in úsáid na dteicneolaíochtaí sin ríthábhachtach.
- Tá teorainn agaibhse leis an Rúis, leis an mBealarúis agus leis an Úcráin — fágann sin gur cúis mhór imní don Pholainn an tslándáil náisiúnta agus sábháilteacht na saoránach. Ina theannta sin, feadh a teorann leis an mBealarúis, tá dúshlán shuntasacha le sárú ag an bPolainn maidir le gluaiseachtaí dídeanaithe méadaithe a bhainistiú.
- I bhfianaise na ndúshlán sin, tuiscint agus tacaíocht níos fearr ó chomh-Bhallstáit an Aontais maidir lena dúshlán uathúla gheopholaitiúla agus slándála atá á lorg ag an bPolainn.
- Do chuid nótaí:

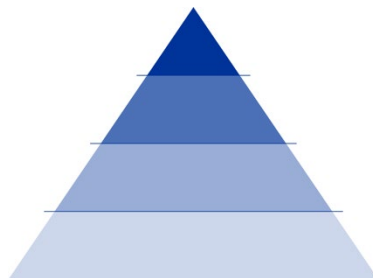
Iarscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha

Ardriosca

Ísealriosca

Gan riosca

Toirmeasc iomlán

Diancheanglais (féach Iarscríbhinn II)

Trédhearcacht ag teastáil

Gan rialáil

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Cur chuige cumasbhunaithe

Gach córas IS ilchuspóireach agus gach córas IS atá in ann an méid seo a leanas a dhéanamh:

- cinntí criticiúla a dhéanamh faoi chearta, slándáil nó slite beatha daoine — e.g. máinliacht IS-chuidithe, earcú uathoibríoch ball foirne
- tionchar a imirt go huathrialach ar iompraíocht an duine nó í a ionramháil i réimsí íogaire, e.g. micri-spiocdhíriú polaitiúil
- sonraí pearsanta/bithmhéadracha a phróiseáil, a anailísiú nó a ghiniúint ar an mórgóir
- tuartha casta nó measúnuithe riosca a dhéanamh ag a mbíonn iarmhairtí sochaíocha, e.g. samhaltú aeráide
- oibriú i dtimpeallachtaí ina bhféadfadh earráidí nó claontachtaí díobháil a dhéanamh, e.g. gluaisteáin uathrialaitheacha

Cur chuige cuspóirbhunaithe

Gach córas IS atá beartaithe lena n-úsáid chun oibriú sna réimsí a leanas:

- bonneagar criticiúil
- an tsláinte
- an t-ionad oibre (acmhainní daoine)
- sochair slándála sóisialta
- institiúidí breithiúnacha

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó** — IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ‘ardriosca’

Béim ar chaighdeáin dhlíthiúla agus eiticiúla:

- measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iníuchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.
- Faireachán iarmhargaidh chun feidhmíocht a rianú.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn	cuspóirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspóirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

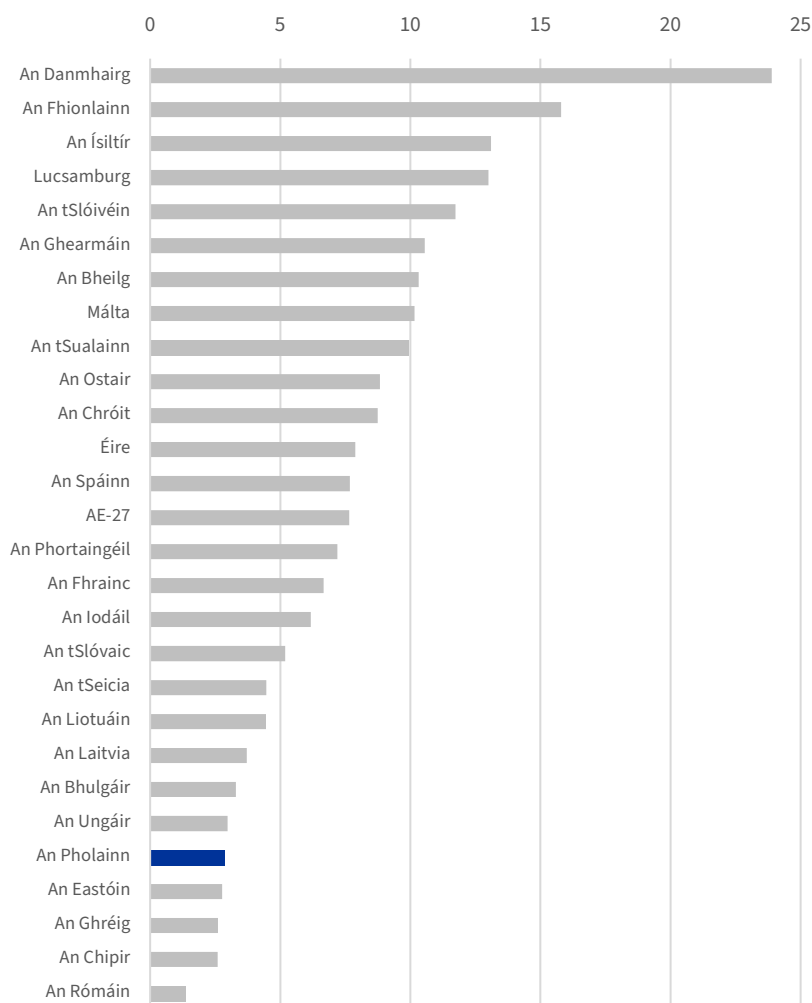
Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Eolas cúla

Tabhair faoi deara: **is in 2023 atá an chaibidlíocht ar siúl!**

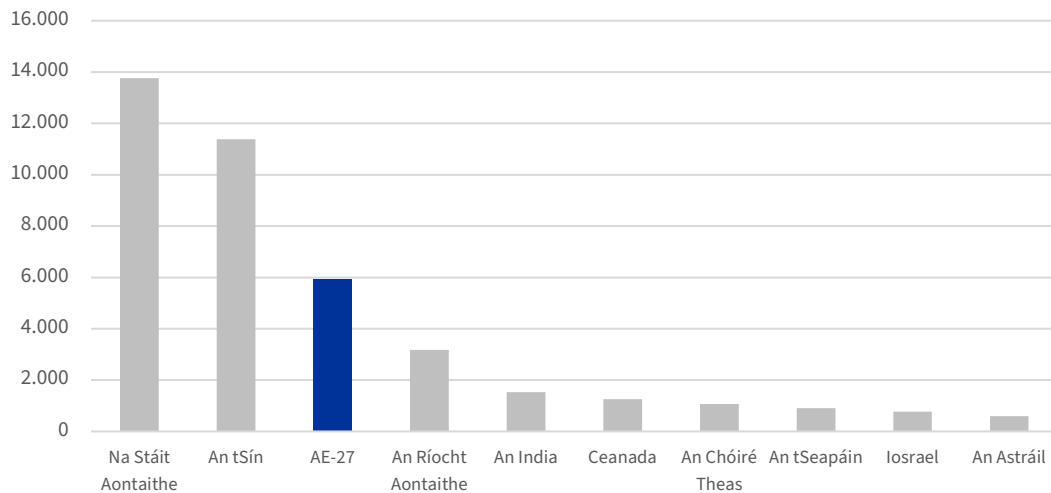
	An tAontas Eorpach	An Pholainn
Daonra	447 695 350	36 753 736
OTI per capita in EUR	38 150	19 980
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	2.8 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	3.7 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	20.1 %

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a bhfuil breis agus deichniúr fostaithe iontu (2021)

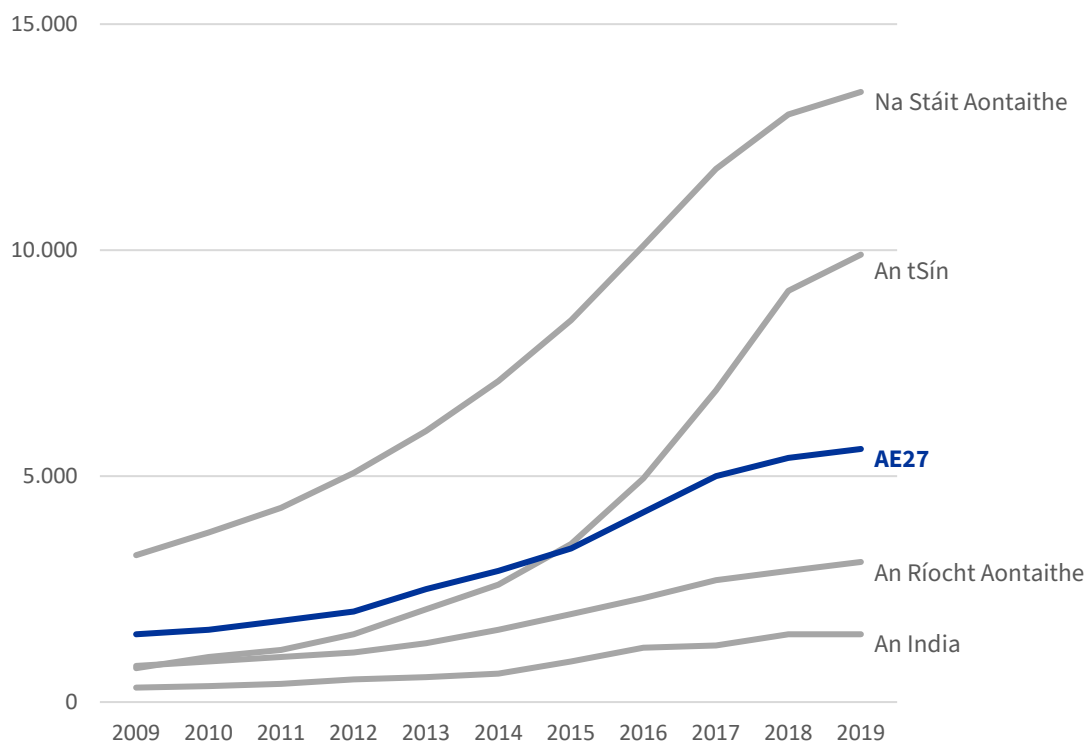

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhóirábhar ná ar fhóirshuasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

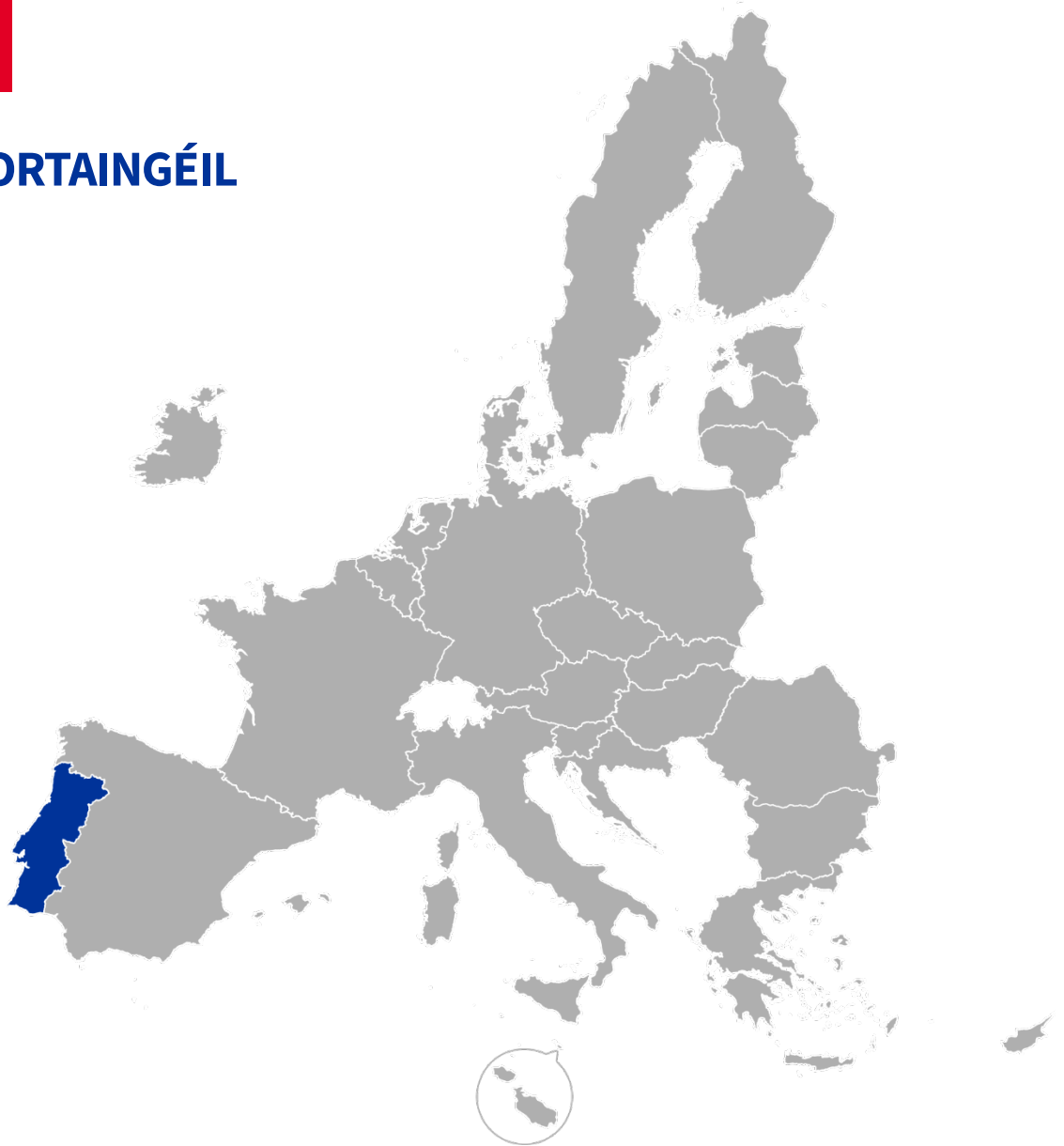
Is í Ardúnáíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin: www.consilium.europa.eu
 © An tAontas Eorpach, 2025 | Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinsé

Print	ISBN 978-92-850-0514-6	doi: 10.2860/6611997	QC-01-25-006-GA-C
PDF	ISBN 978-92-850-0513-9	doi: 10.2860/9985000	QC-01-25-006-GA-N

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

AN PHORTAINGÉIL

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifílí | **An t-ardleagan** | GA

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoíll an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- (A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- (B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

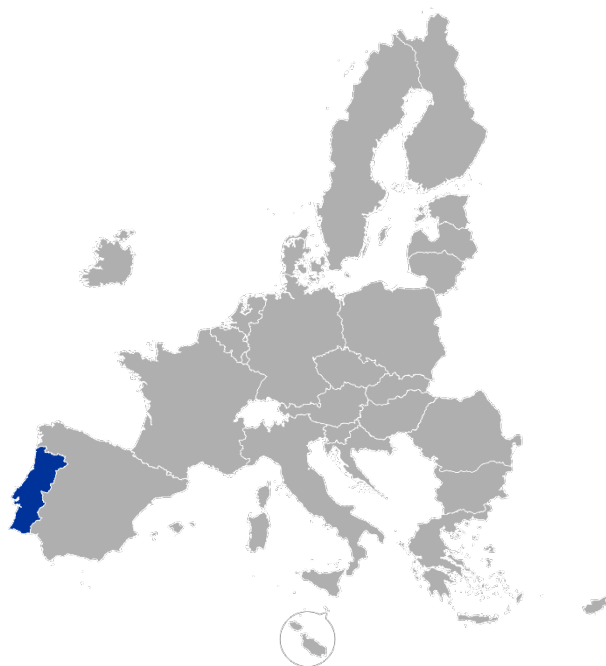
AN PHORTAINGÉIL

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leasa féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireadh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh an rólphróifíl** go cúramach óir is anseo a léirítear leas agus seasamh do thírise.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh** agatsa **agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar shampla Éire, an Fhionlainn, agus an tSualainn.** Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhuir leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagal 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcruinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **lín isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9.** Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuir do sheasaimh agus do phointí féin i láthair.** I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat.** Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

*A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,
I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.*

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le _____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar _____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhóirábhair ná ar fhóirshuasaimh pholaitiúla.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

(A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach larscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfaidh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

(B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach larscríbhinn II).

D’argóintse

- Is ceann scríbe thar a bheith tarraingteach í an Phortaingéil do chuideachtaí idirnáisiúnta ardteicneolaíochta mar gheall ar scileanna teicniúla a cuid oibrithe. Féach leithéidí Tekever, cuideachta a fhorbraíonn samhlacha intleachta saorga d’fhaireachas drón i gcomhthéacs tráchtála agus míleata araon. Ar bhonn tráchtála, úsáidtear na dróin seo chun faireachán a dhéanamh ar phíblínte le haghaidh sceite nó gníomhartha sabaitéireachta, rud a chosnaíonn an bonneagar criticiúil. Úsáideann an Ghníomhaireacht Eorpach um Shábháilteacht Mhuirí (EMSA) córais Tekever freisin chun tacú le hoibríochtaí garda cósta agus le hiarrachtaí cosanta comhshaoil.
- Cé go bhfuil tú i bhfabhar an chur chuige chuspóirbhunaithe, tá faitíos ort go bhféadfadh cur síos doiléir ar na hearnálacha an Gníomh an Aontais um an Intleacht Shaorga lag agus neamhbheacht. Tá cur síos níos beaichte uaitse ar a bhfuil i gceist le ‘bonneagar criticiúil’, lena gcumhdaítear giniúint leictreachais, an teileachumarsáid, an soláthar uisce, cúrsaí talmhaíochta, téamh agus iompar.
- Tá faitíos ortsa go gcuirfeadh creat tástála réamhchúraim leis an ualach airgeadais agus riaracháin ar fhorbróirí IS.
- Ag plé an lae inniu, tá súil agatsa teacht ar chomhaontú maidir le téacs críochnaitheach Gníomh an Aontais um an Intleacht Shaorga – téacs a d’fhónfadh mar a bheadh treoir ann d’fhorbairt iontaofa IS san Eoraip. Tá tú go mór i gcoinne clásal maidir le hathbhreithniú laistigh de chúpla bliain, ós rud é go mbainfeadh sé sin an bonn de mhuinín na n-infheisteoirí. Más ann don éiginnteacht, **b’fhéarr go mór fada an vóta a chur siar ná é a bheith beartaithe roimh ré na rialacha a athscríobh.**

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar foinse oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- Cé go bhfuil tusa i bhfabhar rialacháin sholúbtha a bheith in Airteagal 1, creideann tú fós gur cheart rialacha soiléire a bheith ann a mbeidh feidhm acu maidir le gach earnáil — an tslándáil náisiúnta agus an fhaisnéis san áireamh. Dá ndéanfaí na hearnálacha sin a fhágáil amach, chruthófaí bealaí éalaithe dlíthiúla agus mhéadófaí an baol nach ndéanfar seiceáil ar chórais IS atá mí-eiticiúil nó díobhálach.
- Níl sé i gceist agatsa bac a chur ar an intleacht shaorga sa tslándáil náisiúnta – is é atá i gceist a chinntiú go ndeartar go freagrach í chun aon laofacht nó idirdhealú a sheachaint.
- Féach go mbeidh glacadh agatsa le heisceacht amháin – maidir leis na samhlacha foinse oscailte: is maith mar a spreagann na samhlacha sin an nuálaíocht toisc go bhforbraítear go trédhearcach iad. Bíonn forbróirí ag baint triail as rudaí nua agus dá n-oiliúint féin i dteannta a chéile, agus eolas á chomhroinnt acu chun uirlisí a fheabhsú. Is minic gur fusa cigireacht agus iniúchadh a dhéanamh ar shamhlacha IS foinse oscailte ná ar shamhlacha dílsithe, rud a thagann le spriocanna an ghnímh.
- Do chuid nótaí:

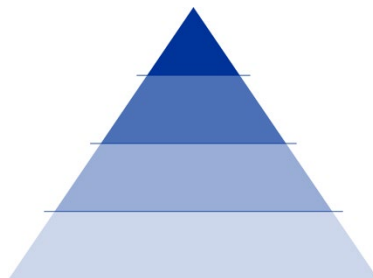
Iarscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha

Ardriosca

Ísealriosca

Gan riosca

Toirmeasc iomlán

Diancheanglais (féach Iarscríbhinn II)

Trédhearcacht ag teastáil

Gan rialáil

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Cur chuige cumasbhunaithe

Gach córas IS ilchuspóireach agus gach córas IS atá in ann an méid a leanas a dhéanamh:

- cinntí criticiúla a dhéanamh faoi chearta, slándáil nó slite beatha daoine — e.g. máinliacht IS-chuidithe, earcú uathoibríoch ball foirne
- tionchar a imirt go huathrialach ar iompraíocht an duine nó í a ionramháil i réimsí íogaire, e.g. micri-spiocdhíriú polaitiúil
- sonraí pearsanta/bithmhéadracha a phróiseáil, a anailísiú nó a ghiniúint ar an mórgóir
- tuartha casta nó measúnuithe riosca a dhéanamh ag a mbíonn iarmhairtí sochaíocha, e.g. samhaltú aeráide
- oibriú i dtimpeallachtaí ina bhféadfadh earráidí nó claontachtaí díobháil a dhéanamh, e.g. gluaisteáin uathrialaitheacha

Cur chuige cuspóirbhunaithe

Gach córas IS atá beartaithe lena n-úsáid chun oibriú sna réimsí a leanas:

- bonneagar criticiúil
- an tsláinte
- an t-ionad oibre (acmhainní daoine)
- sochair slándála sóisialta
- institiúidí breithiúnacha

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó** — IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ‘ardriosca’

Béim ar chaighdeáin dhlíthiúla agus eiticiúla:

- measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iníuchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.
- Faireachán iarmhargaidh chun feidhmíocht a rianú.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil	cuspoirbhunaithe	solúbtha	An vótáil a chur siar	foinse oscailte	
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

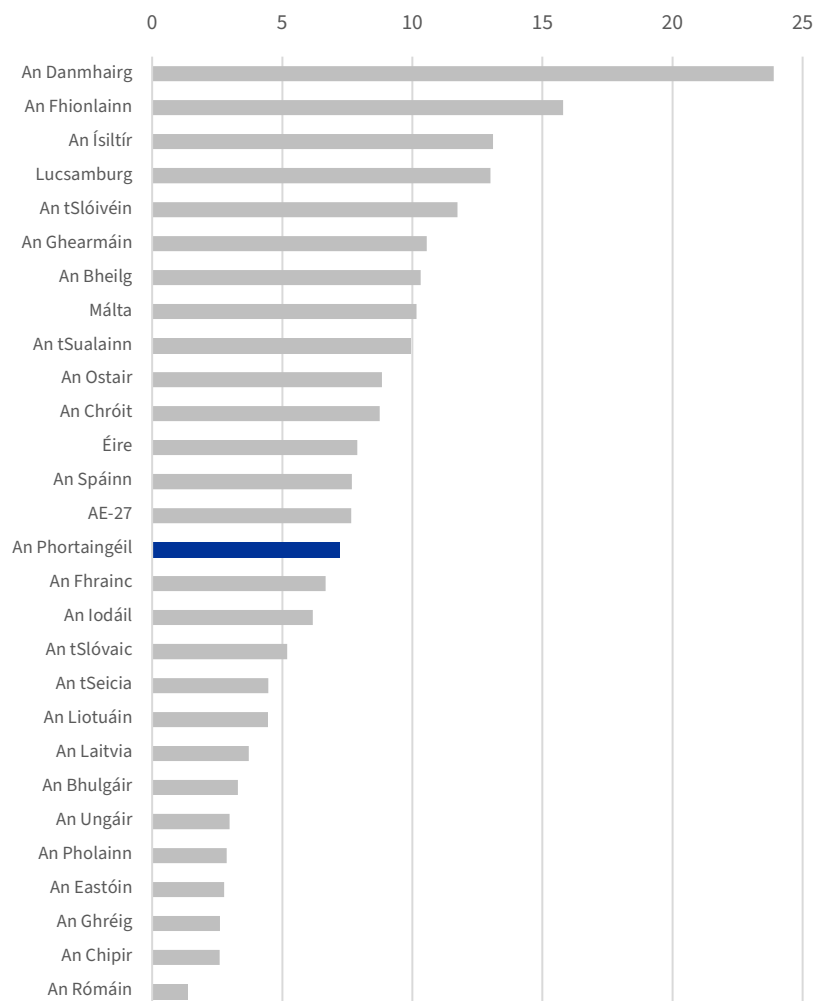
Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Eolas cúla

Tabhair faoi deara: **is in 2023 atá an chaibidlíocht ar siúl!**

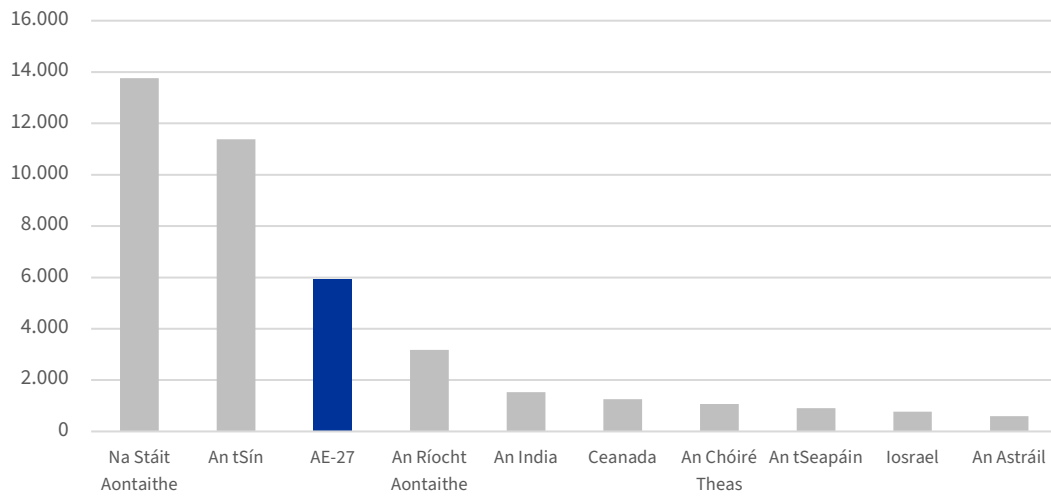
	An tAontas Eorpach	An Phortaingéil
Daonra	447 695 350	10 516 621
OTI per capita in EUR	38 150	25 330
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	6.5
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	7.9
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	29.9

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a bhfuil breis agus deichniúr fostaithe iontu (2021)

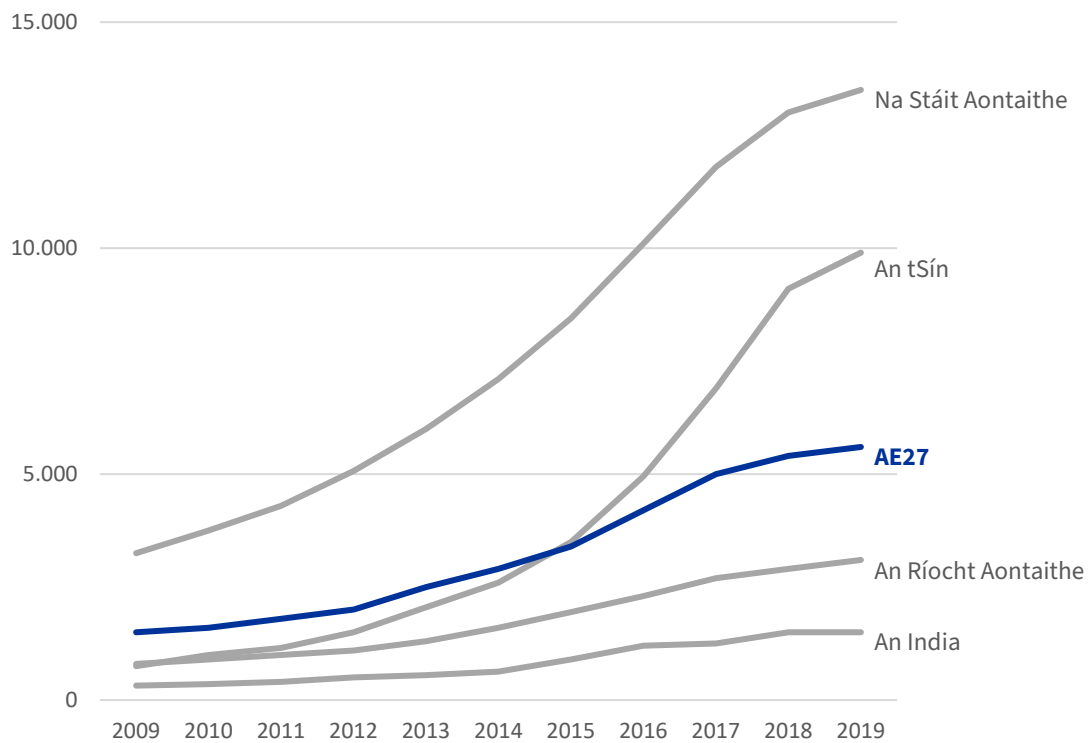

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

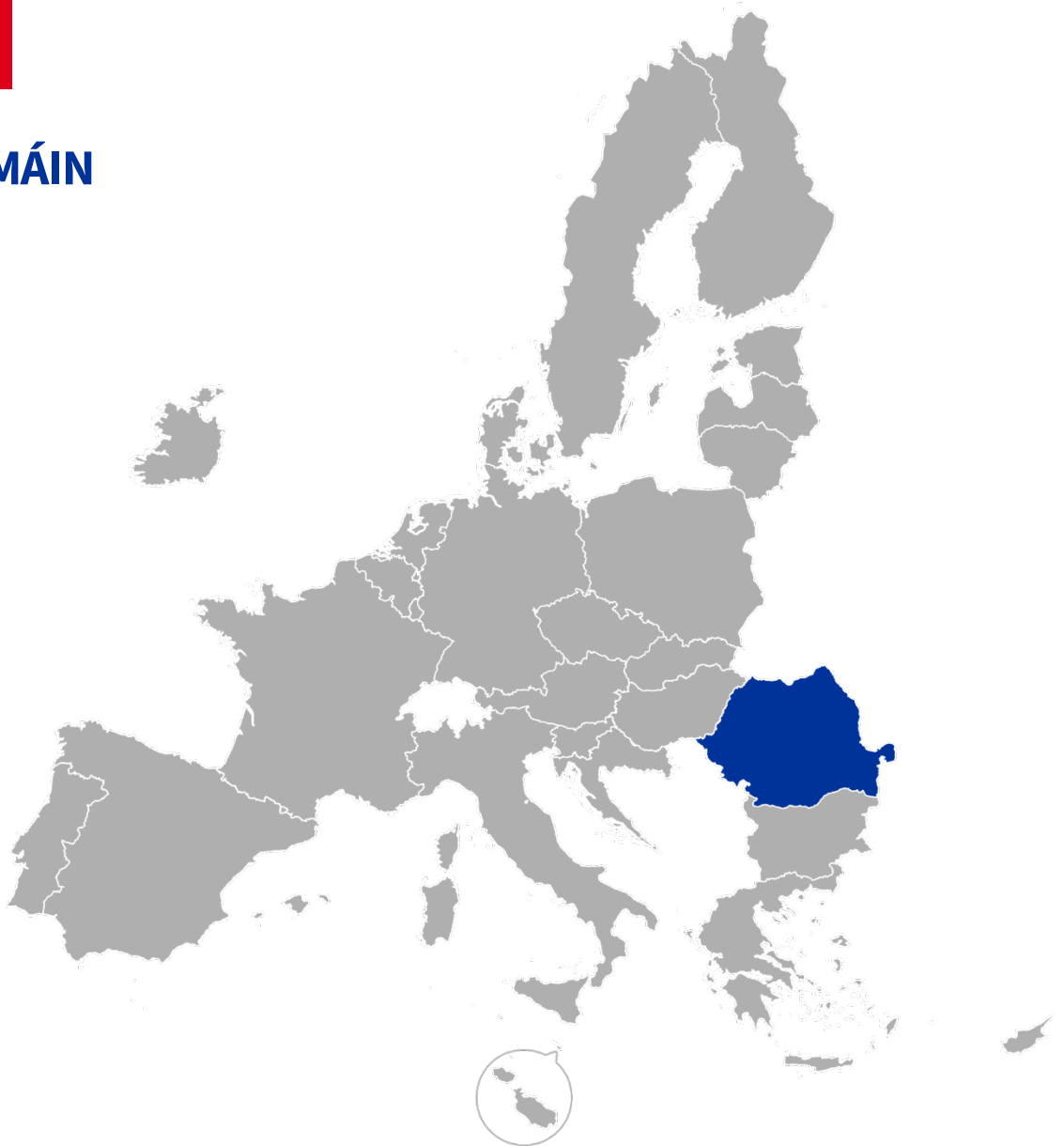
Is í Ardúnáíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin: www.consilium.europa.eu
© An tAontas Eorpach, 2025 | Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinsé

Print	ISBN 978-92-850-0514-6	doi: 10.2860/6611997	QC-01-25-006-GA-C
PDF	ISBN 978-92-850-0513-9	doi: 10.2860/9985000	QC-01-25-006-GA-N

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

AN RÓMÁIN

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifílí | **An t-ardleagan** | GA

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoílár an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

AN RÓMÁIN

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leasa féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le ranga chomhréitigh a léireodh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh an rólphróifíl** go cúramach óir is anseo a léirítear leas agus seasamh do thírse.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh** agatsa **agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar shampla an Danmhairg, an Fhrainc, an Ostair, agus an Pholainn**. Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhuir leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagal 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcruinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **lín isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9**. Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuir do sheasaimh agus do phointí féin i láthair**. I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat**. Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

*A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,
I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.*

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le _____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar ____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach larscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfaidh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe do IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach larscríbhinn II).

D’argóintse

- Feabhas a chur ar shaol na saoránach agus a chinntiú go mbeidh an tionchar dearfach is mó is féidir ag forbairt na hintleachta saorga ar an tsochaí sprioc sin agatsa.
- Is príomhearnáil í an talmhaíocht inar féidir leis an intleacht shaorga borradh suntasach a chur faoin ngeilleagar; tacóidh tusa le forbairt áitiúil na hintleachta saorga chun an sprioc sin a chur chun cinn. Tá tusa i bhfabhar cur chuige earnáilbhunaithe, lena ndíolmhaítear earnálacha ríthábhachtacha mar atá an talmhaíocht ó rialacha níos déine, agus prótacail níos déine á gcur i bhfeidhm ag an am céanna maidir le réimsí níos íogaire.
- Mar sin féin, ní mór ceanglais forbartha IS ‘ardriosca’ a bheith comhréireach i gcónaí, lena n-áiríteofar go dtabharfar deimhneacht dhlíthiúil leis an gcreat gan aon ualaí ná costais nach bhfuil gá leo a fhorchur ar ghnólachtaí agus ar thomhaltóirí. Dá bhrí sin, molfaidh tú roinnt maoluithe ar na ceanglais d’fhorbróirí.
- Leagfaidh tusa béim ar a thábhachtaí atá creat intleachta saorga a thacaíonn le Ballstáit uile an Aontais, ní hamháin leis na Ballstáit shaibhre, mar shampla, an Ghearmáin nó an Fhrainc. Má bhíonn an chosúlacht ar an scéal nach n-éireoidh libh agus nach mbeifear in ann teacht ar chomhréiteach, tá tusa sásta glacadh le cur chuige cumasbhunaithe. Sa chás seo, áfach, molfaidh tú go soiléir gur earnáil ísealriosca í an talmhaíocht chun ceanglais tástála dhochta san earnáil sin a sheachaint.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

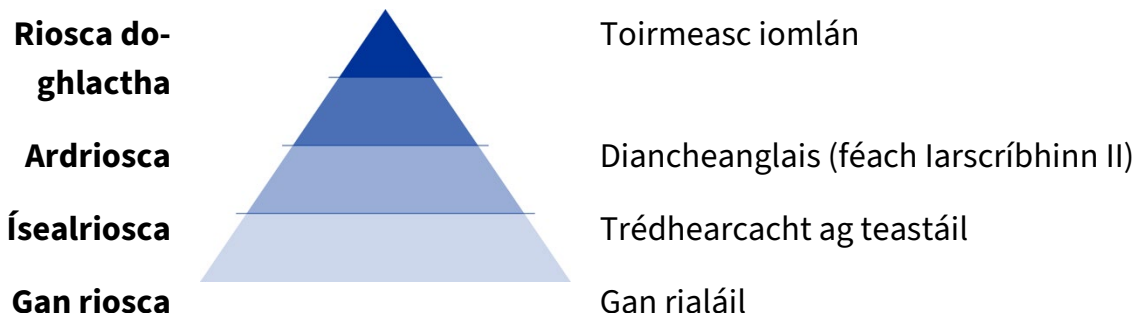

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- Cé gur earnáil í an talmhaíocht ina bhfuil tú ag súil leis an tairbhe is mó a bhaint as an intleacht shaorga, tá tú ag súil freisin go mbeidh buntáistí suntasacha i gceist i réimse fhorfheidhmiú an dlí. Mar sin féin, is ábhar imní duit go bhféadfadh sé go mbeadh baol ann go nochtfaí algartaim íogaire nó sonraí oibríochtúla do rialtóirí an Aontais Eorpaigh dá gcuirfí gníomhaireachtaí forfheidhmithe dlí faoi réir ceanglais tástála — dá laghad iad. Dá réir sin, d'fhéadfadh sceitheadh féideartha a bheith mar thoradh air sin agus d'fhéadfadh sé imscrúduithe atá ar bun a chur i mbaol.
- Dá bhrí sin, tacóidh tusa le hiarratais slándála náisiúnta a eisiamh ón rialachán, agus cuirfidh tú i bhfios go láidir nach mór do phóilíní agus do ghníomhaireachtaí slándála náisiúnta a bheith in ann gníomhú go tapa agus go solúbtha ina n-iarrachtaí chun an choireacht agus an sceimhlitheoireacht a chomhrac.
- Mura féidir freastal go hiomlán ar d'iarratas le linn phlé an lae inniu, tá tú sásta teacht ar chomhréiteach ina bhféadfaí athbhreithniú, laistigh de dhá bhliain, a dhéanamh ar an rialachán.
- Do chuid nótaí:

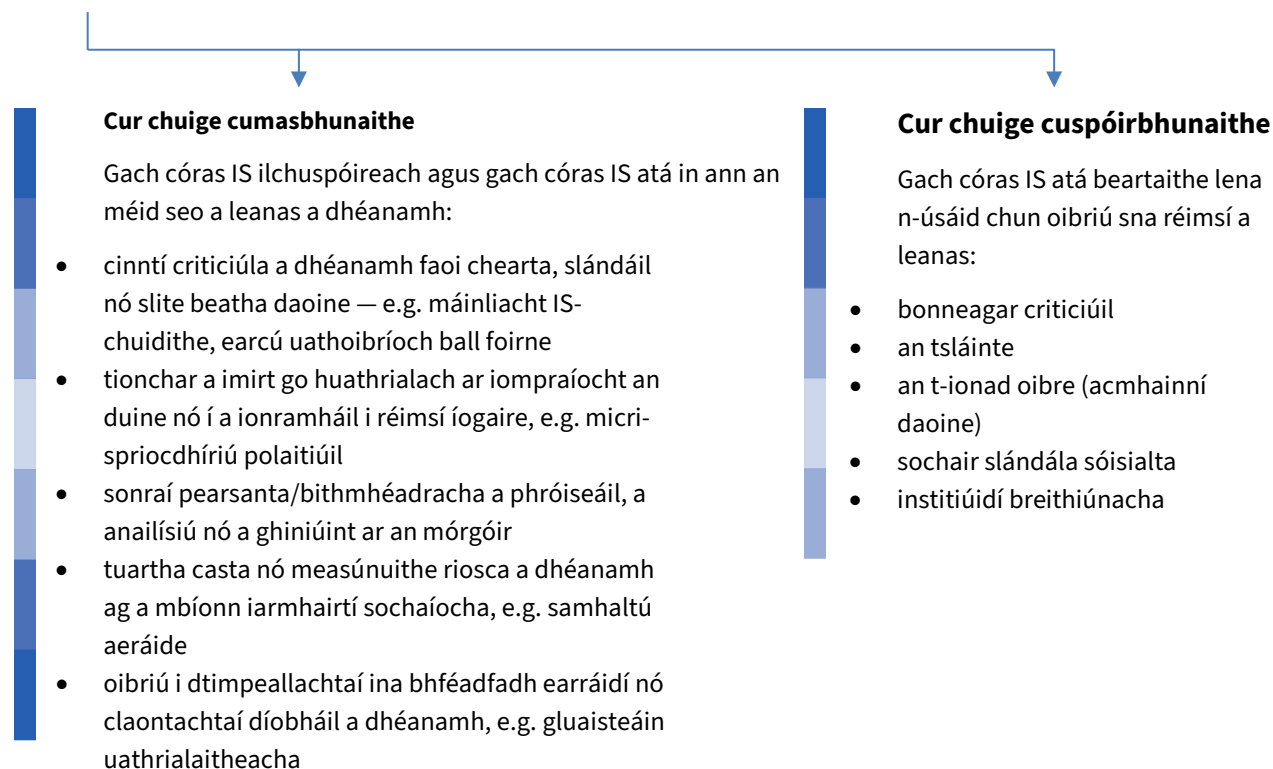
Ianscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhóirabhar ná ar fhóirsheasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó** — IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ardriosca

Béim ar chaighdeáin dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iniúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile, ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle is minic
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin	cuspoirbhunaithe	solúbtha		an tslándáil náisiúnta	
An tSlóvaic					
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

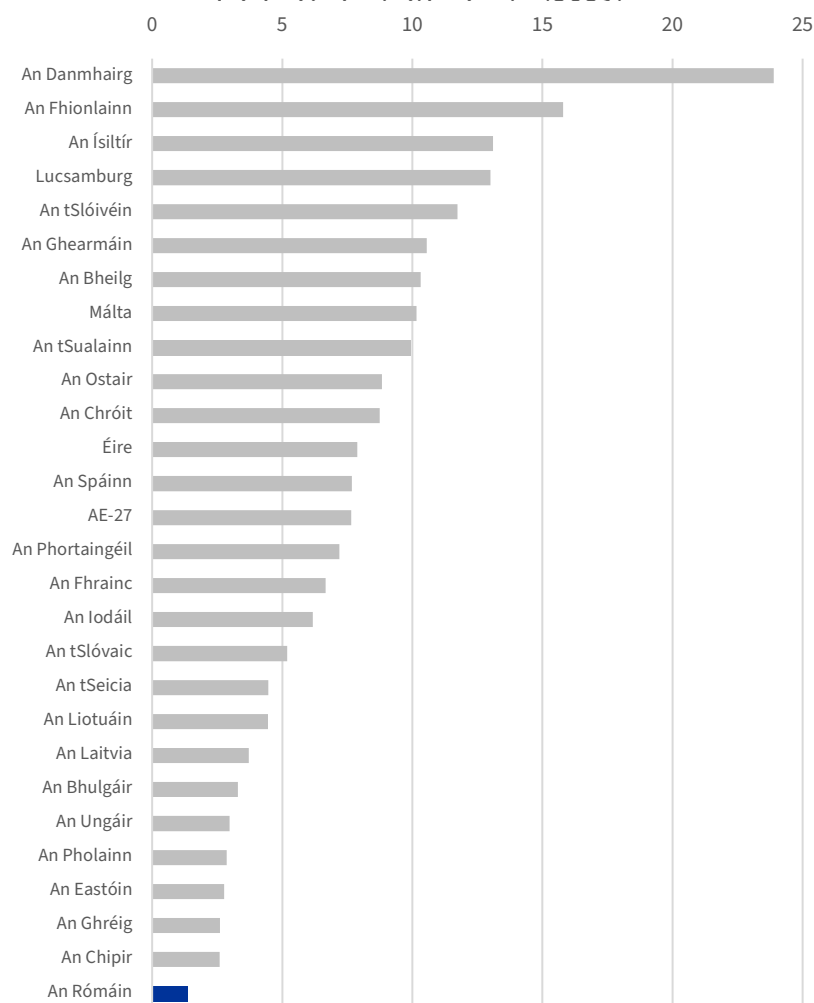
Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhóirseasaimh pholaitiúla.

Eolas cúla

Tabhair faoi deara: **is in 2023 atá an chaibidlíocht ar siúl!**

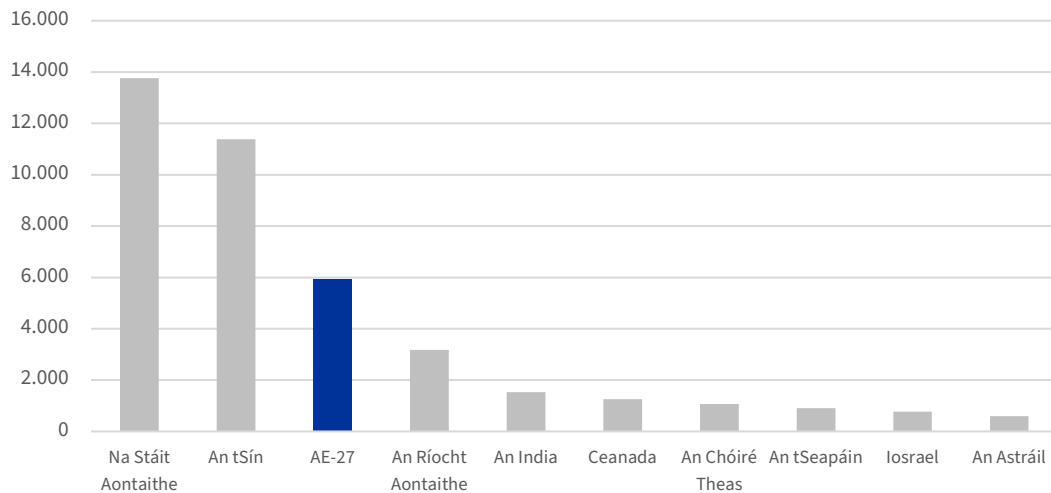
	An tAontas Eorpach	An Rómáin
Daonra	447 695 350	19 054 548
OTI per capita in EUR	38 150	17 010
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	5.6 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	1.5 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	9 %

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a bhfuil breis agus

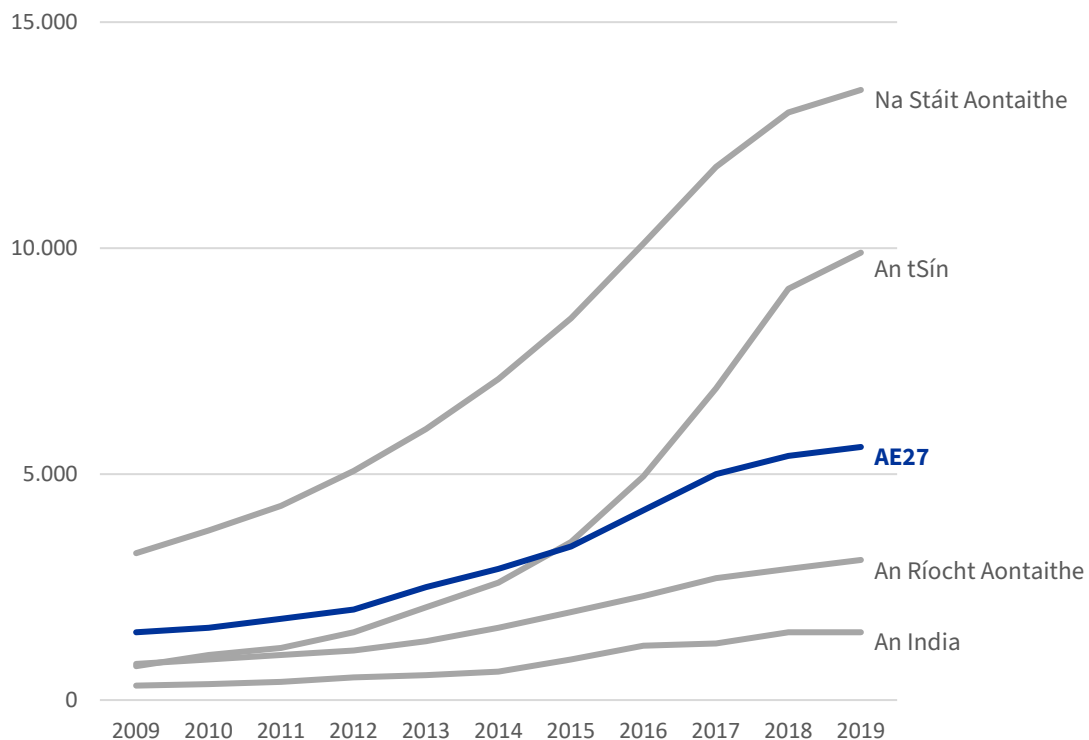

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhóirábhair ná ar fhóirshuasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

Is í Ardúnáíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin:

www.consilium.europa.eu

© An tAontas Eorpach, 2025

| Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinsé

Print

ISBN 978-92-850-0514-6

doi: 10.2860/6611997

OC0125006-GA-C

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

AN tSLÓIVÉIN

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifíilí | **An t-ardleagan** | GA

Council of the
European Union

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTEACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoíll an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtáí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leasa féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireadh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh an rólphróifíl** go cúramach óir is anseo a léirítear leas agus seasamh do thírise.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh** agatsa **agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar shampla an Chróit, an Iodáil agus an Ísiltír**. Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhor leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagal 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcruinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **líon isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9**. Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuir do sheasaimh agus do phointí féin i láthair**. I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat**. Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

*A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,
I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre an lae inniu.*

Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach againn le _____.

Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.

Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach mór d'fhorbróirí cur chuige solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.

Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar _____.

Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.

Go raibh maith agaibh.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach larscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfaidh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach larscríbhinn II).

D’argóintse

- Tá do thírse tiomanta do chlaochlú digiteach cuimsitheach agus éifeachtúil, atá fréamhaithe san fhoghlaim ar feadh an tsaoil, sa chomhar idirghlúine agus i bhfás thallann dhigiteach na Slóivéine. Is mar uirlis atá ceaptha freastal ar an gcine daonna a fhéachann tusa ar an intleacht shaorga.
- Tacaíonn tú leis an gcur chuige cumasbhunaithe toisc gur fearr a léiríonn sé na rioscaí iarbhrí, go háirithe a mhéid a bhaineann leis an bpríobháideacht. Meastar duitse go bhfuil sé an-réasúnach gach IS atá in ann ‘sonraí pearsanta a phróiseáil, a anailísiú agus a ghiniúint’ a aicmiú mar ‘ardriosca’, mar a mholtar sa chur chuige cumasbhunaithe.
- Ag plé an lae inniu, tarraingeoidh tú aird ar na rioscaí a d’fhéadfadh a bheith ann do chearta an duine, don cheartas agus do ghníomhaíochtaí an duine. Bíonn riosca nach beag ag baint leis an intleacht shaorga nuair nach gcuirtear oiliúint ar dhaoine faoin gcaoi a n-oibríonn sí, faoin méid is féidir léi a dhéanamh agus faoi na teorainneacha a bhaineann léi. Gan litearthacht bhunúsach san intleacht shaorga, tá an baol ann go bhféadfadh duine muinín iomlán a bheith acu as córais uathobrithe, go dteipfeadh orthu claon nó cúbláil a aithint agus nach mbeidís in ann forbróirí nó institiúidí a thabhairt chun cuntais. Fágann an easpa tuisceana sin go méadaítear ar an leochaileacht i leith na mífhaisnéise freisin, déantar éagothromaíochtaí sóisialta a dhoimhniú agus d’fhéadfadh eagla neamhréasúnach nó glacadh neamhchriticiúil teicneolaíochtaí intleachta saorga a bheith mar thoradh air. Chun a chinntiú go n-úsáidfear IS go sábháilte agus go cothrom, tá oiliúint ar an bpobal fíor-riachtanach.
- Má chuirtear béim sa Ghníomh um an Intleacht Shaorga ar an tábhacht a bhaineann le hoiliúint a chur ar an bpobal, tá tú sásta níos mó solúbthachta a cheadú i bhforbairt na hintleachta saorga.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

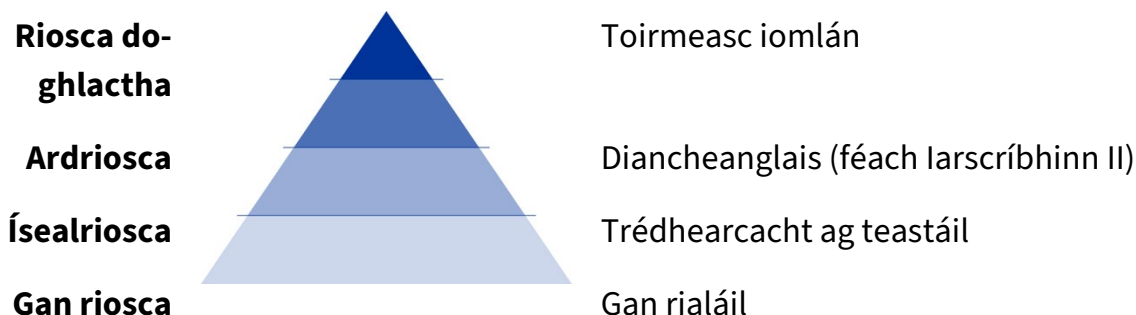

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- I do thuairimse, ba cheart do Ghníomh an Aontais um an Intleacht Shaorga a bheith ina spreagadh d'fhorbairt IS ar fud Bhallstáit uile an Aontais. Tá cuideachtaí cumhachtacha IS ag roinnt tíortha rachmasacha, agus tá tíortha eile ann atá ar a mbionda a n-éiceachórais IS a neartú le gnólachtaí nuathionscanta. Nuálaíocht shuaiteach a thabhairt i gcrích laistigh de thréimhse ghearr ama agus gan ach rochtain theoranta ar chaipiteal atá i gceist le gnólachtaí nuathionscanta. Tá sé seo ionann agus a bheith dodhéanta má tá ualach suntasach riaracháin i gceist.
- Más é an toradh atá ar Airteagal 1 creat tástála réamhchúraim le haghaidh samhlacha intleachta saorga ardriosca — agus a dtacaíonn tusa leis — molfaidh tú gnólachtaí nuathionscanta a bhfuil níos lú ná 20 fostaithe iontu agus láimhdeachas níos lú ná €4 mhilliún acu a dhíolmhú. Ina ionad sin, ba cheart dóibh an 'cur chuige solúbtha' a ghlacadh. Measann tusa gur comhréiteach cothrom é seo agus tá sé d'aidhm agat an plé a stiúradh ina leith.
- Do chuid nótaí:

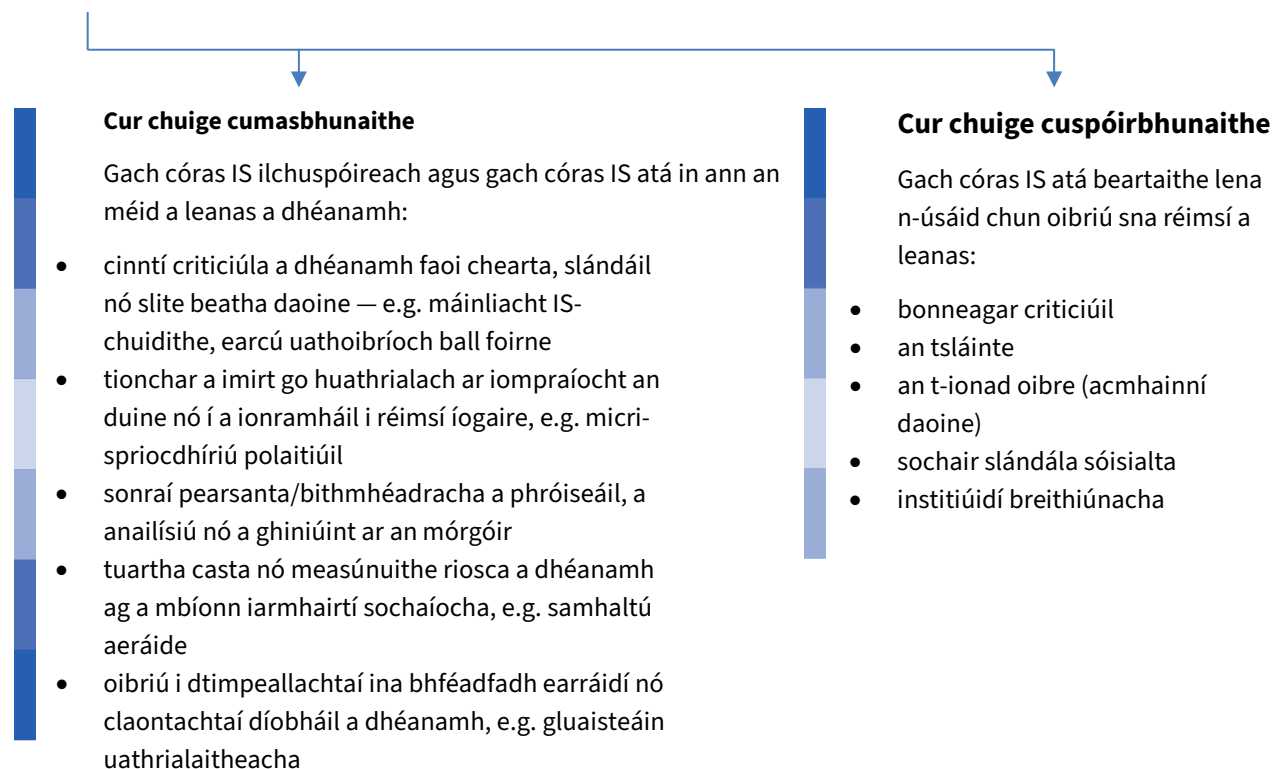
Ianscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó** — IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ardriosca

Béim ar chaighdeán dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iniúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic					
An tSlóivéin	cumasbhunaithe	réamhchúram		gnólachtaí nuathionscanta	
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

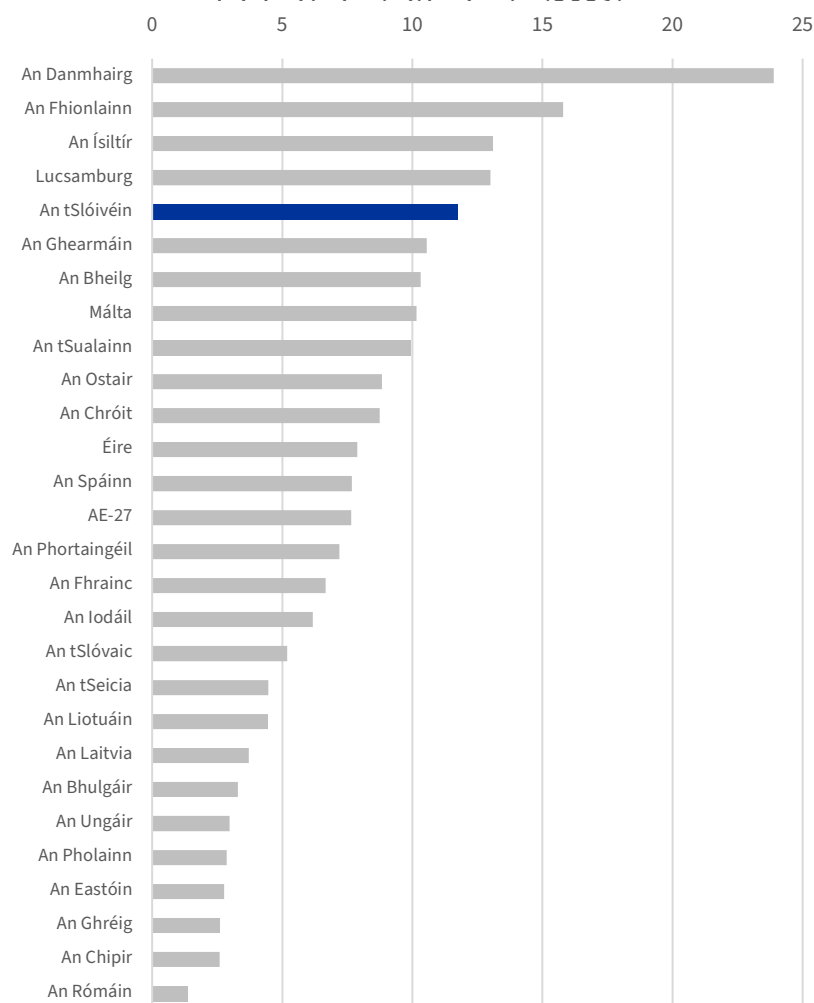
Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Eolas cúla

Tabhair faoi deara: **is in 2023 atá an chaibidlíocht ar siúl!**

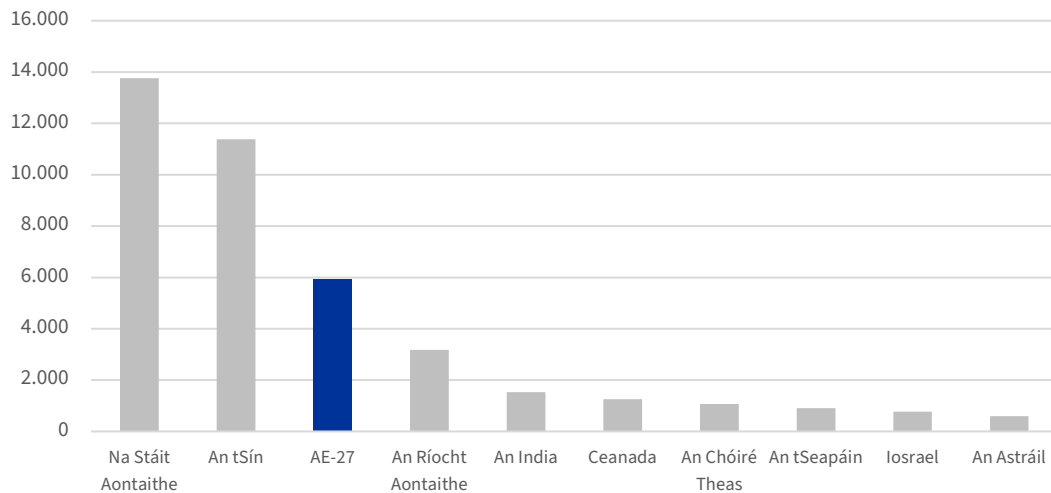
	An tAontas Eorpach	An tSlóivéin
Daonra	447 695 350	2 116 972
OTI per capita in EUR	38 150	30 160
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	3.7 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	11.4 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	18.9 %

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a bhfuil breis agus

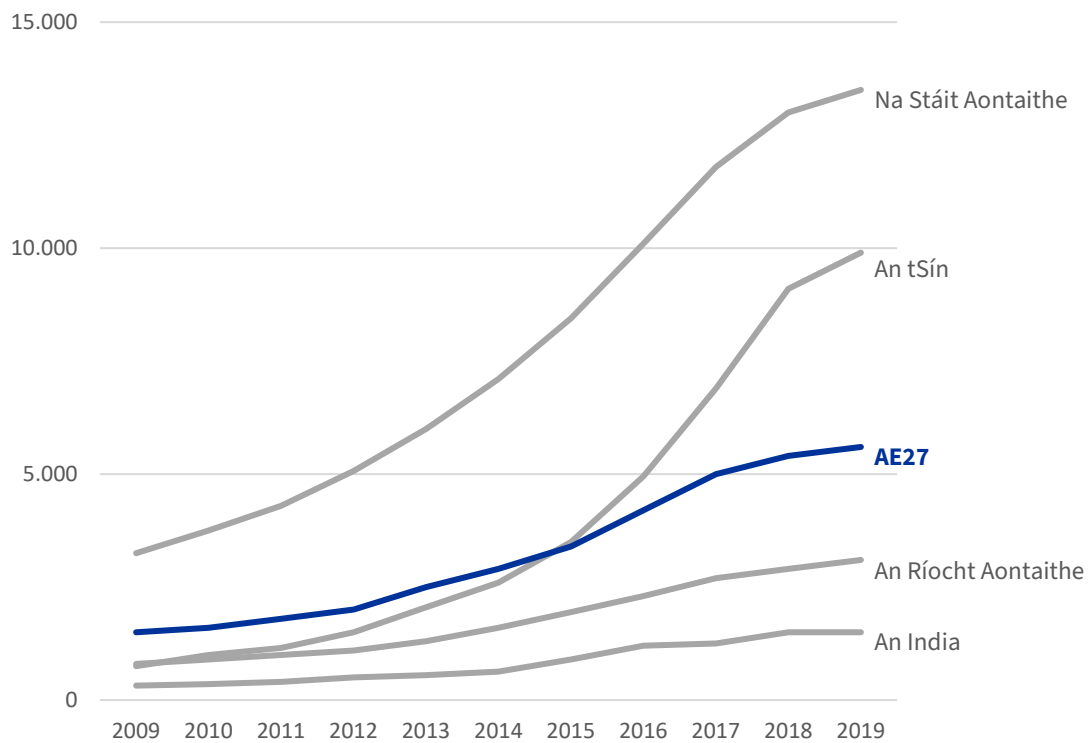

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

Is í Ardúnáíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin:

www.consilium.europa.eu

© An tAontas Eorpach, 2025

| Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinsé

Print

ISBN 978-92-850-0514-6

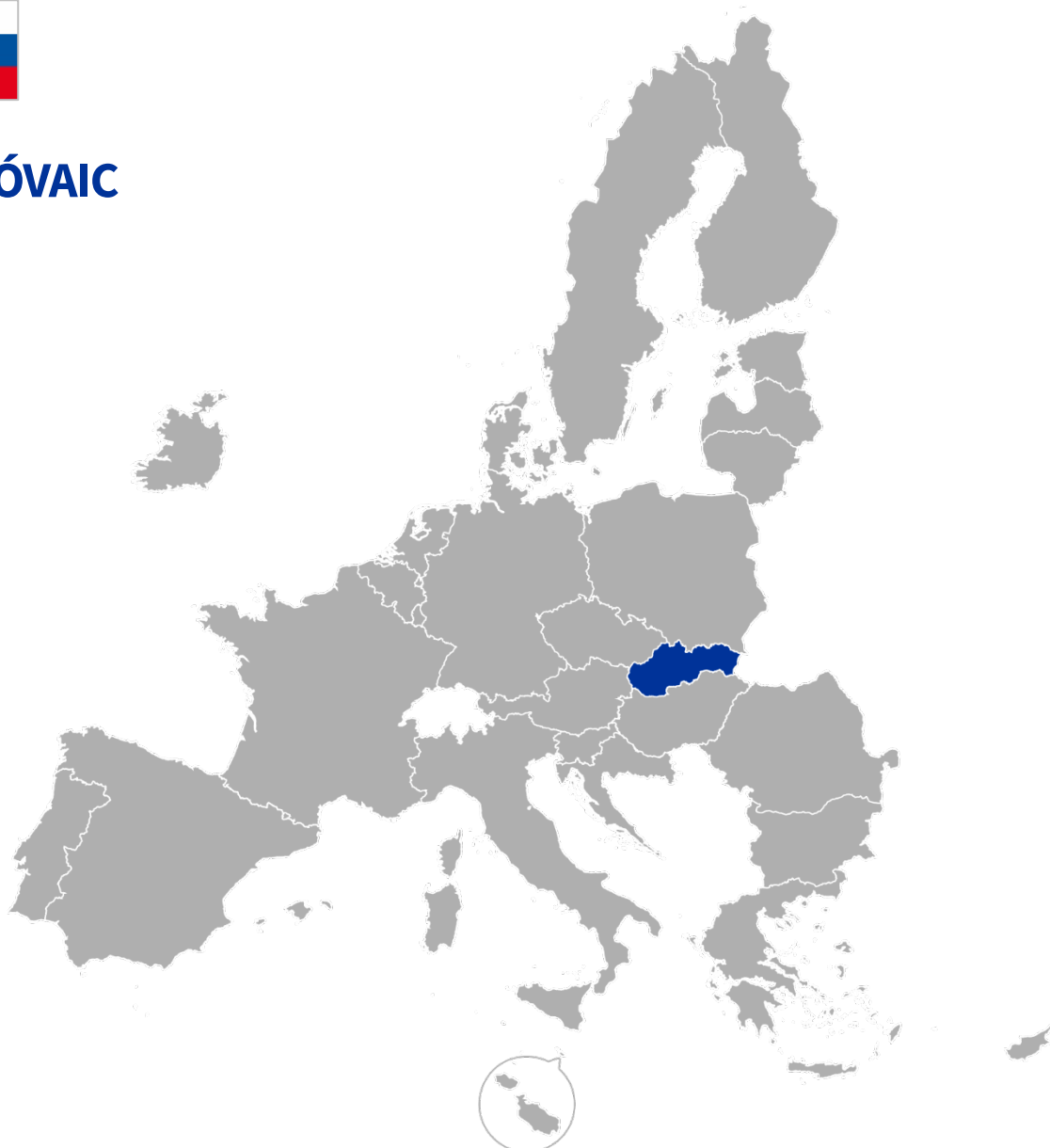
doi: 10.2860/6611997

OC0125006-GA-C

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

AN tSLÓVAIC

AIRE AR FEADH LAE: AN CHAIBIDLÍOCHT IDIR 27

■ Creat intleachta saorga a thabhairt isteach

Rólphróifílí | **An t-ardleagan** | GA

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat dlíthiúil le haghaidh úsáid na hintleachta saorga

COMHTHÉACS AN TOGRA

Tráth cinniúnach is ea é don Aontas Eorpach maidir lena thodhchaí dhigiteach a mhúnlú. Mar chuid den straitéis don Deacáid Dhigiteach, tá sé d'aidhm ag an Aontas a bheith ar thús cadhnaíochta san intleacht shaorga (IS), agus an méid a leanas á gcosaint aige ag an am céanna: cearta bunúsacha, cosaint tomhaltóirí, iomaíochas an mhargaidh, nuálaíocht agus ceannaireacht theicneolaíoch. I gcoírlár an phlé sin tá togra reachtach ón gCoimisiún Eorpach darb aidhm forbairt IS a rialáil san Aontas. Cé gur réachtáladh roinnt babhtaí caibidlíochta cheana féin, níor tugadh aghaidh ar na ceistanna seo a leanas go fóill.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

- A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais IS lena mbaineann 'ardriosca' a shainiú, glacfaidh an tAontas **aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.**
- B) Agus córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, ní mór d'fhorbróirí **cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála** (féach Iarscríbhinn II).

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas IS, **seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é.**

An Clár Oibre

Ar chlár oibre na Comhairle inniu tá an togra ón gCoimisiún le haghaidh creat dlíthiúil maidir le húsáid na hintleachta saorga. Pléifidh tú an dréacht le hionadaithe na mBallstát eile, agus é mar aidhm agaibh teacht ar chomhréiteach.

Do phríomhchuspóir

Teacht ar chomhsheasamh ón gComhairle, a léiríonn do leasa féin. Tig leat freisin do mhachnamh a dhéanamh ar thacú le rogha chomhréitigh a léireadh, go pointe áirithe, do leas.

Do thasc féin

1. **Léigh an rólphróifíl** go cúramach óir is anseo a léirítear leas agus seasamh do thírise.
2. **Beidh cuid de na hargóintí céanna á ndéanamh** agatsa **agus a dhéanfaidh tíortha eile, mar shampla an Bhulgáir, Lucsamburg agus Málta**. Labhair leo chun a fháil amach an féidir libh comhoibriú chun bhur leasanna coiteanna a chur chun cinn, más féidir libh aon cheann acu sin a aithint.
3. Ullmhaigh **ráiteas tosaigh** (a mhairfidh nóiméad, ar a mhéad) don chéad bhabhta den chaibidlíocht oifigiúil. Luaigh an seasamh atá agatsa maidir le hAirteagal 1 agus 2. D'fhéadfadh an script sa bhosca téacs cabhrú leat.
4. Tapaigh do dheis ach a dtabharfaidh an uachtaránacht (a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an gcruinniú) deis chainte duit. Más rud é go bhfuil tú ar aon bhuille leis na seasaimh atá luaite ag tíortha eile roimhe seo, abair é sin go neamhbhalbh.
5. Éist go cúramach le seasaimh na dtíortha eile. Chun taifead a choinneáil ar sheasaimh na dtíortha eile, **líon isteach an tábla ar leathanaigh 8 agus 9**. Cuid mhór den chaibidlíocht is ea éisteacht lena chéile agus teacht ar réitigh a oireann do chách.
6. Ag an gcaibidlíocht oifigiúil, **cuir do sheasaimh agus do phointí féin i láthair**. I gcás ina mbeidh na hargóintí céanna a ndéanamh agat agus a dhéanfaidh tíortha eile, d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach na hargóintí sin a chur i láthair le chéile chun neart a chur leo.
7. Ar ndóigh, **is fútsa atá sé vóta a chaitheamh pé bealach is mian leat**. Fainic! Ach a mbeidh an vóta deiridh le caitheamh ar an togra comhréitigh, ní mór duit cinneadh a dhéanamh: cé acu arbh fhearr leat teacht ar chomhréiteach nach bhfuil 100 % ag teacht leis an rud is mian leat nó gan teacht ar réiteach in aon chor.

*A Chathaoirligh, a Choimisinéir, a chomhghleacaithe,
I dtús báire, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh
leis an gCoimisiún as an togra uaidh agus leis an
Uachtaránacht as an tsaincheist a chur ar chlár oibre
an lae inniu.*

*Roimh chruinniú an lae inniu, bhí plé tairbheach
againn le _____.*

*Measaimidne gur gá aicmiú riosca bunaithe ar
chumas/ar chuspóir a ghlacadh, mar _____.*

*Maidir le pointe B d'Airteagal 1, creidimidne, agus
córais intleachta saorga 'ardriosca' á bhforbairt, nach
mór d'fhorbróirí cur chuige
solúbtha/réamhchúramach a ghlacadh mar _____.*

*Maidir le hAirteagal 2, beidh/ní bheidh feidhm ag
eisceachtaí áirithe, toisc go bhfuilimid i bhfabhar ____.*

*Tá dóchas againn go dtiocfaimid ar chomhréiteach
inoibrithe ag cruinniú an lae inniu.*

Go raibh maith agaibh.

Airteagal 1

Aicmiú na gcóras intleachta saorga agus an bainistiú riosca

A) Tá caighdeán coiteann á ghlacadh ag an Aontas maidir le bainistiú riosca i dtaca le forbairt, margú, iompórtáil agus úsáid na gcóras intleachta saorga. Is sna haicmí a leanas a chuirfear na córais sin: gan riosca, ísealriosca, ardriosca nó riosca do-ghlactha (féach Iarscríbhinn I). Chun córais intleachta saorga ‘ardriosca’ a shainiú, glacfaidh an tAontas

... aicmiú riosca cumasbhunaithe: is ar na cumais theicniúla atá ag an gcóras atá an riosca bunaithe.

... aicmiú riosca cuspóirbhunaithe: is ar an úsáid atá beartaithe don IS in earnálacha íogaire atá an riosca bunaithe.

Bunaithe ar an aicmiú riosca sin, ní mór diantástáil a dhéanamh ar chórais IS ‘ardriosca’ sula seolfar iad.

B) Agus córais intleachta saorga ‘ardriosca’ á bhforbairt, ní mór d’fhorbróirí

...cur chuige solúbtha a ghlacadh: féinmheastóireacht a dhéanamh ar an tsamhail intleachta saorga sula seolfar í.

...cur chuige réamhchúraim a ghlacadh: cloí le diancheanglais chaighdeánaithe tástála (féach Iarscríbhinn II).

D’argóintse

- Tá fonn ar an tSlóvaic tuiscint a fháil ar an mbealach is fearr chun tairbhe a bhaint as Gníomh an Aontais um an Intleacht Shaorga. Go dtí seo, níor leithdháileadh aon chistí poiblí ar thaighde náisiúnta IS. Dá bhrí sin, tá an rialtas ag brath ar infheistíocht phríobháideach nó ar thacaíocht ó Bhallstáit eile den Aontas.
- Tacaíonn tú leis an gcur chuige cuspóirbhunaithe toisc gur mar sin is nós leis an Aontas teicneolaíochtaí agus táirgí a rialú, e.g. feistí leighis nó táirgí ceimiceacha. Mar sin féin, creideann tusa gur cheart an liosta reatha d’earnálacha ardriosca a chúngú do bhonneagar criticiúil agus don tsláinte, ós rud é gur earnálacha iad sin a mbíonn tionchar díreach acu ar bheatha agus ar bhás. Cé go bhfuil tábhacht le hearnálacha eile, is féidir féachaint orthu sin amach anseo. I gcomhairle leis an tsochaí shibhialta agus leis an earnáil tionsclaíochta, ní miste leatsa dá gcaithfí súil an athuair ar an liosta agus dá ndéanfaí an t-athbhreithniú sin i gceann trí bliana.
- Maidir le ceanglais tástála, tá imní ort go bhféadfadh rialacha ródhian imirce daoine oilte a spreagadh, rud a chuirfeadh tallann IS na hEorpa i dtreo timpeallachtaí níos solúbtha, mar atá na Stáit Aontaithe. Mar cheann de Bhallstáit bheaga an Aontais, atá ar bheagán acmhainní chun infheistíocht a dhéanamh san intleacht shaorga, téann cur chuige solúbtha chun tairbhe na Slóvaice.
- Má bhíonn an chosúlacht ar an scéal nach n-éireoidh libh agus nach mbeifear in ann teacht ar chomhréiteach, tá tusa sásta glacadh le ceanglais tástála atá rud beag níos déine. Mar chuid de chomhréiteach cothrom, áfach, **ba cheart tacaíocht airgeadais a chur ar fáil do Bhallstáit an Aontais nach bhfuil chomh rachmasach céanna le Ballstáit eile** — chun cabhrú leis na costais mhéadaithe forbartha a chumhdach.

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.

Airteagal 2

Raon feidhme

Beidh feidhm ag an bhforáil a leagtar amach in Airteagal 1 maidir le gach córas intleachta saorga,

gan eisceacht

gan eisceacht, ach amháin i gcás ina bhforbraítear an córas mar fhoinsé oscailte

seachas nuair is cuideachtaí beaga agus gnólachtaí nuathionscanta a fhorbraíonn é (agus)

seachas nuair is chun críoch míleata nó cosanta a fhorbraítear é (agus)

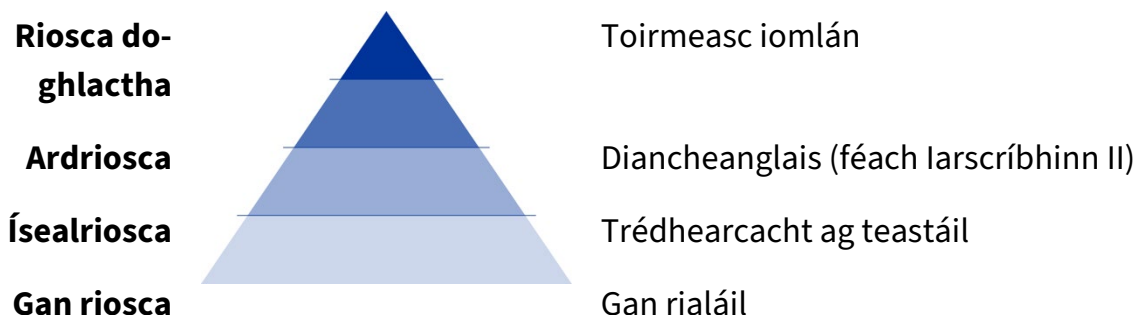

seachas nuair is ar mhaithe leis an tslándáil náisiúnta, imirce nó rialú teorann a fhorbraítear é

D'argóintse

- Go nuige seo, tá an tAontas tite ar gcúl i bhforbairt dhomhanda na hintleachta saorga. Ach gnólachtaí nuathionscanta a eisiamh, d'fhéadfaí éiceachóras bríomhar a chothú. Ní leor na hacmhainní dlíthiúla, airgeadais ná riaracháin a bhíonn ag gnólachtaí nuathionscanta chun na rialacha céanna a chomhlíonadh agus a chomhlíonann cuideachtaí móra teicneolaíochta. D'fhéadfadh ualach mór an chomhlíonta sin an nuálaíocht a phlúchadh ag céim luath.
- De rogha air sin, mura n-éiríonn leat a chur ina luí ar dhóthain Ballstát ceanglais tástála sholúbtha a ghlacadh in Airteagal 1, is mian leat a chinntiú go dtabharfar roinnt maoluithe ó na ceanglais sin do ghnólachtaí nuathionscanta. Ar an gcaoi sin, ní chuirfear na hualaí comhlíontachta iomlána orthu ón tús (más é sin an toradh a bheidh ar Airteagal 1), ach féadfaidh siad oibriú i spás níos turgnamhaí.
- Do chuid nótaí:

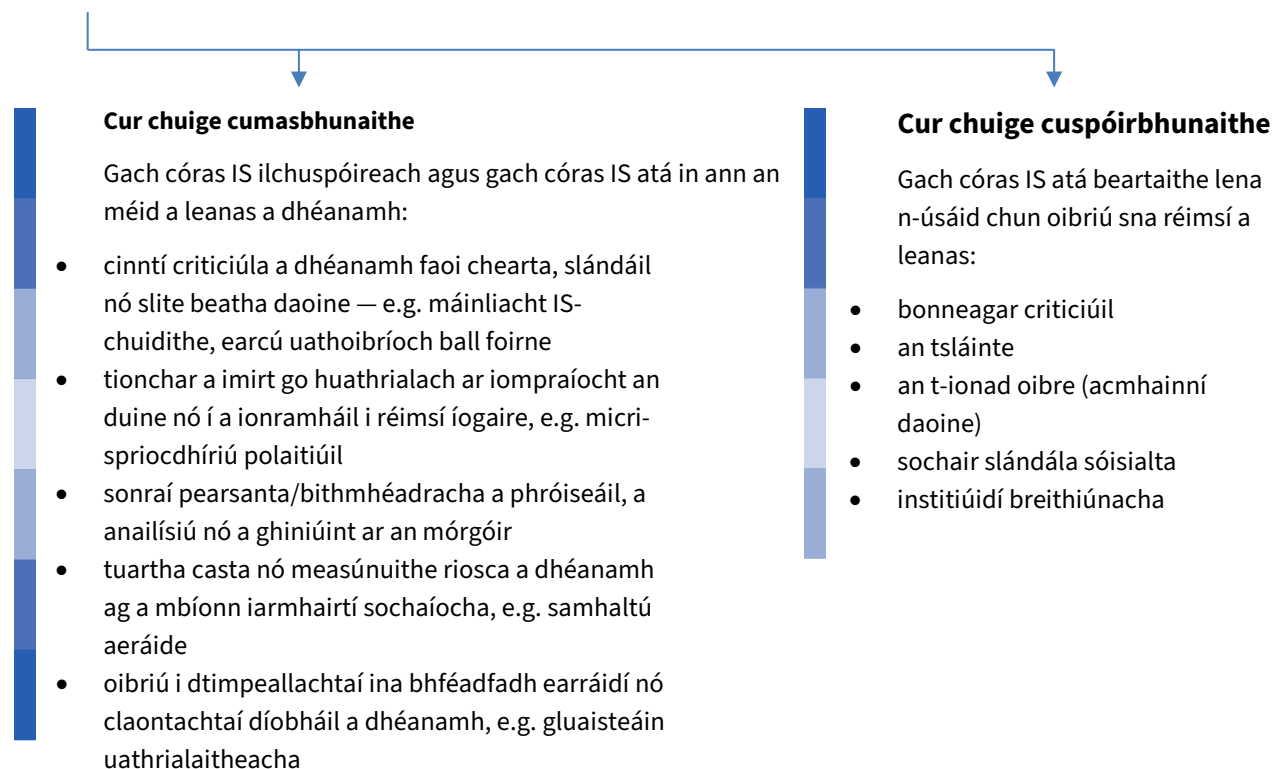
Iarscríbhinn I: Aicmiú riosca

Riosca do-ghlactha:

- **IS le haghaidh na scórála sóisialta** — saoránaigh a rangú bunaithe ar a n-iompar
- **Ollfhaireachas IS-chumhachtaithe** — rianú bithmhéadrach gan toiliú
- **Aithint mothúchán in ionaid oibre/scoileanna** chun tionchar a imirt ar an bhfeidhmíocht oibre
- **Airm mharfacha uathrialacha** — ar féidir leo marú gan idirghabháil an duine
- **Ionramháil fho-thairseachúil IS** — tionchar a imirt ar chinntí daoine gan trédhearcacht

Ardriosca

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhóirabhar ná ar fhóirseasaimh pholaitiúla.

Ísealriosca

- **Córais IS nach n-aicmítear mar chórais ‘ardriosca’**
- **Botaí comhrá agus cúntóirí fíorúla** (fad is eol d’úsáideoirí go bhfuil siad ag caint le IS)
- **Algartaim mholtacha** — moltaí IS-chumhachtaithe ar na meáin shóisialta
- **An intleacht shaorga le haghaidh uathobriú an ghnó**— IS lena n-uathobrítear cúraimí bunúsacha riaracháin

Gan riosca

- gineadóirí/eagarthóirí íomhánna, ceoil nó ealaíne IS-chumhachtaithe
- IS sa taighde eolaíoch
- IS i réimse na róbat bréagáin & siamsaíochta — bréagáin IS-chumhachtaithe nach bhfuil aon rioscaí iarbhir ag baint leo

Iarscríbhinn II: Ceanglais le haghaidh na gcóras IS ardriosca

Béim ar chaighdeáin dhlíthiúla agus eiticiúla:

- Measúnú riosca roimh chur in úsáid chun rioscaí intuartha agus mí-úsáid fhéideartha a shainaithint.
- Formhaoirseacht dhaonna chun uathobriú iomlán sa chinnteoireacht a chosc.
- Rialachas sonraí chun tacair sonraí oiliúna neamhchlaonta a áirithiú.
- Iniúchtaí seachtracha a bheith éigeantach, lena n-áirítear tástáil bosca gainimh lena ngabhann maoirseacht an duine.
- Torthaí tástála a nochtadh do rialtóirí an Aontais.
- Faireachán iarmhargaidh chun feidhmíocht a rianú.

Sainmhínithe

- **Algartaim** — teoracha céim ar chéim a leanann ríomhaire chun fadhb a réiteach nó chun cinneadh a dhéanamh
- **Córais intleachta saorga** (córais IS) — córais ríomhbhunaithe a úsáideann IS chun cúraimí a dhéanamh a dteastaíonn intleacht dhaonna lena n-aghaidh de ghnáth, e.g. an fhoghlaím, an réasúnaíocht, réiteach fadhbanna, an chinnteoireacht, an bhraistint agus tuiscint teanga
- **Imirce daoine oilte** — nuair a théann oibrithe oilte as a dtír féin chun dul ag obair i dtír eile
- **Imirce ghnó** — nuair a bhogann cuideachta a cuid oibríochtaí go tír eile; is minic gur ar mhaithe le dálaí níos fearr nó costais níos ísle é seo
- **IS domhainfhoghlama** — córas a fhoghlaimíonn ó mhéideanna móra sonraí trí líonraí néaracha a úsáid, ar an gcaoi a n-oibríonn inchinn an duine. Aithníonn sé patrúin agus feabhsaíonn sé le himeacht ama gan gá le clárú díreach
- **Intleacht shaorga ilchuspóireach** — IS ar féidir leis níos mó ná cúram amháin a dhéanamh, e.g. ChatGPT, Google Gemini
- **Foinse oscailte** — bogearraí a bhfuil a gcód ar fáil in aisce don té ar mian leis é a fheiceáil, a úsáid nó a mhodhnú
- **IS riailbhunaithe** — córas IS a dhéanann cinntí bunaithe ar rialacha agus loighic réamhshainithe. Mar shampla, ‘Má tharlaíonn X, déan Y’
- **Tástáil bosca gainimh** — tástáil i dtimpeallacht scoite, e.g. déantar IS féintiomána a thástáil i gcathair ionsamhlaithe sula n-úsáidtear é chun feithiclí a thiomáint ar bóthar

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Ostair					
An Bheilg					
An Bhulgáir					
An Chróit					
An Chipir					
An tSeicia					
An Danmhairg					
An Eastóin					
An Fhionlainn					
An Fhrainc					
An Ghearmáin					
An Ghréig					
An Ungáir					
Éire					

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

	Airteagal 1A: aicmiú	Airteagal 1B: an cur chuige	Moltaí eile/nótaí	Airteagal 2: raon feidhme	Moltaí eile/nótaí
An Iodáil					
An Laitvia					
An Liotuáin					
Lucsamburg					
Málta					
An Ísiltír					
An Pholainn					
An Phortaingéil					
An Rómáin					
An tSlóvaic	cuspoirbhunaithe	solúbtha	Tacaíocht airgeadais	gnólachtaí nuathionscanta	
An tSlóivéin					
An Spáinn					
An tSualainn					
An Coimisiún	cuspoirbhunaithe	réamhchúram		arm/cosaint	

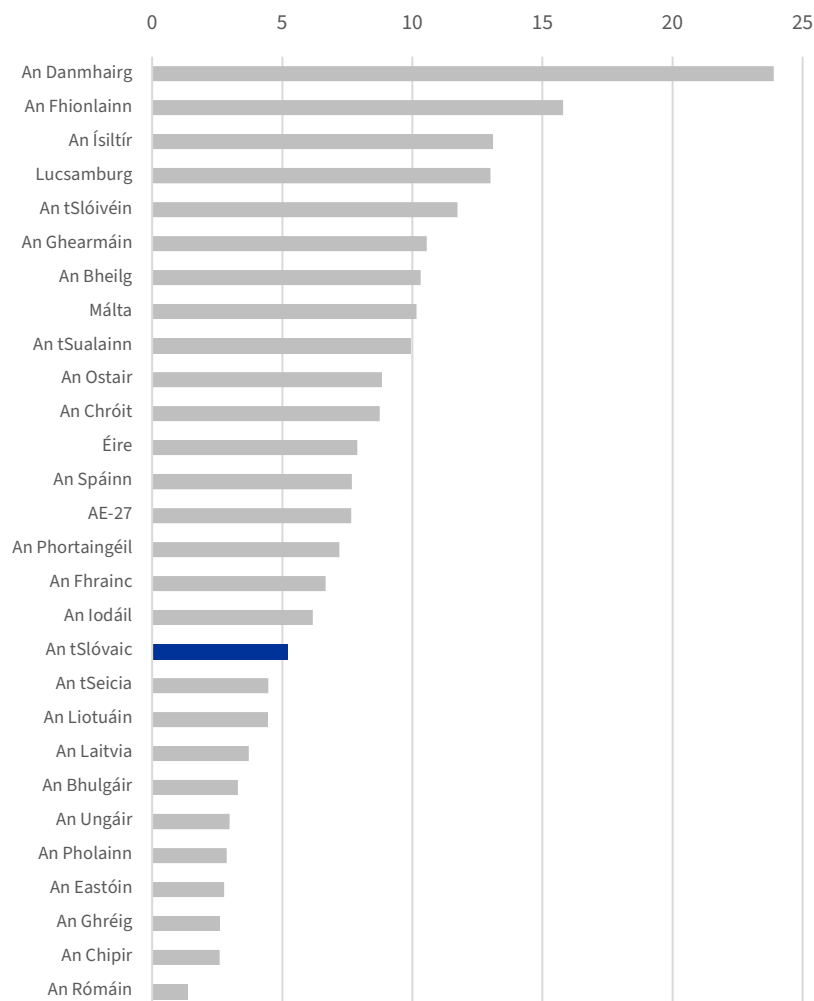
Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhórábhar ná ar fhórsheasaimh pholaitiúla.

Eolas cúla

Tabhair faoi deara: **is in 2023 atá an chaibidlíocht ar siúl!**

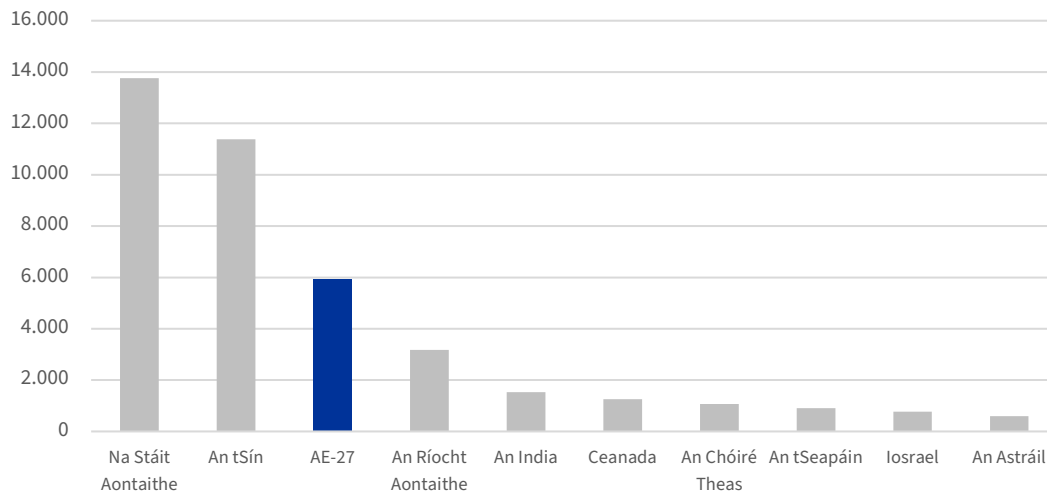
	An tAontas Eorpach	An tSlóvaic
Daonra	447 695 350	5 428 792
OTI per capita in EUR	38 150	22 690
An ráta dífhostaíochta	6.1 %	5.8 %
Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann teicneolaíocht IS	8 %	7 %
Sciar an daonra a bhfuil ardscileanna digiteacha acu	27.3 %	21.7 %

Céatadán na gcuideachtaí a úsáideann córas IS amháin, ar a laghad, agus a bhfuil breis agus deichniúr fostaithe iontu (2021)

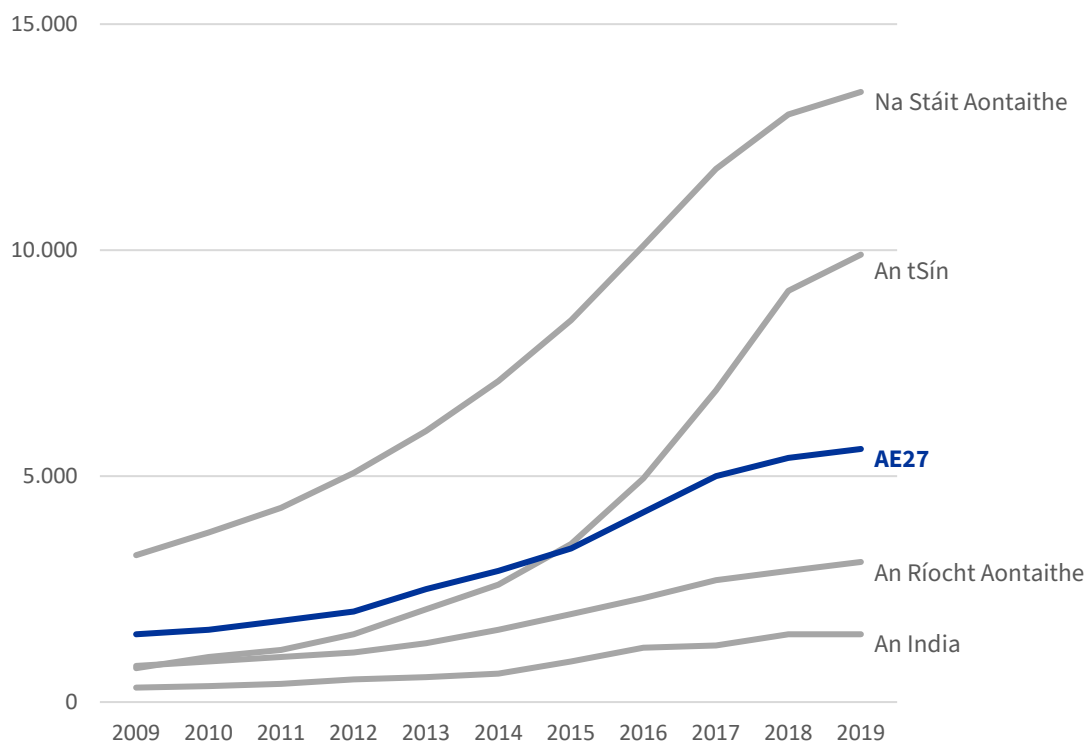

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorshéasaimh pholaitiúla.

Líon na gcuideachtaí IS de réir tíre (2020)

Méadú líon na gcuideachtaí IS

Foinsí sonraí: Eurostat, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde

Is í Ardúnaíocht na Comhairle a d'fhoilsigh an foilseachán seo agus chun críoch faisnéise amháin a foilsíodh é. Níl aon bhaint ag institiúidí an Aontais ná ag na Ballstáit leis. Tá tuilleadh eolais le fáil faoin gComhairle Eorpach agus faoin gComhairle ag an suíomh gréasáin: www.consilium.europa.eu
 © An tAontas Eorpach, 2025 | Is ceadmhach seo a atáirgeadh ach aitheantas a thabhairt don fhoinsé

Print	ISBN 978-92-850-0514-6	doi: 10.2860/6611997	QC0125006-GA-C
PDF	ISBN 978-92-850-0513-9	doi: 10.2860/9985000	QC0125006-GA-N

Tabhair faoi deara: Ullmhaíodh an t-ábhar teagaisc seo chun imirt an chluiche agus taithí foghlama na rannpháirtithe a fheabhsú. Ní gá gur léiriú é ar fhíorábhar ná ar fhíorsheasaimh pholaitiúla.